

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

OBNOVA MESTNE HIŠE - Metliška mestna hiša, v kateri domuje občinska uprava ter del upravne enote, je ta teden začela dobivati novo zunanjo podobo. Pričeli so namreč s prenovo fasade, sanirali pa bodo tudi grb in stolpiča na strehi stavbe. (Foto: M. B.-J.)

Vas zapostavljena in odrinjena

Številni očitki in zamere nemestnih krajevnih skupnosti novomeški občini - Denar od stavbnih zemljišč se je "izgubil" v proračunu - Besedni dvoboj Koncilija - Kovačič

MIRNA PEČ - Tudi na četrtem sestanku predsednikov nemestnih krajevnih skupnosti novomeške občine - bil je v ponedeljek zvečer v Mirni Peči - so se vrteli okoli enih in istih problemov, ki se zastavljajo od ustanovitve te neformalne skupnosti, zaradi katerih so se pravzaprav združili in rešitve katerih, kot kaže, ne bodo dočakali. Pravzaprav gre za en sam problem, ki ustvarja vse druge oziroma onemogoča njihovo reševanje - to je financiranje nemestnih krajevnih skupnosti.

Vsi predsedniki in gotovo tudi vsi krajanje teh KS v en glas obtožujejo občino, da za dejavnost nemestnih krajevnih skupnosti namenja izrazito premalo denarja. Od 800 milijonov tolarjev, ko-

likor so te KS za letošnji proračun prikazale potreb (ki so, resnici na ljubo, bolj zbirka želja kot uresničljive zadeve), so dobile celih 57 milijonov tolarjev. "Bolje, da ne bi dobili nič in da nas ukinejo," je

bilo slišati na mirnopedskem sestanku. Glavna tarča očitkov predsednikov nemestnih krajevnih skupnosti je bil župan Franci Koncilija, ki je zavzel precej užaljeno braniteljsko držo, češ mi se trudimo po svojih močeh, v zahvalo pa dobivamo samo očitke, in glavno breme krivde valil na državo, po analogiji: financiranje občine s strani države je katastrofalno in tako je tudi financiranje krajevnih skupnosti s strani občine. Kaj slaba tolažba za krajanje!

Očitke so kar nizali, od kanalizacije, vodovoda, pločnikov, javne razsvetljave do avtobusnih postajališč in številnih drugih stvari, kar vse v mestu dobijo za stonj, na podeželju pa morajo za to krepko delati in sami zbrati potreben denar. Kot primer so navajali gradnjo kanalizacije v Gotni vasi, kjer prebivalcem ni treba plačati niti metra, v Straži, na primer, pa so si jo morali zgraditi sami. Prečenski otroci hodijo po cesti, ker ni pločnika, na avtobus pa čakajo pod orehom, ker ni

(Nadaljevanje na 3. strani)

MANA
turistična agencija

Kandijska 9
Novo mesto
068/342-136, 321-115

Jesenski izleti za posameznike in zaključne skupine!

OBLETNICA ŠOLE V LESKOVCU

LESKOVEC PRI KRŠKEM
- Danes bo Osnovna šola Leskovec pri Krškem praznovala 184 let šolstva in 20 let nove šole. Program, ki ga pripravljajo ob tej priložnosti, predvideva ob 14. uri "veliko zgodovinsko uro", ob 14.50 tekmovanje za najmočnejši oddelek na šoli, ob 16. uri otvoritev razstave šolske opreme in pribora ter ob 16.30 športno srečanje s starši v malem nogometu in odbojki.

GOSTJE NA SLAVNOSTNI AKADEMIJI - Udeleženci slavnostne akademije ob 110-letnici Srednje kmetijske šole Grm so med drugim lahko prisluhnili tudi recitalu, ki so ga pripravili učenci te šole. (Foto: M. Klinc)

Kmetijska šola slavila 110 let

Srednja kmetijska šola Grm je za visok jubilej pripravila zelo bogat program

SEVNO - Srednja kmetijska šola Grm praznuje letos 110 let delovanja. V počastitev tako visokega jubileja so v Sevnem pod Trško goro minuli konec tedna pripravili vrsto prireditev, razstav, predavanj, srečanja kmetijskih šol, rejcev konj, čebelarjev, vinogradnikov in srečanja nekdanjih in sedanjih učencev in učiteljev šole.

Osrednja prireditev je bila slavnostna akademija v soboto

dopoldne, ki so se je med drugim udeležili dr. Ivan Kristan, predsednik državnega sveta, minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber, minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože Osterc in mnogi drugi ugledni gostje.

Novomeška srednja kmetijska šola Grm je najstarejša kmetijska

šola na Slovenskem. Pred 110. leti je kranjski deželni zbor kupil posestvo Grm in nanj preselil kmetijsko šolo s Slapa pri Vipavi. Šola se je z grmske posesti preselila pod Trško goro leta 1983, kjer je že prej imela posest, ki jo v učne namene uporablja še danes. Do sedaj je šola obiskovalo 3400 dijakov, medtem ko jo trenutno obiskuje 411 učencev, ki se izobražujejo v štirih programih.

Na sobotni slavnostni akademiji je po pozdravnem nagovoru ravnatelja šole Toneta Hrovata imel osrednji govor dr. Slavko Gaber, ki je v tehtnem zgodovinskem pregledu dela šole poudaril predvsem pomen šole za gospodarski in nacionalni razvoj. Dr. Jože Osterc je poudaril pomen je znanja za uveljavitev slovenskega kmetijstva v Evropski zvezi in vzgoje pri šolanju za poklic kmetija. Kmetijstvo oz. kmetijski poklic po vojni ni bil cenjen, posledica tega je, da imamo le 3 odst. kmetijsko izobraženih gospodarjev kmetij. Zato bo vloga kmetijske šole pri razvoju kmetijstva v bodoče še toliko bolj pomembna.

J. D.

EVANGELIČANI V VELIKIH LAŠČAH

VELIKE LAŠČE - V nedeljo, 13. septembra, je bilo v župnijski cerkvi v Velikih Laščah evangeličansko bogoslužje. Letos mineva 410 let od smrti Primoža Trubarja. Zato so se evangeličani odločili, da počastijo spomin na velikega Slovence v kraju, kjer je bil rojen. Med bogoslužjem so se zahvalili župniji Velike Lašče za gostoljubje, saj ni najbolj pomembno, kdo je evangeličan in kdo katoličan, pomembno je, kako dober kristjan je človek. Ta naj bo strpen in prijazen sopotnik svojemu bližnjemu. Poudarili so pomen Primoža Trubarja kot ustanovitelja evangeličanske cerkve na Slovenskem in kot začetnika slovenske kulture ter slovenstva. Bogoslužja so se udeležile pomembne osebnosti evangeličanske cerkve in gosti iz Prekmurja, ki so si potem še ogledali Trubarjevo domačijo. Domačini pa so bili lahko priče nekoliko drugačnemu obredu, kot so ga sicer navajeni. Vsekakor se na ta način plejejo vezi med ljudmi različnih veroizpovedi v skupni zavesti preseganja preteklih razhajanj. **ANDREJ PERHAJ**

POTRES V BELI KRAJINI

BELA KRAJINA - V torek, 15. oktobra, ob 7.35 je bil potres z epicentrom v Beli krajini in z jakostjo 2,3 stopnje po Mercallijevi lestevici. Med prebivalstvom je potres povzročil le preplah.

VREME

Danes in jutri bo še nestalno vreme z občasnimi padavinami, ob koncu tedna pa se bo izboljšalo do občnih razjasnitev.

DUH = KOST

ŠPORTNA DVORANA MAROF NOVO MESTO
18.10.96 ob 20. uri

NOVOMEŠKE GIMNAZIJE

VISOKA GOSTA - Slavnostne akademije ob 250-letnici novomeške gimnazije - ta bo jutri, v petek, ob 20. uri v športni dvorani pod Marofom - se bosta udeležila tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek in najstarejši olimpijonek na svetu ter najstarejši živeči maturant novomeške gimnazije Leon Štukelj. Srečanje številnih generacij novomeških gimnazijcev bo v soboto, 19. oktobra, ob 11. uri v dvorani teniškega centra na Otočcu. Pogovor z dr. Drnovškom objavljamo na 1. strani današnje Priloge Dolenjskega lista. Na sliki: Leona Štuklja, zvezdo otvoritvene slovesnosti olimpijskih iger v Atlanti, je sprejel predsednik Drnovšek.

Danes v DOLENJSKEM LISTU

stran 3:

• Vse več Romov na Dobruški gmajni

stran 4:

• Bojkot plačevanja po metliško

stran 7:

• Kako bodo vozili čez Savo in Krko?

stran 11:

• Novinarja DL sodišče oprostilo

stran 13:

• Ali smo za Evropo ali za Balkan?

stran 15:

• Rodile so jo stiske in revščina

Ob četrtsotletnici

Te dni smo že in bomo še z različnimi slovesnostmi proslavili častitljiv jubilej novomeške gimnazije, najstarejše srednješolske ustanove na Dolenjskem in ene najstarejših v Sloveniji. Dvesto-petdeset let delovanja je doga doba in gornji naslov je namerna tak zato, da bi dodatno poudaril to, z vidika človeških generacij, silno časovno razsežnost. Ob vseh laskavih besedah, ki so že bile ali še bodo te dni izrečene ob tej priložnosti, pa naj opominemo, da so takrat, ko so jo vladarji ustanavljali, gotovo imeli lastne namene, ki verjetno niso bili povsem v skladu s tem, v kar se je gimnazija pozneje preobrazila. To pa samo dokazuje, da je bila vseskozi živa, da je bila dovzetna za vplive okolja in da je na okolje tudi sama v veliki meri vplivala. Tudi gimnazija je zagotovo veliko prispevala k temu, da danes živimo v samostojni, svobodni in mednarodno priznani Sloveniji. Upravičeno in z optimizmom pričakujemo njen nadaljnji razvoj, zdaj ko je duhovno prenovljena vzela nov zalet k še bolj zaokroženim jubilejem. Na tej poti ji želimo, da ostane prav tako živa in da za vedno ohrani sposobnost zmerne in dobro premišljene preobrazbe.

TONJE JAKŠE

Vpliv tobačnega zakona

Ali bo Slovenija prihodnosti manj zakajena s tobačnim dimom, kot je Slovenija sedanjosti in preteklosti? Na odgovor bo treba počakati. V parlamentu je sicer nastal zakon o močnem omejevanju kajenja in reklamiranja tobačnih izdelkov, vendar je vprašanje, kako se bo predpis obnesel v praksi. Ti tobačni zakon po pričakovanjih ni požel simpatij med kadilci, ki ga doživljajo nekako kot omejevanje človekovih svoboščin in pravic. Zanimivo je tudi razpoloženje v vrstah nekadilcev. Kot kaže tudi današnja anketa Dolenjskega lista, nekateri nekadilci pripisujejo tobačni industriji ne le negativno, pač pa tudi koristno vlogo v narodnem gospodarstvu in v družbi in zato tudi oni nasprotujejo omenjenemu zakonu. Posamezen kadilski ali nekadilski glas ima seveda premalo teže, da bi bilo od njega odvisno, ali bo Slovenija prihodnosti manj zakajena s tobačnim dimom, kot je Slovenija sedanjosti in preteklosti. Tudi več glasov zagovornikov ali nasprotnikov kajenja ima neznačen vpliv na to. Številni glasovi državljanov, ki bi jim lahko rekli javno mnenje, so najbrž vse prej, kakor pa jezik na tehtnici, s katero Slovenija odmerja količino cigaret na prebivalca. Najbrž je edina vplivna sila, ko gre za rabo tobaka v državi, tobačna industrija, ki deluje s kapitalsko močnimi mednarodnimi navezami in jo povezujejo s splošnimi državnimi koristmi. Od te bo vsaj v prvem obdobju odvisno delovanje "tobačnega" zakona.

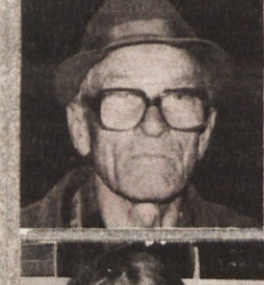
MARINA MÜLLER, tajnica in računovodkinja v OŠ Dragatuš: "Ne strinjam se, da tobačna tovarna ne sme sponzorirati kulture in športa, država pa jima ni našla drugih virov za preživetje. Država je tudi sicer nesramna, saj v njeno blagajno od davkov na cigarete priteče veliko denarja. Sem nekadilka, a življenjsko gledam na probleme. Prav pa je, da je prepovedano kajenje v skupnih prostorih."

VESNA BRAJKOVEC, pravnica z Gornjega Suhorja: "Prav je, da je protitobačni zakon končno sprejet, čeprav je glede nekaterih stvari, kot je na primer reklamiranje, preveč strog. Kar pa se tiče sponzoriranja, bodo športniki pač morali poiskati denar drugje. Zaradi ljubeza zdravja je prav, da je zakon strog, vprašanje pa je, če bo zaradi tega zakona tudi manj kadilcev."

IRENA BAŠOVAC, zaposlena v OŠ Podbočje, doma iz Krške vasi: "Ne moti me, če kdo kadi zraven mene. Ne kadim in zato osebo ne bom prizadela s sprejemom zakona, ki zadeva tobak. A vseeno sem proti zakonu, saj ne bo zmanjšal števila kadilcev. Povzročil pa bo veliko škodo tobačni industriji, ker ta sponzorira veliko naših športnikov."

JOŽE ŠKULJ, upokojenec iz Velikega Mraševca: "Kajenje naj bi omejili, še posebno v lokalih. Pri kajenju je problem, ker zgled potegne za seboj ljudi. Mladi se od starih učijo. Zdravniki pravijo: 'Ne kadite,' sami pa kadijo. Kako naj jih ljudje poslušajo. Tudi v šolah učitelji ne bi smeli kaditi, vsaj ne pred učenci. Včasih sem kadil, pa sem nehal, ko sem imel gripo."

LILIJANA KERIN, prodajalka v trafik Gostinskega podjetja Sevnica, doma iz Čanja: "Kajenje je sicer svobodna odločitev slehernega posameznika, ker pa je ta razvada dokazano zdravju škodljiva, je že prav, da je posega vmes država, da bi zaščitila zdravje nekadilcev. Največ bi lahko naredili za prevzgojo kadilcev v družinah, potem šele v šolah..."

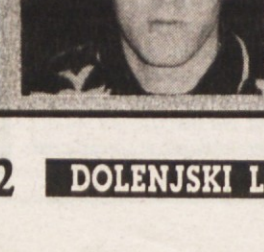
PAVLE ŠTERK, podjetnik iz Trebnjega: "Absolutno podpiram zakon, ki naj bi močno omejil kadilstvo pri nas, čeprav se zavedam, da bo poslej za marsikakšno kulturno ali športno dejavnost sprva manj denarja, ker je tobačna industrija pač znana kot pomemben pokrovitelj tovrstnih prirediteljev. Mislim, da bi država že morala poiskati drugačne oblike financiranja take dejavnosti."

DARIJA ŽGAVC, psihologinja in pomočnica ravnateljice novomeške vzgojno varstvene organizacije: "Kot nekadilka zelo odobravam pred kratkim sprejeti protitobačni zakon, saj izhajam iz pravice vsakega, da diha čisti zrak. Prav je, da se zajezi tudi vse večje reklamiranje tobaka in tobačnih izdelkov, ki ne propagira več le kajenja, ampak mladim vsiljuje "moderen" stil življenja."

NADA MIŠOSAVLJEVIČ, zaposlena na Uradu za delo Kočevje: "Sem proti kajenju in podpiram vse, kar je v smislu nekajenja in prepovedi kajenja na javnih mestih. Tako podpiram tudi nov zakon. Dim me moti in nerada hodim tja, kjer se kadi, zato se mi zdi prav, da se bo kajenje omejilo le na določene prostore, ki pa bi jih po mojem morali kadilcem zagotoviti."

MATJAŽ ANDOLJŠEK, zaposlen na 27. OPSV v Ribnici: "Najbolj me moti odmetavanje cigaretnih ogorkov povsod po tleh. Kajenje v gostilnah me ne moti, po pisarnah pa bi raje videl, da se ne bi kadilo. Kot nekadilec podpiram zakon, mislim pa, da bo posebne prostore za kajenje težko zagotoviti. Prav tako tudi mislim, da to ne bo vplivalo na to, da bi ljudje manj kadili."

Ministrstvo ni podpisalo krške pogodbe

Urad župana o pripravah

KRŠKO - Urad župana občine Krško je sporočil, da "zaradi najrazličnejših dezinformacij, ki krožijo v javnosti v zvezi z gradnjo Srednješolskega centra Krško (SSC) in večnamenske športne dvorane občankam in občanom posreduje naslednje pojasnilo". Že leta 1994 je takratni krški izvršni svet sprejel sklep, da bo občina Krško zagotovila komunalno urejeno zemljišče. Leta 1995 so izpeljali postopek za spremembo zazidalnega načrta Spodnji Grič, kjer je določena lokacija za izgradnjo SSC. S tem so bili že v letu 1995 izpolnjeni vsi pogoji za začetek priprav na gradnjo. Pomembno je poudariti, da je gradnja srednješolske mreže v pristojnosti MŠS RS, ki bo v primeru gradnje v Krškem investitor, kar pomeni, da občina ne more vplivati na velikost in ne na dinamiko gradnje. "V prizadevanjih, da se gradnja čim prej začne, smo se udeležili prenekatih pogovorov z uslužbenci MŠS in vedno dobili zagotovila, da se bo gradbišče odprlo še pred koncem leta 1996. Urad župana vztraja na stališču, da se morajo roki spoštovati in da ni ovir za začetek gradnje v napovedanem roku."

Urad župana tudi navaja, da je krška občina v dogovoru s MŠS že v začetku 1995. leta pričela z dejavnostmi glede gradnje večnamenske športne dvorane ob SSC Krško, katerega nadstandardni del bi financirala občina Krško.

Občinski svet Krško je na seji 26. aprila sklenil, da Krško sofinancira gradnjo dvorane s 162,5 milijona tolarjev, pri čemer se MŠS kot investitor zaveže, da bodo zgradili 2.480 kv. m veliko športno dvorano po idejni zasnovi krškega podjetja Elite. S sklepom je soglašal tudi navzoči državni podsekretar v MŠS Niko Žibret, ki je svetu zagotovil, da bo po izgradnji SSC ministrstvo dalo stavbe sedanje srednje šole na Hočevarjevem trgu krški osnovni šoli. Urad župana je na temelju teh sklepov že maja letos poslal ministrstvu v podpis pogodbo o sofinanciranju gradnje SSC Krško, ki jo je predhodno podpisal župan.

Kljub večkratnim posredovanjem ministrstva doslej ni podpisalo pogodbe, pač pa je po faksu poslalo osnutek nove pogodbe, "ki jo še usklajujemo", pojasnjuje županov urad.

L. M.

NA SVETOVNEM POLICIJSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

NOVO MESTO - Policisti novomeške policijske postaje so se v času od 6. do 11. oktobra udeležili svetovnega policijskega prvenstva v nogometu, ki je bilo v Eibergu na Nizozemskem. Tekmovanja se je udeležilo 55 ekip iz 27 držav. Slovenijo sta zastopali dve ekipi, in sicer ekipa policistov iz Ljubljane in Novega mesta. Novomeščani so igrali dobro, vendar so imeli tudi nekaj smole in izpadli. Kljub temu se jim je uspelo uvrstiti na 17. mesto. Ljubljancem pa so se uvrstili med deseterico.

OBSTALA NA MEJNEM PREHODU - Avtoprevoznika Jurič in Razdevšek sta 21 ur s tovornjakoma stala na metliškem mejnem prehodu, potem pa sta se s tovornjaki vrnila na Hrvaško. Je šlo za nesporazum, za spoštovanje predpisov, za trmasto vztrajanje ali še za kaj drugega, naj presodi vsak sam. Jurič pa je zatrdil, da skozi mejni prehod v Metliki ne bo šel nikoli več, ne glede na to, kakšno blago bo prevažal. (Foto: M. B.-J.)

Odprli prvo novomeško višjo šolo

Višja strokovna šola - strojništvo deluje v okviru novomeškega Šolskega centra

NOVO MESTO - Slovesnosti ob otvoritvi Višje strokovne šole - strojništvo, ki je začela delovati v okviru novomeškega Šolskega centra, se je prejšnji torek udeležil tudi državni sekretar za visoko šolstvo na Ministrstvu za šolstvo in šport dr. Pavle Zgaga.

"To je prva matična višja šola v Novem mestu, saj je nosilec celotnega programa Šolski center in je ta višja strokovna šola peta šola, ki deluje v okviru našega centra," je povedal direktor Šolskega centra inž. Štefan David.

"Do sedaj je višja strojna šola pri nas delovala kot dislocirana enota ljubljanske fakultete za strojništvo, po novem zakonu pa višje šole niso več v okviru Univerze." Tako so v Sloveniji pričele delovati višje strokovne šole v Celju (program strojništvo), Velenju (elektronika), na Bledu (gostinstvo in turizem) in v Novem mestu. Gre za reden študij.

Na novomeški šoli je vpisanih 78 študentov, ki bodo po končanju študija dobili naziv inženir strojništva.

Dr. Pavle Zgaga, slavnostni govornik ob otvoritvi Višje strokovne strojne šole v Novem mestu.

KOMEMORACIJI V ŽUŽEMBERKU IN VELIKEM CEROVCU

Sporočamo vsem svojim padlim borcem NOB v Suhi krajini, da v dogovoru s Krajevnim združenjem ZB NOB Žužemberk organiziramo komemorativno svečanost pri spomeniku na Cvibljju, in sicer v soboto, 26. oktobra 1996, ob 11. uri. Na to svečanost vabimo vse, ki se želijo udeležiti žalne svečanosti, še zlasti borce skupnosti enot XV. in XVIII. divizije.

Hkrati vas obveščamo, da bo komemoracija pri skupnem grobu padlih borcev 12. brigade s Primorske na pokopališču v Vel. Cerovcu istega dne, to je v soboto, 26. oktobra 1996, ob 14. uri. Vabljeni!

Območni odbor ZB NOB
Novo mesto
Predsednik:
LUDVIK GOLOB

Obdelan les ali rastline?

Ker carinik ni mogel ugotoviti, ali gre za termično obdelan les ali ne, blago ni smelo v Slovenijo

METLIKA - Minuli petek popoldne sta obupana poklicala na naše uredništvo Ilija Jurič iz Kočevja in Borut Razdevšek iz Hrastnika ter povedala, da sta s tovornjakoma, na katerih je bilo po 20 ton tovara, obstala na mednarodnem mejnem prehodu v Metliki. Razlog: cariniki ju ne pustijo v Slovenijo z obrazložitvijo, da metliški mejni prehod ni predviden za prevoz rastlin.

Avtoprevoznikoma se je takšna odločitev zdela čudna, saj sta zatrjevala, da ne vozita rastlin, temveč termično obdelane bukove polizdelke. "Prav takšne izdelke vozim s Hrvaške v Slovenijo že nekaj let. Še lani sem potreboval za prevoz čez mejo certifikat, potreben je bil tudi fitosanitarni pregled. Letos pa za termično obdelan les pregled ni več potreben," je povedal Jurič ter pristavil, da je vse letošnje leto vozil čez mejo prav takšno blago, nazadnje pred tremi tedni, a nikoli ni imel težav. "Sedaj sva zvedela, da že od 1. januarja letos velja, da ta prehod ni predviden za prevoz rastlin. Kako to, da sem devet mesecev lahko prevažal skozenj prav takšno blago kot danes?" se je spraševal Jurič. "Če bi vedela, da se bo kaj takšnega zgodilo, bi šla iz Karlovca raje takoj na Obrežje. Sedaj bom moral namesto 15 prevoziti skoraj 200 kilometrov, da bom pripeljal tovor v Črnomelj," je pripomnil Razdevšek, "poleg daljše poti pa bova porabila še veliko časa, saj tovor stoji na mejnem prehodu že od včeraj ob 15. ure."

Avtoprevoznika sta namreč s

četrtka na petek čakala šefa carinske izpostave Igorja Makovca, ki pa je bil na dopustu. V ponedeljek je Makovec povedal, da je na fakturi res pisalo, da gre za termično obdelan les, kar pa je bilo na mejnem prehodu težko preveriti. "Če carinski delavec podvomi oz. ne more ugotoviti, ali gre za termično obdelano blago, je potreben fitosanitarni pregled. Vendar pa ni dolžnost carinika, da pokliče inšpektorja, ne sme pa v primeru dvoma - kot je bilo tokrat - brez potrditve inšpektorja spustiti blaga v državo, zlasti še, če gre za uvoz in ne le za tranzit," je pojasnil Makovec.

M. BEZEK-JAKŠE

Mariborsko pismo

Slabe novice se kar vrstijo druga za drugo

Volitve močno odrinjene

MARIBOR - Iz mestnega odbora Rdečega križa v Mariboru je prišla minuli teden dramatična vest: Rdečemu križu v štajerski metropoli je zmanjkalo živeža za prehranbene pakete, s katerimi pomaga številnim socialno ogroženim družinam v mestu. Zato je sekretar Srečko Kovačič pozval vse donatorje, naj pomagajo Rdečemu križu. Humanitarne organizacije iz Marburga v Nemčiji so Mariborčanom že obljubile otroško hrano, ki bo prispela v mesto ob Dravi v teh dneh.

Slaba vest za številne socialno ogrožene družine v Mariboru pa je prišla tudi iz mestnega stanovanjskega sklada. Vodstvo sklada je namreč sporočilo, da najemnikom v socialnih stanovanjih, ki ne plačujejo stanarine in ostalih prispevkov za stanovanje, ne more več gledati skozi prste. Zato je mestni stanovanjski sklad že vložil tožbo za izselitev iz stanovanja proti petnajstim najemnikom socialnih stanovanj, ki stroškov za stanovanje niso plačali že več kot leto dni.

nem študiju dobili naziv inženir strojništva. Približno pol predavateljskega zbora te šole sestavljajo strokovnjaki iz proizvodnje in drugih ustanov, osnovne predmete pa predavajo učitelji Šolskega centra. Približno 40 odst. vsega fonda ur - teh je v dveh letih okoli 2.000 - je namenjenega praktičnemu usposabljanju študentov in v okviru tega bodo morali izdelati tudi diplomsko nalogo. "Program višje strokovne šole ob temeljnih in specialnih znanjih vsebuje tudi dodatna znanja, kot so organizacija in vodenje dela ter menedžment. Program študija je usklajen s študijskimi programi podobnih višjih šol v državah Evropske zveze," je za konec povedal Štefan David.

A. B.

Obiskali bodo Bohinjsko Belo

Ekskurzija OZSČ Novo mesto, Sentjernej in Škocjan - Za člane brezplačno

NOVO MESTO - Območno združenje slovenskih častnikov Novo mesto, Škocjan in Sentjernej bo v nedeljo, 20. oktobra, organiziralo ekskurzijo v vojašnico Bohinjska Bela. Za člane Združenja in njihove družine je ekskurzija brezplačna, oziroma je že plačana s članarino. Udeleženci bodo odpotovali z avtobusne postaje v Novem mestu ob 7. uri zjutraj. Za ekskurzijo se lahko prijavijo na naslov Območno združenje slovenskih častnikov Novo mesto, p. p. 49, 8000 Novo mesto ali na telefon 321-148 - Branko Đukič.

V Bohinjski Beli si bodo ogledali vojašnico ter bojno in gorsko tehniko gorske šole Slovenske vojske. Približno ob 11. uri bo ena skupina odšla na ogled plezanja v steni, v katerem bo sodelovala tudi ekipa iz Novega mesta. Druga skupina pa bo v tem času tekmovala v streljanju z AP 7,62 mm na razdalji 100 m za medalje OZSČ Novo mesto.

• **Odličen novinar piše prepriljivo celo o rečeh, o katerih nima pojma.** (Sršen)

• **Kritizirati - to pomeni dokazati avtorju, da ne dela tako, kot bi delal jaz - če bi znal.** (Čapek)

Minuli teden je slaba novica prišla tudi iz mariborske delniške družbe Jeklotehna, ki je morala v stečaj. To največje trgovsko podjetje v severovzhodni Sloveniji je na začetku devetdesetih let zaposlovalo 1.600 delavcev, sedaj pa jih v zdravem jedru podjetja (gre za hčerinsko podjetje Jeklotehna Trgovina) dela samo še okoli 600. Število brezposelnih v Mariboru in regiji se je zaradi tega in številnih drugih stečajev v letošnjem letu povečalo na 33 tisoč med brezposelnimi pa je tudi blizu 2 tisoč invalidov.

Gospodarska in socialna kriza pa vplivata tudi na naraščanje kriminala v mestu. Za informacijo o tem, kje se skriva najbolj iskani Mariborčan Maksimilijan Volmajer, ki ga policisti dolžijo preko 50 kaznivih dejanj, mnogi someščani pa ga imajo za šefa mariborskega podzemlja, so policisti ob razpisu tiralice razpisali nagrade v višini pet tisoč mark. Sicer pa je v mestu tudi vse več mladoletnih band, ki izvajajo roparske napade na ženske, mladoletnike, ostarele in celo invalide ob belem dnevu.

Ali je ob vsem tem kaj nenavadnega, če se Mariborčani trenutno še ne zanimajo posebej za volitve, čeprav se je predvolilna kampanja že začela? Na zadnjih lokalnih volitvah je v štajerski metropoli prišlo na volišča le nekaj več kot 50 odstotkov volivcev, kar po svoje tudi govori o razpoloženju v mestu. Bo tokrat vendarle drugače?

TOMAŽ KŠELA

DULAR - "Na volitvah v Novem mestu bo zmagal Dular," je napovedal eden od analitikov. Napoved res ni težka, tako kot ne napoved slabega vremena, ko satelitski posnetki kažejo, da se našim krajem neustavljivo bliža izrazita vremenska motnja. V novomeških volilnih okrajih kandidirajo kar trije Dularji: Uroš na listi ZLSD, Mišo na listi SDS in Jože na listi DS. Četrtega Dularja, Borisa, pa v LDS nikakor niso mogli prepričati, naj kandidira. Čeprav so vsi Dularji člani različnih strank, imajo nekaj skupnega: vsi izhajajo iz Vavte vasi, ki je že od nekdaj zibelka gorečih mladinskih funkcionarjev in visokoletečih slovenskih politikov.

BOMBA - Obvestilo o podtaknjeni bombi v Osnovni šoli Grm pa gotovo ni bilo povezano s predvolilnim bojem, bolj verjetno z bojem proti učenju in znanju, kajti (lažno) obvestilo je prišlo v ponedeljek po očitno preveč brezskrbni soboti in nedelji. Pa še trgatve je bila vmes in tudi kostanj je zrel. Učiti se pa je tako nečloveško, da se je proti temu treba boriti z vsemi sredstvi...

DRVA - "Kakšni časi so prišli!" je na sestanku predsednikov zunajmestnih krajevnih skupnosti vzkliknil predsednik KS Prečna Lojz Kukman. "Cigani rajši pri meni kupujejo drva po 4 jurje za meter, kot bi jih šli nabirat v hosto. Jaz si tega ne morem privoščiti."

OBCINE - Minister za lokalno samoupravo Boštjan Kovačič je na ponedeljkov sestanek predsednikov zunajmestnih krajevnih skupnosti v Mirni Peči prinesel tudi tekst, v katerem je natančno opisan postopek za ustanovitev novih občin. Po nezadovoljstvu s financiranjem teh krajevnih skupnosti in po tem, kako so predsedniki razgrabili gradivo, lahko sklepamo, da bo bodoča občina Novo mesto ne bo več mastna, ampak res mestna, stisnila v meje nekdanjega srednjeveškega obzidja na okljuku Krke, z vseh strani pa bodo privilegirane in mehkužne meščane ogrožali puntarski podeželani.

Ena gospa je rekla, da ne bo več hodila k maši. V cerkvi je kot na partijskem sestanku - sami komunisti.

RAZSTAVA ROČNIH DEL STAREJŠIH OBČANOV

NOVO MESTO - Pridni in ustvarjalni stanovalci novomeškega doma starejših občanov so tudi letos naredili številna ročna dela. Cel prihodnji teden, od 21. do 27. oktobra, bodo ti izdelki na ogled v klubskih prostorih doma. Razstava bo odprta vsak dan od devetih dopoldne do šestih zvečer.

Suhokranjski drobiž

POSTAJALIŠČE GOTOVO - Avtobusno postajališče pri Kotih je dobilo končno podobo. Enako se pospešeno spet dela na cesti Žužemberk-Dobrič. Vsi izgledi so, da bo cesta končana do volitev. Dobra polovica ceste je že asfaltirana, niso pa še urejene mulde in priključki.

KANDIDATURE ZAKLJUČENE - Kandidati za organe novih krajevnih skupnosti Dvor in Žužemberk so većinoma znani. Stranke so imena v glavnem prikrivale do zadnjega. Kandidati SKD računajo na zmago. Tako je v njihovih vrstah kar nekaj kandidatov z visoko izobrazbo. Kandidati LDS nastopajo kot neodvisni kandidati in so zbrali v ta namen predpisane podpise. Le ti so znani v svojih sredinah in je velika verjetnost, da bodo zbrali glasove "na vrhu". Tudi ZLSD in SLS imata predlagane kandidate, in imajo že nekaj izkušenj na področju krajevine samouprave. Več o imenih prihodnjič!

BOBENČKOVA KAPELICA - Nekdaj je stala pred Dvorom kapelica, ki so ji rekli Bobenčkova kapelica. Dvorjani bi radi po vojni porušeno kapelico ponovno zgradili in postavili na mesto, kjer je nekdanja bila. Osnovan je gradbeni odbor, ki že išče morebitne stare fotografije in drugo. Če jih imate, se gradbeni odbor (Gregor Grum, Dvor) vnaprej priporoča! S. M.

DEMOKRATSKI KANDIDATI - Prejšnji četrtek so Demokrati Slovenije vložili kandidatno listo v 6. volilni enoti in ob tem v Novem mestu predstavili kandidate za volitve v tej enoti. Na območju Dolenjskega lista so to: v 1. volilnem okraju prof. Justina Pavličič, v 2. inž. Jože Dular, v 3. Ksenija Lorber, v 4. Mateja Bončina, v 5. Vlado Deržič, v 6. Silvester Mavsar, v 7. Stane Lošdorfer. Predsednica glavnega odbora DS Danica Simšič je dejala, da je ključna opredelitev Demokratov razvoj Slovenije, za to pa je v prvi vrsti potrebno znanje, ki je najbolj produktivna naložba, ne pa poraba. (Foto: A. B.)

AFRIČANI IN NORVEŽANI V PODGORJU - V petek zvečer so v osnovni šoli v Stopičah pripravili kulturno prireditev Večer na vasi, v kateri so sodelovali pevski zbor gasilskega društva Šmihel, dekliški pevski zbor iz Podgrada ter folklorna skupina iz podružnične šole Podgrad. Nad prireditev so bili navdušeni tudi gostje iz afriške Gvineje Bissau in z Norveške, ki so si z zanimanjem ogledali še etnološko razstavo Stara kmečka hiša in Kuhinja naše babice, ki so jo pripravili učenci podgrajske in dolške šole, ter prikaz dela raziskovalnega tabora Mlini in žage v dolini Klamferja in Težke vode. (Foto: A. B.)

ROMI NA DOBRUŠKI GMAJNI - Na Dobruški gmajni živi že okrog 200 Romov, naselje se na črno širi, njihovi otroci pa predstavljajo že skoraj desetino vseh škocjanskih šolobveznih otrok. Škocjanci zatrjujejo, da jim Romi kradejo z njiv in jih ogrožajo. Varne pa se ne počutijo niti Romi, menda njih in njihove otroke napadajo civili. (Foto: J. Dornič)

Vse več Romov na Dobruški gmajni

V škocjanskem romskem naselju na Dobruški gmajni živi že okrog 200 Romov, ki povzročajo vse večjo škodo in so vse bolj nasilni - Naselje se širi na črno

ŠKOCJAN - V Sloveniji živi v 15 občinah okrog 6.000 Romov, polovica od teh jih živi v Prekmurju. Škocjanska občina, ki s 3.000 prebivalci sodi med manjše slovenske občine, pa ima po nekaterih podatkih okrog 200 Romov, uradno prijavljenih pa jih je le okrog 80.

Vse številnejši Romi, ki so si za svoje domovanje prisvojili Dobruško gmajno, ki je sedaj tudi v denacionalizacijskem postopku, pa Škocjancem povzročajo vedno več težav. Okoliškim kmetom kradejo pridelke z njiv, po vaseh beračijo, prosjačijo in tudi grozijo, vse več jih je tudi, ki z neregistriranimi avtomobili ogrožajo varnost ostalih udeležencev v prometu. Po cele dneve preležajo pod ameriškim rdečim hrastom, ki je evropski poseben vrst, in so ga že skoraj izsekali. Zadnje čase, ko prejema jo kar velike denarne pomoči, pa je tudi med njimi vse več obračunavanja z orožjem.

Na razgovoru, ki ga je prejšnji teden v Škocjanu sklical župan Janez Povšič, so predstavnikom ministrstva za okolje in prostor, ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in Petru Winklerju z urada za narodnosti RS predstavili zgodovino bivanja Romov pri njih, probleme, ki jim jih povzročajo in pozvali tudi njih na pomoč pri reševanju težav z Romi. Opozorili so jih tudi, da se Romi zelo dobro zavedajo svojih

prav, medtem ko so za dolžnosti gluhi.

Prvo romsko družino so Škocjanci dobili leta 1960, takrat je bivša novomeška občina družini Karla Brajdiča zagotovila za bivanje železniški vagon, ki ga je postavila pred Mlako. Omenjeno družino je kasneje KZ Krka z Draškova preselila na Dobruško gmajno. Potem pa so na Dobruško gmajno začele prihajati še druge družine. Na začetku osemdesetih let je tedanji Zavod za družbeno planiranje v sodelovanju s Sekretariatom za občo upravo pripravil programska izhodišča zazidalnega načrta za romsko naselje na Dobruški gmajni. Poleg treh že obstoječih hiš naj bi zgradili še 8 novih. Krajanje so se naselja branili z različnimi argumenti. Kljub temu je bila na Dobruški gmajni postavljena vzorčna hiša Strešnik. Krajanje so dosegli, da v njej stanuje edini zaposleni Rom v tem naselju. V Škocjanu pravijo, da se je predvsem po letu 1992, ko se je že govorilo o reorganizaciji lokalne samouprave, na Dobruški gmajni začela intenzivna

Vas zapostavljena in odrinjena

(Nadaljevanje s 1. strani)

postajališča. "Če bi se kaj takega dogajalo v mestu, bi bil to škandal. Mi in naši otroci smo v podrejenem položaju," se pritožujejo.

Velika zamera nemestnih krajevnih skupnosti gre na račun delitve denarja, ki se zbira v skladu stavbnih zemljišč. Včasih so iz tega sklada dobili tretjino denarja za svoje komunalne investicije, sedaj pa je ta denar del občinskega proračuna in pota njegove porabe so veliko bolj zabrisane. Župan je tudi odločno povedal, da v tem primeru pač ne more biti tako, da bi bil občinski proračun samo zbirališče denarja, ki se nateče iz prispevka za stavbna

TABORNIKI NA NOTRANJSKEM

NOVO MESTO - Z dvema avtobusoma je v soboto, 12. oktobra, odšlo na Notranjsko 92 članov Rodu gorjanskih tabornikov. Najprej so si ogledali Tehniški muzej Slovenije v Bistri, kjer so največ zanimanja pritegnili seveda stari avtomobili. V nadaljevanju poti so se najprej ustavili pri razvalinah gradu Haasberg, po kraških lepotah Rakovega Škocjana pa jih je vodil Leon Kebe, domačin iz Cerknice. Izredno zanimivo maketo Cerkniškega polja in njegove zanimivosti jim je predstavil Vekoslav Kebe, lastnik gostilne v vasi Dolenje Jezero. Nazadnje so si ogledali še grad Snežnik in lastnino predvsem zadnjih posestnikov rodbine Schoenburg-Waldenburg. Program je bil kar nekoliko preobsežen in naporen, vendar zelo zanimiv. Otroci so se vrnili domov utrujeni, a polni lepih in nepozabnih vtisov. MARKO GOŠNIK

ZARJA, SONCE IN ZVEZDICE

NOVO MESTO - V nedeljo, 20. oktobra, bo ob 15. uri v šmihelski cerkvi koncert ob triletnici zborovskega delovanja Irene Rašeta med šmihelskimi otroki. V teh nekaj letih je ustanovila najprej pevski zbor Zarja, nato instrumentalno skupino Sonce ter pred kratkim še zborček Zvezdice, v katerem prepevajo najmlajši. Vse skupine delujejo pod okriljem kulturnoumetniškega društva Arkade, ustanovljenega konec lanskega leta. Na koncertu se bodo predstavili pevci in glasbeniki Zarje in Sonca ter Zvezdice, slednji bodo v nedeljo prvič nastopili. Ob tej priložnosti bo postavljena tudi razstava likovnih del, ki so jih ustvarili otroci na letošnjih počitnicah v Portorožu.

črna gradnja, s pomočjo namenske izdane naročilnice, ki naj bi jih v letu 1994 Romom velikodušno delila novomeška občina. Na vprašanja, kdo je dovolil pozidavo na prvem območju kmetijskih zemljišč, ki je pod denacionalizacijo, ter na podlagi katerega zakona

• V Škocjanu bi za njihove - prijavljene - Rome še poskrbeli, ostali pa naj gredo, od koder so prišli, saj so jezni, da se je romsko naselje širilo proti njihovi volji. Sedaj, ko je postalo veliko in neobvladljivo, povzroča še komunalno neurejenost, je problem pristal na njihovih plečih. Predstavniki države, ki so bili prejšnji četrtek v Škocjanu prvič zaradi romske problematike, so vztrajali, da občina Romom zagotovi prostor, potem pa bodo z njimi delali naprej oni. Niso pa pristali na to, da bi oškodovancem država zagotovila denar za povračilo škode, ki jim jo povzročajo Romi.

na so Romom delili denar za gradnjo in zakaj so to tako velikodušno počeli leta 1994, še niso dobili odgovorov.

J. DORNIČ

zemljišča in da ga je potem treba le sorazmerno razdeliti nazaj. Župan je tudi užaljeno očital predsednikom teh KS, da vidijo samo denar, ki pride neposredno v krajevne skupnosti, ne pa vseh tistih del, ki jih naredijo v okviru drugih programov, naj gre za investicije novomeške Komunele,

• Predsednik KS Straža se je vprašal, če je sploh smotno, da se še srečujejo na takih sestankih in "zapravljajo čas", češ da se tako in tako nič ne spremeni, več drugih predsednikov pa je jasno povedalo, da komaj čakajo na konec svojega mandata. "V novomeški občini prebivalci nemestnih krajevnih skupnosti nismo enakopravni z meščani. Vse, kar hočemo imeti, si moramo sami narediti, vse pa več plačati kot v mestu. Investicije pa tako in tako potekajo samo v mestu." Župan je nato vse povabil k sodelovanju ob nastajanju naslednjega občinskega proračuna.

raznih ministrstev ali v okviru drugih programov.

Ob očitkih, da v tej zimi izvajalci po zunanjih krajevnih skupnostih ne bodo hoteli pluziti snega, ker jim še za delo v zadnji sezoni niso plačali, je župan udarec preusmeril na ministra Boštjana Kovačiča, ki se je tega sestanka udeležil, da je prisotnim pojasnil postopke v zvezi z ustanavljanjem novih občin. Župan je menil, da bi glede na izredne razmere - sneg je zapadel še ob veliki noči - morala tudi država več nameniti za zimsko službo. Kovačič pa: "Če znate v občini tako dobro preusmerjati denar, ki ga država prispeva za zagotovljeno porabo, se pravi za vrte, osnovno šolstvo, kulturo idr., za druge namene, bi ga nekaj pa še za pluzenje snega v podeželskih krajevnih skupnostih. Sicer pa, če občina daje posojila iz

vajalcem del, je gotovo likvidna." Župan se je ob tem razburil, češ da je treba to stvar razčistiti, sicer "bo to že jutri pisalo v Dolenjskem listu". Župan tokrat ni prav napovedal. Ker je bil sestanek v ponedeljek, v Dolenjskem listu o tem ni pisalo "jutri", se pravi v torek, ampak šele danes, v četrtek, na dan izida.

A. BARTELJ

FILIPINSKI MADRIGALISTI V NOVO MESTU

NOVO MESTO - Med turnejo po Sloveniji je v torek, 15. oktobra, zvečer v franciški cerkvi gostoval znameniti azijski pevski zbor Filipinski madrigalisti, ki je kot edini zbor s te celine osvajal prva mesta na prav vseh velikih svetovnih zborovskih tekmovanjih. Zasluga za uspehe in vzpon v kakovostni vrh gre predvsem zborovodkinji Andrei O. Veneracion, ki je zbor ustanovila že leta 1963 in ga razvila v vrhunsko vokalno skupino, ki je do popolnosti ubrana in glasovno čista. Posebnost zbora je, da pojejo sede v polkrogu.

VEČER JAZZA PRI SLONU

NOVO MESTO - Danes, 17. oktobra, bo ob 20. uri v lokalu Pri slonu ponovno zanimiv jazzovski večer, ki bi ga bilo škoda zamuditi. Nastopil bo Jazz trio, v katerem igrajo odlični slovenski jazzisti: bobnar Ratko Divjak, kitarist Primož Grašič in klavirist Blaž Jurjevčič.

Obnovljena Vrhovčeva ulica

Minuli petek so jo slovesno odprli - Obnovljena komunalna mreža - Lična javna razsvetljava

NOVO MESTO - Novo mesto je z obnovljeno Vrhovčevo ulico dobilo prvo mestno ulico, ki bo služila za zgled, kako naj bo urejeno staro mestno jedro. Minuli petek jo je v imenu meščanov, ki v njej živijo, slovesno predal svojemu namenu najstarejši krajan ulice 77-letni Alojz Sintič.

Prebivalci ulice so si obnovljeno ulico želeli že več desetletij, 1989. leta so se obnove lotili resno in leta 1991 so bili narejeni projekti, že naslednje leto pa so pričeli z deli. Najprej je Komunalna obnovila dotrajano vodovodno in kanalizacijsko omrežje, obenem pa zgradila tudi 650 m dolgo plinsko omrežje. Zgradili so 30 vodovodnih in 30 plinskih priključkov. Vsa komunalna dela so stala 315 tisoč nemških mark, medtem ko je celotna obnova ulice od restavracije Pri vodnjaku do Knjižnice Mirana Jarca stala 5 milijonov tolarjev. Čeprav je bila ulica prevozna že prej, so zadnja dela končali letos avgusta, ko so postavili tudi lično javno razsvetljavo.

Denar za obnovo ulice so prispevali: Komunalna, KS Center iz samopriskupka in prispevkov nekdanjega komunalnega sklada ter sklada za urejanje stavbnih zemljišč, ki je preko sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora v letošnjem letu primaknil denar za javno razsvetljavo.

Predsednik krajevine skupnosti Center Nikola Padevski je poudaril, da brez podpore krajanov vsega tega ne bi mogli opraviti. Povedal je, da so imeli v načrtu tudi ureditev igrišča na Globenikovem vrtu, vendar je bila prenovitev Vrhovčeve prevelik zalogaj. Želijo si, da bi naredili projekt ureditve skupaj z javno razsvetljavo tudi v celotnem mestnem jedru, na obnovo pa čaka tudi Breg. Ob tej priložnosti so najbolj zaslužnim za obnovo ulice, od članov gradbenega odbora do podjetij in ustanov, podelili priznanja. Podelili pa so tudi 14 priznanj krvodajalcem za 10- do 60-krat darovano kri.

J. D.

PRENOVLJENA VRHOVČEVA - V petek so se krajanje ulice zbrali na krajši slovesnosti, na kateri je najstarejši krajan ulice Alojz Sintič s prerezom traku ulico tudi uradno odprl. (Foto: J. Dornič)

MOJCA IN KALIČOPKO V ČRNOMLJU

ČRNO MELJ - V petek, 18. oktobra, bosta ob 17. uri v osnovni šoli Loka v Črnomlju gostovala Mojca in Kaličopko. Prireditelj, na katero so poleg otrok povabljeni tudi starši, sta omogočila pokrovitelja trgovina Estera iz Črnomlja in Omega line iz Ljubljane, pri organizaciji pa je pomagala tudi črnomaljska zveza prijateljev mladine.

PREDSTAVITEV DVEH KNJIG

JANKOVIČI - V petek, 18. oktobra, bo ob 11. uri na domači Rastresen v Jankovičih pri Adlešičih predstavitev knjig "Osamosvojitve Slovenije" dr. Janka Prunka in prof. Martina Ivaniča ter "130 let Rdečega križa na Slovenskem" avtorjev Maksa Klanška in Mirka Jeleniča. Na predstavitvi, ki jo bo vodil prof. Martin Ivanič, bodo sodelovali avtorji s svojimi sodelavci.

JUBILEJNA LIKOVNA KOLONIJA

SEMIČ - Od 21. do 25. oktobra bo potekala v Semiču 10. jubilejna slikarska kolonija, na kateri organizatorji pričakujejo več kot deset slikarjev iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Kitajske. Umetniki bodo ustvarjali po vsej Beli krajini, otvoritev razstave njihovih del pa bo v semiški galeriji v petek, 25. oktobra.

DEŽURSTVO V KRAJEVNI SKUPNOSTI

VINICA - V pisarni krajevnih skupnosti Vinica bo odslej ob ponedeljkih od 18. do 19. ure dežural tajnik KS Franc Ivanušič, ob petkih ob isti uri pa predsednik KS Jože Stegne. V tem času lahko krajan uredijo vse, kar jih žuli v zvezi s krajevno problematiko. Krajevna skupnost je na upravnem enoto Črnomelj naslovila tudi vlogo, naj bi matičarka delala v Vinici tudi ob sredah in petkih in ne le ob ponedeljkih kot sedaj.

REKORDNI OBISK MUZEJA

METLIKA - Stalne in občasne razstave Belokranjskega muzeja v Metliki ter Župančičevo rojstno hišo v Vinici je lani obiskalo 24.000 ljudi. Čeprav so v muzeju menili, da tega rekorda ne bo moč potolči, pa je bilo že v prvi polovici letošnjega leta 12.500 obiskovalcev, ob tem pa ne gre pozabiti, da turisti radi obiskujejo Belo krajino predvsem jeseni. Samo minulo soboto, 12. oktobra, je Belokranjski muzej obiskalo 19 organiziranih skupin turistov ali okrog 700 ljudi. Tako velikega obiska v enem dnevu v muzeju ne pomnijo v vsej njegovi 45-letni zgodovini.

Črnomaljski vrtec gre na dvoje

Potem ko v odloku o ustanovitvi vrtca v Črnomlju ni bilo več semiške enote, so tudi Semičani pripravili odlok, da se bo njihov vrtec priključil k šoli Semič

SEMIČ - Na zadnji seji semiškega občinskega sveta so sprejeli osnutek odloka o spremembi odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-varstvenega zavoda "Oton Župančič" Črnomelj. Pred tem pa so na črnomaljskem občinskem svetu že obravnavali osnutek odloka o ustanovitvi javnega VVZ "Vrtec Otona Župančiča Črnomelj", v katerem pa ni več vrtca v Semiču, ki je vsaj za sedaj še vedno enota črnomaljskega vrtca.

Kot je bilo slišati na seji semiškega sveta, so Črnomaljši izpustili iz odloka semiško enoto vrtca, čeprav bi moral s tem soglašati tudi semiški občinski svet.

Zato so na ministrstvu Semičanom predlagali, naj se njihova enota izloči iz črnomaljskega vrtca. Vendar pa semiški svetniki na seji niso skrivali, da so o izločitvi njihove enote iz črnomaljskega vrtca razmišljali že prej in da jim takšna odločitev Črnomaljšev -

MILAN KUČAN BO OBISKAL VINICO

VINICA - V počastitev vinškega krajevnega praznika bo v sredo, 23. oktobra, od 16.30 do 17. ure na trgu, če bo slabo vreme pa v telovadnici osnovne šole, koncert policijske godbe iz Ljubljane. Ob 17. uri bo Vinico obiskal predsednik države Milan Kučan, ki bo najprej obiskal Župančičevo rojstno hišo, nato pa članice društva kmečkih žena v Ziljah, ki mu bodo postregle z domačinimi jedmi. Ob 18. uri se bo v osnovni šoli v Vinici pogovarjal s šolarji, pol ure pozneje pa bo v šolski telovadnici slavnostna akademija ob krajevnem prazniku. Že v nedeljo, 20. oktobra, pa bo v počastitev praznika ribiški tekmovalje na Kolpi, streljanje na glinaste golobe, tekmovalje v malem nogometu in šahu, medtem ko bodo imeli gasilci sektorske vaje. Preteklo soboto je že bilo v počastitev praznika prvo tekmovalje belokranjskih narodnozabavnih ansamblov, na katerem je zmagal ansambel Šum iz Črnomlja.

PREDVOLILNI ZBOR

ČRNO MELJ - Vsi trije belokranjski občinski odbori Demokratične stranke upokojencev Slovenije bodo v soboto, 19. oktobra, ob 9.30 pripravili v kulturnem domu v Črnomlju predvolilni zbor, na katerem bodo predstavili dejavnost DeSUS-a, kandidata za poslanca v državnem zboru ter volilni proglas.

Ilegalni cariniki brez telefonov

Na rudniku Kanižarica in železniški postaji v Metliki sta 1. oktobra začeli delati blagovni carinski izpostavi, a je o tem vedel le majhen del gospodarstva

ČRNO MELJ - Občina Črnomelj je v sredo pretekli teden pripravila razgovor o delu blagovne carinske izpostave Črnomelj, ki je na rudniku Kanižarica pričela z delom 1. oktobra. Pogovor ni potekal tako, kot so si zamislili organizatorji, saj se vabilu nista odzvala ne Franc Košir, direktor Carinske uprave RS, ne direktor Carinarnice Ljubljana Ozmec, ker sta bila v Cankarjevem domu na slovesnosti ob 5. obletnici carinske službe v Sloveniji.

Gotovo pa bi bilo prav, da bi povabili na razgovor tudi Metličane, saj se je izkazalo, da je v vsej Beli krajini le majhen del gospodarstva vedel, da je odslej moč cariniti tako rekoč doma. Celotna semiška Iskra, ki spada med podjetja z največjimi uvoznimi in izvoznimi posli v Beli krajini, je že po odprtju carinskih izpostav v Črnomlju in Metliki še vedno carinila v Novem mestu, ker o obstoju omenjenih izpostav ni dobila nikakršnega obvestila in zanjo uradno nista obstajali. To pa prav gotovo ni v prid carinskim izpostavam, katerih obstoj bo po besedah šefa carinske izpostave Metlika Igorja Makovca odvisen od ekonomske upravičenosti.

Čeprav je Makovec zatrjeval, da imajo cariniki dobre možnosti za delo, pa ostali v to niso bili povsem prepričani, saj še po

Bojkot plačevanja po metliško

V Terci Šentrupert pravijo, da v neurejenih razmerah niso več pripravljeni ogrevati naselja Borisa Kidriča, trgovsko-poslovnega centra in avtobusne postaje

METLIKA - Terca Šentrupert, ki je zadolžena za ogrevanje stanovanj v blokih v Kidričevem naselju 2, 3 in 5, v bližnjem trgovsko-poslovnem centru (TPC) in na avtobusni postaji, je pred začetkom kurilne sezone zagrozila, da bo prenehala z ogrevanjem. Za to se je odločila, ker vrsta stanovalcev in lastnikov poslovnih prostorov še ni plačala kurjenja za minulo kurilno sezono.

Grožnje sicer še ni uresničila in se za sedaj še vsi grejejo, vendar je direktor Terce Lojze Podboj dejal, da ne bodo ogrevali za vsako ceno. Sklepa namreč, da se bo bojkot plačevanja nadaljeval tudi letos in če bo temu res tako, bo Terca pogodbo o ogrevanju, ki jo ima sklenjeno z občino Metlika, odpovedala. Problemi, ki so privreli na dan pred začetkom kurjenja, pa imajo globlje vzroke, stare že nekaj let. Upravljanje in obratovanje TPC Metlika je bilo določeno v tripartitni pogodbi, ki so jo 1. oktobra 1994 sklenili takratni izvršni svet Metlika, Komunala Metlika in Terca, ki je posle vzdrževanja in obratovanja prevzela od Komunale. Vendar lastniki v TPC Metlika nikoli niso podpisali pogodb o upravljanju. "Kljub tako neurejenim razmeram je naše podjetje opravljalo v centru posle upravnštva in obratovanja, vendar tega ne namerava več početi, saj je biti upravnik v tako neurejenih razmerah preveliko poslovno tveganje," pravi Podboj.

Za lansko kurilno sezono dolgujejo stanovalci za ogrevanje okrog 1,24 milijona tolarjev, lastniki poslovnih prostorov v TPC pa za dober poldrugi milijon tolarjev. Postopki izterjave sicer tečejo, a

so dolgotrajni, nekaj podjetnikov pa je že propadlo. V Terci pravijo, da lahko prevzamejo poslovno tveganje in vodijo postopke izterjave, če ni plačanih 10 do 15 odst. stroškov ogrevanja, v omenjenem metliškem primeru pa je nepla-

• O teh problemih je razpravljala tudi metliški občinski svet. Župan Branko Matkovič je dejal, da bo občina ostro opozorila neplačnike ogrevanja, da začnejo plačevati, s seznama neplačnikov pa seznanila tudi redne plačnike. Svetniki so sklenili, da bodo okrajnemu sodišču v Črnomlju predali zahtevo, da v skladu z zakonodajo določi upravnika v TPC Metlika. Svetnik Milan Vajda pa je dejal, da bodo morali kmalu proučiti tudi vprašanje amortizacije ter upravljanja in vzdrževanja poslovnih prostorov in kotlovnice tudi s perspektive lastnikov, ne le Terce.

čanih približno 40 odst. stroškov. "Očitno je, da gre za bojkot plačevanja, v takšnih razmerah pa nismo več pripravljeni biti pogodbeni stranka. V pogodbi o ogrevanju je sicer zapisano, da v primeru neplačevanja upravnik lahko prekine neplačniku dobavo toplotne energije, kar pa ni moč

sa. Poleg tega je bilo slišati, da sta dve carinski izpostavi v Beli krajini nesmiselni, zlasti še, ker je bila želja gospodarstva ena močna ca-

• Za razliko od ostalih razpravljalcev je predstavnik špediterja Intereurope pozdravil odločitev države, da sta carinski izpostavi v Črnomlju in Metliki. Gospodarstvo pa bo moralo po njegovem že v kupoprodajnih pogodbah urediti, da bodo carinjenje opravili v Beli krajini, ne pa, da bodo o teh tokovih odločali tujci.

rinska izpostava. V Uradnem listu je bilo pred natanko tremi leti celo že objavljeno, da bo carinska izpostava v Metliki, potem pa so Belokranjci letošnjega 1. oktobra dobili dve: ista ekipa carinikov carini ob torkih in četrkih na rudniku Kanižarica, ostale dni v tednu pa na železniški postaji v Metliki. Črnomaljši so sicer zatrjevali, da so se dogovarjali o carinjenju v svoji občini vseh pet dni v tednu, a je Makovec pojasnil, da ni argumentov, da bi bodisi metliška ali črnomaljska blagovna carinska izpostava delala ves teden, ker - vsaj v prvih desetih dneh - na nobeni ni bilo dovolj prometa. Predvsem pa je poudaril, da carinikom ni lahko delati na dveh mestih, da pa niso na svojo lastno iniciativo odprli dveh izpostav.

M. BEZEK-JAKŠE

uresničiti, saj je sistem ogrevanja zaporeden in je nemogoče odključiti nekatere odjemalce, ne da bi pri tem prizadeli tiste, ki so naprej v verigi vezani na sistem ogrevanja," je pojasnil Lojze Podboj. Prav slednjega pa se metliški neplačniki očitno prav dobro zavedajo.

M. BEZEK-JAKŠE

VPIS V TEČAJE

METLIKA - Ljudska knjižnica Metlika je pred kratkim razpisala različne tečaje: jezikovne (angleščina, nemščina, italijanščina in slovenski jezik za Neslovence) za odrasle in mladino, igranje na električne klaviature, klekljanje čipk, tečaj krojenja in šivanja, vodenje knjig v obrti, obnovitveni tečaj higienskega minimuma, plesno-rekreacijsko izobraževanje za mladino in odrasle, aranžiranje, poslovno komuniciranje, joga, šolo retorike. Na vse tečaje se lahko prijavite še do konca oktobra v Ljudski knjižnici, kjer je moč dobiti tudi vse informacije.

BREZPLAČNO SVETOVANJE

ČRNO MELJ - Občina Črnomelj organizira v sodelovanju z GIZ Riedenburg - Gospodarskim interesnim združenjem iz Žalca - brezplačno svetovanje za občane, podjetnike, obrtnike in nezaposlene iz črnomaljske občine. Zvedeli bodo lahko, kako pridobiti nove posle. Svetovanje bo v petek, 18. oktobra, od 12. do 17. ure v prostorih območne obrtne zbornice Črnomelj na Ulici 21. oktobra 10. Ob 17. uri pa bo srečanje vseh zainteresiranih občanov s predstavniki GIZ Riedenburg iz Žalca.

PROSLAVILI BODO 50-LETNICO DELOVANJA

ČRNO MELJ - Tudi v letošnjem jubilejnem letu je vodstvo društva upokojencev organiziralo več izletov po domovini. Največ zanimanja je bilo za srečanja v Planici in Dolenjskih Toplicah. Zadnje potovanje je bilo na Štajersko, na obrtni sejem v Celje in v Atomske Toplice. Ob koncu meseca, 26. oktobra, bo društvo praznovalo 50-letnico praznovanja, ki bo združena z družabnim srečanjem upokojencev iz vse občine.

DAN ODPRTIH VRAT

24., 25., 26. oktober

Volkswagen - ko veš, kaj imaš.

ugoden nakup tudi na PORŠKE LEASING ali kredit

Pooblaščen prodajalec vozil in serviser za Belo krajino

Weiss-avto, d.o.o.

Na bregu 31
8340 ČRNO MELJ
tel./fax: 068/51-770

Šolski center Novo mesto Šegova ulica 112 8000 Novo mesto

razpisuje prosti delovni mesti

— laborant višje strokovne šole — inž. strojništva
— referent za študentske zadeve — višja izobrazba upravne ali upravo administrativne smeri

Prosti delovni mesti razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

M. B.-J.

Črnomaljski drobir

TRGATEV - Medtem ko so bili na trgati veljakov na Vinomeru vsi oblečeni in obuti opravili primerno, je črnomaljski župan Andrej Fabjan prišel v salonarjih, obleki in s kravato. Ko so ga nekoliko začudeno gledali, je pojasnil, da ni prišel trgati, ker ima trgovat vrh glave iz domačega vinograda, pač pa pogledat, kateri od trgačev je najbolj uren, da ga bo prihodnje leto najel za trgatv v svojem vinogradu.

CARINJENJE - Na razgovoru o carinjenju v Beli krajini je bilo veliko pripomb, ker carinska izpostava dela dvakrat na teden v Kanižarici ter trikrat v Metliki. Šef carinske izpostave Metlika Igor Makovec je pojasnil, da se bodo morala podjetja sama pozanimati, kje delajo cariniki, tako kot se pacienti, ko gredo k zobozdravniku, zanimajo, kdaj dela. Pa mu je tajnik občinskega sveta Jože Strmec ugovarjal, da v podjetjih ni moč tako natančno predvideti carinjenja, kot je na primer odhod k zobozdravniku, čeprav je slednjega dobili včasih prav tako težko kot carinika.

PODUK - Jože Strmec je podučil novinarje, kako naj poročajo z omenjenega razgovora. Predvsem morajo paziti, da ne bo izvenlo, da je odprtje carinske izpostave v Črnomlju politična odločitev, je menil. Novinarica TVS Petra Držaj je ugovarjala takšnemu "novinarskemu tečaju", predstavnik Intereurope pa je dodal, da ni pomembno, ali je carinska izpostava politična ali ne ter zatrdil, da lahko dokaže, da sta obe belokranjski izpostavi politični: če ne bi bilo južne meje, tudi carinarine ne bi bilo.

Semiške tropine

PAZNIK - Ko se je večina svetnikov strinjala, da bo semiški občinski praznik 28. oktobra, župan Janko Bukovec ni mogel skriti zadovoljstva. Kako tudi ne, saj mu je padla sekira v med. V semiški občini so že pred odločitvijo svetnikov načrtovali, koliko prireditve, otvoritev, razstav in še česa bodo imeli konec tega meseca. In kako super je, ko človek lahko reče, da je vse to prav zaradi občinskega praznika. Se bolj super pa je, ker do 28. oktobra naslednjega leta ne bo potrebno pripravljati prireditve in otvoritev, kot bi jih morali, če bi se svetniki odločili drugače.

PARKIRANJE - Predsednik občinskega sveta Anton Malenšek se zaveda, kako velike težave imajo v Semiču s parkiranjem, a pravi, da še ne razmišljajo o večjem parkirišču zunaj Semiča, s katerega bi vozil v središče metro. Eden od svetnikov pa je menil, da je to dobra ideja, le da bi v začetku namesto podzemne železnice potnike prevažali z vozovi na konjsko ali traktorsko vprego.

PAZNOVANJE - Kaže, da se na Štrekljencu lahko za vedno obrišejo pod nosom za prireditve Praznovanje jeseni, ki je bila vrsto let v tej vasi. Prav takrat, ko naj bi bila namreč že po tradiciji prireditve, bo v štrekljevskem gasilskem domu, kjer je potekal del Praznovanja jeseni, fantovščina. "Ali je pomembnejša fantovščina ali prireditve, naj presodi vsak sam," so dejale članice društva kmečkih žena in si za senco praznovanje zadnji oktobrski konec tedna omislile piknik v Stranski vasi.

PRED SVOJIM PRAGOM - Kočevski občinski svetniki radi kdaj pa kdaj drug drugega opomnijo, da ni nihče brez napak. Tako je na zadnji seji Franc Gornik vprašal, zakaj dva dni ni gorela luč na semaforju na prehodu za pešce pri Železnini v centru mesta. "Kdo skrbi za semaforje?" je vprašal, vedoč za odgovor, potem, ko ni mogel "do živca" Vincencu Janši, ki je ponavljal, da ni zadovoljen z odgovorom ravnateljice osnovne šole v Stari Cerkvi, Polone Vec na poslansko vprašanje v zvezi s tragičnim dogodkom, ki se je pripetil na šolskem dvorišču v času počitnic. Gornik, ki je ravnatelj Osnovne šole Zbora odposlanec, je menil, da Veceva ni mogla storiti več, kot je storila, ker pa se Janša s tem ni strinjal, ga je Gornik z vprašanjem o semaforju, za katerega je zahtevalo Elektro na čelu z direktorjem Janšo, blago opomnil, naj "najprej počisti pred svojim pragom".

STROGI PREDPISI - Če gospodarstveniki mislijo, da jih zadevajo strogi predpisi in zakoni, pa je ravnateljica kočevske gimnazije Meta Kamšek prepričana, da ni bolj strogih predpisov, kot veljajo v šolstvu. "Toliko, da mi ne prepisujejo, koliko kilogramov moram imeti," je dejala na zadnji seji občinskega sveta ob izražnem nestrinjanju z zahtevami svetnikov, ki delajo v gospodarstvu, da bi moral občinski odlok za ravnatelje vrtcev določati, da morajo imeti ti najmanj višjo izobrazbo.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Po čem sklepaš, da je na kočevskem trgu s sadjem in zelenjavo prisotna domača in ne siciljanska mafija?

- Ker so v Kočevju ponujali prvostopenjsko grozdje, uvoženo s Sicilije po 220 tolarjev za kg, hkrati pa kilogram dolenjske reče šmarnice kar po 250 tolarjev, čeprav so jo kmetje ponujali celo s časopisnimi oglasi po največ 25 tolarjev za kilogram.

Ribniški zobotrebeci

TURIZEM - Ribniška občina je po številu brezposelnih glede na aktivno prebivalstvo na prvem mestu v Sloveniji, njeno gospodarstvo pa je po stečajnem valu, ki je zajel občino, le še blede odseve uspešnega gospodarjenja pred letom 1990, ko je ribniško gospodarstvo (prav tega leta namreč) kar za 30 odstotkov presega indeks ravnih industrijske proizvodnje v Sloveniji. Ribniška občina je zato več kot očiten primer potrditve ugotovitev državnega sekretarja za turizem, da se začne o turizmu razmišljati šele, ko so vse druge dejavnosti v krizi. Tudi v ribniški občini so se namreč obrnili k turizmu kot dejavnosti, ki naj bi jim prinesla rešitev, ko druge možnosti niso več videli. A če so imeli dosedaj zgolj "polna usta puhlih obljub" za ureditve prizadevanj za razvoj turizma, pa so z odločitvijo, da bodo še pred koncem letošnjega leta ustanovili turistični biro, kateremu bodo z občinskim denarjem omogočili, da se bo "postavil na svoje noge" (rok, ki so mu ga določili za to, sta dve leti) prvič povsem jasno in konkretno pokazali, da jim je resnično do dejanj.

Krpanova kobila:

"Kar dve komisiji zdravstvenega zavarovanja sta Krpanu, ne da bi ga pregledali, zavrnila 14-dnevno zdravljenje v toplicah, ki ga je priporočil specialist-ortoped. S takimi strokovnimi odločitvami so privarčevali, da si je direktor Zdravstvenega zavarovanja Ljubljana Komadina lahko neupravičeno izplačeval tako visoko plačo.

Dobrepoljski krompirčki

PRI ZORI JE RED - Okrepčevalnica Zora v Kampilju sodi med boljše gostišča v Dobrepolju. Njena posebnost pa je obveščanje, saj iz "tekočih črk" v oknu že iz avta lahko prebereš, da je odprta vsak dan od 13. do 22. ure, ob ponedeljkih je zaprta, nudijo odlične sladolede "Snežak", za obisk se priporočajo itd.

KAM SO IZGINILI VRABCI? - Kampiljčani pravijo, da so še lani nad njihovo vasjo in polji krožili oblaki vrabcev, letos jih pa ni videti. Preveč deževja?

CESTA KLICE PO ASFALTU - Makadamski del ceste od Kočevja (Mala Gora) proti dobrepoljski občini končno v zadnjem obdobju le nekoliko bolje vzdržujejo. Pridnost in prizadevanja za lepo cesto pa ne roje dolgo-trajnejših sadov, saj pogosto deževje makadamsko cesto sproti uničuje. Prav bi bilo, in gotovo tudi vzdrževanje cenejše, če bi cesto končno asfalterali.

Klub za iskanje zaposlitve tudi v Kočevju

Prvi v regiji, ki je izven Ljubljane

KOČEVJE - Po natanko letu dni, odkar je bil v Sloveniji odprt prvi klub za iskanje zaposlitve, je takšen klub dobilo tudi Kočevje. Ustanovljen kot 15. v Sloveniji in kot 4. v ljubljanski regiji bo pokrival področje kočevske in ribniške občine, kjer je v tem trenutku brez dela okoli 2.600 ljudi.

Kočevski klub za iskanje zaposlitve je prvi v regiji, ki je zunaj Ljubljane, po njegovem vzoru pa bodo, kot sta povedali Andreja Sever in Staša Bučar-Markič z republiškega zavoda za zaposlovanje na tiskovni konferenci sklicani prejšnji četrtek ob pričetku delovanja kluba v Kočevju, skušali ustanoviti takšne klube tudi drugod. Program za delo kluba, ki predstavlja novejšo obliko aktivne politike zaposlovanja, pripravljajo, prilagajajo, financirajo in nadzoruje zavod za zaposlovanje, ki skrbi tudi za usposabljanje vodij in pomoč podjetjem, ki so jih z razpisom izbrali za svoje sodelavce. V Kočevju je to Najk, Podjetniški center d.o.o., ki bo z Zdenkom Šulmanom na čelu skrbel za izvajanje programa v prostorih, ki jih je podjetje uspelo zagotoviti v stavbi obrtne zbornice v Kočevju. "Klub ni prava oblika iskanja zaposlitve čisto za vse brezposelne, vendar pa podatki kažejo, da je nekaj več kot polovica vseh, ki so bili v letu dni dela klubov vključeni v njihove programe, našla zaposlitev že v prvih petih mesecih po vključitvi v klube, v katere pa so lahko vključeni največ tri mesece," je povedala Staša Bučar-Markič in dodala, da se bodo lahko v delo kočevskega kluba vključili približno trije odstotki vseh prijavljenih na zavodih za zaposlovanje kočevske in ribniške občine.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ZAPRTA OKREPČEVALNICA NA RAŠICI

RAŠICA - Pred kratkim so Trubarjevo domačijo na Rašici obiskali tudi upokojenci iz Brezovice. Najprej so razočarano ugotovili, da je okrepčevalnica zaprta. Kot smo zvedeli, poteka jo zapleti zaradi zamenjave najemnika, oziroma odkupa opreme lokala, za kar so najeli cenila.

RAZGOVOR S KANDIDATOM

KOČEVJE - Občinski odbor socialdemokracije občine Kočevje je v ponedeljek zvečer gostil svojega kandidata za državnozborske volitve, Bogomirja Špiličiča, ki je domačin iz Morave, opravlja pa dela namestnika generalne direktorice za plačilni promet RS.

Predstruge: kamnolom bodo zaprli

Pri delitvi občinskega premoženja gre z Grosupljem gladko, s Kočevjem pa se zapleta

DOBREPOLJE - Če ne bo prišlo do zapletov, bodo občine Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica med prvimi v Sloveniji opravile delitveno bilanco skupnega premoženja, ki znaša nad 6 milijard tolarjev, je bilo ugotovljeno na seji občinskega sveta Dobrepolje 9. oktobra. Posebna medobčinska komisija za delitev skupnega premoženja bivše občine Grosuplje je odločila, da bodo skupno premoženje delili na osnovi števila prebivalcev posamezne občine. Žal pa po drugi strani prihaja pri delitvi premoženja z bivšo občino Kočevje že na začetku do zapletov.

Največja razprava je bila o spremembi občinskega proračuna, vendar do večjih odstopanj ni prišlo. Še največ popravkov je bilo pri šolstvu in to zaradi drugega načina financiranja s strani države. Pri vrtcu Ciciban so namenili več denarja za investicijo, saj so tam odprli nov oddelek. Nekaj denarja so namenili tudi za subvencioniranje mlekarne v Brhanji vasi.

Potrdili so odlok o ustanovitvi medobčinskega sklada za razvoj malega gospodarstva, ki ga je v istem besedilu sprejel že občinski svet Ivančne Gorice, potrditi pa ga mora še občina Grosuplje. Kamnolom v Predstrugah bo zaprt in bo v skladu z dolgoročnim planom njegovega zapiranja v kratkem

Kmalu novi razpisi

Za podjetnike, kmete in izobraževanje

RIBNICA - V ribniški občini bodo že v kratkem objavili tri nove razpise za posojila. Namenjeni bodo pospeševanju obrti in podjetništva, izobraževanju vodilnih in vodstvenih kadrov v podjetjih ter kmetijstvu za izvedbo malih melioracij.

Razpis za pospeševanje razvoja obrti in podjetništva so v ribniški občini letos že objavili v aprilu. Razdelili so vseh razpisanih 40 milijonov tolarjev, vsi projekti tega razpisa, razen enega, pa so bili do sedaj tudi uresničeni. Zato so se odločili, da razpišejo nov razpis v skupni vrednosti nekaj več kot 20 milijonov tolarjev. Tako bodo podjetnikom oziroma v ribniški občini registriranim in delujočim pravnim osebam, ki so izvozno usmerjene ali nameravajo z investicijo odpirati nova delovna mesta ali pa se ukvarjajo oziroma se nameravajo ukvarjati z ekološko prijaznimi projekti, še naprej pomagali pri regiranju obrestne mere bančnih kreditov.

Drugi razpis so namenili pomoči pri izobraževanju podjetnikov, vodilnih in vodstvenih kadrov ter redno zaposlenih v podjetjih, ki imajo projekte ali poslovne načrte za prenovu podjetja ali pa delujejo na področju specialističnega svetovanja pri sprejemanju poslovnih odločitev.

Tretji razpis pa je pravzaprav že peti letošnji razpis ribniške občine na področju kmetijstva. M. L.-S.

OB TEDNU OTROKA - Kljub dvoimenskemu pouku, ki ga narekujejo prostorske težave zaradi katerega so zmanjšane možnosti obeh kočevskih osnovnih šol za normalno delo, pa se v Kočevju trudijo, da bi učencem zagotovili čim bolj pestro ponudbo v okviru obveznih učnih ur in različnih interesnih dejavnosti. Pomočnica ravnateljice OŠ Ob Rinži Slavka Janša pravi, da so za letošnje šolsko leto uspeli pripraviti za učence bogat kulturni program ter celo vrsto različnih interesnih dejavnosti, v katere se lahko vključujejo otroci od prvega do osmega razreda. Z izvajanjem kulturnega programa so sicer pričeli že pred časom, najbolj vidno do sedaj pa so ga predstavili prejšnjo sredo, ko so ob tednu otroka organizirali prvi kulturni dan za vse učence tretjih razredov na matični šoli v Kočevju in podružnični v Livoldu. V sodelovanju z Glasbeno mladino Slovenije so za učence pripravili glasbeno-lutkovno delavnico, ki sta jo vodila glasbeni pedagog in etnomuzikolog Igor Cvetko in dramaturginja Jelena Sitar.

Prvi usposobljeni turistični vodiči

Uspešno zaključen skupni projekt kočevske in ribniške občine

KOČEVJE - Minulo sredo zvečer so v gostilni Jasenc v Gorenju podelili potrdila o uspešno zaključenem usposabljanju udeležencem programa usposabljanja za regionalnega turističnega vodiča. Program je izvajala Ljudska univerza Kočevje, pobudniki usposabljanja pa so bili Zavod za zaposlovanje Ljubljana, izpostava Ribnica ter občini Kočevje in Ribnica.

"Podlaga nam je bil program Turistične zveze Slovenije, ki pa smo ga prilagodili našim potrebam," je povedala vodja izobraževanja Jožica Pečnik z Ljudske univerze Kočevje in dodala, da je bil program zelo naporen, ker so ga izvajali prvič, pa še toliko bolj. Usposabljanje je trajalo 250 ur, udeležilo pa se ga je 11 tečajnikov, med katerimi jih je bilo 10, ki so prijavljeni na zavodu za zaposlovanje. Program je obsegal 94 ur teorije, 45 ur uvajalnega programa v praktični del, 10 celodnevni strokovnih ekskurzij ter zaključni izpit, za njegovo uspešno izvedbo pa je skrbelo 15 predavateljev, ki so bili vsi, razen enega, domači strokovnjaki z različnih področij.

Ob podelitvi potrdil prvim usposobljenim turističnim vodičem

za celotno območje od Turjaka do Osilnice je kočevski župan Janko Veber dejal, da je slednje dokaz, da so prizadevanja za organizaci-

PODELITEV POTRDILO VODIČEM - Med enajstimi prejemniki potrdil o prvem uspešno zaključenem programu usposabljanja za regionalnega turističnega vodiča sta bila tudi dva moška (na posnetku je eden od njiju). Program bodo po potrebi, dopolnjen in razširjen, ponovili. (Foto: M. L.-S.)

Uresničenih večina investicij

Največ denarja je bilo uporabljenega za komunalne zadeve

KOČEVJE - V kočevski občini ob pripravi rebalansa občinskega proračuna ugotavljajo, da so skoraj v celoti uresničene domala vse zastavljene investicije. Med samostojnimi naložbami je s 60 milijoni tolarjev največja prenova bivše Trikonove poslovne stavbe, sicer pa so največ denarja letos namenili za ureditev cestnih in komunalnih problemov.

Ureditve bivše Trikonove stavbe, v katero se bosta prihodnji mesec preselili Glasbena šola in

Delavska godba, je ob pripravi na gradnjo nove šole v Mestnem logu v bistvu edina letošnja večja proračunska naložba, ki ni komunalno-infrastrukturnega značaja. Med slednjimi jih je nekaj že zaključenih, nekaj jih je še v teku, skupaj pa bodo zanj letos v občini porabili 105 milijonov tolarjev.

Ob pomoči države so že asfaltirali 4,5 kilometrov ceste proti Koprivniku, kar je stalo 59 milijonov tolarjev, na boljše čase pa jih čaka še 9 kilometrov. Uredili so tudi dober kilometer cestišča in meteorne kanalizacije v Mahovniku, za kar so porabili blizu 30 milijonov tolarjev. Za letos imajo v načrtu še asfaltiranje najbolj kritičnega dela ceste skozi Salko vas, kjer nadaljujejo z izgradnjo E kanala, v teku pa je tudi izdelava geodetskega posnetka in projekta za A kanal, z izgradnjo katerega bo rešen problem kanalizacije v tej največji kočevski primestni krajevni skupnosti, ki še nima urejene kanalizacije. Ker pa bo zaradi tega potrebna tudi dograditev centralne čistilne naprave, še za letos načrtujejo, da bodo izdelali tudi projekte za njeno razširitev. M. L.-S.

Pri Murnu na Turjaku tudi turistične sobe

Veliko zanimivega v okolici znanega gostišča

TURJAK - Med pomembnejšimi gostišči v občini Velike Lašče je tudi gostilna Pri Murnu na Turjaku, ki jo vodi Sašo Ahec. Znana je po picah in domačih kolinah, predvsem klobasah in salamah. Lastnik Sašo je povedal, da bodo to jesen in zimo uredili pri gostilni 8 sob s 16 ležišči. Na območju občine Velike Lašče, ki je turistično zelo zanimiva, je namreč le malo sob za turiste.

Gostilničar Sašo zna predstaviti mnoge zanimivosti na tem območju. Ve tudi za manj znane. V bližini je izvir oz. potok, ki ima vodo vsakih 6 do 8 ur, nato pa za kako uro voda preneha teči, nato pa se vse ponovi. Kar na njihovi, Ahčevi, parceli je Fašnikova jama, v kateri je nekoč živel samotar in tam je še danes ohranjeno njegovo ležišče. Podobna jama je pri Škocjanu. V jami Kevder so kapniki. Na Turjaku v bližini gostilne je ribnik s krapci, ki sodi pod Ribiško družino Barje.

Gostilna Pri Murnu je do-

jo turizma v kočevski občini na pravi poti.

Ribniška občina bo to storila, kot je povedal njen župan Jože Tanko, saj bodo še pred koncem letošnjega leta organizirali turistični biro. "Nekoga bomo zaposlili in nato delo biroja dve leti financirali iz občinskega proračuna, nakar naj bi biro postal profitna organizacija," je o povsem konkretni pomoči prizadevanjem za razvoj turizma v ribniški občini povedal Tanko, ki je prvo generacijo usposobljenih turističnih vodičev na kočevsko-ribniškem območju ocenil za dokaz, da sta kočevska in ribniška občina kljub "raznim štorijam o Kočevjarjih in Ribničanih" kot je dejal, sposobni speljati marsikateri projekt skupaj.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Nova voda Turjaku

Investicija bo veljala 265 milijonov tolarjev, dokončana bo spomladi

TURJAK - Vodovodni sistem Rob-Turjak je pred kratkim dobil upravljalca Javno komunalno podjetje Vodovod-Kanalizacija Ljubljana, zato bodo lahko te dni začeli priključevati na ta, novi, vodovodni sistem prve vasi na območju bivše Krajevne skupnosti Turjak, ki doslej sploh niso imele vodovoda. Nato bodo prišle na vrsto vasi, ki so imele svoje vodovode, zdaj pa bodo ukinjeni, saj je že sprejet sklep o obveznem priključevanju na sistem Rob-Turjak, ki je dolg 17 km.

Na območju Turjaka je okoli 200 gospodinjstev. Vasi Četež, Sloka Gora, Veliki Ločnik in še deli nekaterih drugih vasi doslej sploh niso imele svojih vodovodov. Ostale vasi so vodovode imele, a je bila v vseh - z izjemo enega - voda nezdrava. Novi sistem Rob-Turjak bo napajal iz globinskih vrtin pri Robu, kjer je voda zdrava.

Na novo priključena gospodinjstva bodo plačala prispevek za priklop, v ostalih vseh pa le stroške preklopa. Ves tako zbrani denar pa še zdaleč ne bo zadoščal za kritje stroškov celotne investicije, ki bo veljala okoli 265 milijonov tolarjev. Vsa ta dela bodo predvidoma trajala do spomladi.

J. P.

GOSTILNIČAR IN NJE-GOV GRB - Na fotografiji je gostilničar Sašo Ahec, na steni pa je "grb gostilne", ki ga je nedavno ustvaril eden izmed umetnikov.

bila tako ime zato, ker se pri njih po domače reče Muren. Še pred leti je bila to gostilna pri Ahcu, kot se za starejšo turjaško družino tudi spodobi, saj je v bližini cerkev sv. Ahaca (na Malem Ločniku), ki so jo tako preimenovali oz. posvetili (prej je bila posvečena Mariji) v spomin na zmago pri Sisku, kjer je prav na sv. Ahaca dan leta 1593 vojskovodja Andrej Turjaški porazil Turke.

J. PRIMC

Vsako leto sto odklonjenih otrok

V ivanški občini naj bi leta 2000 trkalo na vrata vrtcev 390 otrok

IVANČNA GORICA - Predvideno ponovno povišanje standarda otrok v vrtcih v letu 2000, glede na sedaj veljavno zakonodajo, terja od ivanških občinarjev, da za rešitev prostorskih zagat v tem okolju naredijo odločnejše poteze. Kajti že v letu 1997 bo predvidoma odklonjenih 109 otrok, največ iz Šentvida (32), sledijo Ivančna Gorica (28), Stična (23), Višnja Gora (16) in Krka (10).

Po podatkih o številu rojstev v ivanški občini v zadnjih petih letih je v občini zajeto v organizirano otroško varstvo le 32 odstotkov vseh rojenih otrok! Projektna skupina ivanške občine, ki jo je vodila diplomirana sociologinja Cvetana Erjavec, v njej pa sta bili še ekonomistki Martina Horvat in Polona Muhič ter prof. Milan Jevnikar in Marina Koščak, je med zaključki projekta organiziranja otroškega varstva v občini posebej poudarila, da se mora sedanjí vrtec v Grosupljem razdružiti oziroma razdeliti in da ne sme šteti več kot 30 oddelkov (zdaj jih ima 36!), novoustanovljena organizacija pa mora šteti najmanj 10 oddelkov (v ivanški bočini jih je že sedaj!!!). Projektna skupina je zato predlagala takojšnji pričetek razdruževanja oz. ustanovitev lastnega vrtca ob predhodni delitveni bilanci po številu prebivalcev. Ta naloga je po mnenju Erjavčeve in njenih sodelavcev v skupini zelo

pomembna in jo je nujno vnesti v občinski proračun za naslednje leto in jo zaključiti najpozneje do 15. marca 1997.

Večje možnosti vpliva ustanovitelja in financerja in staršev na kakovost storitev vrtca bi bila le

• **Projektna skupina je predlagala, da naj bi v vseh dosedanjih vrtcih na območju ivanške občine razširili zmogljivosti za najmanj eno skupino, od tega najmanj ene jasli. Vrtce za Ivančno Gorico naj bi dobil prostore Traiga, ki so jih sicer na občini namenili knjižnici kot začasno rešitev. Knjižnico pa naj bi preselili na drugo možno lokacijo, na primer v bivšo cerkev v Ivančni Gorici. Za Stično se kaže rešitev v zgornjih prostorih obstoječega vrtca, za Šentvid v učilnici v prostorih vrtca, ki ga zdaj uporablja osnovna šola, za Višnjo Goro je možna razširitev sedanjega vrtca še za eno igralnico, za Krko in Zagradec pa bi morali najti ustrezno zgradbo za preureditev v vrtce. Če tega ne bi uspeli, naj bi razmislili o razpisu koncesije.**

ena izmed prednosti samostojnega vrtca za ivanško občino. Večja pa bi bila tudi možnost nadzora nad uporabljenimi sredstvi občine ter pregleda nad potrebami staršev po izvajanju predšolske vzgoje in različnih programov. Med slabosti takšne odločitve pristoje projektna skupina Cvetane Erjavce predvsem dodatne stroške za

delavce uprave ter nujno pridobitev ustreznih prostorov in opreme za novo upravo vrtca. Možnosti varstva otrok v jaslih (1 - 2 leti) ne bi bilo.

P. P.

170-LETNICA ROJSTVA LUKE SVETCA

LITIJA - Litijani se vsako leto spomnijo rojstnega dne velikega Slovenca Luke Svetca - Podborskega, rojaka, ki je velik del svojega življenja preživel v Litiji, kjer se je naselil leta 1873. V Litiji je ustanovil podružnico družbe sv. Cirila in Metoda, ji predsedoval od leta 1885 do 1918, v njenem okviru pa še pevsko in bralno društvo. Bil je pobudnik gradnje prvega šolskega poslopja, prve srednje šole in tudi slovenske univerze. Litija je na pragu tega, da dobi v najkrajšem času svojo srednjo šolo, kar je po mnenju litijskega župana Mirka Kaplje "najlepše izražena hvaležnost do Svetčevega dela". Na predvečer Svetčevega rojstnega dne (8.10.) sta v ponedeljek zvečer Club - fundacija Litija in Odbor skozi čas pripravila proslavo v litijski pošti. Ob kulturnem programu učencev litijske glasbene šole so predstavili spominski ovitek in poštni žig ob 170-letnici rojstva in 75-letnici smrti Svetca.

M. ŠUSTERŠIČ

• *Ljudi je zgrabila taka želja po imetju, da se zdi, kot da ima imetje njih, ne pa oni njega. (Latinska modrost)*

“Poslovanje ni bilo racionalno!”

Nadzorni odbor občine Trebnje o polletni realizaciji občinskega proračuna - Presežek prihodkov nad odhodki, na drugi strani pa premajhna realizacija vitalnih področij

TREBNJE - Nadzorni odbor občine Trebnje je pod predsedstvom Alojza Metelka na zadnji triurni seji ob razpravi o premoženjski bilanci občine menil, da bi bilo potrebno dobiti podrobneje opredeljeno vsebino premoženja trebanjske občine.

Po obravnavi polletne realizacije proračuna občine so se člani spraševali, ali je sploh smiselno dati mnenje o poročilu polletne realizacije občinskega proračuna, saj je stanje po sprejetju proračuna in tik pred devetmesečnim

poročilom po vsej verjetnosti bistveno drugačno. Zato so se

• **Oddelek za okolje in prostor je predlagal trebanjskemu občinskemu svetu, ki bo zasedal v petek, 18. oktobra, da sprejme končno odločitev o višini odškodnine za zemljišča, ki bodo odkupljena za dovozno pot na deponijo komunalnih odpadkov Globoko. Prizadeti lastniki zemljišč se vsi po vrsti niso strinjali s cenilnim mnenjem, da naj bi odškodnine znašale med 1,2 in 2,2 nemške marke za kvadratni meter, ampak so zahtevali plačilo odškodnine in odkupa za zemljišča po 3 marke. Na občinskem oddelku za okolje in prostor menijo, da zahtevek prizadetih lastnikov zemljišč ni previsok. Zdaj so na potezi svetniki.**

člani odbora odločili le za ugotovitev, da je iz polletne realizacije proračuna občine Trebnje razvidno, "da v prvem polletju poslovanje ni bilo racionalno, saj je na

KRVODAJALSKA AKCIJA V TREBANJSKI OBČINI

TREBNJE - Tukajšnja območna organizacija Rdečega križa vabi krvodajalce in ostale polnoletne, posebej še mlade in zdrave občane, da se udeležijo tridnevne krvodajalske akcije, kajti v Sloveniji potrebujemo več kot 200 krvodajalcev dnevno za pokrivanje potreb v zdravstvu. V ponedeljek, 21. oktobra, od 7. do 11. ure bo možno darovati kri v kulturnem domu v Mokronogu, v torek, 22. oktobra, od 7. do 13. ure v mirnski osnovni šoli in v sredo, 23. oktobra, od 7. do 13. ure v Zdravstvenem domu Trebnje.

eni strani presežek prihodkov nad odhodki, po drugi strani pa je realizacija vitalnih področij (na primer pri gospodarski infrastrukturi, gospodarskem razvoju in kmetijstvu) premajhna."

P. P.

PARTLJIČEV "SEVNICA" V PARLAMENTU

SEVNICA - Volitve niso smrtno resna zadeva. Občinski odbor Liberalne demokracije Slovenije Sevnica vabi na humorja polno popolno v sredo, 23. oktobra, ob 16. uri v veliko dvorano sevniskega gasilskega doma, kjer bo iskovalce zabaval humorist Tone Partljič. Svoj nastop je poimenoval "Sevnica v parlamentu."

Iz Kopitarne prihaja čistejši zrak

Končan remont in izboljšave čistilnih naprav - Zadnje meritve dokazale, da so emisije plinov v zraku v predpisanih vrednostih - Meritve mariborskega inštituta

SEVNICA - Kopitarna uporablja kot kurivo za potrebe tehnološkega procesa in ogrevanja lesene odpadke, ki nastajajo v proizvodnji. Leseni odpadki so brez primesi. Junija letos so v Kopitarni končali celotni remont na ciklonu za čiščenje pralnih delcev v dimnih plinih, ki jih preko ciklona vodijo skozi 38 metrov visok dimnik.

Oba toplovodna kotla toplotne moči 3,91 MW in rezervni kotel 1,75 MW sta preko dimnega voda priklopljena na ciklonsko filtrirno napravo. Kurjavo v obliki žagovine shranjujejo v ciklonih in po potrebi vpihajo v kurišče s pomočjo dozirnega ventilatorja z dovajanjem določene količine zraka. Vodja priprave dela in razvoja Bogdan Lisec pojasnjuje, da pa lesene odpadke buke, gabra in topola dozirajo v kurišče preko transportne naprave. Regulacija zraka je avtomatska glede na stanje izgoravanja v kurišču.

Po besedah direktorja Kopi-

DVOJICA K-K NEPREMAGLJIVA - Na 3. teniškem turnirju SKD Trebnje je preteklo čudovito sončno soboto v športnem centru Vita dvojica, ki sta jo sestavljala študent David Klarič in zobozdravnik Čedo Kuzmanovič, gladko premagala vse nasprotnike in povsem zasluženo osvojila 1. mesto. 2. mesto sta si priborila oče in sin Šterk, podjetnik Pavle in dijak Aljaž, "bron" pa mešana dvojica iz "uvoza" Vera Kranjec in Jože Mihelič. Šef Vita centra Marko Grandovec je imel v novinarju Pavlu Percu bolj prvo pomoč, sicer pa se ne bi spodobilo, da bi kot "padalca" zmešala štrene domorodcem turnirja, pa še smolo sta imela, ker sta imela v svoji skupini nepremagljivi par K-K. Favorizirana dvojica v osebi trebanjskega župnika Janeza Celarja in mladostno nekoliko preveč zagnanega bančnika Tadeja Kostevca je nastopila hendikepirana zaradi poškodb obeh partnerjev in je končala na odličnem 5. mestu. V ekshibicijskem dvoboju pa sta si ob pomoči domačih igralcev Lojze Peterle in urednik regionalnih programov na TV Slovenija Saša Veronik (na posnetku) stisnili roki za neodločen izid, narkar se je Peterletu že mudilo naprej nabirat (politične) točke na radio Max itd. (Foto: P. P.)

VELIK DOSEŽEK KRAJANOV POLJA PRI TRŽIŠČU - Po večletnih pripravah na posodobitev krajevnih poti je konec preteklega tedna in v začetku tega krajanom Polja pri Tržišču le uspel velik dosežek - z več kot 3,5 km položenege asfalta so se še bolj povezali tudi s sosednjo KS Krmelj in Gabrijelami. Predsednik sveta KS Tržišče Marjan Jamšek je pohvalil izjemno prizadevnost krajanov ter njihove prispevke v delu in denarju. Predsednik gradbenega odbora Brane Poljanec je povedal, da so okrog 40 milijonov tolarjev vredno naložbo pokrili tudi z 10 milijoni t.i. demografskega tolarja, nekateri krajanj (gospodinjstev je 25) so prispevali celo več kot 5000 nemških mark, veliko pa jim je pomagala KS Tržišče s peskom iz svojega peskokopa. Na posnetku: tudi pri zaključnih delih so krajanj pridno pomagali novomeškimi cestarjem. (Foto: P. Perc)

NOVA KRALJESTVENA DVORANA JEHOVIH PRIČ V SEVNICI - "Gotovo je na svetu veliko lepših in večjih dvoran, kot je tale, a za nas je prav ta najlepša, ker je naša," je povedal drugo nedeljo v oktobru Vlado Šinkovec ob slovesnosti na Savski cesti 19, v povsem novi zgradbi, ki jo je zgradila s številnimi prispevki in žulji svojih bratov in sestra, tudi od drugod, krščanska verska skupnost Jehovih prič v Sevnici. Ob tej priložnosti so orisali zgodovino Jehovih prič v Sevnici, Ivan Čečko pa je še posebej spregovoril o gradnji nove kraljestvene dvorane, se zahvalil vsem za pomoč in sodelovanje in ker so "žrtvovanje znali sprejeti z radostjo". Skrbno urejen objekt v sosesčini KOC-a so na koncu tudi posvetili. (Foto: P. P.)

teh izboljšavah čistilnih naprav dihal čistejši zrak.

P. P.

PRVO IZPLAČILO ŠTIPENDIJ BO 25. OKTOBRA

SEVNICA - Tukajšnja območna enota republiškega zavoda za zaposlovanje obvešča posavske dijake, ki so v novem šolskem letu vložili prošnje za republiško štipendijo, da bo prvo izplačilo štipendij 25. oktobra. Poprej bodo vsi prosilci prejeli ustrezno odločbo oz. obvestilo o rešitvi njihove vloge. Štipendistom bodo od novembra dalje nakazovali štipendije na njihove hranilne knjižice ali tekoče račune, in sicer 10. v mesecu za pretekli mesec.

Krjavljeve iskrice

NARKOMANI OBIRALI JABOLKA - Vaščani Velikega Kala so kot kaže vsaj delno popustili prošnjam društva Projekt Človek, saj so dovolili, da lahko pridejo ozdravljeni zasvojenoci obirat jabolka na parcelo na Velikem Kalu, kjer so hoteli ustanoviti terapevtsko skupnost. Organizatorji so poprej celo pisno obljubili, da bodo obirali jabolk fiziološke potrebe opraviili izven krajevnne skupnosti Šentvid pri Stični. Kako je bilo to v praksi, nismo uspeli zvedeti.

KJE BO ŠOLA? - V dolini Krke se že lep čas pogovarjajo, da bi potrebovali novo, večjo osnovno šolo. Ko bo prišla na vrsto ta naložba, bo ostalo gotovo sporno "le", kje naj bi stal hram učenosti. Ambrušani se bolj ogrevajo za novogradnjo v Zagradcu kot na Krki. Morda se zato v ivanški občini bojijo nenavadno številčno močnega ambruškega lobija treh občinskih svetnikov in edine svetnice Francke Vidmar, ki je na zadnji seji občinskega sveta predlagala, naj bi se o lokaciji odločili z referendumom. Krčani nimajo nobenih možnosti, čeprav je iz njihovih krajev ravnateljica ivanške osnovne šole.

Trebanjske iveri

LOBI? - Krščanski demokrati v trebanjski občini so ponosni na to, da ima kar nekaj vodilnih mož SKD korenine v tej občini, med temi seveda zlasti na predsednika stranke Lojzeta Peterleta ter sekretarja poslanske skupine SKD dr. Boruta Sommeregerja. Slednji je kot predsednik komisije za informiranje pri SKD posredoval pri TV Slovenija, da se je ta odločila, da iz predvajanja umakne sporni TV spot Gorenske banke, ki je "zlorabila cerkveni zakrament spovedi za ekonomsko propagando in se s tem norčevala iz verskih čustev," kot je SKD zapisala v sporočilu za javnost. Je morda oglaševalska agencija Futura, ki je "kriva" za ta sporni TV spot, tudi zavoljo prahu, ki se je dvignil ravno ob festivalu Zlati boben v Portorožu, dobila že drugo leto najvišje priznanje? Vsekakor je Sommereger med sobotnim kramljanjem ob teniškem turnirju dvojic v Vita centru pokazal veliko večjo prag tolerance do v tej rubriki objavljenih bodičk na račun lokalne SKD in njenih veljakov, saj, kot je povedal dr. Borut, se mu te nikoli niso zdele žaljive, ampak duhovite in se jim je le sladko nasmejati.

MIHA IN LOJZE - V sobotnem kramljanju na trebanjskem "maksimalno dobrem radiu Max", kot se reklamira nova lokalna radijska postaja, po besedah nekaterih potencialnih oglaševalcev, dražja po EPP cenah storitev kot konkurenčna in že uveljavljena Studio D in Radio Krka, je Lojze Peterle izrazil optimizem, da bo SKD v Sloveniji zmagala, če bo dobila toliko glasov, kot on v trebanjskem volilnem okraju. Da je privekal Lojze Peterle na svet v Čučnji vasi, je že lep čas znano, zvedeli pa smo, da je iz teh krajev tudi novi glavni urednik Slovenca Miha Štamcar, ki nam je zaupal, da plače pri tej hiši sploh niso tako slabe; za enak obseg dela, so menda celo boljše kot pri Mladini...

Sevniški paberki

KONEC "VEDEJEVSTVA" NA RADIU? - Sevniški župan Jože Peternel je predlagal sevniškemu radijcom, naj vendarle izberejo direktorja radija, saj se zgradba z vršilec dolžnosti direktorja že predlogo vleče. To funkcijo opravlja zdaj Branka Dernovšek. Dekleta in žene, ki prevladujejo na sevniškem radiu, bi po dolgoletnem "matriarhatu" že verjetno rade čvrsto moško roko za krmilom, če bi to pomenilo boljše gnotne in siceršnje razmere za delo.

GRAFITI ALI VANDALSTVO - Ni bilo prvič, da so okajeni ali pa objestni mladeniči na mopedih in vespah pod varnim okriljem noči pustili sledove svojega vandalskega početja na poslopju Srednje tekstilne šole v Sevnici. Nočno divjanje teh golobradih mladcev je preteklo nedeljo pustilo na zidu te šole z okrog 200 dijakinjami grafita Raus in Plunk, pred vhomod pa razmetane lončnice... (na posnetku).

PRFORCENHAUS - Ladjo Smrekar, nekdanji ravnatelj OS Kostanjevica, je na nedavni prireditvi ob 90-letnici te šole tudi obujal spomine na čas, ko je kot mlad slavist prišel poučevat v Kostanjevico. Rekel je, da je bil Prforcenhaus ena prvih stvari, s katero so ga seznanili ob prihodu. No, Prforcenhaus v kraju deluje še dandanašnji in bo očitno še tudi v prihodnje. Uredništvo Pustnih novic Prforcenhaus namreč že zbira gradivo za naslednjo številko, ki bo izšla za pusta. Sprejema bolj ali manj saljive prispevke o pomembnih dogodkih in osebah. Pisce pošiljajo prispevke na naslov Prforcenhaus Kostanjevica. Kot vsak medij, bo tudi časopis Pustne novice Prforcenhaus namenil prostor strankam, in sicer sorazmerno njihovem uspehu na volitvah.

KOLIKO? - Ena vročih predvolilnih tem v krški občini bo po vsem sodeč - novomeški velodrom. V Krškem se bodo namreč spraševali, kot se že zdaj, ali je kdo z ozemlja občine dal denar za novomeški velodrom, koliko je dal in čigavega je dal.

IZKAZNICE - Na otroškem parlamentu v Krškem so najbrž mimo volje organizatorja Zveze prijateljev mladine imeli skoraj glavno besedo odrasli. No, govorili so tudi otroci. Povedali so marsikatero grenko na račun odraslih in šol in nič kaj pohvalno omenili dijaške izkaznice. Pravijo, da je to malo vreden papir, saj imajo s temi izkaznicami več stroškov, kot pa od njih koristi.

Novo v Brežicah

TEŽAVE Z BIZELJSKIM - Prazne bizeljske tovarne še niso prodali. Sicer sta se oglasila dva ponudnika, vendar sta oba delovala nekam čudno. Ljubljanski Slogod, za katerega se zavzema bizeljski predsednik Milko Veršec, je na razpis poslal zaprto ponudbo po faksu, objubil več denarja in ni vplačal varščine. Bizeljski Agrad je obljubil manj in to vplačal, vendar je pozabil pravočasno prineseti obek potrdilo. Vse skupaj se je občinskemu svetu zdelo neresno in ker so svetniki očitali nenatančnost tudi občinski upravi, ki je zbirala ponudbe na razpis, je župan moral popustiti in povedati, da bo ponovil razpis. Poznavalci pravijo, da Agrad na ponovljenem razpisu ne bo pozabil prinesiti potrdila in da bo kupil bizeljsko tovarno.

TAJNO - Vsehrzavna komisija za ugotavljanje povojnih poborjev si očitno ne želi pozornosti sedanjih oblasti. V brežiško občino je nedavno prišla tajno, tako da župan ni vedel, da raziskuje na ozemlju občine.

PLAČEVANJE - Nekateri športni klubi sploh ne plačujejo najemnine za dvorano, kjer vadijo, in nekateri od teh dolžnikov so že dobili v roke zadnje opomine pred tožbo. Če se bo tak "boglona sistem" v Brežicah dovolj razmahnil, bo občinski proračun verjetno dobil še eno nalogo. Plačeval bo najemnine klubom, s tem, da jo je nekaterim že zdaj. Res pa je, da čisto vsi niso miljenčki občine ali katere ob občinskih organizacij. Strelci so že taki samorastniki, za katere posebej ne skrbi noben urad, vendar imajo vsemu navkljub mirne roke in dobre uvrstitve.

OTVORITEV AGENCIJE SKB

BREŽICE - SKB banka d. d. bo jutri ob 13. uri v Brežicah odprla nove poslovne prostore. Agencija te banke, katere otvoritev bo jutri, bo poslovala v Brežicah v Ulici prvih borecev.

V času od 26. septembra do 12. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Metka Rozman iz Kališevca - Lovra, Darja Hudorovič z Gorice - deklica, Marija Novak iz Arnotove - Miha, Mojca Krajnc iz Zakovega sela - Luka, Alija Našič iz Sotelskega - Jasmina, Jadranka Kos iz Brežic - Davida, Silvija Polovič iz Rigonc - Petro, Irena Predanič iz Krškega - Tadeja, Silvija Jelen iz Brežic - Nio Marušo, Branka Perdih z Blance - Ana Marijo, Biserka Erban iz Brežic - deklica, Brigita Slivšek z Zgornjega Obreža - Martino, Gabrijela Cerjak iz Dol. vasi - Nastjo, Marjetka Brašnič iz Krškega - Žana, Ingrid Molan s Trebeža - Kristijana, Zdenka Rataj z Studenca - Florijana, Terezija Zupančič z Rake - Ziga, Slavica Vizjak iz Brežic - Marjana. Čestitamo!

Učenje je kot veslanje proti toku...

Monika Novšak o vseživljenjskem izobraževanju

Monika Novšak, direktorica CPI Krško

KRŠKO - "Učenje je kot veslanje proti toku. Takoj ko nehaš, te odnese nazaj," je le eno od vodil letošnjega leta, ki ga je Evropska zveza razglasila za leto vseživljenjskega učenja. Dejstva, da živimo v informacijski družbi, ki od nas ne neho zahteva nova odzivanja, se tudi odrasli vse bolj zavedamo, kar je vidno tudi v naraščanju zanimanja za razna izobraževanja in tečaje, ki jih organizira Posavski center za permanentno izobraževanje. Letno na tak način dobi nova znanja okoli 1.500 odraslih.

Občani so se lahko s ponudbo Posavskega centra za permanentno izobraževanje seznanili tudi v tednu vseživljenjskega učenja, ki je potekal pod okriljem Andragoškega centra RS. Tako javni zavod v Krškem omogoča odraslim, da pridobijo izobrazbo na osnovni, poklicni, srednji, višji in visoki stopnji, organizira programe poklicnega usposabljanja in strokovnega izpopolnjevanja ter splošnega izobraževanja. Stroške osnovne šole za odrasle v celoti krije ministrstvo za šolstvo in šport, občina financira šolo za starše, manjši del stroškov pridobitve prvega poklica, programa usposabljanja, jezikovnega izobraževanja in študijskih stroškov krije ministrstvo za šolstvo in šport, izobraževanje, ki je vezano na zaposlitev, pa ob izpolnjevanju določenih pogojev financira zavod za zaposlovanje.

Poklicno usposabljanje in izpopolnjevanje omogoča usposabljanje za voznika viličarja, upravitelja težke gradbene mehanizacije, za poznavanje in uporabo računalništva, stroje-pisja, varstva pri delu, higienskega minimuma, kletarjenja in

stekleničenja vin... Splošno izobraževalni programi na primer omogočajo izpopolnjevanje iz slovenskega in tujih jezikov, nova prostovoljna in brezplačna oblika neformalnega učenja so študijski krožki, izbi-rate pa lahko tudi med programi za mladino in starše ter med posebno ponudbo za podjetja in družbe.

Po besedah direktorice Posavskega centra za permanentno izobraževanje se za izobrazbo izobraževanje posamezniki večinoma odločajo sami, ki kar v 90 odstotkih tudi sami nosijo stroške izobraževanja (ostalo podjetja), medtem ko je pred-

• Od novembra lani deluje v okviru centra tudi Klub za iskanje zaposlitve. V tem času se je v klub aktivno vključilo 71 brezposelnih, od katerih je tretjina našla delo. Vključeni v klub so takšno obliko iskanja zaposlitve podprli, najbolj pa jim je pomagala pri premagovanju psihičnih težav, ki spremljajo brezposelnost.

vsem pri programih za pridobitev izobrazbe v višjih letnikih podjetja pogostejše prislo-čijo na pomoč. Za vse dodatne informacije o možnostih, ki jih ponuja center, pokličite na telefon 0608 31-152 ali 22-881.

T. G.

Povprečen vinski letnik

BREŽICE - Kot ugotavljajo v brežiškem Vinu, bo letošnji vinski letnik povprečno kakovosten; s sladkornimi stopnjami grozdja, ki so ga prevzeli doslej, so zadovoljni. Po besedah Romana Šepetavca, direktorja enologije v Vinu Brežice, bo letnik tudi količinski eden povprečnih, s tem, da bodo prevzete količine večje, kot so bile v pre-

Roman Šepetavec

teklih dveh letih. V letu 1995 so imeli na primer kar štirikrat točo.

Podjetje VINO je tudi letos namenilo nekaj vinogradov

Kako bodo vozili čez Savo in Krko?

Občina daje v obravnavo možnost za eno- in dvosmerni promet na mostu - Predloga brežiške in okoliških krajevnih skupnosti glede bodoče rabe mostu si nasprotujeta

BREŽICE - Brežice bi morale drugače urediti svoj mestni promet. Tako bi lahko povzeli številne pogovore in razprave na to temo, ki so se do danes zvrstili na različnih krajih. Ali so Brežice uredile promet, kot se da najbolje, ali bodo najboljšo možnost šele odkrile?

Vsi, ki čakajo boljših časov, se tolažijo s prepričanjem in z zagotovitvijo, da bo mesto lahko bolje urejeno, ko bosta brežiška mostova čez Savo in Krko spet trdna in ju bodo znova odprli za promet. Vprašanje pa je, ali ne bo pomotoma vključitev mostov zagotovila Brežicam ker novih prometnih zadreg in nesoglasij glede najboljše prometne ureditve mesta.

O mostu, ki naj bi torej pomembno vplival tudi na prometne razmere v mestu, so pripravili tudi gradivo, ki ga bo predvidoma danes obravnaval občinski svet Brežice. To gradivo - danes prihaja na svetniške klopi osnutek - predvideva dve različici prometnega režima. Po prvi naj bi po mostu potekal promet za motorna vozila enosmerno iz mesta proti jugu in dvosmeren obojestranski promet za pešce. Če pa bi ob-

veljala druga predlagana različica, bi most odprli za dvosmeren promet motornih vozil, s tem, da bi na najožjem delu imela prednost vozila, namenjena v Brežice. Pešci bi hodili v oboji smeri, vendar v nasprotni smeri, ki bi vozili avtomobili.

Predlagani novi prometni režim na omenjenih obnovljenih mostovih je na seji 8. oktobra obravnaval Svet KS Brežice, ki si je predhodno pridobil tudi mnenje policijske postaje in stališče krajanov iz ustrezne javne razprave o ureditvi mestnega prometa. Svet tako soglašal z enosmerno ureditvijo motornega prometa v smeri iz mesta na mostova. Predlaga tudi, naj bi bilo na Cesti svobode na dobovskem križišču v smeri proti Brežicam dovoljeno zavijanje na levo, kar bi morala urejati ustrezna prometna signa-

Za neopravljeno delo dobili denar

Informacija urada krškega župana o gradnji doma starejših v Krškem - Doslej slabo vodenje in pomanjkljiv nadzor - Pogodba pomeni prihranek - Dom nared do 15. februarja

KRŠKO - "Iz revizijskega poročila in ostalih podatkov je ugotovljeno, da sta bila vodenje investicije in nadzor zelo slaba. To je bil glavni razlog za številne nepravilnosti pri gradnji tega objekta. Glavni krivec za tako stanje je podjetje CRT iz Trbovelj, ki je po pogodbi za občino Krško kot investitorja opravljalo inženiring in nadzor." To je med drugim zapisal urad župana občine Krško v informacijo o poteku gradnje krškega doma starejših občanov.

Kot piše v informaciji, so ugotovili, da so v objekt doslej vložili 600 milijonov tolarjev, čeprav je

• "Urad župana si bo še nadalje prizadeval, da se gradnja DSO konča v roku, tj. do 15. februarja 1997, in da se izterjajo dolгови, nastali v času gradnje objekta, s čimer bi zaščitili interese občinskega proračuna in davkoplačevalcev," je v informacijo zapisal urad župana. Slednji tudi poudarja, da "smo v veliki meri odvisni tudi od drugih institucij pravne države, zato upamo, da bodo pri tem svojo vlogo opravili tudi občinski svet občine Krško, ministrstvo za družino, ki je projekt tudi sofinanciralo, ter organi pregona, ki na zahtevo občinskega sveta ugotavljajo nepravilnosti in nastalo škodo. Za kako velike zneske gre, pove podatek, da je občina preko javnega pravobranilstva v Celju pripravila zahtevo za plačilo terjatve do Pionirja v stečaju v višini 385,9 milijona tolarjev."

bilo porabljenega denarja 900 milijonov tolarjev. Omenjeno podjetje CRT tej ugotovitvi o de-

KANDIDATI ZDRUŽENE LISTE

POSAVJE - Na tajnih volitvah kandidatov za volitve v državni zbor v območnih organizacijah ZLSD v Posavju so za kandidata v občini Brežice izvolili Ivana Živiča, v sevnški občini je največ glasov prejela Marija Jazbec, v Krškem pa so za strankinega kandidata izvolili Janka Hrovata.

za predikatna vina. "Pridelati bi želeli kar nekaj različnih sort, o stopnji predikata pa je zelo težko govoriti, saj je vse odvisno od vremena letošnje jesen," je povedal Šepetavec.

Prejšnji petek je bila na brežiškem območju trgategv še v polnem teku. "Mi smo pred dvema dnevoma šele začeli prevzemati sorto žametna črnina, s tem da še vedno prevzemamo ostale rdeče in bele sorte grozdja," je tega dne dejal Roman Šepetavec.

L. M.

90-LETNICA KOSTANJEVIŠKE ŠOLE - "Prav gotovo praznik šole ni le praznik sedanega rodu učencev in učiteljev, ki poučujejo na šoli, ampak je to praznik vseh generacij učencev, učiteljev in krajanov, ki so v izredno bogati zgodovini šolstva v Kostanjevici pripomogli, da je šola v današnji podobi ponos kraja, občine in tudi države Slovenije." To, kar je v šolsko glasilo zapisal ravnatelj Matjaž Zajčnik, so izrazili tudi govorniki na petkovi prireditvi ob 90-letnici šole. Slovesnosti se je udeležilo veliko obiskovalcev, med drugimi so prisrčno pozdravili Lada Smrekarja, nekdanjega ravnatelja te šole. Za vse so pripravili učenci (na sliki) lep program. (Foto: L. M.)

FINALE STADIONSKEGA MOTOKROSA

BREŽICE - Na motokros progi v Prilipah bo v nedeljo, 20. oktobra, ob 13.30 AMD Brežice pripravilo finalno dirko v stadionskem motokrosu za slovensko državno prvenstvo v kategorijah 80, 125 in 250 ccm. Dirko pripravljajo v počastitev 50-letnice AMD Brežice in brežiškega občinskega praznika. Nastopili bodo vsi najboljši slovenski vozniki, pokrovitelj prireditve pa je občina Brežice.

PRVENSTVO V KROSU

BREŽICE - Atletski klub FIT je v sredo, 9. septembra, pripravil občinsko tekmovanje v krosu, na

katerem je nastopilo kar 998 tekačev, razdeljenih v 20 kategorij. Tekmovanje je služilo tudi za izbor za sestavo občinske reprezentance za 31. kros Dela, ki bo letos 19. oktobra v Velenju. V vseh starostnih kategorijah nameravajo Brežičani nastopiti s po tremi tekmovalci. Zmagovalci občinskega krosa po posameznih kategorijah od najmlajših do najstarejših: Alen Zupančič in Laura Gregorinčič, Luka Vrbancič in Petra Humek, Jaka Ogorevc in Anja Veble, Boštjan Vimpolšek in Andreja Ivanšek, Boris Žerjav in Ana Gudalo, Janko Vogrin in Ivana Šalamon med osnovnošolci, kjer so med šolami zmagale Brežice nad Veliko Dolino in Pišecami ter med srednješolci po letnikih Damjana Sotošek in Marčelo Knez, Klavdija Tomažin in Gorazd Divjak, Jasna Zagoršek in Primož Gabrič ter Barbara Gramc in Tomaž Lisec.

PRISEGA V CERKLJAH - V vojašnici v Cerkljah ob Krki so v petek prisegli vojniki 2. pehotnega bataljona, od koder je tudi posnetek. Na prireditvi, kjer so prebrali pozdravno pismo obrambnega ministra Jelka Kacina, je bil slavnostni govornik državni sekretar v ministrstvu za obrambo Bojan Šuligoj. Navzoče je pozdravil tudi brežiški župan Jože Avšič, ki je udeležence hkrati obvestil o prireditvah v brežiški občini v prazničnem oktobru. V kulturnem programu sta sodelovala Pihalni orkester Loče in Mešani pevski zbor Lisca iz Sevnice. (Foto: L. M.)

Terminska borza za mnoge neznanka

Gospodarska zbornica je v prostorih Zavarovalnice Tilia pripravila predstavitev Borze in Terminske borze - Možnost za zavarovanje pred tečajnimi tveganji

NOVO MESTO - Borza, predvsem pa vrednostni papirji, vse bolj prodirajo tudi v naše vsakdanje življenje, njen pomen in vloga pa se bosta bistveno povečala, ko bo na borznem trgu kotirala tudi večina takojmenovanih privatizacijskih delnic. Prav zaradi tega nekoliko čudi, da se predstavitev Ljubljanske borze in Terminske borze, ki ga je v prostorih Zavarovalnice Tilia pripravila območna gospodarska zbornica Novo mesto, ni udeležilo več ljudi.

Novomeščanka Lidija Gabrijelečič z Ljubljanske borze vrednostnih papirjev je na zanimiv način prikazala nastanek in pionirska leta borze pri nas, sedanje poslovanje borze, pogoje za uvrstitev delnic v kotacijo na borzi in prednosti, ki jih ima podjetje, če so njegove delnice na borzi, poleg tega pa tudi takojmenovani OTC trg in trgovanje s privatizacijskimi delnicami.

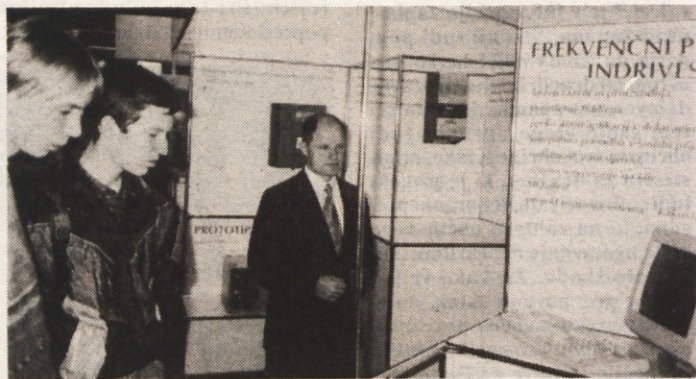
Če je borza vrednostnih papirjev tudi v slovenskem prostoru že

nepogrešljiv del poslovnega sveta, bi isto zelo težko rekli za terminsko borzo, ki je pri nas poznana le v najožjih strokovnih krogih, temu primeren pa je tudi njen sorazmerno majhen obseg poslovanja. Terminsko borzo je predstavila Saša Mohorič. Gre za pri nas dokaj novo obliko zavarovanja pred tečajnimi tveganji s pomočjo valutnih terminskih pogodb, ki se jih lahko poslužujejo podjetja in podjetniki pri poslovanju s tujino oziroma pri izvoznih in uvoznih

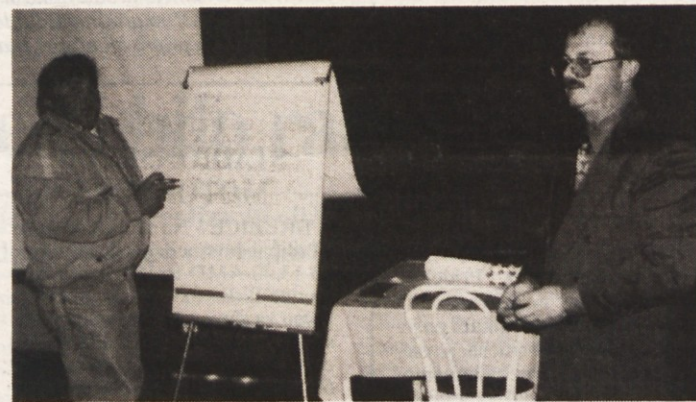
poslih, pri katerih je zaradi odloženega plačila in sprememb deviznih tečajev v prihodnosti težko oblikovati cene.

Uvoznik, ki je na primer v tujini naročil avtomobile, za katere bo moral čez pol leta plačati pol milijona nemških mark, je pri oblikovanju prodajne cene v težkem položaju, saj se lahko zgodi, da če podcenijo bodoči tečaj marke, avtomobile proda z izgubo. Pred tem se lahko zavaruje na ta način, da preko terminske borze sklene pogodbo, s katero se dogovori, da bo čez pol leta odkupil marke po natančno dogovorjenem tečaju, rizik pa v tem primeru deli s prodajalcem mark. Kot je povedala Mohoričeva, je promet na ljubljanski terminski borzi majhen, vzrok tega pa je med drugim tudi ta, da se s istim poslom ukvarja tudi blagovna borza.

I. V.

ZA UVOZ KONČNIH IZDELKOV NIČ CARINE, ZA REPROMATERIAL PAI Med 571 razstavljalci iz 29 držav se je od 7. do 10. oktobra v Ljubljani na Sodobni elektroniki, 43. mednarodni razstavi profesionalne elektronike, telekomunikacij, RTV difuzije, opreme za proizvodnjo sestavnih delov, funkcijskih enot in materialov, visokih tehnologij in znanja, predstavilo tudi sevniško podjetje Ines, d.o.o. (na posnetku). Predstavnik Industrijske elektronike Sevnica, ki letos praznuje 10-letnico delovanja, so obiskovalcem sejma predstavili desetletno razvojno delo s frekvenčnimi pretvorniki, kjer pravijo, nimajo resne konkurence v Sloveniji. Ines je zastopnik Siemens in serviser za pretvornik določene zmogljivosti, kar je tudi priznanje 30-članskemu kolektivu, ki ga moti to, da lahko konkurenca uvaža gotove izdelke brez carine, Ines pa jo mora plačevati za uvožen repromaterial. (Foto: P. Perc)

PRIDOBITEV CERTIFIKATA ISO 9000 je zahtevna naloga, kar podjetniki spoznavajo tudi na seminarju na Otočcu. Predavatelj mag. Bojan Tomšič (na sliki med predavanjem) poudarja, da bo o obstoju podjetij že v prihodnjih letih odločala tudi usklajenost z mednarodnimi standardi kakovosti, saj je slovenski trg majhen, razvite dežele pa neakovanostnim izdelkom in podjetjem že zapirajo vrata. (Foto: I. V.)

• Nove tovarne zidamo slovesno, zapiramo pa potihem. (Cjuha)

PRAZNA PRVA VRSTA - Kljub vse večjemu pomenu borze v slovenskem poslovnem življenju je bila prva vrsta v sejni sobi Zavarovalnice Tilja med predavanjem Novomeščanke Lidije Gabrijelečič z ljubljanske borze prazna. Težko bi rekli, da zato, ker naši gospodarstveniki borzo in njeno poslovanje dobro poznajo, saj so bili med poslušalci celo borzni posredniki in predstavniki največjih podjetij, ki z borzo tesno sodelujejo. (Foto: I. V.)

Tratnik, d.o.o.
Raka 45
8274 Raka

išče za svoj modni center na Novem trgu

1. poslovodkinjo
2. namestnico poslovodje
3. prodajalke za tekstilni in obutveni program

Pogoji:

1. poslovodska šola in 5 let delovnih izkušenj
2. poslovodska šola in 3 leta delovnih izkušenj
3. trgovska šola

Vloge z življenjepisom, opisom delovnih izkušenj in dokazili o izobrazbi pošljite na gornji naslov do 31. oktobra 1996. Kandidati bodo o izbiri obveščeni pisno.

Kmalu že peta dražba Rika

V občini upajo, da bo tokrat uspešna

RIBNICA - V Riku, ki je že od leta 1993 v stečaju, bodo ponovno razpisali javno dražbo za prodajo Rikostroja. Po dosedanjih štirih neuspešnih dražbah bo to že peti poskus prodaje prostorov nekdanjega ribniškega strojegradiškega giganta. V občini upajo, da bo dražba tokrat uspešna.

V prostorih nekdanjega Rika, ki je pred uvedbo stečaja pred tremi leti zaposloval blizu 1.400 ljudi, danes deluje 18 podjetij z okoli 260 zaposlenimi. Vendar pa je njihova usoda še vedno precej negotova. "Podjetja, ki so le najemniki prostorov, ne pa lastniki, nimajo prave kredibilnosti pred tujimi partnerji," pravi ribniški župan Jože Tanko. Do sedaj je bil namreč prodan le manjši del nekdanjega podjetja, ki ga je kupilo podjetje R-PIM, ki je poleg podjetij Riko KOR in RM International med najuspešnejšimi podjetji v nekdanjih prostorih Rika.

V želji, da bi zagotovili prodajo prostorov Rika domačinom oziroma tistim, ki imajo prostore sedaj v najemu, je ribniška občina že pred časom prevzela vlogo posrednika med stečajnim upraviteljem in podjetji, ki delujejo v nekdanjem Riku. "Skušamo se dogovoriti za odkup prostorov po dogovorjeni ceni, tako da bi v prostorih nekdanjega Rika ostala podjetja, ki tam že delujejo, so uspešna in imajo svoje na novo pridobljene trge," pravi župan in dodaja, da so najemniki pripravljeni odkupiti Rikostroj, ki je bil nekoč najbolj vitalen del Rika, po prodajni ceni v višini

Jože Tanko, ribniški župan

20 do 25 odstotkov ocenjene vrednosti. "Višje cene najemniki niso sposobni plačati, ker nimajo denarja, čeprav gre za uspešna podjetja, ki imajo sposobne kadre, znanje in dobre trge," pravi župan.

O predlogu je občina že obvestila stečajni senat, vendar pa odgovora še ni prejela. "Občina je nemočna, da bi karkoli storila," pravi in dodaja, da pa državi ne bi smelo biti vseeno, da se stečajni postopek v Riku vleče že tri leta, kakor tudi ne, da je ribniška občina s 27,6-odstotno brezposelnostjo glede na število aktivnega prebivalstva v samem slovenskem vrhu. "Izkušnje kažejo, da se na peti ali šesti dražbi proda in upamo, da bo tako tudi v primeru Rika," pravi župan Jože Tanko z izraženim upanjem, da bo dražba uspela v korist domačinov oziroma sedanjih najemnikov prostorov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Dolenjci in Posavci za kakovost

Pet skupin dolenjskih in posavskih podjetij se na seminarjih pripravlja na pridobitev certifikatov ISO 9000 - Evropska unija bo za druge počasi zaprla svoja vrata

OTOČEC - Center za tehnološko usposabljanje pripravlja vrsto seminarjev za podjetja in obrtnike, ki želijo pridobiti certifikate kakovosti ISO 9000. Projekt uvedbe sistema kakovosti v mala podjetja so skupaj naročili ministrstvo za gospodarske dejavnosti, ministrstvo za znanost in tehnologijo, gospodarska in obrtna zbornica ter združenje podjetnikov pri GZS. Kar četrtnina vseh slovenskih podjetij, vključenih v projekt, prihaja z območja gospodarskih zbornic za Dolenjsko in Posavje.

Vse skupaj je projekt, v okviru katerega se podjetja in posamezniki pripravljajo na pridobitev certifikatov kakovosti ISO 9001 in 9002. Vključeno je 120 podjetij in obrtnikov z največ 50 zaposlenimi. Po besedah svetovalke v Centru za tehnološko usposabljanje pri Gospodarski zbornici Slovenije mag. Franke Štavadhar

je najpomembnejša naloga seminarjev vzpostaviti sistem kakovosti v malih podjetjih in pri obrtnikih ter tako povečati njihovo konkurenčno sposobnost na domačem in mednarodnem trgu. Prva generacija 60 podjetij je na to takorekoč že pripravljena, to jesen pa se je na pridobitev certifikatov kakovosti začela pripravljati druga generacija. Dve skupini v Krškem in tri v Novem mestu pomenijo kot rečeno kar četrtnino

vseh podjetij, ki so vključena v projekt, kar je nad vsemi pričakovanji in kaže tudi na vitalnost in moč gospodarstva na območju Posavja, Dolenjske in Bele krajine.

Predavatelj na seminarju na Otočcu in direktor podjetja Kakovost 2000 iz Novega mesta mag. Bojan Tomšič meni, da je sam projekt dobro zastavljen in izredno pomemben predvsem za mala podjetja, ki želijo v prihodnosti tesneje sodelovati z evropsko unijo, ki bo v naslednjih letih svoja vrata za podjetja brez ustreznih dokazov o kakovosti, kot so certifikati ISO, skoraj povsem zaprla, zato svetuje, naj se v programe v naslednjih letih vključijo tudi ostali.

I. V.

Kako kaže na borzi?

Redka so obdobja, ki so za borzne posrednike in investitorje uspešnejša, kot je bil minuli teden na Ljubljanski borzi. Tečaji skoraj vseh delnic so izrazito porasli, nekateri med njimi so dosegli celo rekordne vrednosti. Tako je na primer med takojmenovanimi starimi delnicami cena delnic SKB banke dosegla 44.880 tolarjev, Dolenjske banke 14.990 tolarjev, Probanke 19.600 tolarjev in Feran Čatež 13.620 tolarjev. Zelo zadovoljni so bili gotovo tudi lastniki večine kvalitetnejših privatizacijskih delnic, ki so podlegli raznim propagandnim akcijam in svojih delnic še niso razprodali. Tečaji Lekovih delnic so namreč presegli 21.000 tolarjev, Kolinske 2.300 tolarjev, Droge 22.500 tolarjev, Lisce 950 tolarjev in Mercatorja 4.400 tolarjev. Nekoliko so trzaste tudi odkupne cene delnic na sivem trgu, med katerimi so še vedno najbolj iskane delnice tovarne zdravil Krke. Krkine delnice serije E in G se že odkupujejo po 10.000 tolarjev, med tem ko je bilo za serijo B mogoče iztržiti okrog 5.600 tolarjev. Nekoliko pregretim tržnim razmeram v prejšnjem tednu je nujno morala slediti umiritev in korekcija tečajev v tem tednu. Rahlo padanje cen je doletelo skoraj vse delnice, razlog pa je po mnenju večine borznih analiti-

kov dvojen. Investitorji, ki so se že zadovoljili s svojimi zasluži, so pričeli prodajati delnice in vnovičevati dobičke. Po drugi strani pa je tudi res, da sta obe avstrijski banki, ki sta bili do sedaj ključni vzpodbujevalec jesenskega borznega "buma", začasnoma bistveno zmanjšali obseg nakupov in s tem osiromašili povpraševanja po papirjih. Če to drži, se bodo tečaji kmalu zopet okrepili in bodo še naraščali.

Na borzo postopoma prihajajo nove delnice. Med zanimivejšimi, s katerimi se bo pričelo trgovati v prihodnjih dneh, je gotovo Luka Koper. Luka se razvija v eno pomembnejših pristanišč za srednjo in vzhodno Evropo. Njene delnice bodo verjetno zanimive tudi za tuje vlagatelje (predvsem poslovne partnerje Luke). Cene na sivem trgu so se sprva gibale med 600 in 800 tolarji, v zadnjih tednih pa so poskočile na 1.000 do 1.350 tolarjev.

Tudi za tiste, ki jih še skrbi, kam bi vložili svoj certifikat, se ni vse zamujeno, trenutno potekajo javne prodaje v podjetjih: Intertrade, ITS Ljubljana, Železarne Ravne-Monster Dravograd in Butan Plin Ljubljana.

IZTOK PLUT

Dolenjska borznoposredniška družba DBD, d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5
Tel.: 068/323-553, 323-554

SKB banka d.d. v novih poslovnih prostorih v Brežicah!

Od 21. oktobra dalje vas vabimo v nove poslovne prostore agencije SKB banke d.d. v Brežicah na Ul. prvih borcev 39, kjer vam nudimo naslednje bančne storitve:

- komercialno poslovanje s podjetji
- kreditiranje obrtnikov
- vse oblike varčevanja v tolarjih in devizah
- vodenje tekočih, žiro in deviznih računov
- najem kratkoročnih in dolgoročnih posojil za različne namene
- poslovanje z Eurocard in Visa kartico SKB banke, kmalu pa tudi z drugimi plačilno-kreditnimi karticami
- možnost uporabe večfunkcijskega bankomata
- najem sefov
- nakazila v tujino in menjalniško poslovanje

V novi enoti bomo za vas poslovali vsak delavnik od 8.30 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, razen sobote.

Naše telefonske številke so 0608/61-128, 0608/61-129 in 0608/62-676, faks pa 0608/61-227.

Veselimo se vašega obiska in vas vljudno vabimo v naše nove poslovne prostore!

KMETOVALEC ŠT. 10: ZAKAJ PESIMIZEM

SLOVENJ GRADEC - "Ob takšni konkurenci in precejšnji nepripravljenosti naših kmetov se strinjamo s tistimi pesimisti, ki ocenjujejo, da bo vstop v Evropsko zvezo preživel le desetina slovenskih kmetov. Na pesimizem me navaja tudi odnos naših kmetov do znanja in informacij. Številni kmetje, ki smo jim na radgorskem sejmu ponudili katero od naših izdaj, so odgovarjali, da nimajo časa za branje in/ali denarja za strokovno čtivo. Verjetno se ti kmetje še ne zavedajo, da so že obsojeni na propad." Tako je v uvodniku Kmetovalca, glasila Društva kmetijskih svetovalcev Slovenije, zapisal odgovorni urednik Andrej Golob, preden je povabil k branju oktobrske številke, v kateri so zanimivi strokovni prispevki o kakovosti pšenice, kompostu, razstavi goveda v Ljubljani, 125-letnici P'ttingerja, avtohtoni goveji pasmi v Alpah idr.

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Branjeveke so minuli ponedeljek kupcem ponujale veliko različnih pridelkov, žal pa kupcev ni bilo veliko. Čebula je bila po 150 tolarjev za kilogram, česen po 400, koleraba, korenje in redkev po 150 do 200, solata in radič štrcar po 200, rdeči radič in stročji fižol po 250, fižol v zrnju pa 500, cvetača je stala od 200 do 250 tolarjev, zelje in kumare 100 in paradižnik ter paprika po 200 tolarjev kilogram. Od sadja je bilo na prodaj največ jabolč od 60 do 80 tolarjev, hrušk po 90 in grozdja po 200 tolarjev kilogram. Lonček smetane je stal 600 tolarjev, kilogram skute 400, orehi od 1100 do 1200, kostanj 200. Naprodaj pa je bilo tudi zajčje meso po 950 tolarjev za kilogram.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 130 do 3 mesece starih in 65 starejših prašičev. Prvih so prodali 90 po 300 do 340, drugih pa 30 po 200 do 230 tolarjev za kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Rjavenje se da preprečiti

Sodobne sadne hladilnice resda omogočijo manj kot 10-odstotno izgubo pridelka do naslednje letine, vendarle vseeno niso vsemogočne. Hlad in umetna atmosfera ne ustavita razvoja nekaterih fizioloških bolezni, ki jih ne povzročajo škodljivi mikroorganizmi, temveč škodljivi procesi, značilni za večino organskih snovi. Med fiziološkimi boleznimi so posebno škodljive: pikčavost jonatana, zdaj že precej opuščen sorte jabolč, notranji zlom, grenke pege, porjavanje peščišča, avtoliza in notranje ter zunanje porjavanje (scald, schalenbr.,une) - o slednjem nekaj več v današnjem zapisu.

Porjavanje lupine lahko zlasti pri nekaterih sortah (rdeči delišes, mutsu, melrose, jonagold, stayman) povzroči veliko škodo. Bolezen pogosteje napada nezrele plodove. Dokler so jabolka v skladišču, je ne opazimo, ob sobni temperaturi pa se do končne oblike razvije v tednu dni. Pri tem je poškodovana le koža plodov, ne pa meso pod njo. Po nekaj naslednjih dneh se pojavijo mikrobiološke bolezni in izsuševanje, tako prizadeta jabolka pa niso več primerna za prodajo.

Novejše raziskave so potrdile, da porjavanje kože povzročajo oksidacijski proizvodi alfa-farnezena, to je sestavine eteričnih olj in voskov v jabolkih, pa tudi hruškah, kamilicah in oljkih. Več porjavanja je v letih z vročim in suhim poletjem. Nizke temperature in boljša osvetljenost plodov preprečujejo porjavanje. Ob sušnem in vročem poletju se v jabolkih povečuje izločanje voskov in eteričnih olj na površini, da bi ogrožena rastlina preprečila izgubo vode, s tem pa se zelo poveča nevarnost za fiziološko bolezen.

Kaj lahko naredi sadjar? Porjavanje plodov je moč preprečiti ali vsaj zmanjšati z izbiro prave podlage, pravo izbiro tal, uporabo bioregulatorjev, pravilno določeno stopnjo zrelosti ob obiranju, pa tudi z nekaterimi novjšimi kemičnimi snovmi. Že v predveč kot dvema desetletjema izdani knjigi Naše sadje strokovnjaki svetujejo uporabo etoxyquina (stopscald) in diphenylamina, ki delujeta kot antioksidanta, zdaj pa priporočajo uporabo posebne skladiščne atmosfere, ki imajo malo kisika, pa več drugih oksidacijskih plinov. Možen je celo stoodstoten uspeh.

Inž. M. L.

Folija lahko zadrži prvi mróz

Oktobrsko spravilo in shranjevanje vrtnin - Dvojni tunel poveča zaščito - Koliko soliti zelje, da bo bolj aromatično - Nočno zračenje kleti in polivanje po tleh

V oktobru imamo v vrtnarstvu največ dela s spravilom vrtnin, ostale vrtnine pa je potrebno na primeren način zaščititi pred mrazom. Seveda pa moramo vrtnine, ki jih poberejo, tudi primerno pripraviti za shranjevanje in jih shraniti tako, da bodo izgube pri tem manjše.

Endivijo, radič in kapusnice (cvetača, zelje in ohrovt) zavarujemo pred večjim mrazom tako, da nad gredice postavimo nizke tunele. Postavitev tunela je enostavna. Na razdalji 1 m postavimo nad gredico ukrivljene palice ali loke iz železa in plastičnih mas. Te loke povežemo z žico in na vsakem koncu zasidramo. Nato je po lokih potrebno opeti prozorno polietilensko folijo.

Pod tunelom imamo lahko kapusnice, endivijo in radič vse do večjih zmrzal. Ko pa padejo temperature pod -5°C, moramo postaviti 10 cm nad prvim tunelom še en tunel, ki dodatno zaščiti vrtnine. Omenjene vrtnine lahko tudi popolnoma in jih zložimo ali posadimo v vlažen pesek v kleti ali v zaprti gredi, ki jo dobro pokrijemo.

Zelje in repo, namenjeno za kisanje, pobiramo v toplem vremenu, da bo čim bolj kisalo, saj je

optimalna temperatura za kisanje 18°C. Po treh do štirih tednih, ko je zaključen proces kisanja, pa naj bo v prostoru hladno. Da ne bomo delali napak pri kisanju, naj omenim še, da moramo ravno prav soliti (1,7 do 2% soli), kajti pri manjši koncentraciji soli je zelje bolj mehko, manj kislo in nekoliko bolj aromatično, pri večji koncentraciji soli pa je ravno obratno. Paziti moramo tudi, da je zelje dovolj stisnjeno in obteženo, kajti prisotnost kisika povzroča nepravno obarvanost zelja.

Glede skladiščenja korenovk pa naj omenim, da je optimalna temperatura za skladiščenje od 0 do 6°C in visoka zračna vlažnost (od 85 do 90% vlage). Tem pogojem se v neklimatiziranih kletih težko približamo. Pomagamo si tako, da klet dobro izoliramo, zračimo ponoči ter vlažimo tako, da polivamo po tleh.

V dovolj hladnih kletih lahko pokrijemo korenovke s tanko

PVC folijo, vendar moramo paziti, da se pod folijo ne nabere kondenz, kar pospeši gnitje. Zelo dobro pa se korenovke tudi ohranijo, če damo korenove v vlažen pesek ali mivko.

Seveda pa moramo po spravilu vrtnin poskrbeti tudi za vrt. Izpraznjene grede pognojimo z gnojem in jih prelopatamo ali preorjemo do globine 25 cm. Zemljo pustimo v odprti brazdi, da bo mraz čez zimo drobil grude in bo zemlja spomladi lepo grudičasta.

Če gnojimo s hlevskim gnojem, pognojimo le tisti del vrta kjer bomo spomladi sejali vrtnine, ki dobro prenašajo gnojenje s hlevskim gnojem. To so: zelje, ohrovt, cvetača, paradižnik, paprika, bučke, krompir, zelena, por in visoki fižol. Če je zemlja na vrtu kisla, težka in ilovnata je dobro da jo pri obdelavi pognojimo s kameno moko KPMG, apno (do 10 kg/ar), gnojilom Ecovit ali ostalimi gnojili za apnenje tal, ki zboljšujejo strukturo zemlje in zmanjšujejo kislost tal.

Inž. CVETKA LAVRIČ
svetovalka za kmečko družino
in razvoj dopolnil. dejavnosti

Tekmovanje v strižnji ovac

Državna prvaka sta Brežičan Marko Dražetič v ročnem in Toni Giodani iz Starega Loga v električnem striženju

STARI BREG PRI KOČEVJU - Minulo soboto je na kmetiji Brelihovih v naselju Stari Breg pri Kočevju potekalo 1. državno tekmovalstvo v strižnji ovac. V sodelovanju z gostitelji je tekmovalstvo organizirala revija Drobničica, ki jo izdaja Kmetijska založba, d.o.o., iz Slovenj Gradca.

"Ker je ovčereja v Sloveniji prav sedaj v velikem razmahu, smo ocenili, da je napolnil primeren trenutek, da organiziramo takšno tekmovalstvo tudi pri nas," nam je o namenu organiziranja tekmovalstva v strižnji ovac in odločitvi za njegovo organizacijo povedala urednica revije Drobničica, Marjana Cvirni, inženirka agronomije. Za Kočevsko so se odločili, kot je povedala, ker je ovčereja na Kočevskem dokaj pomembna živinorejska panoga.

Pred pričetkom tekmovalstva je 83-letna Nežka Kosmač iz Podpleč pri Cerknem predstavila desetletja negovano spretnost striženja ovac, zares pa se je potem, za prvi naslov prvaka Slovenije v strižnji ovac, pomerilo skupno 16 tekmovalcev iz vse Slovenije. Razvrščeni so bili v dve kategoriji: ročno striženje (5 tekmovalcev) in striženje z električnimi škarkami (11 tekmovalcev). Po dogovorjenih pravilih bi moral vsak tekmovalac ostriči 10 ovac, vendar pa je pri ročnem striženju to opravil le Marko Dražetič iz Brežic. "Ker se je med tekmovalstvom pokazalo, da je Dražetič dosti boljši od ostalih tekmovalcev, smo za ostale zmanjšali število ovac, ki jih je bilo potrebno ostriči, na 5," je povedala gostiteljica tekmovalstva Vesna Brelih, ki je povedala tudi, da si želijo, da bi tekmovalstvo postalo tradicionalno.

1. TEKMOVANJE V STRIŽNJI OVAC - Ročno striženje ovac ni lahko opravilo, še posebno naporno pa postane, če se pri tem hiti, kot so hoteli tudi tekmovalci na 1. državnem tekmovalstvu v strižnji ovac - na posnetku. (Foto: M. L.-S.)

Naziv prvaka Slovenije v ročni strižnji ovac je osvojil Marko Dražetič iz Brežic, ki je 10 ovac ostrigel v 1 uri 38 minut in 56 sekund. Drugo in tretje uvrščeni sta ostrigla po 5 ovac, za kar je Alojz Grmšek iz Krškega potreboval uro in 3 minute, Janez Lušin iz Velikih Lašč pa 10 minut več. Prvak v striženju z električnimi škarkami je s časom 37 minut in 7 sekund za 10 ostrizanih ovac postal Toni Giodani iz Starega Loga, drugo mesto je zasedel Marjan Žužek iz Pivke s časom 41 minut in 35 sekund, Boris Grabrijan iz Črnomlja pa je s samo pičlo sekundo zaostanka pristal na tretjem mestu.

M. LESKOVŠEK-SVETE

TEKMOVANJE DIJAKOV KMETIJSKIH ŠOL - V sklopu raznih prireditvev ob jubilejnem praznovanju 110-letnice Srednje kmetijske šole Grm je sodelovalo tudi tekmovalstvo dijakov slovenskih kmetijskih šol v kmečkih opravilih. V bogatem spremljevalnem programu pa so pripravili tudi razstave o vinogradništvu, sadjarstvu, vrtnarstvu, poljedelstvu, kulinariki, čebelarstvu, zgodovinske razstave in razstavo domačih obrti ter malih živali in kmetijskih strojev. Več o proslavi na 1. strani. (Foto: J. Dornič)

Hvalnica cvičku (3)

Prispevek dr. Julija Nemaniča
na oktoborskem simpoziju
Društva Novo mesto

Ali smo se na Dolenjskem pripravljeno podrediti takšnem redu v vinogradništvu in to tudi vnovčiti? To je tudi za Dolenjsko izziv v začetku tretjega tisočletja. Upajmo, da ne bomo reagirali preveč čustveno, ker to ne bi omogočilo uresničitve zaščite cvička.

Kmetijski inštitut Slovenije je, kot je poročal Dolenjski list, sklical sestanek 6. februarja 1996 na Srednji kmetijski šoli v Novem mestu. Udeležili so se ga vidni pridelovalci cvička na Dolenjskem, predstavniki vseh združenj kleti, ki pridelujejo cviček, dva člana državnega sveta z Dolenjske, predstavniki vinogradniških društev. Sestanek je izvenel v tem, da je nujno čimprej zaščititi cviček. Zahteva je bila po višji kontroli vina, tako v pridelavi in na trgu. Prisotni so opozarjali na izkušnje iz preteklosti, ko sta nered in nedorečena zakonodaja povzročila katastrofalni padec povpraševanja po cvičku.

Predlog zakona o vinu postavlja v 26. členu naslednjo zahtevo:

"Vino, pridelano iz grozdja s slovenskim poreklom, se, ne glede na kakovost, označi samo kot namizno, če ima lastnik v kleti skladiščeno v istih ali lokacijsko povezanih prostorih vino, pripeljano iz druge vinorodne dežele (rajona) ali druge države.

To določilo je po normah Mednarodnega urada za trto in vino (OIV) in z njim se lahko preprečijo razna potvarjanja porekla vina v kletih, ki so pridelovalne in trgovske."

Zakaj ponoven vzpon
rdečih vin

Začelo se je leta 1991 v ZDA

Vinski pregovori

Iz knjige dr. Julija Nemaniča
Spoznajmo vino

- Pustite, naj grozdje povre v veliki sodu. Dodajte mu deklški sn. eh, vonj pomladnega vrta in vel. ko duha z Montmartra. (Francoska pesem)
- Sod vina zmore več čudežev kot cerkev, polna svetnikov. (Italijanski pregovor)

po televizijski oddaji Francoski paradoks, ki jo je oddajala ameriška družba CBS. Ocenjujejo, da je to 60-minutno oddajo gledalo okrog 100 milijonov Američanov. Pozornost je vzbudil podatek, da imajo Francozi v povprečju za 10 odstotkov višji holesterol v krvi kot Američani, ker so znani po bogati hrani. Kljub temu imajo Američani trikrat več obolenih na srcu in ožilju kot Francozi. Kot razlaga temu pojavu so prikazane razlike v prehrabnih navadah, vključno z uživanjem vina, kar naj bi potrdilo pozitivno delovanje vinskih sestavin iz družine polifenolov. To, kar vino razlikuje od ostalih pijač, je njegov taninski značaj, ki je povezan z bogastvom polifenolov. Te snovi so flavonoidne (katehin, epikatehin in njihovi oligomeri kot proantocianidoli) in ne flavonoidne (najvažnejši je resveratrol). Te snovi se nahajajo v trdih delih grozdja, zgodnjih pečkih in kožicah. Zaradi tehnološkega postopka pridelave rdečih vin, ker se trdi deli namakajo v moštu med vrenjem, prehajajo te dragocene snovi v mošt, vino in so tu shranjene. Pri belih vinih zaradi kratkega kontakta tekoče in trde faze drozge je vsebnost teh snovi bistveno manjša.

Študije "in vitro", ki jih je leta 1993 izvedel profesor Frankel s kalifornijske univerze, so pokazale, da ima tisočkrat razredčeno rdeče vino precej večjo sposobnost antioksidativnega delovanja na LDL (slabi holesterol) kot vitamin E, ki je veljal do sedaj za najboljši antioksidant. Poraba rdečih vin na ameriškem trgu je rasla z visokimi indeksi. Marca leta 1990 je bila vrednost prodaje 16 milijonov USD, decembra 1991 32, decembra 1993 45, januarja 1995 50 oziroma letno za 25 odstotkov. Slovenski trg kaže ta čas rast porabe rdečih vin, tudi zato cvička zmanjkuje. (Nadaljevanje sledi)

- O steklenice, ljubice moje, zakaj se praznite? (Moliere)
- Ne glede kakšna je cena, vino velja več, kajti prinaša v hišo veselje, ki je kakor sončni žarek. (Simon)
- Samo prva steklenica vina ni poceni.
- Penicilin nas zdravi, vino razveseljuje. (Fleming)
- Kdor ne ljubi vina, žensk in pesmi, bo ostal bedak vse življenje. (Luther)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Naša moč zaznavanja okusov

Zaznavanje okusov je odvisno od psiholoških dejavnikov, ki zaznajo, ali nam je nekaj všeč ali ne. Prvi okus, ki ga človek v življenju spozna, je sladki in ta je večini ljudi instinktivno všeč ter jih spremlja vse življenje. Ugotovljeno je, da ogljikovi hidrati, kot so sladkarije, vplivajo na naše dobro počutje in občutek ugodja.

Na jeziku odraslega človeka je razporejen približno deset tisoč zolen majhnih organov, ki jim pravimo okušalne papile. Vsaka od njih ima kakih petdeset za okus občutljivih celic z živčnimi končiči, po katerih pošiljajo v možgane različna sporočila glede okusov, kot je sladko, kislo, grenko in slano. Pri vsem zaznavanju pa ima glavno vlogo vonj, brez katerega se okus ne bi spojil z aromo.

Če imamo vnetje nosne sluznice - nahod, hrane ne vonjamo in zato tudi slabo zaznamo njen okus. Tudi slina ima pri okušanju pomembno vlogo, ker razpusti in razredči molekule z okusom in

jih posreduje okušalnim papilam. Ne konci jezika so razporejene okušalne papile, ki zaznavajo sladko, na spodnjem delu jezika grenko, ob straneh kislo in na korenju jezika grenko. Okušalne papile za slano pa so razporejene po vsej površini jezika in najbolj zgoščene so proti konici.

Brez sladkorjev ne bi mogli živeti, saj jih telo zelo hitro sprejme in pretvarja v energijo. Prevelika poraba sladkorjev ima slab vpliv na telo in povečuje količino holesterola v krvi. Zmernost mora biti tudi pri uživanju kisle hrane, sicer pomaga pri prebavi, neprimerna pa je za vse z zvišano želodčno kislino. Najmanj priljubljen je grenak okus. Grenkoba v živilih povzroča alkaloidi, ki ga najdemo v številnih rastlinah in izvlečke iz njih uporabljamo za zdravila, grenčice. Najbolj priljubljen okus poleg sladkega je slan. Sol je telesu potreben mineral (1 g/kg TT), vendar v večjih količinah organom škodi.

TEMELJNI KAMEN ZA KNJIŽNICO MIRANA JARCA

NOVO MESTO - V ponedeljek, 21. oktobra, bo ob 14. uri s krajšjo slovesnostjo in priložnostnim kulturnim programom položen temeljni kamen za dolgo pričakovano in več kot nujno potrebno dograditev in obnovitev Knjižnice Mirana Jarca. Dogodek bodo z nagovorom pospremili kulturni minister dr. Janez Dular, novomeški župan Franci Koncilijski in ravnateljica knjižnice Andreja Pleničar.

RAZSTAVA V SPOMIN NA MISIJONARJE

NOVO MESTO - Na predvečer misijonske nedelje v soboto, 19. oktobra, bodo ob 19.40 uri pri frančiškanih v Novem mestu v spomin na umrle slovenske frančiškanske misijonarje na Kitajskem odprli razstavo akademске slikarke Huiqin Wang. O slikarki, ki je doma s Kitajskega, živi in dela pa v Ljubljani, bo spregovorila novinarka Alenka Auersperger, kulturni program pa bo pripravil frančiškanski komorni zbor pod vodstvom brata Marjana Cvitka. Razstava bo na ogled do 20. novembra.

PORTRETI GLASBENIKOV NA FOTOGRAFIJAH - Začetek druge razstavljalne sezone v galeriji Luna je minuli četrtek odprl mladi primorski fotograf Marjan Gregorič. Avtor črno-belih portretov glasbenikov je s pomočjo fotografskega objekta ovekovetil trenutke med njihovimi nastopi na slovenskih odrih med leti 1993 in 1995. Ozadje je večinoma črno, liki pa izstopajo v soju žarometov in s tem vzbujajo vtis drugačnosti. Marjan Gregorič (na sliki) je obetaven umetniški fotograf, ki bo svoje delo gotovo nadgrajeval s podobnimi utrkami in tako trenutke zapisoval večnosti. Razstava, vredna ogleda, bo na voljo predvidoma tri tedne. (Foto: S. Šrovin)

Letos prvič tudi citrarji

Na novomeški glasbeni šoli vpisanih 514 učencev - Se morda zaradi nove zakonodaje obeta manjša šolnina?

NOVO MESTO - Začetek šolskega leta 1996/97 je za dobroga in uspešnega po mesecu dni pouka označil Zdravko Hribar, ravnatelj Glasbene šole Marjana Kozine, ki je na kratko predstavil tudi letošnje novosti. Glasbeno se bo izobraževalo 514 učencev, od tega 70 na novo vpisanih, še vedno pa so morali odkloniti 70 otrok. "Najzopet poudarim, da ne gre za to, da ne bi bili sposobni, ampak število vpisa omejuje normativ. In tako so bili v 1. letnik po komisijem preizkusu sprejeti najboljši," je razložil Hribar.

Sicer pa največ mladih obiskuje instrumentalni pouk (418 učencev), zasedeni so vsi instrumenti, še vedno pa se veča zanimanje za godala, klavir in kitaro, tako kot lani pa to upada pri učenju harmonike. Lani je ministrstvo za šolstvo in šport odobrilo nov odelek za solo petje in Hribar je povedal, da dobro deluje. Letos pa so na šoli na željo mnogih na novo uvedli še poučevanje citer (učil Jurij Marjetič), kar ne spada med redne predmete, ampak v nadstandardni program šole, ki ga država dovoli, ne pa tudi financira

Utrip gimnazijskih let

Razstavi arhivskih dokumentov in gimnazijskih dijaških listov v Kulturnem centru Janeza Trdine

NOVO MESTO - V Kulturnem centru Janeza Trdine so v ponedeljek, 14. oktobra, zvečer odprli dve zanimivi razstavi, s katerima se je začela vrsta kulturnih prireditev, posvečenih četrtsotletnici novomeške gimnazije. Meta Matijević iz Zgodovinskega arhiva Ljubljane, enote za Dolenjsko in Belo krajino, je pripravila razstavo dokumentov iz zgodovine novomeške gimnazije od njene ustanovitve do leta 1946, Miloš Jakopac pa razstavo dijaških listov, ki so izhajali na novomeški gimnaziji. Pozdravni nagovor je imela ravnateljica gimnazije Helena Zalokar, avtorja razstav sta predstavila razstavljeno gradivo, za glasbeni predah pa je poskrbel kitarist Adnan Bešo.

Stezi, to smo mi, mi smo Stezi - na razstavi s tem naslovom je prikazano pestro bogastvo dijaških listov, ki so izhajali na novomeški gimnaziji in skozi desetletja izpričevali ustvarjalnost, domiselnost in narodno zavednost gimnazijcev. Jakopac se je pri raziskovanju dijaških listov naslonil na temeljno delo, ki ga je opravil že pok. Bogo Komelj, sam pa je odkril še nekaj doslej neznanih dijaških rokopišnih glasil, ki so izhajala na novomeški gimnaziji. Vsega skupaj je v zadnjih 165 letih na novomeški gimnaziji zagledalo beli dan 35 dijaških listov. Na razstavi so predstavljena vsa ohranjena glasila

ter večji izbor števil najdlje izhajajočega dijaškega lista Stezice s primernim slikovnim gradivom.

Obsežnejša je razstava kopij dokumentov iz zgodovine novomeške gimnazije od njene ustanovitve do leta 1946, ki z vrsto najrazličnejšega arhivskega pisnega in slikovnega gradiva, opremljenega z zgoščenimi komentarji, obiskovalca popelje na zanimiv izlet skozi zgodovino novomeške gimnazije. Iz fondov Zgodovinskega arhiva je Matijevićeva izbrala najbolj zanimive listine in dokumente, dodala jim je nekaj zanimivosti iz arhivskega gradiva frančiškanskega samostana in dokumentarne fotografije iz Dolenjskega muzeja. Tako je ustvarila pester mozaik, ki nam ob skrbnejšem ogledu odpre okno v življenjski utrip gimnazije skozi stoletja. Gradivo je razvrščeno po temah od ustanovitve gimnazije, težav z vzdrževanjem, odnosov dijakov z meščani v 18. stol., reorganizacije gimnazije po letu 1848 do gimnazijskega posloplja, učil in opreme, profesorjev, dijakov, učne snovi, izpitov, discipline, štipendij in šolnine, podpor, dijaške kuhinje, stanovanj, dijaških organizacij in društev, kulturnega življenja, šole in politike ter obeh svetovnih vojn. Razstavo je pospremil tudi tiskan katalog.

M. MARKELJ

Kulturna društva so živi organizmi

Jože Koporec in Staša Vovk, predsednik in tajnica ZKO Novo mesto, o delovanju in organiziranju zveze - 3 milijone tolarjev premalo - Kmalu sklad za ljubiteljsko kulturo

NOVO MESTO - Zdi se, da dandanes vse več ljudi, predvsem mladih, išče možnosti samouresničevanja v najrazličnejših ljubiteljskih kulturnih dejavnostih. To se vidi tudi po delovanju ZKO Novo mesto, ki združuje kar 23 društev: 13 pevskih zborov, 3 gledališke skupine, 2 pihalna orkestra, folklorno društvo, lutkarsko gledališče, narodno-zabavni ansambel in glasbeno skupino, v okviru zveze pa delujejo tudi gledališka delavnica od 3. do 5. razreda, ki bo sedaj začela na novo, likovna delavnica mladih za višje razrede osnovne in srednje šole ter internacionalna folklor.

"Sicer pa ZKO Novo mesto organizira naloge na področju ljubiteljske kulture še v Občini Šentjernej, s škocjansko občino pa se bomo še dogovorili," je povedala Staša Vovk, tajnica ZKO Novo mesto. Oba s predsednikom Zveze Jožetom Koporcem menita, da ta društva za svoje delovanje ne dobivajo dovolj denarja in da bi ga moral deliti tisti, ki je z društvi delal in jih pozna. Sedaj namreč denar deli Občina Novo mesto in ZKO Novo mesto je za redno delo letos prejela 3 milijone tolarjev. "To je tako malo, da če bi denar razdelili kar tako, vsako društvo dobi za leto dni dela 100 tisoč tolarjev. Občina tudi ne zagotavlja sredstev za uporabo prostorov, za strokovno vodenje in ostale stroške, kar bi po zakonu morala." Oba moti, da so društva na občini razdelili v 4 razrede (v prvem so na primer Kres, Pomlad, Terpsihora, Društvo Klemenčičevi dnevi, v drugi Novomeška godba, Adoramus, Pika Nogavička, DMP, itd.), ker "dejstvo je, da so kulturna društva živi organizmi in se jih

ne da porazdeliti v skupine. Potrebno je čutiti njihov utrip delovanja, kdaj jim je treba bolj pomagati, ZKO je recimo denar delila dvakrat na leto," je povedal Koporec. Vovkova pa je dodala, da

ZA STALNO KVALITETNO RAST LJUBITELJSKE KULTURE - "ZKOS je v teh letih postavila trdno in kvalitetno mrežo ljubiteljske kulture in tudi na Dolenjskem je napredek viden," menita Jože Koporec in Staša Vovk.

L. MURN

DOLENJSKI LIST

Šola, ki prideluje tudi hrano

140-letnica šole v Šmarjeti - Na šoli deluje 34 interesnih dejavnosti

ŠMARJETA - V petek, 11. oktobra, so na osnovni šoli v Šmarjeti proslavili visok jubilej - 140-letnico šole v tem kraju. Ob tej priložnosti so pripravili 7. naj olimpiado s športnim in razvedrilnim programom ter naj olimpiado poljskih pridelkov, prav tako že 7. po vrsti. V športnih tekmovanjih so se šolarji pomerili v tekih, skokih in metih, za ono drugo "tekmovanje" pa so pokazali največje, najmanjše, najtežje, najlažje, najdebelejše in še kar je takih naj pridelkov. Šolarji so pripravili tudi prisrčen program, v katerem so predstavili bogato zgodovino šole in razne zanimivosti.

Danes je v osnovni šoli Šmarjeta v 16 oddelkih 308 učencev, v okviru šole pa deluje še vrtec, v katerem je v petih skupinah 96

SLIKE IN KIPI V KULTURNEM DOMU

KRŠKO - Od jutri, 18. oktobra, do konca meseca bo v avli Kulturnega doma razstava slik in grafik slikarke Silve Magyar, hčere svetovno znanega umetnika Viktorja Magyarja, hkrati pa bodo na ogled skulpture, ki jih je izdelal kipar Peter Vene iz Sevnice.

GABRŠČIKOVE FOTOGRAFIJE V MIKLOVI HIŠI

RIBNICA - V galeriji Miklova hiša bodo jutri, 18. oktobra, ob 19. uri odprli razstavo fotografij Borisa Gaberščika. Razstava je posvečena ribniškemu občinskemu prazniku, odprl pa jo bo ribniški župan Jože Tanko. O avtorju in njegovem delu bo govoril Sergej Kapus.

SREČANJE S POVHOM IN MARINČKOM

NOVO MESTO - V torek, 15. oktobra, je Društvo Novo mesto v počastitev 250-letnice novomeške gimnazije in na predvečer simpozija o mestu, vlogi, pomenu in razvoju Novega mesta v prihodnjem tisočletju pripravilo srečanje s filmskima ustvarjalcema Dušanom Povhom in Ivanom Marinčkom. Oba sta bila med pionirji slovenskega povojnega filma, prvi kot organizator, režiser in scenarist, drugi kot snemalec in montažer, filmsko pot pa sta začela z ljubiteljskim snemanjem kot gimnazijca v Novem mestu. Srečanje je bilo v Domu kulture, kjer so zavrteli tudi nekaj izbranih Povhových in Marinčkovih filmov. Filme je predstavil prof. Ivan Nemančič, vodja slovenskega filmskega arhiva. Po predavanju filmov pa je stekel pogovor z ustvarjalcema. (Več o njima preberite v Prilogi.)

L. M.

vse, kar potrebujemo za sodoben pouk," pravi dolgoletni ravnatelj šole Jože Pečnik. Šmarješka šola je še posebej znana po sodelovanju učencev na številnih tekmovanjih iz znanja in po številnih interesnih dejavnostih. "Tako smo učencem ponudili kar 52 interesnih dejavnosti, udeležujejo pa se že v 34-ih, od kulturnih, naravoslovnih, tehnično-matematičnih do turističnih, športnih in še številnih drugih," je našteval ravnatelj. V lanskem šolskem letu so učenci sodelovali na 29-ih različnih tekmovanjih v znanju. "Skoraj ni takega tekmovanja, ki ga razpisuje Zavod za šolstvo, da na njem ne bi sodelovali naši učenci, pa naj bo na občinski ali državni ravni." V še ne dveh mesecih tega šolskega leta so se udeležili že državnega tekmovanja v filmskem ustvarjanju v Piranu in srečanja mladih geologov v Ajdovščini, in to kot edini iz vseh 58-ih šol z območja novomeške enote Zavoda za šolstvo.

Šmarješka šola je vključena tudi v zadržne dejavnosti in ima naziv osnovnošolskega centra za izobraževanje v hortikulturi. "Šola ima okoli hektar obdelovalne zemlje, na kateri pridelujemo koruzo za šolski živalski vrt malih živali; imamo sadovnjak s 170 jablanami, nasad okoli 40 hrušk, zelenjavni vrt. Vse to obdelujejo učenci v okviru prostorašnih koristnih dejavnosti, pridelke pa porabimo v šolski kuhinji," je še povedal ravnatelj Pečnik.

A. B.

ŠOLSKA PREDSTAVA - Za praznovanje 140-letnice šole so šmarješki šolarji pripravili prisrčen program. (Foto: A. B.)

PODOBE S POPOTOVANJ - V razstavišču Zdravilišča Dolenjske Toplice so v torek, 8. oktobra, zvečer odprli zanimivo razstavo ljubiteljskega slikarja Ceneta Grilja iz Kamnika. Otvoritev sta popestrila pevska zbor Kamniški planšarji in tercet Veronika. Razstava je zanimiva predvsem motivno, saj je avtor navdušen ljubitelj gora in je osvajal gorske vrhove po vseh celinah sveta, s svojimi slikami pa obuja podobe narave s teh popotovanj. Na razstavi so tako slike z motivi z Aljasko, s Himalaje in seveda iz domačega gorskega sveta. Posebnost sta sliki mamutov, izumrlih živali, ki jih je avtor postavil v domišljajsko preoblikovano okolje Kamnika, kjer so paleontologi izkopali ostanke teh živali. Na sliki: avtor (levo), topliški kulturni animator Jani Kramar in Kamniški planšarji v značilni opravi. (Foto: M. Markelj)

JERCA ŠANTEJ V TILII - V predverju zavarovalnice Tilja so v petek, 11. oktobra, zvečer odprli razstavo slik mlajše likovne ustvarjalke Jerce Šantej, v Ljubljani živeče Senovčanke. Slikarka se na nji predstavlja z izborom del, ki jih je pripravila za svojo samostojno razstavo letos na Danskem, gre za "rdeči cikel" abstraktnih slik v kolažni tehniki in akrilu. Otvoritev se je začela z minicirkusom Enceroptus, čigar edini artist Oli (Boris Petkovič) je "po nesreči" zažgal neko sliko, a je hitro posredovalo gasilsko vozilo, v njem pa slikarka, ki je "požar" pogasila. Na sliki: slikarka in ansambel Šukar, ki je s cigansko glasbo popestril otvoritev. (Foto: M. Markelj)

17. KRKINO SREČANJE SLIKARJEV

NOVO MESTO - Kulturno-umetniško društvo Krka je ob 25-letnici svojega delovanja pripravilo 17. Krkino srečanje slikarjev, ki poteka od prejšnje sobote, 12. oktobra, in se bo zaključilo jutri, 18. oktobra, na Otočcu pri Novem mestu. Srečanja se udeležujejo slikarji: Zvest Apollonio in Jure Cjuha iz Portoroža, Milan Todič iz Celja, Zora Stanič, Črtomir Frelih in Jože Kotar iz Novega mesta. Umetniki slikajo motive po lastnem izboru, sami se odločajo tudi za tehniko. Srečanje strokovno spremlja Nives Marvin, ki bo na koncu izmed del, nastalih na srečanju, odbrala tista, ki bodo razstavljena v Galeriji Krka v začetku decembra.

POTA
IN STRAN POTAT

dežurni
poročajo

OB MOTORNO KOLO - 16-letni Z. K. iz Grzeče vasi je 9. oktobra zjutraj pustil pred vhodom v krško srednjo tehnično šolo motorno kolo znamke Tomos BT 50, reg št. KK C2-48, ki ga je nato nekdo ukradel. Lastnika je s tem oškodoval za okrog 100 tisočakov.

VLOMIL V AVTO - 10. oktobra dopoldne je nekdo v Muzejski ulici v Novem mestu vlomil v osebni avto R. M., ki začasno dela v Švici, in ukradel avtoradio, fotoaparater več kaset. S tem je lastnika oškodoval za okrog 110 tisočakov.

OB TOMOSOV AVTOMATIK - 48-letnemu L. M. iz Sevnice je prejšnji teden neznanec odpeljal kolo z motorjem, znamke tomos automatic 3 ML, in ga s tem oškodoval za okrog 30 tisočakov.

ODPELJAL ODKLENJEN AVTO - 35-letni Š. J. iz Zgornjih Vodaj je 11. oktobra ponoči parkirali svojega juga z reg. št. KK 22 - 15C na bankini ob lokalni cesti Krmelj-Gabrijela pri podjetju Feromotor. Nekdo pa je ponoči ugotovil, da je avto odklenjen in da so v njem celo ključi, zato je avto vžgal in se odpeljal.

V PETEK POOSTRENA KONTROLA PROMETA

NOVO MESTO - Novomeška uprava za notranje zadeve je že velikokrat napovedala poostrene kontrole prometa, vendar se kljub temu najpogostejši prekrški ne zmanjšujejo. Poostreno kontrolo pa napovedujejo tudi ta petek, 18. oktobra, med 20. in 2. uro. V zadnji kontroli prometa, 5. oktobra, so policisti ustavili in kontrolirali 362 voznikov. Zaradi prekrškov so zoper 45 voznikov napisali predlog sodniku za prekrške, od tega kar 30 zoper voznike, ki so bili pod vplivom alkohola. Na kraju samem pa so izrekli tudi 28 denarnih kazni, od tega največ zaradi prekrščitve hitrosti in neuporabe varnostnega pasu. Z alkotestom so preizkusili 82 voznikov. V 22 primerih so policisti voznikom odvzeli vozniška dovoljenja.

USODNO PREHITEVANJE

DRAGA - Na magistralni cesti od Novega mesta proti Obrežju je minuli teden prišlo do hujše prometne nesreče, ki je spet zahtevala mlado življenje. V četrtek, 10. oktobra, ob 8.45 se je 25-letna hrvatska državljanka Mara Stojčević, doma iz okolice Požege, s ford escortom peljala od Novega mesta proti Obrežju. Pri Dragi se je v desnem, zaradi žive meje, nepreglednem ovinku odločila za prehitevanje tovornjaka, ki ga je vozil 32-letni Tomislav Zeba, prav tako iz okolice Požege. Ko je bila vstric s tovornjakom, so ji nasproti pripeljali trije osebni avtomobili. Dva sta se umaknila skrajno desno in zapeljala mimo, takrat pa je začelo njen avto zanašati, da je trčil v tretji avto, fiat bravo, ki ga je vozila 36-letna Biserka Žiberna iz Krškega. Forda je nato odbilo še v tovornjak, od tam pa na levi vozni pas, kjer je obstal. Hudo ranjeno Stojčevićovo so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je kmalu po prevozu umrla. V nesreči pa se je lažje poškodovala tudi Biserka Žiberna.

Za streljanje dobil 10 let

21-letnemu Romu Janezu Koci z Lokev je sodišče prisodilo 10 let zapore za poskus umora pri Semiču

NOVO MESTO - Junija meseca smo na tej strani poročali o streljanju pri Semiču. Takrat smo zapisali, da je 13. junija 35-letni J. Z. iz Kota pri Semiču ob 22. uri odšel po ženo, zaposleno v semiški Iskri. Ko sta se z avtom vračala proti domu, jima je nasproti po levi strani pripeljal nekdo z jugom, zato je J. Z. zapeljal s ceste in s tem preprečil trčenje. Potem je ponovno zapeljal nazaj na cesto in ustavil. Takrat pa je neznanec stopil do njegovega avta in s pištolo ustrelil voznika ter ga hudo ranil. Nameraval je ustreliti še enkrat, vendar ko je zagledal avto, ki je peljal iz Semiča, je stekel do svojega avta in se odpeljal. Poskusa umora je bil utemeljeno osumljen 21-letni Janez Koca z Lokev pri Črnomlju. Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu je potem, ko so ga policisti prijeli, odredil pripor.

Na ta dogodek so se odzvali

tudi Semičani, še predvsem potem, ko so ugotovili, da je bil napadalec Rom, za žrtev pa si je izbral nedolžnega in naključnega voznika, ki mu je tedaj pripeljal mimo. Občani so zgroženi ugotavljali, da jim država ne zagotavlja varnega življenja in da bodo očitno morali sami ukrepati proti Romom, ki postajajo iz dneva v dan bolj nasilni in tudi vse bolj oboroženi. Zadeva pa se je vendarle urejala na način, ki je značilen za pravno državo. Pred kratkim se je Janez Koca za storjeno kaznivo dejanje poskusa umora zagovarjal na novomeškem okrožnem sodišču. Kazenski senat je črnomaljskemu Romu za poskus umora iz brezobzirnega maščevanja in nizkotnih nagibov prisodil 10 let zapore in mu hkrati podaljšal pripor do pravomočnosti sodbe. O poteku sojenja bomo na tej strani poročali v eni od naslednjih števil.

J. D.

Delo policije pred in med volitvami

Policisti opozarjajo na nekatera določila

LJUBLJANA - Ministrstvo za notranje zadeve RS je izdelalo program prednostnih nalog policije za zagotavljanje varnosti v času pred in med letošnjimi splošnimi volitvami poslancev v državni zbor. Naloge policije so opredeljene v zakonu o volitvah v državni zbor in v zakonu o volilni kampanji. Predvsem pa se nanašajo na zagotavljanje nemotenega poteka volilne kampanje ter na varnost udeležencev v predvolilnih shodih in na varnost objektov, v katerih bodo delali volilni organi.

Policisti opozarjajo na nekatera določila zakonov. Predsednik volilnega odbora ima zaradi nemotenega glasovanja pravico odrediti, da se volilci puščajo na volišče samo v določenem številu ter ima od vsakogar, ki na volišču moti red, pravico zahtevati, da odide z volišča. Če je potrebno, lahko zahteva pomoč policije. Med prekrške iz zakona o volitvah v državni zbor sodi: izvajanje javne volilne propagande v času 24 ur pred glasovanjem, izvajanje agitacije na volišču na dan volitev, zadrževanje na volišču kljub opomini predsednika volilnega odbora, prihod na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem.

Med prekrške iz zakona o volilni kampanji, pri katerih ukrepa policija, pa sodi: trganje ali kakršnokoli drugačno uničevanje pravih nalepljenih plakatov, plakatiranje v nasprotju z zakonskimi določbami, nepriglasitev predvolilnega shoda na javnih prometnih površinah ter organiziranje predvolilnega shoda v strnjemem stanovanjskem naselju, v sakralnih in drugih objektih in v prostorih državnih organov v nasprotju z določbami zakona.

MINISTRICA ZA PRAVOSODJE V NOvem MESTU - Ministrica za pravosodje Meta Zupančič je v sklopu rednih srečanj ministrstva s pravosodnimi delavci slovenskih sodišč v torek obiskala novomeško sodišče. Z Novomeščani se je pogovarjala o pogojih dela, o njihovih težavah in uspehih, o organiziranju izobraževanja za delavce, pa tudi o varnosti pravosodnih delavcev. Poudarila je, da je novomeško sodišče lahko za vzor, kako naj sodišča delajo, saj v Novem mestu ni večjih zastojev pri obravnavi sodnih zadev, pa tudi sicer je delo organizacijsko zgledno urejeno. (Foto: J. Dornič)

Novinarja DL sodišče oprostilo

Nekdanjega novinarja Dolenjskega lista Bojana Budjo spremenjeni senat novomeškega okrožnega sodišča tokrat ni spoznal za krivega žaljive obdolžitve podjetnika Silva Mesojedca

NOVO MESTO - Bojan Budja, sedaj novinar Večera, je prejšnji četrtek ponovno stopil pred sodni senat novomeškega okrožnega sodišča zaradi zasebne tožbe Silva Mesojedca, ki mu je očital kaznivo dejanje žaljive obdolžitve v prispevku z naslovom "Izigran poslovni dogovor", ki je bil objavljen 8. aprila 1993 v Dolenjskem listu. Zaradi te obtožbe se je Budja že zagovarjal na novomeškem sodišču (takrat ga je senat spoznal za krivega in mu izrekel enomesečno zaporno kazen, pogojno za dobo enega leta), vendar je na pritožbo Višje sodišče v Ljubljani sodbo razveljavilo in zadevo vrnilo v ponovno sojenje pred spremenjenim senatom. Tokrat je novinarja Budjo senat, ki mu je predsedoval sodnik Franc Kusič, oprostil obtožbe.

Bojan Budja je pred senatom ponovil, da je omenjeni prispevek napisal na podlagi obvestila, ki ga je dobil od novomeške UNZ. Med uredništvom in UNZ je bilo ustaljeno sodelovanje; z UNZ je dobival pisna obvestila, ki jih je priredil za objavo. Zasebni tožilec Silvo Mesojedec je dejal, da so ga na objavljeni prispevek najprej opozorili drugi. Poudaril je, da so ga ljudje prepoznali ne glede na zapisane inicialke, ker pač na tržišču takrat ni bilo prisojnih veliko podjetij, ki so se ukvarjala s tako dejavnostjo. Dejaj, da ga je novinar najbolj prizadel s tem, ko je zapisal, da je "zaslužek spravil v lastni žep". Razložil je, da on ni bil edini lastnik podjetja, o katerem je pisal novinar. Večinski lastnik je bila Lesnina Veletrgovina. Na sodnikovo vprašanje, ali je dolg do Karantanije poravnal, je dejal, da ni, da je zadeva še vedno odprta zaradi blokade žiro računa podjetja. Za prodajo lesa se je odločil zato, da ne bi propadel. Dejaj, da je to potrdila tudi preiskava, na podlagi katere je javni tožilec ovadbo zavrgel. Mesojedec je še vprašal, zakaj ni bila potem objavljena tudi ovržena ovadba.

Tožnikova pooblaščenka je menila, da bi novinar moral preverjati navedbe poročila UNZ, kar je podkrepila z ugotovitvijo z okrog le mize januarja letos, kjer je bilo rečeno, da novinarji za svoje pisanje ne morejo preveliti svoje odgovornosti na državne organe. Dodala je tudi, da takšno pisanje pred sodi v rumeni tisk kot pa v Dolenjski list, ki naj bi bil resen

Loški Potok nujno potrebuje mrežo hidrantov

Mesec požarne varnosti

LOŠKI POTOK - Občinska gasilska zveza Loški Potok je skupaj s CZ sklenila, da bodo v mesecu požarne varnosti največ pozornosti posvetili pregledu gasilske opreme, naredili popis in na podlagi tega načrtovali določene izpopolnitve. Tako bo pregled opreme vseh šestih društev v Podpreški in sicer 20. oktobra ob 9. uri. Poleg tega načrtujejo učenje uporabe gasilske cisterne in določitev več voznikov C-kategorije. V zvezi z opremo pa so se dotaknili tudi financ, ki jih vsaj trenutno ni. Denar potrebujejo tudi za usposabljanje kadrov. Potrebujejo namreč nekaj sodnikov, organizi-

• Letošnje občinsko gasilsko tekmovanje je bilo izpeljano skupaj z GZ Ribnica in to predvsem zaradi pomanjkanja sodnikov. Ocenjevanje pa je bilo ločeno. Tako so največ uspehov dosegli člani A skupin in pionirska skupina s Hriba, ki je dosegla 948, skupina iz Travnika pa 937 točk. Iz skupine A pa so bili prvi gasilci iz Retij, drugi Travnik, oboji pa so dosegli enako število točk le, da so imeli prvi težjo vajo, tretji so bili tekmovalci iz PGD Hrib in četrti iz Malega Loga.

rali pa naj bi tudi tečaj za izprašane gasilce.

Veliko časa so namenili projektu hidrantskega omrežja, ki je potreben za vso občino. Janez Bambič, načelnik civilne zaščite, je dejal, da bi v prvi fazi poleg že obstoječih hidrantov potreboval še vsaj 50 novih. Seveda pa bo o tem odločila komisija, ki bo na terenu ugotovila možnosti in lokacije pa tudi potrebe, ki so vsaj v prvi fazi najnujnejše v strnjemih naseljih. Seveda pa je ta trenutek še težko govoriti, koliko bo vse to stalo in kdo bo pokrili stroške.

A. KOŠMERL

časopis ter da je nesmiselno poročati o ovadbi, ki temelji le na sumu, torej na najmanjši stopnji verjetnosti.

Zagovornik obtoženega je opozoril, da se novinarju Budji ne da očitati kaznivo dejanje žaljive obdolžitve. Obvestilo organov UNZ je korektno priredil za objavo, saj je uporabil zgolj inicial-

• Senat je novinarja Budjo oprostil obtožbe in obžaloval, da se zadeva ni končala že prej s poravnavo. Po mnenju senata njegov slog pisanja ni bil žaljiv, pa tudi sicer je informacijo UNZ povzel pravilno; imenovane zapisal s inicialkami, firme ni imenoval, navedbe pa je zapisal v pogojniku, nekater pa celo omilil. Senat se je strinjal s stališčem obrambe, da je državnim organom treba zaupati in da novinar omenjene informacije ni dolžan preverjati. Tudi če bi obstajali elementi kaznivega dejanja razžalitive, v omejenem primeru ni osnov za takšen zaključek, saj novinar ni imel namena zaničevati. Sodišče je zasebnemu tožniku naložilo poravnavo sodnih stroškov skupaj s 100 tisočaki povprečnine.

ke in pisal o dejanju v pogojniku. Zagovornik je zavrnil mnenje, da bi moral novinar preverjati navedbe državnih organov, zato tudi ni odgovoren zanje, saj je le prenašalec. Dejaj, da njegovo pisanje ni bombastično, saj pomeni v pogo-

ZARADI PREHITRE VOŽNJE V BETONSKO OGRAJO - 5. oktobra ob 11.15 je V. T. iz Kranja vozil svoj avtomobil po regionalni cesti iz smeri Otočca proti Zburam. V Kronovem je dohitel osebni avtomobil, ki je zavijal na levo. Zaradi velike hitrosti se ni mogel ustaviti, zato ga je začelo zanašati. Bočno je drsel po cesti ter nato trčil v betonsko ograjo nadvoza. Pri trčenju se je sopotnica A. T. hujše poškodovala in se zdravi v novomeški bolnišnici. Na vozilu je nastalo za okrog 500.00 tolarjev materialne škode. (Foto: A. B.)

Spomenik končal na odpadu

Bakreni spomenik NOV, ki je 36 let stal pri vranoviškem mostu, sta tatova prodala kot odpadno surovino

ČRNOMELJ - Na letošnji proslavi ob prazniku krajevne skupnosti Črnomelj, ki je bila 10. avgusta pri vranoviškem železniškem mostu, kjer je nekdanj stal spomenik NOV, so govorniki spomnili na barbarsko odstranitev spomenika. Zahtevali so, naj spomenik, ki je bil narejen po maketi akademskega kiparja Jakoba Savinška, ponovno postavijo nazaj. Poudarili so, da pričakujejo tudi razjasnitev okoliščin, v katerih je bakreni spomenik izginil z mesta, kjer je stal 36 let. Takšne zahteve je bilo slišati tudi na seji črnomaljskega občinskega sveta.

Ker občinski svet poleti ni zasedal, so svetniki odgovor, ki ga je sicer že julija posredoval načelnik Uprave za notranje zadeve Novo mesto Franci Povše, dobili na nedavni seji sveta. Iz odgovora je moč razbrati, da so policisti 3. junija letos med operativnim delom na terenu

vornem jeziku "spravil je v žep" isto kot poneveril, zatajil, ukradel. Tudi častno razsodišče Društva novinarjev Slovenije je menilo, da novinar s pisanjem v omenjenem prispevku ni kršil načel novinarske etike.

Budja je na koncu še dejal, da je za vsa imena izvedel šele na sodišču, vključno z imeni podjetja. Ko pa je bila ovadba zoper Mesojedca zavržena, je bil že drugje v službi. Dodal je še, da je pri podobnem pisanju vendarle potrebno omeniti storilce vsaj z začetnicami, kajti drugače bi bilo pisanje preveč splošno; nekdo, nekdo, nekaj.

J. DORNIŽ

SOPOTNICA SE JE HUJE POŠKODOVALA

CEGELNICA - 14. oktobra ob 7.30 je 16-letna N. K. iz Cegelnice peljala kolo z motorjem po lokalni cesti v Cegelnici proti Povhovi ulici. Ko je po levi strani ceste pripeljala do stanovanjske hiše št. 15, je iz nasprotne smeri pripeljala z osebnim avtomobilom 36-letna M. M. iz Grobelj, ki je ustavila, vendar je dekle vseeno trčilo v avtomobil. Voznica motorja in njena sopotnica sta padli po cesti. V nesreči se je hujše poškodovala sopotnica voznice kolesa z motorjem, osmošolka D. K. iz Cegelnice, medtem ko je voznica motorja dobila le sled poškodbe.

UKRADLI JUGA 55

KRMELJ - V noči iz 10. na 11. oktober je nekdo ukradel osebni avto jugo koral 55 z registrsko številko KK 55-43H, rdeče barve, z otroškim sedežom na prednjem sedežu, ki ga je imel 36-letni B. I. iz Krmelja parkiranega na parkirnem prostoru pred stanovanjskim blokom. Vozilo je vredno okrog 200 tisočakov.

Tenisarji Krke se uveljavljajo

V mlajših kategorijah so že na samem vrhu slovenskega tenisa, člani pa so se uvrstili v drugo ligo - Prvoligaške ambicije z Božičem in Krušičem - Zmaga Pucelja doma

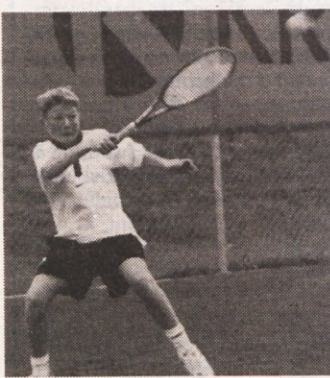
NOVO MESTO - Ob koncu letošnje teniške sezone se upravni odbor novomeškega kluba Krka, ki mu bo v kratkem potekel mandat, lahko z zadovoljstvom ozre na preteklo štiriletno obdobje. Ko so člani sedanjega upravnega odbora prevzeli delo, ni bilo nobenega novomeškega tekmovalca na slovenskih jakostnih lestvicah, danes pa je v kategoriji do 12. leta Tadej Pucelj daleč najboljši, 15-letna Katarina Zupančič je resno potrkala na vrata reprezentance do 16. leta, kjer so Slovenke letos postale svetovne prvakinje, v kategoriji do 14. leta pa je med prvih 30 kar 8 Novomeščanov.

Vse to so sadovi usmeritve kluba na delo z mladimi in načrtne vzgoje tekmovalcev, ki jih vodi trener Dušan Hočevar.

Članska ekipa v postavi Sandi Bradač, Bojan Erak, Tadej Jaki, Aleš Zupančič, Blaž Turk in Uroš Sadek je letos nastopala v tretji slovenski ligi in prav vse tekme dobila s 5:0. V play off-u so se fantje pomerili s Protexom iz Senčurja, dobili tekmo na domačih igriščih in z enakim izidom izgubili v gosteh.

Ker so bili izenačeni tudi v nizih, so o zmagovalcu odločale igre, kjer so bili sicer boljši Senčurjani, vendar je teniška zveza razširila prvo ligo in obe moštvi bosta lahko v naslednji sezoni nastopali med drugoligaši.

Za drugoligaško konkurenco se bodo morali Novomeščani okrepiti. Glede na to, da so si za cilj postavili uvrstitev v prvo ligo, pa bosta državni prvak Iztok Božič in najobetavnejši slovenski tenisar Gregor Krušič, s katerima so takorekoč že

Novomeščan Tadej Pucelj (na sliki med finalno igro) je v finalu za ključnega turnirja najboljših slovenskih igralcev do 12. leta na Otočcu kljub poškodb gležnja s 6:0 in 6:0 premagal Ljubljancana Aljoša Nipiča, medtem ko je med deklacij zmaga hči znanega hokejista Zvoneta Šuvaka Nina, članica TC Bombač iz Ljubljane. (Foto: I. V.)

dogovorjeni, da prestopita v Krko, kar pravšnja izbira.

I. V.

ŠAHOVSKA NOVIC

SEVNICA, KRŠKO - V vzhodni skupini druge slovenske šahovske lige tekmuje tudi dva kluba iz Posavja - Milan Majcen iz Sevnice in Triglav iz Krškega. Krčani so v drugem krogu premagali Radlje ob Dravi s 4,5:1,5 in v tretjem krogu Zagorje s 4:2 ter so na lestvici s 6 točkami, kolikor jih imata tudi prvouvrščena Radenska in drugouvrščeni trboveljski Rudar, tretji. Sevnici so po zmagi v prvem krogu v drugem z 1:5 izgubili z Radensko, v tretjem pa premagali Ptuj s 4,5:1,5. Na lestvici so s štirimi točkami sedmi. (J. B.)

Poraz, ki je zlata vreden

Košarkarsko moštvo novomeške Krke je pred začetkom nove sezone nedvomno veljalo za prvega favorita A-2 košarkarske lige. Preteklo sezono so varovanci trenerja Slavka Seničarja - nadarjeni mladi domači košarkarji, nekateri njegovi nekdanji soigralci in dva Nonovomeščana - odigrali sijajno in čeprav so bili v A-2 ligi novinci, jim je kanček sreče manjkalo, da bi se uvrstili v družino najboljših. Dobra košarka je po dolgem času spet napolnila tribuno novomeške športne dvorane.

Jasno je, da so si novomeški košarkarji to, kar jim je lani le za las spodletelo, letos postavili za cilj, ki ga morajo osvojiti. Na treningi tekam, ki so jih pred začetkom prvenstva odigrali z nekaterimi prvoligaškimi moštvimi, je bilo jasno, da je Krka po moči povsem enakovredna prvoligašem in bistveno močnejša od moštev, ki se ji bodo postavila po robu v A-2 ligi.

Potem se je začelo zares. Kljub poškodbam Vučkoviča in Rusiča je šlo rezultatsko vse po načrtih, saj je Krka ob zmagi na pokalni tekmi zabeležila tudi tri zmage v prvenstvu. Z igro je žal drugače, saj ni bila taka, kot smo je bili pri novomeških košarkarjih vajeni. Trener ob igrišču zama daje nasvete saj na igrišču vsak dela po svoje. Medtem, ko nekateri gledajo le, da bi ob svojem imenu na listi strelcev zapisali čim višje število, si drugi ne upajo vreči na koš. Vse skupaj je morda še naj-

bolj posledica miselnosti, da so daleč najmočnejši in da jim nasprotniki iz A-2 lige ne morejo storiti nič. Da ni tako, bi moralo biti novomeškim zvezdnikom jasno vsaj po bolečem porazu v Šentjurju.

Krivca je najlažje najti v trenerju. Morda je ta res kriv, ker je v svojem odnosu do igralcev preveč demokratičen, preveč očetovski, ker v igralcih vidi Matjaža, Stanka, Mišela ali Simona in ne števil, postavljanih na določena igralna mesta. Dobrota je sirota in marsikdo jo nehote izkoristi, predvsem to velja za tiste, ki so bili v drugih klubih vajeni avtoritativnih trenerjev.

Vse le ni izgubljeno. Poraz v Šentjurju je lahko zlata vreden, saj mora strelci še tako zasluženo glavo. Časa do naslednje tekme, ki bo šele 2. novembra, je dovolj, da igralci spremenijo odnos do igre in tudi do trenerjevih nasvetov. Za razmišljanje o zamenjavi trenerja je po nekaj slabših tekmah vsekakor prezgodaj in s tem bi naredili medvedjo uslugo mladim Krčinim upom, še posebej najbolj nadarjenemu novomeškemu košarkarju, ki ima v trenerju neprecenljivo moralno podporo. Slavku Seničarju in njegovim fantom je treba sedaj zaupati, le tako jim lahko uspe stvari postaviti na svoje mesto, sicer pa bo o vsem odločala končnica, ki Novomeščanom nikakor ne more uiti.

IGOR VIDMAR

STAROTRŽANI PRVOLIGAŠI

STARI TRG OB KOLPI - Uspešnim nastopom v mlajših in ženskih kategorijah so starotrški šahisti dodali še uspehe v članski kategoriji. Starotrška šahovska ekipa je namreč zmagala med 14 ekipami v drugi slovenski šahovski ligi in se tako uvrstila med prvoligaše. V odločilnem dvoboju so premagali Novomeščane s 5,5:0,5. Šahovsko društvo Stari trg ob Kolpi so na drugoligaškem tekmovalstvu zastopali: Hrvoje Jurkovič, Slavko Bedić, Uroš Kobe, Vincenc Kobe, Egon Petric, Tadej Kobe in Darja Kapš. Za Starim trgom ob Kolpi, ki je zbral 10 (25) točk, so se na naslednja mesta uvrstili - 2. Komenda 8 (22), 3. Novo mesto 8 (16,5), 4. Ribnica 6 (18), 5. Kodeljevo 6 (17,5) itd. (V. K.)

ZMAGA AMBROŽA

NOVO MESTO - Član lokostrelskega kluba Novo mesto Edo Ambrož je zmagal v finalu alpskega pokala v streljanju na trodimenzionalne tarče, ki so ga pripravili pri gradu Snežnik. V finale se je uvrstil kot četrti iz štirih tekmovalcev v Avstriji, Hrvaški, Italiji in Sloveniji.

REKREACIJA V BADMINTONU

NOVO MESTO - Agencija za šport Novo mesto bo tudi v tej sezoni pripravila redno rekreativno vadbo badmintona, ki bo v novomeški športni dvorani ob nedeljah od 18. do 21. ure.

KRKA DRUGA - Drugo mesto na zaključnem turnirju letošnjih štirih najboljših ekip slovenske lige v kategoriji do 14. leta v Mariboru je bil največji uspeh novomeškega teniškega kluba. Na predhodnih regijskih tekmovaljih je sodelovalo 22 ekip, s prvim mestom pa so se na zaključni turnir uvrstili tudi Novomeščani. Na zaključnem turnirju so Novomeščani premagali domače moštvo s 3:2, izgubili pa z ekipo teniškega centra Bombač z 1:4. Pod vodstvom trenerja Dušana Hočevarja (v sredi) so teniški klub Krka v Mariboru zastopali: Blaž Turk, Tomaž Kastelec, Tadej Pucelj, Tomaž Budja (na sliki od leve) ter Gašper Župevec, Matevž Kralj, Miha Bende in Maj Jožef, ki jih ni na sliki.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

A1 liga, 4. kolo - INTERIER KRŠKO : PIVOVARNA LAŠKO 97:87 (77:77, 40:41); INTERIER: Nakič 11, Sullivan 18, Jeklin 30, Ademi 24, Kralj 6, Vukić 8.

LESTVICA: 1. Smelt Olimpija 8 (+46), 2. Satek 7 (+34), 3. Interier Krško 7 (+33) itd. V petem kolu se bo v soboto, 2. novembra, Interier v Mariboru pomeril s Satekom.

A2 liga, 4. kolo - ISKRA LITUS : DIDAKTA RADOVLJICA 71:62 (37:31); ISKRA LITUS: Juvan 2, Japič 16, Kandžić 15, Škrjanc 4, Bassin 10, Čeko 16, Kalinger 8.

BREŽICE : ILIRIJA 75:91 (26:48); BREŽICE: F. Rozman 18, Horžen 2, Antolović 18, Rostohar 2, Krivokapič 5, Strgar 2, B. Rozman 2, Ogorevc 4, Marčetič 12, Krošelj 9, Kajba 1.

KEMOPLAST ŠENTJUR : KRKA 80:71 (44:36); KRKA: Bordelius 3, Samar 16, Stipančev 12, Petrov 7, Smodiš 22, Bajc 11. **LESTVICA**: 1. Loka Kava 8 (+42), 2. Comet 7 (+57), 3. Ilirija 7 (+23), 4. Krka 7 (+20)... 7. Iskra Litus 6 (-21)... 10. Brežice 4 (-22) itd.

V 5. kolu bo Krka v soboto, 2. novembra, ob 18. uri doma igrala z Brežicami, Iskra Litus pa v gosteh s Triglavom.

ROKOMET

Pokal mest - AFP DOBOVA : NETTELSTEDT 22:22 (9:14); AFP DOBOVA: Denič, Dapo 4, Begović 2, Žibert, Mijačinović 4, Voglar 4, Ocvirk 4, Česnovar, Kranjc, Glaser 4, Levec 2, Kostevc; **1. liga, 4. kolo** - AFP DOBOVA : LISCA 29:24 (17:7); AFP DOBOVA: Kostevc, Dapo 2, Begović, Mijačinović 6, Voglar 1, Ocvirk 9, Česnovar 1, Žibert, Glaser 4, Kranjc 1, Levec 5, Denič; LISCA: Marcola, Blagojevič 3, Šunta, Rantah 4, Plazar, Čater, Sečki, Senica, Teraš 4, Mitrovič 8, Simončič 5.

PIVOVARNA LAŠKO : KRŠKO 24:19 (10:11); KRŠKO: Škof, Iskra 5, Dragar 4, German 2, Bogović, Urbanč 2, Kekič, Čurak 3, Privšek 1, Vertovšek 2, Deržič, Bašič;

ELEKTROPROM RUDAR : AKRIPOL 24:25 (7:12); AKRIPOL: Tolro, Makarevič 1, Višek

1. Bregant, Počervina 4, Čopič 7, Šavrič 4, Vešligaj 5, Bilbija 3, Dvornik, Ojsteršek.

LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 8, 2. AFP Dobova 6, 3. Akripol 6... 6. Krško 4, 12. Lisca 1.

V 5. kolu bo Lisca doma igrala s Slovanom, v Krškem se bosta na posavskem derbiju pomerila Krško in AFP Dobova, Akripol pa bo doma poskušal storiti kar največ proti Pivovarni Laško.

ODBOJKA

Moški, 1.A liga, 4. kolo - POMGRAD : KRKA 1:3 (13, -10, -9, -8); KRKA: Petković, Šemetovs, Babnik, Goleš, Mohorčič, Žunič, Krevs, Povšič, Prah, Balodis.

LESTVICA: 1. Salonit Anhovo 8, 2. A banka Olimpija 4, 3. Fužinar 4, 4. Krka Novo mesto 4 itd.

V 3. krogu se bo Krka v soboto, 19. oktobra, doma srečala z Mariborom.

1.B. liga, 4. kolo - LJUTOMER : ŽUŽEMBERK 1:3 (8, -12, -13, -8); ŽUŽEMBERK: Pečar, Gotenc, Smrke, Novak, Černač, Kosmina, Brulec.

LESTVICA: 1. Kamnik 4... 8. Žužemberk.

Ženske, 1.A liga, 4. kolo - Tekma med TPV NOVO MESTO in INFONDOM BRANIKOM je preložena na 28. november.

LESTVICA: 1. Infond Branik (tekma več), 2. TPV Novo mesto 6, 3. Bled 6 (tekma več) itd. V 5. kolu so Novomeščanke proste.

NOGOMET

3. liga, zahod, 6. kolo - RADIO KRKA : IDRIJA 1:0 (0:0); zadel je sredi drugega polčasa dosegel Dragan Milanović. Starejši dečki Elana so igrali v gosteh z Ježico 0:0, mlajši dečki pa so doma premagali ljubljansko Svobodo s 5:0.

TRANSPORT : KOLPA 0:2 (0:0);

LESTVICA: 1. Tabor Sežana 19 (20:6), 2. Radio Krka 19 (15:2), 3. Idrija 14... 4. Kolpa 14 (14:12) itd.

V 9. kolu bo Radio Krka v soboto ob 15. uri igral v gosteh brez kaznovanih Milanoviča in Plevnika z zadnjevrščenimi Lescami, Kolpa pa doma z Mengšem.

SAMOBRAMBA PRIVLAČI MLADE - Športno društvo Policist Krško je dodobra razpredlo svojo dejavnost, z vadbena centra v Globokem in Sevnici je pokrilo dober del Posavja. Pri mladih je društvo doživelo zelo dober odziv, saj je denimo samo na osnovni šoli v Boštanju začelo spoznavati samoobrambo - ju-jitsu 35 učencev. Trenerji in del tekmovalne selekcije ŠD Policist iz Sevnice so bili vsi nekdanji učenci boštanske šole, razen vodje Vadbene centra Sevnica, Mirana Grubenška, mojstra ju-jitsa, 3. dan. Zahvaljujoč dobri odnosom in sodelovanju z OŠ Boštanj so dobili mladi športniki v novi, prostorni telodavnici zelo dobre razmere za vadbo. Množičnost in prizadevna vadba pod strokovnim vodstvom trenerjev Andreja Lisca, bratov Močnik in Robija Perca so že in gotovo še bodo prinesli dobre rezultate. Na zadnjem državnem turnirju ju-jitsu v bojih v Gornjem Gradu so tudi tekmovalci iz sevnške občine prispevali pomemben delež k 2. mestu ŠD Policist. Na posnetku: tekmovalci in trenerji samoobrambe ju-jitsu med množico obetavnih učencev v Boštanju. (Foto: P. Perc)

Zmagoviti pohod Dolenjcev

Po porazih na začetku odbojkarji Krke in Žužemberka v gosteh drugič zapored zmagali - Presenečenje

NOVO MESTO, ŽUŽEMBERK - Čeprav je sprva kazalo, da bodo odbojkarji novomeške Krke v 1.A ligi in Žužemberčani v 1.B ligi v sezoni 1996/97 bili neizprosni boj za obstanek, kaže, da temu ne bo tako, saj sta obe moštvi v tretjem in četrtem kolu z odmevnima zmaga v gosteh močno popravili prvi vtis.

Sobočani prav gotovo niso pričakovali poraza proti Krki, vendar položaj na lestvici vedno ne pove vsega. Domači odbojkarji so bili Novomeščanom enakovredni le v prvem nizu, ki so ga dobili s 15:13, vodstvo moštva Krke s 14:4 v drugem nizu, pa jim je že dalo vedeti, da učinkovita napadalna trojka Krke Petković - Šemetovs - Balodis ne daje upanja na uspeh. Z dvema zmaga je Krka na lestvici sicer četrti, vendar ima kar 6 moštev po 4 točke, razen prvouvrščenega Salonita, ki do sedaj še ni izgubil niza, in zadnjevrščenih Izolancov, ki niza še niso dobili. Krkaši bi lahko v so-

boto doma premagali letos precej neuspešni Maribor, drugouvrščeni Fužinar pa bo verjetno brez osvojenega niza izgubil s Kanalci, kar bi Krki prineslo visoko tretje ali pa celo drugo mesto.

Nekaj podobnega se obeta tudi Žužemberčanom, ki bi doma v naslednjem kolu morali ugnati zadnjevrščene Črnuče in ob ugodnem razpletu se jim nasmihati tretje mesto na lestvici. Lahko bi rekli, da je bila zmaga Suhokranjcev v gosteh nad Ljutomerčani, ki so še lani igrali v 1.A ligi in se nameravajo tja tudi vrniti, največje presenečenje minule odbojbarske sobote. Domačini so sicer dobili prvi niz, potem pa so Žužemberčani, ki so med prvoligaši najbrž edini, ki za svoje delo ne dobivajo denarja, v drugem nizu zagospodarili na igrišču, po vodstvu domačinov s 13:11 dobili tudi tretji odločilni niz ter s sproščeno igro v četrtem le še potrdili zaslužen in dragoceno zmago.

VITALIS NA BARCOLANI - Barcolana je največja evropska in verjetno tudi svetovna jadralna regata, na kateri se je v nedeljo, 13. oktobra, na startu pred Trstom zbralo več kot 1400 jadrnic iz 15 držav z vsega sveta, med njimi pa je bila tudi jadrnica novomeškega jadralnega kluba Vitalis, kateri zaradi brezvetrja niso določili natančne uvrstitve, na cilj pa je prijadrala nekeje v sredini vseh nastopajočih. Zmagala je slovenska jadrnica Gaia Legend, na kateri pa je med 18 člani posadke sodeloval tudi Novomeščan Marjan Bauer, na tretjevrščni jadrnici Esimit pa so bili v posadki tudi trije člani novomeškega kluba. (Foto: B. Šuln)

Ali smo za Evropo ali za Balkan?

Jutrišnje slavnostne akademije ob 250-letnici novomeške gimnazije se bo udeležil tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek, ki bo akademijo otvoril. Pred tem slovesnim dogodkom je dr. Drnovšek pristal na pogovor za naš časopis. Beseda je tekla o mestu Dolenjske v Sloveniji in njenih perspektivah, o načrtovani gradnji avtoceste, o meji na Gorjancih, o prizadevanjih za sprejem Slovenije v Evropsko unijo in Nato, o (predvolilnih) očitkih in zamerah vladi, nekaj malega tudi o teku in Arturju. Zadnja beseda pa je bila namenjena cvičku, ki je predsednikovo najljubše vino.

• **Prihajate v dolenjsko prestolnico, vendar tudi na slovenski jug. Direktor republiškega sklada Valter Nemec je izjavil, da je Dolenjska glede nezaposlenosti večji problem kot Maribor. Kaj vi menite o tem?**

“To pa ne bo držalo. Po naših podatkih Dolenjska v primerjavi z drugimi regijami glede nezaposlenosti ni poseben problem, je celo nekoliko pod slovenskim povprečjem. Po stopnji nezaposlenosti povprečje, po sorazmernosti ugodni in nad slovenskim povprečjem. Prihodnost Dolenjske je tako, izhajajoč iz sedanjega stanja in perspektiv, dobra, boljša kot za večino drugih slovenskih regij.”

• **Vendar pa je gospodarsko stanje na Dolenjskem zdaj marsikje kaj žalostno. Propadla so številna podjetja, naj gremo od Kočevja, preko Žužemberka, Novega mesta, Šentjerneja, do Krškega in Brežic.**

“Problemi so povsod in tudi v dolenjski regiji so ponekod večji. S temi problemi se bo treba soočiti in nekatere občine v dolenjski regiji so res na slabšem, tega se zavedamo. Vsekakor bo dolenjska regija v prihodnje deležna ustrezne pozornosti države.”

Odločitev za avtocesto

• **Gradnja oziroma negradnja dolenjske avtoceste že dalj časa vzbuja precej nejevolje. Pred kratkim je vlada sprejela odločitev za gradnjo okoli 12 km dolgega odseka od Višnje Gore do Biča. Kakšna je usoda nadaljnje gradnje dolenjske avtoceste?**

“Gre le še za tehnične probleme, politična odločitev za gradnjo te avtoceste, ki jo sam že dalj časa podpiram, pa je sprejeta. Moje stališče je, da je treba slovensko avtocesto zgraditi do konca, se pravi tudi krak v smeri vzhod - zahod. Sedaj strokovnjaki rešujejo še tehnične probleme. Upam, da bodo to čimprej uredili in si za to tudi močno prizadevam. Ni pa zame in za vlado dileme, ali se naj ta cesta do konca zgradi ali ne.”

• **Pri tem pa bodo najbrž morale svoje narediti tudi občine, skozi katere bo tekla ta avtocesta.**

Dr. Janez Drnovšek z očetom in sinom.

“Seveda, mi težko sami rešujemo zadeve, ki so bolj lokalnega značaja. Občine se morajo vključiti, saj je v skupnem interesu, da najdemo najboljše rešitve. Včasih gre za velike probleme na terenu, pri tem je potrebno predvsem precej strpnosti. Če je volja na vseh straneh, se da vse probleme rešiti. Na strani države ta volja nesporno je. Kjer je volja, pa je tudi pot. Nihče se pri tem ne more več izgovarjati na državo, na vlado.”

Meja na Gorjancih

• **Meja s Hrvaško je že dalj časa vroča tema. Kakšno je stališče Slovenije do meje na Gorjancih oziroma na Trdinovem vrhu? Hrvati so precej zaostrovali to vprašanje, zlasti njihovi mediji.**

“V zadnjem času to vprašanje ni več najbolj izpostavljeno. Mi držimo tiste pozicije, ki smo jih imeli ob vzpostavitvi suverenosti in to je naše zelo jasno in trdno pogajalsko stališče, ki nam ga konec koncev nalaga tudi ustavni zakon - namreč dejanska suverenost ob vzpostavitvi samostojnosti Slovenije. Vendar kar se meje na Gorjancih tiče, ni večjih problemov, večji so v Piranskem zalivu, v zadnjem času pa se potenciranje nekaterih vprašanj glede poteka meje ob Muri. Kar se tiče meje na Gorjancih in sploh poteka meje s Hrvaško, ki zadeva dolenjsko regijo oziroma območje, ki ga pokriva Dolenjski list, pa ni problematizirana, v zadnjem času celo bistveno manj kot je bila prej in tudi hrvaška stran zadnje čase tega ne potencira.”

• **Če bo obveljala katastrska meja, potem bo najvišja točka Gorjancev na hrvaški strani in bo, kot je že, na geodetskem stolpu, ki se pne nad točko, plapolala hrvaška zastava.**

“Katastrska meja je bila v pogajanjih med obema državama sprejeta kot osnovni princip za določanje meje, kar je na obeh straneh potrdil tudi parlament. Vendar bo lahko ta katastrska meja ponekod tudi korigirana glede na naravne in zgodovinske značilnosti in posebnosti. In tudi o tem ves čas tečejo pogajanja, tako da bi bila na koncu meja rešena v celoti. To ne pomeni 100-odstotno katastrskega principa, ampak bo verjetno katastrski princip obveljal v 90 odst., v 10 odst. pa bo ta princip korigiran, enkrat v to, drugič v drugo smer, na primer na Muri se naj bi meja prilagodila toku reke. Ta vprašanja so še odprta in so predmet pogajanj. Nekajkrat je bil prav glede Trdinovega vrha oziroma objekta na vrhu že precej oster pritisk hrvaške strani, češ da naj ga Slovenija izprazni, vendar Slovenija ni popustila.”

• **Bi se torej dalo doseči, da bi šla na Trdinovem vrhu meja dejansko čez najvišjo točko Gorjancev, ki bi, če bi obveljal strogi katstrski princip, ostala za dobrih 10 m na Hrvaškem, kar pa bi Dolenjce in najbrž tudi ostale Slovence prizadelo?**

“O tem tečejo pogajanja, in to trda. Mi v teh pogajanjih zastopamo točno tako pozicijo, kot ste jo omenili.”

Slovenija in Evropa

• **Slovenija in Evropa, približevanje Evropi in vključevanje v Nato. Nekateri stranke govorijo, da sicer so za vključitev v Evropo, a ne na vrat na nos, ne tako, da se bo ponovila zgodba iz pridruženega članstva, ko je Slovenija morala pristati na najtrše pogoje. In da bi bilo tako vključevanje v Evropo za Slovenijo slabše, kot...**

“...kot pa da ostane na Balkanu. Hm. To so zelo populistične in zelo nepremišljene, rekel bi celo neodgovorne izjave. Slovenija lahko izbira le med tem, ali gre v Evropo ali ne gre. Za članstvo v Evropski uniji je velika konkurenca med državami srednje in vzhodne Evrope. To, da se Sloveniji pri tem ne mudi, da nam ni treba sprejemati pravil igre, ki jih postavlja Evropska unija, enostavno ni res. Pravila so, veljajo za vse, postavile so jih velike države, kot so Nemčija, Francija, Italija, sprejeti pa jih morajo tiste države, ki sedaj vstopajo v unijo. Tisti, ki mislijo, da majhni Sloveniji teh pravil igre ni treba sprejeti, da lahko Slovenija Evropi diktira druga pravila, se močno motijo ali pa hote zavajajo ljudi. Evropa nam je pač povedala, pod kakšnimi pogoji se lahko vključimo, to je, da sprejmemo njihova pravila igre: odprti trg, pretok blaga, storitev, kapitala in ljudi v Evropi. Nekateri pri nas pa prikazujejo vse to tako, kot da gre pri vključevanju v Evropo za nekakšen jedilnik, s katerega mi lahko po svoje izbiramo samo tiste jedi, ki nam teknejo. Tako ne gre! Vzameš cel paket ali pa ne vzameš nič in tako tudi nič ne dobiš.”

Tudi za druge velja samo ta izbira. Če želimo biti del skupne Evrope, moramo pač pristajati na pravila, ki jih je oblikovala šestnajstica. Smo pred to odločitvijo, pred katero smo bili tudi pred sprejemom v pridruženo članstvo. Ni res, da smo sprejeli težja pravila kot drugi. Sprejeli smo tista, ki jih je Evropa oblikovala in postavila. Tisti, ki govorijo, da nam tega ni bilo in nam ni treba, govorijo o tem, da nam ni treba v Evropo. In če ne gremo v Evropo, ostanemo na nestabilnem Balkanu. Ostanemo v veliki družbi čakajočih.

Prizadevanje za članstvo v Natu in Evropski uniji teče za nas vzporedno. Če nam to uspe, se dokončno uvrstimo v stabilnejši del Evrope in sveta, z večjim jamstvom za mir in gospodarski napredek. Mi Evropo potrebujemo bolj kot ona nas. Kakorkoli že postavljamo te stvari, na koncu se vse izvede na dilemo: ali smo za Evropo ali za Balkan. Kar se mene tiče, smo takrat, ko smo zapustili Jugoslavijo, spre-

jeli odločitev za Evropo. Da bi pa sama Slovenija ostala zunaj integracijskih povezovanj v Evropi, je skoraj nemogoče. Smo premajhni, potrebujemo trg in zagotovila, da nam bo ta trg ostal, potrebujemo tudi jamstva za našo varnost. Če ostanemo zunaj vsega tega, bo Evropa jutri postavila svoje zapore na naših mejah.”

• **Slovenski strah pred izgubo ozemlja je razumljiv, pogojen je zgodovinsko, saj se je slovensko ozemlje samo krčilo. Se bo v Evropi dalo preprečiti, da bodo tujci pokupili slovensko zemljo?**

“Še nihče v Evropski uniji ni izgubil svoje suverenosti. Kje je primer, da bi v neki državi zato, ker je vstopila v Evropsko unijo, druge članice pokupile njeno zemljo? Vsi so ohranili svojo nacionalno identiteto in vse države Evropske unije se bolj ali manj uspešno razvijajo. Mi smo

razni taki in drugačni socialdemokrati, mislite, da bodo za njih veljale drugačne ekonomske zakonitosti?”

• **Ali bo v času predvolilne kampanje delo vlade težje kot sicer?**

“Bo težje, na vsak način pa bomo skušali tudi v tem času zagotoviti normalno delovanje vlade in funkcioniranje države. Je pa delo vlade veliko težje, ker praktično vse stranke napadajo vlado in prvo stranko LDS, hočejo prikazati, kako je vse slabo in se celo trudijo, da bi v tem času naredili več problemov. Probleme potencirajo in jih celo ustvarjajo, tako da imamo v predvolilnem času več problemov, kot jih imamo že sicer. Vidimo, da hočejo povečevati socialne napetosti, da hočejo izzvati socialne konflikte, ustvarjajo dodatne zunanje politične probleme, kjer se nekateri prav radikalizirajo, na primer odnosi s Hrvaško, in tudi na vseh drugih področjih. Vsekakor je naše delo težje, a treba je vzdržati, vlada mora normalno delovati, stranka, ki jo vodim, pa seveda izvajati volilno kampanjo, v kateri mora pokazati svoje argumente in prepričati volilce, sicer se bi ti lahko dali zapeljati tistim, ki jim obljublajo nebesa na zemlji. Seveda strankina volilna kampanja poteka zunaj dela vlade.”

Tek, tenis, Artur

• **V tem predvolilnem času bo najbrž vaše osebno življenje močno okrnjeno. Sicer pa je o vašem zasebnem življenju zelo malo znanega. Vemo, da ste rekreativni tekač, da imate Arturja, kaj dosti več pa že ne.**

“Za zasebno življenje imam zelo malo časa, v teh časih še manj. Tako kot danes (11. oktobra, op. p.), ko sem bil povabljen na trgatve v Belo krajino, poleg tega sem imel še tri druga vabila. Rad bi šel na vse, zaradi delovnih obveznosti pa nisem mogel nikamor. Pri teh stvarih je ves čas problem selekcije, kaj izbrati med številnimi vabili, ponudbami ter sprotimi in stalnimi delovnimi nalogami predsednika vlade. Bitka za program je huda, kar najbolj vedo ljudje v mojem kabinetu. Predvsem si skušam zase zagotoviti tisti čas, ki ga potrebujem za vzdrževanje fizične in psihične kondicije, da lahko delujem uravnoteženo, sicer bi kaj lahko zapadel v kronično preutrujenost.”

• **Kaj je vaša poglavitna rekreacija?**

“Tek je zelo pomemben, nasploh telesna dejavnost, šport. Človek pač ne more samo sedeti na sestankih, ves čas pod strahotno psihično obremenitvijo. Praktično se vsa negativna energija v tej državi na

Predvolilni čas

• **Precej očitkov v zadnjem času leti na vlado, da uvaja divji liberalizem, da zapostavlja socialni vidik, da se revščina veča. Ali so taki in podobni očitki že v funkciji predvolilnega boja?**

“Taki očitki so neumnost, saj nas ti isti po drugi strani kritizirajo, da vodimo politiko previsokih plač, da so delavci preveč plačani. Ta očitka pač ne gresta skupaj. Delodajalci so odpovedali kolektivne pogodbe in državo kritizirajo, češ da so plače previsoke. To so čisto politične, predvolilne zadeve. Večkrat sem že rekel, da je pozitivno, če imamo v Sloveniji sorazmerno dobro rast plač in da ne podpiramo velikih razlik. Nasprotno, Slovenija ima sprejemljivo razmerja in Slovenci imamo izražen občutek za pravičnost in pravično nagrajevanje in bi težko sprejeli neka drugačna merila.”

Seveda zaradi tržnega sistema prihaja tudi do večjih razlik. Prejšnji sistem velike uravnilovke ekonomsko ni preživel. Mi pa skušamo ves čas voditi trezno politiko s socialnimi korektivni, tako da Slovenija je in bo socialna država, da ne bo prihajalo do skrajnih procesov, do revščine. Slovenija gotovo ne vodi politike divjega liberalizma, nasprotno. In tudi prehod v tržno gospodarstvo je bil v Sloveniji med vsemi državami v tranziciji najbolj mehak in smo uspeli obdržati sorazmerno visok standard. Očitki glede divjega liberalizma in podobno pa so gotovo v funkciji predvolilnega boja. Seveda bi mi radi vsakemu dali večjo plačo, ampak živeti in preživeti moramo v tem realnem svetu, ne v nekem namišljenem in zaželenem. Podjetja morajo konkurenčno proizvajati, izplačajo lahko take plače, kolikor zaslužijo. V to se moramo vsi uokviriti. Tudi če bodo prišli na oblast

Med predsednikovo priljubljeno rekreacijo sodijo daljši sprehodi z Arturjem.

nek način steka name, vsi problemi se na koncu skoncentrirajo pri meni. Vse to je treba vzdržati, za to pa moraš biti v dobri fizični in psihični kondiciji. Tako dokaj redno tečem, včasih grem tudi v fitnes, igrati tudi tenis, pa z Arturjem grem rad na daljši sprehod.”

• **Oko vas je precej Dolenjcev. Kakšne so vaše izkušnje z njimi in z Dolenjci nasploh?**

“Dolenjci so mi všeč kot ljudje in moje izkušnje z njimi in z Dolenjsko sploh so zelo dobre in lepe. Tam vedno srečujem odprte in prijazne ljudi, na Dolenjskem se da preživeti zelo prijetne dni in doživeti spontana in sproščujoča srečanja z vašimi gostoljubnimi ljudmi.”

Ob odhodu iz vladne palače sva se s predsednikom Drnovškom na hodniku še enkrat srečala. Zanimalo ga je, kakšen bo letošnji cviček. “To je moje najljubše vino,” se je razveselil, ko je zvedel, da kaže kar lepo.

ANDREJ BARTELJ

Peskokop jim greni življenje

“Živimo tik ob peskokopu v Podsmreki. Sprašujemo pa se, koliko časa bomo še zdržali v prahu, hrupu strojev ter nepričakovanih močnih tresljajih in pokih ob nenajavljenih miniranjih. Vemo, da so za vsak kamnolom in peskokop strogi predpisi. V Podsmreki takih predpisov niti slučajno ne spoštujejo! Delajo od jutra do večera, stroji pa razbijajo celo v poletnih večerih do 22. ure in še dlje.

Tudi ob sobotah ni miru. Za tovarnjaki se valijo oblaki prahu in človek je primoran ostajati doma. Pri nas sta že hiša in novo gospodarsko poslopje vidno razpokana, v nevarnosti pa je tudi naš izvir vode, kajti Podsmreka nima javnega vodovoda. Če se ne bodo stvari izboljšale, bomo zahtevali, da nas preselijo tja, kjer bo vsak izmed nas lahko živel mirnejše življenje!

Sedaj nam grozi, da nam bo nekdo speljal cesto, po kateri bi vozili težki tovarnjaki iz peskokopa tik pred našimi hišami. S tem bi preusmerili hrup in ropot težkih tovarnjakov pred podsmreške hiše. Kaj so storili vodilni v peskokopu, da do tega ne bi prišlo? Našega predloga, da bi šla ta cesta ob novi avtocesti, niso podprli. Ko pa smo povprašali na krajevno skupnost, kakšen je nov načrt gradnje avtoceste, smo dobili vtis, kot da sprejete načrta še niso videli.

Smo tudi najbližji sosedje podsmreškega gradu. Z grenkobo opazujemo njegovo propadanje. V njem je bil Etnografski muzej, a ker je peskokop popolnoma uničil cesto pod mostom, se je muzej izselil. Zaradi močnega miniranja so popokali temelji, kamenje, ki je letelo iz peskokopa, pa je razbijalo opeko, ki je ni nihče zamenjal. Sosedje smo že našli rešitev za graščino, vendar so se tej spet krčevito upirali nekateri iz vodstva peskokopa. Zato lahko zatrdimo, da je za propad graščine kriv peskokop. Zdaj kaže, da lahko samo čakamo, z nami pa krajevna skupnost, občina in republika Slovenija, kdaj bo peskokop popolnoma uničil graščino.”

Tako je zapisala družina Primc iz Podsmreke v odprtem pismu vodilnim v krajevni skupnosti Višnja Gora in na občini v Ivančni Gorici. Primčevi, z njimi pa v marsičem soglašajo tudi od peskokopa malo bolj oddaljeni krajanji, sprašujejo, ali sploh vedo, kaj se dogaja na robu Podsmreke?

Ta problem v krajevni skupnosti Višnja Gora ni tudi na ivanškem županstvu zelo dobro poznajo, oboji pa odgovarjajo, da lahko bore malo spremenijo na bolje, kajti na pristojnih mestih jim na pritožbe krajanov pač odgovarjajo, da v peskokopu Podsmreka upošteva predpise oziroma veljavne norme. Podobno sta ob nedavnem ogledu peskokopa v Podsmreki goreče zagotavljala vodilna moža Peskokopa predsednik nadzornega sveta družbe Peskokop, ki ima sedež v Malem Hudem pri Ivančni Gorici, Jože Nosan, in pogodbeno zaposleni tehnični vodja peskokopa, Franc Žibert. Še več: oba gospoda sta se kar ujezila, zakaj se predstavniki Zelene alternative iz Ivančne Gorice (prisoten je bil tudi podpredsednik ZA poslanec dr. Leo Šešerko) in Slovenskega ekološkega gibanja (v Podsmreko je prišel njegov glavni tajnik Karel Lipič) “zapikujejo” ravno v ta peskokop, ki da ima vse potrebne papirje, z letno proizvodnjo okrog 35.000 m³ peska pa niti ne spada med večje, ko pa je naokoli še dosti “črnih” peskokopov. Nosan je kmetu Darku Primcu vrgel pod nos, da sta se z njegovim pokojnim očetom dobro razumela in da njega peskokop ni niti približno tako motil kot v zadnjem času Darka, čeprav so tudi njemu iz peskokopa pomagali, če je kaj potreboval. Nosan je zanikal, da bi bil peskokop kriv za razpoke na hiši in hlevu Primčevih in da je bil takega mnenja tudi Darkov oče. Darkova mati Angela pa je Nosana prosila, naj vendar pusti njenega pokojnega moža pri miru in da naj raje poskrbi, da miniranja v kamnolomu ne bodo strašila njenih vnukov in da jih ne bodo tako “radodarno osrečevali” z oblaki prahu, saj morajo imeti zaradi tega pogosto zaprta vsa okna na hiši, vrtnine pa so neuporabne.

Krajan Podsmreke, diplomirani pravnik Milan Viršek, je znova opozoril na nezavarovanost peskokopa, saj takšen kot je, predstavlja resno nevarnost za življenje ljudi in živali. “Nikjer ni varne ograje, ki bi preprečevala dostop do najbolj strmih in nevarnih delov. Varovanje s tanko vrvo v višini približno enega metra prav gotovo ni varna ograja. Prav tako z zgornje, najbolj nevarne strani ni opozorilnih tabel na nevarnost okrog 100 m globokega prepada. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da nevarnost za življenje ljudi ni le teoretična, ampak konkretna, saj so v bližini obdelovalne površine in naselja z

mlajšimi otroki. Otroci so vozili celo motokros po robu prepada,” je povedal Viršek. Franc Žibert je nato odvrnil, da mora pač starši paziti na svoje otroke in so odgovorni za njihovo početje. Predsednik ivanške Zelene alternative pa je grobo zavrnil: “Vi že niste kvalificirani, da nam boste določali, kakšno višino ograje moramo imeti!” Viršek je opozoril, da zakon govori o primerni ograji in da bi glede na odškodninsko pravo vodstvo peskokopa v primeru nesreče verjetno potegnilo kratko, saj se praviloma dogaja, da ograja s količki vred konča v prepadu na severnem delu. Tam je podsmreški peskokop s svojo dejavnostjo celo posegel v sosednjo parcelo na površini 548 m², last Janeza Zupanca, kar je 8. marca 1993 ugotovil sodni izvedenec Vinko Petrič v izvedenskem mnenju.

Iz tistih časov se po mnenju krajanov Podsmreke vlečejo še spori in nerešena vprašanja, na katera so takrat opozarjali KS Višnja Gora, preko nje pa na inšpekcijske organe takratne občine Grosuplje. Krajanji Podsmreke so že oktobra 1994

opozorili tudi Rudarski inšpektorat, da Univerzal še od februarja 1979, ko so mu izdali lokacijsko dovoljenje za uporabo zemljišča, ni od desetih izpolnil tri pogoje. Niti pozneje, ko je postalo družbeno podjetje ob lastninskem preoblikovanju zaseb-

Peskokop v Podsmreki

OBNOVA GRADU MIRNA

Prebuja Spečo lepotico

Vse ima svojo zgodovino, tudi človek. In pride čas, ko se začnemo zavedati svojih korenin in jih iskati. Hudo je, če jih ne najdemo, ker je za to že prepozno. Zato je pomembno, da oživljamo zgodovino in da ohranjamo svojo dediščino, med katero pa spadajo tudi gradovi, tako značilni za našo deželo. Menda jih je bilo na Slovenskem okrog tisoč.

Žal jih je mnogo izginilo in le redki so vsaj kot ruševine ostali. Mednje spada tudi grad Mirna, ki pa po zaslugi domačina dr. Marka Marina, ki je v obnovu gradu vložil 35 let svojega dela, volje, moči in tudi denarja, že kaže nekdanjo podobo. V bližnji prihodnosti se bo Speča lepotica, kot Marin grad imenuje, res ponovno prebudila, saj bodo tam potekale razne prireditve.

Slovenija je posuta z gradovi in vsak nosi pečat svojega časa. Doživljali so različne usode, v glavnem pa so danes porušeni. Obnavljanja, ki jih zvečine vodijo zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine, potekajo zaradi pomanjkanja denarja počasi, zato je toliko bolj pohvalno, pa tudi presenetljivo, da se tako zahtevne naloge loti posameznik, tako kot se je obnove mirnskega gradu leta 1962 lotil Mirnčan dr. Marko Marin, umetnostni zgodovinar in profesor na AGRFT v Ljubljani.

Grad Mirna leži na ploščadi Gorenjske gore, na nadmorski višini 263 metrov in vtis je, da kar nekako gospoduje nad krajem. Njegova zgodovina sega daleč nazaj, v arhivih pa je bil prvič omenjen leta 1165, za časa grofov Mirnskih.

Grajsko jedro je trdna hiša z debelimi zidovi (dva metra), zgrajena na trdni podlagi, saj je temelj prvotne stavbe živa skala. Marin je povedal, da do sedaj odkriti sledovi kažejo, da je začetek stavbe zgrajen na ostankih nekdanje rimske trdnjave, ki pa so arheološko dokazani na vrhu Trbinca. Še danes so dobro vidni zunanji in notranji šivi na steni, ki kažejo, da stavba ni bila zgrajena enotno, pač pa je doživela veliko dozidav. Do 16. stoletja je imel grad obrambni značaj z utrjenimi stolpi. Obzidje je bilo sestavljeno iz več enot, med seboj povezanih z arkadnimi hodniki, po strelnih linah, ki kažejo sledi romanike in gotike, se vidi, da je tudi obzidje doživljalo prezidave.

Poleg grofov Mirnskih so bili med lastniki sprva oglejski patriarhi, od leta 1363

Celjani in še drugi, nekateri tudi za zelo kratka obdobja. Kljub temu da se je po sest, ki ni bila majhna, v letih od 1920 do 1930 je na primer merila 360 ha, od časa do časa delila, je ostala v enem kosu. Med drugo svetovno vojno je bil grad požgan, služil pa je tudi kot vojno zavetišče partizanom - tu so imeli ilegalne sestanke, na kar je še do nedavnega spominjala vzidana spominska plošča na severni strani stolpa, ki pa so jo nepridipravi uničili. Po vojni bi bilo grad brez večjih naporov lahko popraviti, toda zgodilo se je tako, kot mnogokje: domačini so gradbeni material za obnovo porušeni domov dobili prav v grajskem kamenju. Iz tega materiala je zrastle skoraj vsa Slovenska vas, nek kmet pa je menda v temelje svoje hiše vgradil kar 42 umetniško izklesanih srebričev. V šestdesetih so celo minirali južno obrambno steno, ki je ena najznačilnejših elementov graščine. Nastale razpoke so povzročile rušenje še ostalih delov gradu.

Grad bi vse večja ruševina verjetno postal še naprej, če ga ne bi z veliko volje in optimizma, s trmo in pa predvsem z veliko ljubeznijo do zgodovine in svojega kraja, leta 1962 začel na lastno pest obnavljati domačin Marko Marin. Seveda se spominja gradu še kot otrok in pravi, da je nanj ob obisku skupaj z učiteljem Severjem in ostalimi sošolci fascinirano vplival vhod, stranišče na “štrbunk” v omari in pa prostori s slikami in živimi barvami. Grad je namreč premogel čudovite slike, gobeline in dragoceno knjižnico, ki pa je med vojno pogorela. “Ko so v začetku 60-ih grad spet minirali, sem šel pogledat in videl, da bi se dalo marsikaj narediti. Razmisli sem, naredil načrt in začelo se je. Leta 1962 sem od trebanjske občine dobil odločbo, da imam na gradu lahko poslovne prostore za vaje igralske skupine (v enem delu ima tudi začasno bivališče), na takratnem Republiškem zavodu za spomeniško varstvo pa sem zaprosil za gradbeno dovoljenje in ga dobil čez 5 let,” pripoveduje.

Tako Marin že 35 let ves svoj prosti in dopustniški čas preživlja na gradu, kjer je najprej razkopaval hrib, kjer so bile zaraščene ruševine, jih natančno odkopaval in potem začel tudi z obnovo. “Spominjam se, da me je konservator Ivan Komelj, ki je takrat imel to področje, podpiral z vso naklonjenostjo in mi dejal, da karkoli bom naredil, bo bolje, kot da grad propada,” je povedal Marin. Z nasveti so mu pomagali še ostali strokovnjaki: arhitekti, slikarji, kiparji, npr. Renato Repše, Jože Krišper, France Stele, Milan Železnik in drugi.

Krajanji, so na Marinovo delo najprej gledali zelo zadržano in zgodilo se je, da so naskrivaj ponoči z gradu odnašali ma-

terial. Z leti, ko so videli, da Marin kljub velikim naporom še vztraja in nikogar ne preganja, pa so začeli gojiti simpatije. “Pred kratkim so celo javno izjavili, da naj grad ostane v moji posesti. In tudi nasploh dobivam veliko priznanj in podpore, skupno sporočilo pa je: ‘Vztrajaj!’, kar mi veliko pomeni”. Marin je še posebej zadovoljen z delavcem Rasimom Hamzičem iz BiH, ki pa že dolgo časa živi v Mariboru. Ta je že štiri leta njegov pomočnik in Marin pravi, da je verjetno edini pri nas, ki sploh zna delati oboke. Še posebej uspešno je bilo delo to poletje in tako je skoraj polovica gradu že obnovljenega.

“K hitrejši obnovi gradu je pripomogla tudi Speča lepotica, revija za obnovo gradu na Mirni in istoimensko društvo,” meni Marin, ki je revijo, ki izhaja dvakrat letno, začel izdajati pred tremi leti. “Njena vsebina se v prvi vrsti nanaša na samo graščino in njeno obnovo, sicer pa nasploh na kulturno dediščino v Sloveniji. Revija nas je napolnila k ustanovitvi Društva Speča lepotica, ki smo ga ustanovili z namenom povrniti mirnškemu gradu nekdanji sijaj in mu poiskati današnjim časom primerno vsebino,” je razložil Marin. Pomemben del aktivnosti društva je poleg moralne podpore zagotavljanje finančnih virov, s katerimi bi kar najhitreje obnovili ta kulturni spomenik.

Marko Marin razmišlja, kaj vse se bo lahko dogajalo na gradu, ko bo dokončno obnovljen.

Prav gotovo, da obnavljanje gradu ni ravno poceni, pa vendarle je le s svojo proforsorsko plačo do leta 1994 Marko Marin to počel. “32 let je bila moja vsa finančna investicija, vlagal pa sem tudi svoje strokovne in fizične sposobnosti - prvih deset let je bilo samo kopanje in čiščenje ruševin. Razen dveh delovnih brigad tu ni bilo ljubiteljskega in udarniškega dela. Vsak, ki je pomagal, je dobil plačilo,” je povedal. V vseh teh letih ni bil deležen nobene državne podpore, čeprav je znano, da je treba skrbeti za ohranjanje dediščine in svojo nacionalno identiteto. “Ne vem, kaj si predstavlja, da bomo pokazali Evropi? Da smo imeli uradnike in birokrate?” se razburi Marin, ki pa je razočaran tudi nad ob-

no, ni pridobil dokončnega soglasja ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo. Univerzal bi moral zavarovati odkop proti zahodu z vidno naravno pregrado, ozelenelo z avtohtono vegetacijo. Natančno sta predpisana tudi višina in naklon naravne pregrade. Moral bi izdelati tudi načrt postopne in dokončne sanacije, ki bi ga potrdil omenjeni zavod. Zahtevanega okoljevarstvenega sanacijskega programa Karel Lipič (SEG) po dobrem mesecu dni od ogleda in pogovora v Podsmreki še ni dobil, kajti imel je pomisleke o načinu sanacije, kot so se je lotili na severozahodu peskokopa. Krajanji Podsmreke so zahtevali, da mora peskokop med okoljevarstveno sanacijo urediti in asfaltirati makadamsko cesto od peskokopa do podvoza magistralne ceste Ljubljana-Novo mesto. Zagrozili so, da bodo zaprli cesto od peskokopa do regionalne ceste Višnja Gora-Ivančna Gorica.

Ker so te dni opazili, da so se po njihovi zemlji “pasli” neznanzi in nekaj merili ter tu in tam zabili kakšen količek, so krajanji ogorčeni nad takšnim nedopustnim motenjem posesti. Odločili so se, da bodo grožnjo o zapori ceste uresničili, če v tem tednu ne dobijo ustreznih odgovorov na Upravni enoti v Grosupljem in Ljubljani.

PAVEL PERC

našanjem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto.

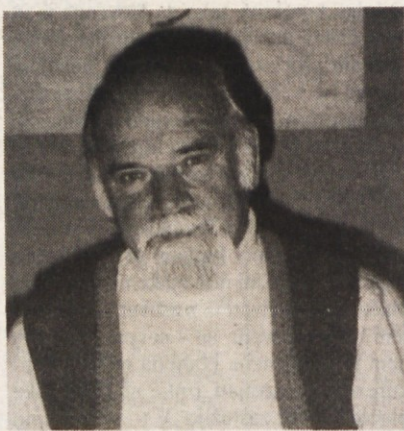
“Očitajo mi, da je moj način obnove gradu s stavbnimi elementi v obliki odlitkov, kakor so reševali tudi kostanjeviški cistercijski samostan, še iz 60. let. Toda stavbni elementi, izklesani iz kamna danes predvsem zaradi finančnih razlogov niso več uresničljivi. Kakšen pa je način dela leta 1996, se vidi po uspehih in rezultatih,” meni Marin in dodaja: “Očitki so tudi, da uporabljam odlitke tretjoarjev za okenske okvirje in ‘šidel’ dimnike za gradnjo stebrov pri arkadnih stopniščih. Res je, toda trudim se poudariti lepote elemente arhitekture, ki so se tu uveljavile. Glede dimnikov pa tole: v izkopanih sem našel primerek, da je bil steber, ki je sicer načeloma kamnit, zidan z opeko. Jasno pa je tudi, da bodo novi stebri ometani in bodo ustrezali prvotnemu izgledu. Seveda pa nimam nič proti, če bi bilo vse to kamnito, toda za to bi mi moral kdo dati denar. Za primer naj povem, da en kamniti okenski okvir stane pol milijona tolarjev, vitez pa tri tisoč tolarjev. Treba se je torej samo dogovoriti, kaj je važnejše: ali da obnavljamo in rešujemo, kar se rešiti da, ali pa da se gremo govoreče leporečje o tem, kaj vse se da narediti iz kamnitih materialov.”

Marin bi rad čiste račune in sodelovanje z Zavodom, do takrat pa pravi, bo delal tako, kot se je dogovoril z K. Komelem in za kar ima tudi vsa potrebna dovoljenja. Prepričan pa je, da če se ne bi pred 35 leti z vso energijo in optimizmom lotil obnove gradu, od njega danes verjetno ne bi bilo nič in bi se po kamnih, zaraščanih z grmovjem in trnjem verjetno sprehajali le še gadi. Na Zavodu pa menijo, da Marin nima natančnega načrta in smernic obnove ter da uporablja tudi nepravne materiale.

Vztrajni možakar je kmalu začel razmišljati tudi o tem, čemu naj grad služi po obnovi, da bo nekaj dajal še današnjemu človeku. Možnosti je veliko. “En del naj bi bil namenjen gostinski dejavnosti, ki bi bila le servis za prireditve na gradu. Tu bi rad spodbudil predvsem živo dejavnost, bodisi likovno - letos sta v poletnih mesecih na gradu že uspešno potekali dve slikarski koloniji, slike pa hranimo za stalno likovno zbirko - glasbeno, gledališko, lutkovno. Ljudi bi rad spodbudil k lepi govornosti slovenski besedi, zato bi organizirali tudi recitacijske večere, priredili bi tabore o lepem vedenju, učenju tujih jezikov. Uredili bi stalno muzejsko zbirko z arhitekturnimi elementi ruševin gradu, zlasti zgodnje- in poznosrednjeveških ter renesančnih, pa splošno muzejsko zbirko o tukajšnjih predmetih. V srednjem delu bi bila lahko okrepčevalnica za turiste, kjer bi dobili spominke, razglednice ipd.” je razložil Marin. Na gradu bi se dalo pripraviti marsikaj, za vse pa so seveda potrebni prostori, kar pomeni dokončanje obnove. To pa bi se s kakšno pomočjo po Marinovem mnenju dalo celo v dveh letih.

Stara, mogočno zidana zgradba nad Mirno se tako po Marinovi zaslugi prebuja kot prava speča lepotica in vse bolj kaže svojo nekdanjo podobo. Kdaj pa se bo dokončno zbudila, je odvisno od denarja.

LIDIJA MURN

dr. Marko Marin

Rodile so jo stiske in revščina

Stavba stare gimnazije danes

Novo mesto v času, ki ga kronisti beležijo kot rojstvo novomeške gimnazije, druge najstarejše tovrstne šolske ustanove na ozemlju sedanje Slovenije, že dolgo ni bilo več za Ljubljano "najimenitnejše mesto na Kranjskem", kot je še lahko zapisal Valvasor v svoji *Slavi vojvodine Kranjske*. Nad mesto in meščane so se v poldrugem stoletju zgnile številne stiske in revščina je vztrajno trkala na vrata. Ustanovitve gimnazije so meščani videli kot tisto rešilno bilko, ki naj bi mesto potegnila iz vrtnicev propadanja in mu vrnila nekaj nekdanje slave ter prinesla tudi gospodarsko korist.

Do druge polovice 16. stol. je Novo mesto živel v blagostanju, potem pa se je začelo gospodarsko in splošno nazadovanje predvsem zaradi dvojnega: spremenjenega strateškega položaja mesta in preusmeritve prometnih tokov. Ko so ob koncu 16. stol. zgradili Karlovec, je Novo mesto izgubilo prejšnji vojaški pomen. Vojaška skladišča z uradi in komisijami za Vojno krajino z vojaščino vred, ki so mestu in meščanom prinašali dohodek in spodbujali obrt in trgovino, so se preselili v novo zgrajeni Karlovec. Turško zavzetje Velike Kaniže leta 1600 je še dodatno zavrlo trgovanje, kolikor pa ga je še ostalo, se je preusmerilo na cesto skozi Žužemberk in Sotesko proti Metliki in Karlovcu ter se tako ognilo Novemu mestu. Za nameček so meščane prizadeli še pogosti požari in kužne bolezni, ki so povečevali že tako hudo stisko in revščino. Za leto 1726 sta vicedomski urad in dežela ugotovila "skrajno bedno stanje mesta".

Zamisel vicedoma grofa Orzona

Novomeščani so večkrat pošiljali ponižne prošnje cesarju Karlu VI. in potem cesarici Mariji Tereziji, naj jim pomagata. V dolensko metropoli so sicer prišle posebne komisije, ki naj bi ugotovile vzroke propadanja mesta in svetovale mestnim očetom kaj storiti, a haska od njih ni bilo. Meščane so celo spravljale v jezo, saj so jih morali plačevati, prehranjevati in jim nuditi prenočišča.

Do preobrata je prišlo, ko je poleti 1744. leta cesarica Marija Terezija poslala v Novo mesto deželnega namestnika Kranjske grofa Henrika Orzona in ta je mestnim veljakom končno predlagal nekaj koristnega in uporabnega. Svetoval jim je, naj cesarico zaprosijo, da jim dovoli ustanoviti v mestu gimnazijo, njeno vodstvo pa naj bi prevzeli frančiškani za določeno letno plačilo iz državne blagajne. Gimnazija bi počeila utrip mesta, sem bi prihajali dijaki iz širšega območja spodnje Kranjske in s Hrvaškega, meščani bi jim nudili prehrano in prenočišča ter s tem nekaj zaslužili, hkrati pa bi se domača mladina lahko šolala doma in bi odpadli stroški za šolanje v drugih krajih.

Predloga so se mestni očetje oprijeli. Patri frančiškani so v prvih dogovarjanjih privolili, da prevzamejo vodstvo in pouk na gimnaziji, če bo taka cesaričina volja, mestni očetje pa naj bi poskrbeli za potrebno poslopje in denar za vzdrževanje profesorjev.

Decembra 1744. leta so Novomeščani poslali cesarici na Dunaj spomenico v obliki najponižnejše in najvdanejše prošnje ter v nji obrazložili svoje stiske in reve. Zapisali so, da se na posvetovanjih, kako bi se mestu pomagalo iz stiske, niso spomnili na nič drugega in boljsega kakor na to, da se uvedejo javne latinske šole pri frančiškanih, zato "najponižneje in na kolenih prosijo cesarico Marijo Terezijo, da jih usliši in blagovoli ustanoviti v Novem mestu šest latinskih šol od prve do vključno šeste (retorike), tukajšnjim patrom frančiškanom pa milostno zaukaže, da prevzamejo breme pouka na svoja ramena proti pripadajočemu letnemu plačilu."

Cesarica ni imela pomislekov

Ko je cesarica dobila spomenico, je za mnenje pismeno povprašala kranjske deželne stanovne, vicedoma Kranjske grofa Orzona in provinciala kranjske frančiškanske redovne province p. Skerpina. Vicedom je hitro ukrepal in takoj po prejemu cesaričinega pisma 10. junija 1745 zaprosil novomeškega prošta Antona Gotharda Freiherra von Erberg, naj pove, kaj misli o ustanovitvi gimnazije v Novem mestu. Proštov odgovor 30. julija je bil ugoden. Nato je deželni namestnik v obširnem, 17 strani obsegačim, dopisu poročal cesarici o stanju v mestu in priporočil, naj se mu dovoli ustanoviti gimnazijo, "ker je mesto zelo revno in bi si s tem nekoliko opomoglo".

Ugodno je bilo tudi mnenje provinciala p. Skerpina in cesarica se je na podlagi teh mnenj odločila, da načelno privoli v ustanovitev gimnazije v Novem mestu. To je storila s pismenim sporočilom 16. aprila 1746, ki ga je poslala p. Sigismundu Skerpinu. V njem med drugim sporoča, da "nima nobenih pomislekov, da ne bi ugodila najponižnejši prošnji Novomeščanov, da se pri frančiškanih v Novem mestu ustanovi šest nižjih latinskih šol (gimnazija), če bo s tem mestu pomagano iz stiske in če pp frančiškani privolijo, da prevzamejo pouk v teh šolah proti posebnemu plačilu". Z načelnim cesaričnim pristankom v rokah so frančiškani pričeli pogovore z mestnimi očetmi in se hitro sporazumeli o poglavitem, kar so zapisali v pogodbo. A še predno so jo podpisali, je Marija Terezija že izdala končni odlok o ustanovitvi gimnazije in ji z njim podelila vse tiste pravice in privilegije, kakršne so imele druge gimnazije v takratni Avstriji.

To važno listino je cesarica izdala na Dunaju 8. avgusta 1746 in ta dan lahko štejemo za rojstni dan gimnazije v Novem mestu. V nji je med drugim zapisano, da "Mi, Marija Terezija po milosti božji rimske cesarica... smo z dobro premišljenim pogumom, dobrim svetom in pravim znanjem študij šestih nižjih šol, ki naj se osnujejo v Novem mestu, podelili, odobrili in potrdili. To pa tudi vzamemo v pogled in potrdimo iz kraljeve in deželno-knežje polnosti prava in vedno z močjo tega pisma odrejamo, postavimo in hočemo, da se večkrat omenjeni študij šest nižjih razre-

Na prva leta delovanja gimnazije spominja napis v latinščini v timpanonu nad vhodnimi vrati stavbe stare gimnazije, ki pravi: "To stavbo so postavili po naklonjenosti presvite kraljice Marije Terezije za vzgojo srca in uma".

dov tukaj v Novem mestu po pp frančiškanih javno izvršuje in da uživa gimnazija, ki se ima tam ustanoviti, prav iste pravice, ki jih uživajo druge z deželno knežjim dovoljenjem ustanovljene gimnazije, torej, da se mora mladina, ki izstopa iz teh nižjih šol, v nadaljevanje in spoznanje višjih znanosti povsod brez ugovora sprejemati pač proti pokazu navedenih sprječeval..."

300 goldinarjev letno in 12 funtov mesa dnevno

Po prejemu te listine so se predstavniki novomeške občine in frančiškani dokončno sporazumeli in sklenili pogodbo, ki so jo podpisali v Ljubljani 27. avgusta 1746. V nji so se frančiškani zavezali, da bodo poučevali na gimnaziji, mestni sodnik, svet in vsi meščani pa, da bodo za potrebe pouka zgradili šolsko poslopje in ga s posebnim hodnikom povezali s cerkvenim korom ter poslopje in hodnik vzdrževali, vse na svoje stroške. Frančiškanom bodo za pouk in za potrebne knjige, drva, papir in druge potrebščine vsako leto izplačevali 300 goldinarjev v štirih obrokih in vsak dan še 12 funtov mesa razen v dneh, ko je post.

Mesto je hitro ukrepalo in od nekdanjega mestnega sodnika Frička za 200 goldinarjev kupilo hišo z vrtom v neposredni bližini samostana. Najverjetneje enonadstropno stavbo so za silo toliko ure-

dili, da so 3. novembra 1746 patri frančiškani že lahko pričeli s poukom. Kasneje so dogradili novo poslopje in so s poukom nadaljevali v novih prostorih.

Prvotno poslopje so v skladu z dogovorom povezali z lesenim pokritim hodnikom, ki je vezal vogal gimnazijskega poslopja s cerkvenim korom. Po njem so hodili patri v šolo in iz nje. Vendar se hodnik ni obnesel, podrli so ga že po dveh letih, delno zato ker je jemal svetlobo kapeli sv. Frančiška in škodil orglam, delno pa tudi iz varnostnih razlogov, saj so hodnik uporabljali tatovi, da so iz gimnazijskega poslopja prihajali v cerkev in samostan krast.

Ob pričetku pouka so na novomeški gimnaziji imeli za šest razredov samo tri profesorje. P. Chrysolog Raikelb je poučeval v šestem in petem razredu (retorika in poetika), p. Ildefons Karner je poučeval v četrtem in tretjem razredu (syntaksa in grammatika), p. Romuald Lavrin pa v drugem in prvem razredu (parva in principia). Za ravnatelja oziroma prefekta, kot so takrat rekli, je bil postavljen p. Bogomir Pfeiffer, takratni gvardijan frančiškanskega samostana. Zgled kaj in kako poučevati so novomeški frančiškani imeli v ljubljanski gimnaziji Jezusove družbe. Sploh so vse tedanje gimnazije na slovenskem etničnem ozemlju imeli v svojih rokah jezuiti, izjema je bila le novomeška, kjer so poučevali frančiškani, vendar so se

ti zgledovali po organizacijskih načelih in učnih načrtih, kot so vladali na jezuitskih gimnazijah.

Prvo leto si je v gimnaziji nabiralo znanje 66 učencev, od tega jih je bilo največ v prvem razredu (30), v drugem 9, tretjem 4, četrtem 11, v petem 8 in v šestem 4 učenca.

"S to majhno in skromno čredo-se je pričel novomeški študij," je zapisal prefekt Pfeiffer v Kroniko gimnazije in dodal: "Četudi je bilo število učencev majhno, pa ni nič odvrčalo oči učiteljev, da ne bi pazili na popivanje, nočna pohajanja, dogovarjanja in prepire učencev, nad katerimi mora imeti pazljiv čuvaj vedno svoje oko, posebno še, ko se je zvedelo, da so meščani sami dajali povod za podobna dejanja ali s prigrivanjem ali s prelamljanjem privilegijev..."

Gimnazija je tako tistega davnega novembrskega dne pred četr tisočletja živela svoje življenje. Kaj vse se je napletlo med njenimi zidovi, koliko sanj in upov se je uresničilo, koliko poniknilo, koliko življenjskih usod se je kovalo v nji! A to so že druge zgodbe. Vsekakor je mogoče zapisati, da je gimnazija skozi poltretje stoletje postala nepogrešljiva v življenjskem in kulturnem utripu Novega mesta, mesto samo pa se je tudi zaradi gimnazije mnogim trajno zapisalo v srce in spomin.

MILAN MARKELJ

Viri:

Milan Dodič: 225 let novomeške gimnazije
Tatjana Hojan: Gimnazija, ES

50 LET VINA BREŽICE

Vino ni nastalo čez noč

Človeštvo maločemu namenja toliko pozornosti kot vinu. Žlahtna pijača s tem imenom navdihuje pesnike, deluje v politiki, zaposluje znanstvenike, odžaja, peha v pozabo in vleče na dan, skratka nekako določa utrip vsakdana. Nič čudnega, če je vinogradništvo pomemben člen v gospodarski verigi. Med podjetji, ki so uglašena na vino, je podjetje VINO Brežice. Kot vinar in proizvajalec drugih pijač je VINO letos praznovalo 50-letnico obstoja.

Vino je očitno močno vpeto v brežiško dogajanje; med drugim je pokrovitelj atletskega kluba Fit Brežice. Vsekakor pa je sinonim za različne brezalkoholne pijače in za vina. "Naša usmeritev je ponuditi unikatne proizvode. Zahteve trga so danes bistveno drugačne, kot so bile še nedolgo tega. Veseli nas, da je vedno več potrošnikov, ki se spoznajo na naše proizvode. V zadnjih letih smo uspeli osvojiti nove trge v tistih delih Slovenije, kjer nas prej ni bilo, veliko pa že tudi izvažamo. Naš moto je kakovost, da smo na pravi poti, pa pričajo ne samo koncesije tujih partnerjev, ampak tudi v zadnjih petih letih najvišja odličja in naslovi za naša vina na mednarodnih in domačih ocenjevanjih vin." Tako je ob 50-letnici VINA Brežice med drugim dejal Karel Recer, glavni direktor VINA, podjetja, ki so ga v preteklosti vodili direktorji Stan-ko Iljaž, Edo Verstovšek in Ivan Živič.

V proizvodnji brezalkoholnih pijač in proizvodnji vina, ki sta glavni dejavnosti podjetja, obsegajo približno 80 odst. fizične realizacije brezalkoholne pijače. Kot je povedal Roman Šepetavc, direktor enologije v VINU Brežice, so to pijače Schweppsa, ki jim imajo v štirih okusih, pod lastno blagovno znamko Fit pa polnijo gazirane in negazirane osvežilne pijače ter sirupe v šestih okusih. Novost so ledene čaji v dveh okusih. Po licenčni pogodbi proizvajajo pijačo Dr Pepper. Te brezalkoholne pijače, ki ima samo barvo kola pijače in ki je narejena iz 23 različnih vrst sadežev, dišav in arom, v svetu prodajo veliko; njena prodaja v svetu trenutno najhitreje raste.

Vina zavzemajo 20 do 25 odstotkov celotne fizične proizvodnje podjetja, po vrednosti je ta delež nekoliko večji. Najbolj znana Vinova kakovostna vina so cviček, bizelčan - beli in rdeči, hubert - beli, rose in rdeči. Med poznavalci priznavajo Vinova vrhunska vina laški razling, šipon, sauvignon, chardonnay, beli pinot, renski riling, od rdečih pa modri pinot in modro frankinjo. Po Šepetavčevih besedah je podjetje VINO med največjimi proizvajalci predikatnih vin. Proizvajajo več vrst predikatnih vin od suhe trgate, izborov, jagodnega izbora, suhega jagodnega izbora do ledenih vin. Imajo tudi dve peneči se vini, in sicer Grajski biser - beli in rose, ki ga pridelajo po tankovski metodi in je baron Moscon, ki je pridelano po klasični

metodi. "Ne smemo pozabiti tudi na posebno vino portos, ki je proizvedeno po tehnologiji znamenitih portugalskih vin, s tem, da smo mi prenesli to tehnologijo na domače sorte grozdja. Kakovost vin, ki prihajajo iz največje posavske kleti VINA Brežice, se vse bolj usmerja k unikatnim vinom. Da se stopnjuje kakovost naših vin, nam potrjujejo tudi številna priznanja in medalje, ki smo jih dosegli tako na domačih kot na tujih ocenjevanjih v letu 1996. Sodelovali smo na več ocenjevanjih, posebno spoštljiv odnos pa imamo do ocenjevanja na mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani in v Gornji Radgoni. V Gornji Radgoni smo sodelovali z osmimi vrstami vin in smo osvojili od tega šest zlatih in dve veliki zlati medalji, s tem da je vino laški riling jagodni izbor letnik 1995, ki je osvojil veliko zlato medaljo, bil proglašen tudi za prvaka sorte, to pa je najvišje ocenjeno vino med laškimi rilingi. Rekli bi, da je bila med vini kar največja konkurenca, v kateri so laški rilingi predstavljali tretjino vseh na sejm zastopanih vin, zato se to šteje še za poseben uspeh.

Tudi na vinskem sejmu v Ljubljani smo s sauvignonom in sauvignonom izborom 1995 osvojili zlati medalji, imeli pa smo tudi enega izmed štirih slovenskih prvakov, in sicer je to modra frankinja ledeno vino rose, ki je bilo med roseji najvišje ocenjeno slovensko vino.

V letošnjem letu smo dali na tržišče tudi dve izjemni vini posebnih kakovosti, to je chardonnay izbor in sauvignon izbor. To je bilo ravno v času obiska papeža in to vino smo poimenovali papeževo vino. Gre za dve izjemni vini letnika 1995. Poleg papeževega vina pa imamo na tržišču tudi Slomškovo vino. Gre za sorto modra frankinja pozna trgatev letnik 1994," je povedal Roman Šepetavc.

Vino s tako zastavljeno in utečeno proizvodnjo razvija dejavnost v Šentlenu pri Brežicah, kjer je že doslej imelo proizvodne prostore. "Danes smo imeli čast, da je predsednik države Milan Kučan položil temeljni kamen za naš razvojno raziskovalni inštitut in upravno zgradbo. Upravna zgradba, ki jo bomo, potem ko je prejšnja uničil požar, zgradili v Šentlenu, bo večnamenska. Predvsem bo namenjena razvojno raziskovalnemu inštitutu kot veliki potrebi firme in mogoče tudi za nude-nje storitev ob meji, če bomo končno prišli

Slovesnost ob 50-letnici VINA; direktor Karel Recer na sliki desno.

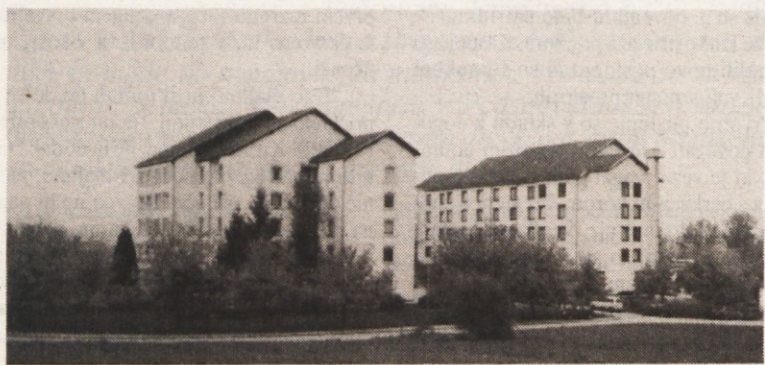
do carinarnice na tem območju. Imeli bomo bogato pripravljene razstavne in sprejemne prostore za goste in kupce, skromno pa bomo naredili še upravne prostore," je na dan proslave 50-letnice podjetja v pogovoru z novinarji dejal Karel Recer, glavni direktor VINA Brežice in dodal: "Petdeset let je za podjetje kar dolga doba. Bila je za naše podjetje tudi kar trnova pot. Doživljali smo vzpone in padce. Tudi v tem trenutku nam ne gre rožnato. Investicije ne bi smele varati. Vlagamo zato, da bi preživeli, da bi lahko uvedli nove tehnologije, ki jih zahtevata sedanji čas in odpiranje v Evropo, kajti Evropa vedno bolj prihaja k nam."

Vse torej kaže, da se je VINO že uspešno izognilo čerem nove gospodarske filozofije, na katerih so naseljena številna slovenska podjetja. Da je VINO uspešno, brez stečaja, krmarilo iz starega v novi čas, je opazil tudi Milan Kučan, ko je govoril v Šentlenu ob 50-letnici podjetja VINO. Predsednik države je pohvalil, da VINO ni uničilo starega podjetja in potem začelo graditi znova, ampak je uspelo proizvajati neprekinjeno. Recer je na novinarjevo vprašanje komentiral Kučanove besede takole: "Naše gledanje na tranzicijo je bilo, da je treba obdržati vse, kar je dobrega, in to razvijati. Trudili smo se ravnati tako. Sreča je, da nismo uničili vsega v prvih šestih mesecih, kot je kazalo, da bomo. Stvar se je sicer nekoliko časovno raztegnila. Kajti preobrazbo, če hočemo, da ne bo uničila vsega starega, ne moremo narediti na kratek rok, ampak je uspešna na daljšo dobo."

Za VINO velja torej tako kot za vino. VINO, ki ga z užitkom piješ danes ob kosilu, ni nastalo čez noč. VINO potrebuje skrb in čas, da postane, kar od njega pričakuje sladokusec, bi lahko dodali k temu.

MARTIN LUZAR

Od bivših gostiln do modernega doma

Dijaški dom Novo mesto

Skrb za bivanje dijakov, za njihovo stanovanje in hrano je v Novem mestu stara skoraj toliko, kot so stare šole v mestu. Prava skrb zanje pa se je pokazala šele takoj po drugi vojni, ko smo tudi revni in predvsem podeželski otroci dobili vse možnosti za šolanje. Tudi sama sem ena tistih, ki bi brez družbene pomoči, brez dijaškega doma, ki mi je nudil stanovanje, hrano in še marsikaj drugega, ne videla srednje šole od znotraj. Za mnoge mlade se je pred petdesetimi leti začelo drugačno življenje in prav je, da skupaj osvežimo zgodovinski spomin. Več in obširneje o tem naslednje leto, ko bo ob petdesetletnici dijaškega doma izšel zbornik.

O prvem internatu v Novem mestu lahko govorimo že 1886. leta, ko so sestre de Notre Dame v Šmihelu odprle osnovno šolo s prvim internatom ter vanj sprejele 14 gojenk. Kasnejše dograditve in adaptacije zavoda ter povečanje njegovih zmogljivosti (1894, 1896, 1902) so omogočile, da sta bili od 1907. leta dalje tu tudi gospodinjstva in meščanska šola, v nadstropju pa je bil internat za 70 gojenk. Ob petdesetletnici samostana (1936) je ta prišel v last odbora za ustanovitev sirotišnice, ki so jo sestre upravljale vse do septembra 1948, ko so se morale preseliti v grad Struga pri Otočcu. Stavba je bila takrat razlaščen in dodeljena dijaškemu internatu.

Tudi ustanovitev novomeške gimnazije, ki letos praznuje častitljiv jubilej, je tesno povezana z dijaško prehrano in bivanjem. Pravzaprav je bila ta šola ustanovljena zato, da bi si Novo mesto, ki je pred 250 leti vidno propadalo, opomoglo prav z dijaki. Ti so namreč stanovali pri dijaških gospodinjah, za stanovanje in hrano pa so običajno plačevali v naravi, saj so bili v glavnem s podeželja. Le 18 dijakov je lahko bivalo v frančiškanskem samostanu, kjer so imeli na razpolago dve spalnici, obednico in učilnico. Vsi drugi (kasneje jih je bilo tudi po 200 letno) so skoraj 150 let, do ustanovitve dijaške kuhinje 1894. leta, živeli pri dijaških gospodinjah. Od tedaj naprej so imeli poskrbljeno vsaj za hrano, stanovali pa so še naprej v velikokrat neprimernih prostorih. Največkrat so spali skupaj z družinskimi člani, tudi v kuhinji in celo po vlažnih kletih. Mirno in brez skrbi so se študiju lahko posvečali le sinovi premožnih družin.

Zamisli uresničena šele po vojni

Ni čudno, da se je misel o dijaškem domu pojavila že davnega 1907. leta. Na občnem zboru Dijaškega podpornega društva tega leta je bil osnovan poseben odbor. V šol.letu 1936/37 je celo že bilo zbranih nekaj sredstev za njegovo gradnjo, a je 2. svetovna vojna preprečila uresničitev te tako pomembne zamisli.

Takoj po 2. vojni so bili dijaški domovi še posebej potrebni. V vseh večjih krajih so se namreč odpirale splošnoizobraževalne šole, nižje in popolne gimnazije ter strokovne šole. Zaradi pomanjkanja prostorov so nastanitev vseh šolajočih v različnih krajih reševali na različne načine.

Tudi v Novem mestu je bilo potrebno najprej poskrbeti za dijake, ki zaradi štiriletne vojne niso mogli hoditi v šolo. O tem mi je pripovedovala gospa Zora Marn, ki se tistih dni še dobro spominja: "V Novo mesto sem kot učiteljica prišla 20. maja 1945. Brez kake odločbe so me namestili za vzgojiteljico 35 dijakom, ki so zaradi sodelovanja v NOB izgubili čas šolanja med vojno. V pritličju samostana v Šmihelu smo dobili dva prostora, enega za dekleta, drugega za fante. Po sredini sobe je bila velika miza. Tako sta bili spalnice hkrati tudi učilnici. Vsako po-

poldne sem jih po kosilu peljala v mesto, kjer so se v gimnaziji pripravljali na izpit za gimnazijo."

O tem, kako so poskrbeli za vse ostale dijake ob začetku šolskega leta, pa mi je pripovedovala gospa Mira Trdan, ki je postala prva upravnica dijaškega doma: "17. novembra 1945 sem bila sprejeta za učiteljico tehnične vzgoje na novomeško gimnazijo s polovično učno obveznostjo. Drugi del moje obveznosti je bil vodenje dijaškega doma in kuhinje. V pomoč je bil osnovan poseben odbor. Vseh se še spominjam, saj so bili silno zagnani in so mi zelo pomagali. Dela je bilo toliko, da sem bila cele dneve v službi. Otroci so prišli od vsepovsod, niso pa imeli ne kje spati ne jesti. Z ženskami smo šle na kmete prosit za slamo, ličkanje in žimnice, da bi vsak dijak imel svoje ležišče. Kmetje so potem vse to pripeljali v šolo. Dijake in dijakinje smo namreč namestili v učilnicah močno poškodovane osnovne šole (sedaj OŠ Center). Za fante sta bili določeni dve učilnici za spalnice, ena pa za učenje. Kabinet je bil določen za pisarno in spalnico prefekte. Dekleta so dobila štiri sobe za spalnice, eno za učilnico, kabinet pa je bil za prefekto. Prefekti so bili sprva profesorji gimnazije, ki so to - predvsem dežurstvo pri učnih urah - delo opravljali brezplačno. Dekleta so imela stalen nadzor, tudi ponoči. Bilo je hudo. Zelo veliko so nam pomagali na AFŽ in RK, posebno Milice Šalijeve ne bom nikoli pozabila. Kjer je mogla, je pomagala. Večji fante so bili nastanjeni pri frančiškanih, v glavnem tisti, ki so prišli iz partizanov. Med njimi se živo spominjam Lojzeta Krakarja."

Rojstni dan dijaškega doma: 20. november 1946

Gospa Trdanova mi je pokazala tudi odločbo z dne 20. novembra 1946. "To je obenem datum odprtja dijaškega doma v Šmihelu," je poudarila. Takrat je bil internat že samostojna ustanova in vse je bilo lažje. A ker je bila tudi ta stavba v letu 1945 bombardirana (poškodovana je bila streha, nekaj sob je bilo brez stropa, brez oken), je bilo bivanje za učence vse do 1958. leta le za silo urejeno."

Uslužbenci z upraviteljem Ivanom Jurčecem in ekonomom pred šmihelskim internatom.

Prostor v šmihelskem internatu so sprva dobili le gimnazijci, nato še dijaki učiteljske in srednje ekonomske šole. V prvi vrsti so bili sprejeti socialno ogroženi učenci. Milan Vrtačnik v svojem delu Vzgoja mladega rodu, ki je izšlo v letu 1947, za Novo mesto pove, da je v internatu 446 otrok, od teh jih je 40 brez staršev, samo očeta ima 35, samo mater pa 252 otrok!

Hrano so imeli dijaki do preselitve v šmihelski internat v dijaški kuhinji, ki je imela svoje prostore v bivšem Rokodelskem domu (stavba nasproti Jakčevega doma). Internat in menzo je takrat upravljala poseben kuratorij, ki so ga sestavljali predstavniki oblasti, ravnatelj gimnazije in obeh gospodarskih šol, za upravnico pa je bila imenovana gospa Trdanova.

A poskrbeti je bilo treba tudi za učence drugih šol, ki so prišli v mestne šole po znanje. Jeseni 1946 je na primer začela z delom tudi Vajenska šola trgovske stroke. Za ravnatelja je bil imenovan Karel Marn, ki se je zelo trudil, da je šola zaživela. Tudi njihovi učenci so sprva bivali v internatu v osnovni šoli, a so se morali kmalu izseliti. Učence so dobile stanovanje v proštiji Kapitlja, učenci pa v frančiškanskem samostanu. Iz stiske jih je rešil takratni poverjenik za prosvaro, Jože Zamljen, ki je dal gospodarski šoli in njenemu internatu na razpolago dve prazni šolski sobi, kjer so uredili internat in eno učilnico. Kasneje so imeli celo svojo menzo in so se imenovali Dijaški dom in menza Trgovske šole Novo mesto. Upravnik doma je bil ravnatelj šole, prof. Marn. Njihova menza je prenehala delovati 15. novembra 1952. Od takrat so se dijaki hranili v dijaški menzi MLO.

Tečajniki (knjigovodski, poslovodski in podobni tečaji) pa so bivali v treh bivših gostilniških sobah pri Štemburju v Kandiji in pri Dejaku v Žabji vasi.

V proštiji, samostanu in bivših gostilnah

Tudi ekonomska šola ima svojo zgodbo. Iz Kronike, ki jo je napisal prof. Milan Dodič, razberem, da je Srednjo gospodarsko šolo prof. Dular (ravnatelj šole) namestil v prostorih bivšega enoletnega trgovskega tečaja na Šmihelski 6, Nižjo gospodarsko šolo (vajensko) pa je stisnil v gimnazijsko poslopje. Uprava osnovne šole jim je dala na razpolago dve učilnici. Tja so nanosili slamo in to je bil začetek internata. Ni bilo ne rjuh ne odej ne inventarja. Spomladi 1948. so se dijaki te šole priključili dijaškemu domu srednješolcev, ki je bil v 2. nadstropju osnovne šole, jeseni pa se je preselil v samostan v Šmihelu.

1. februarja 1946 sta se Srednja in Nižja gospodarska šola preselili v nove prostore. Diakinje so nastanili v proštiji Kapitlja, dijake te šole pa k frančiškankam. Različni tečajniki so bili še vedno nastanjeni po bivših gostilnah. Nadzor nad tako raztresenimi dijaki je bil zelo težak, udobnosti za dijake ni bilo nobenih, saj sprva niso imeli niti miz niti klopi. Osnovne higijenske razmere so bile tako slabe, da so večkrat razsajale garje in so se pojavljale uši. Učenci so se umivali na prostem pod pipo. Prve umivalnike so si naredili iz praznih konzervnih škatel Unrine pomoči. Tudi prostori v proštiji so bili poškodovani. Strop je bil v dveh so-

bah porušen, skozi razpoke v zidu v neki sobi se je videlo nebo. Vogal sobe je bil odkrušen, po stenah je tekla voda, ker streha ni bila v redu. Šele 1950. leta so odpravili pogoje. Razžagali so jih v dva dela in dijaki so tako končno dobili ločene postelje. Leta 1951 so v proštiji uredili kopalnico (prhe z mrzlo in toplo vodo), v frančiškanskem samostanu pa so vgradili umivalna korita. Čez dve leti so v obeh oddelkih napeljali novo električno napeljavo in prebarvali vse prostore. Ponosno so zapisali: "Naši internatski prostori so sodobni. Veseli smo jih, ker nudijo dijakom visoko kulturno stanovanjsko raven."

Vse to so lahko storili šele, ko so se februarja 1948 dijaki ekonomske šole preselili v dijaški dom v Šmihelu in so omenjeni prostori ostali trgovski šoli.

Veliko vzgojiteljev se je zvrstilo v vseh internatih, v šmihelskem je bila od 1951. do 1954. tudi gospa Sonja Robič, ki mi je med drugim povedala: "Najmočnejši spomin na tista leta je - revščina! Otroci niso imeli kaj obleči. Spominjam se dogodka, ko so se fantje uprli, da ne gredo na neko zabavo, ker pač nimajo kaj obleči. Spominjam se tudi besed upravnika Jurčeca, ki ob sprejemu dijakov ni gledal na to, kdo je naš in njihov. Tolikokrat je rekel: 'Pomagajmo jim! Potrebujemo intelektualce, naj pridejo v šolo!'"

Tisti, ki smo bivali v tem internatu v težkih povojnih letih, ga ne bomo pozabili. Tudi Dolenjski list je leta 1950 zapisal: "Pod skrbnim vodstvom upravnika Jurčeca so za mesečno 700 dinarjev dijaki preskrbljeni s prehrano, stanovanjem in vzgojo. Sprejeli bodo 350 dijakov tudi iz okrajev Trebnje, Krško, Kočevje, Črnomelj in drugod."

V statističnih poročilih SRS za leto 1947 najdem zapis, da so v Novem mestu tri ustanove (Šmihel, frančiškanski samostan, proštija na Kapitlju), ki imajo zmogljivost za 280 gojencev. Leta 1948 je bila zmogljivost 300 dijakov v treh stavbah, starih 438 (Kapitlj), 340 (frančiškani) in 226 let (samostan v Šmihelu). Zaradi neprimernosti in dotrajanosti sta bili dve enoti kasneje ukinjeni kljub naraščajočim potrebam, a še 1970. leta je bilo na Kapitlju 35 učencev.

Za upraviteljem Ivanom Jurčecem (od 15.12.1947 do 9.10.1956), ki je internat vsestransko uredil, se je zvrstilo še nekaj upraviteljev: Romana Hanzelj od 1956 do 1964, Anton Šega od 7. julija

1964 do 30. septembra 1974, Franc Zaman od 1. oktobra 1975 do 31. decembra 1986, od 1. januarja 1987. do 30. junija 1987 Irena Markelj, od 1. julija 1987 do 30. aprila 1993 Janez Dolenc, od tedaj do danes pa Marjan Grahut.

V letih 1954, 1958 in 1972 so v stavbi opravili večje adaptacije. Internat je večkrat menjal tudi ime. Julija 1964 se je preimenoval v Dijaški dom Majde Šilc in od tedaj združeval vso domsko mladino, tudi dislocirana oddelka na Kapitlju in v Bršljinu, kasneje pa nekaj časa tudi internat Kmetijske srednje šole na Bajnofu.

Moderni dijaški dom

Ker je bila problematika domov tudi drugod po Sloveniji zelo pereča, so vsi domovi leta 1966 ustanovili skupnost domov in sprožili enkratno akcijo, ki bo za vedno zapisana v zgodovini slovenskega šolstva. Od 1976 do 1985 je po vsej Sloveniji potekala prenova in gradnja novih domov s skupno zmogljivostjo več kot 18.000 ležišč. Tako je tudi Novo mesto dočakalo dan, ko so položili temeljni kamen za novi dom (15. septembra 1977), uradna otvoritev modernega doma pa je bila naslednje leto za občinski praznik. Dom je bil zgrajen v rekordnem času, v njem pa je 480 mladih od vsepovsod našlo vse pogoje za nemoteno šolsko in bogato izvenskolsko delo.

Skrb za bivanje učeče se mladine je bila tako odpravljena. V zadnjem obdobju je v Dijaškem domu Novo mesto, kot se uradno imenuje, okrog 200 dijakov različnih šol. V enem stolpiču so nastanjeni begunci. Od oktobra 1991 do marca 1992 so bili v njem hrvaški, od 9. maja tega leta dalje pa bosanski begunci. V učilnicah dijaškega doma je tudi osem oddelkov nižjih razredov osnovne šole Šmihel in dva oddelka VVZ, dislocirani oddelki Šmihel.

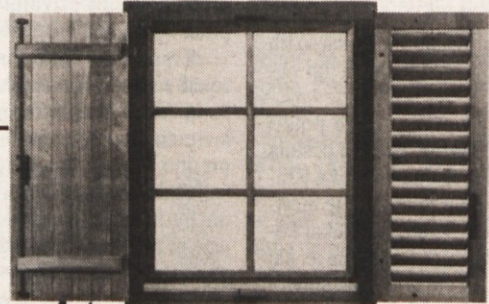
IVANKA MESTNIK

Viri:
Milan Dodič: Kronika Vajenske šole trgovske stroke, 1954

Milan Dodič: 225 let novomeške gimnazije, 1971

Arhiv Dijaškega doma

Ker je arhiv zlasti za prvih 20 let zelo pomanjkljiv, vljudno prosimo vse nekdanje delavce in gojence dijaškega doma, da pomagajo oblikovati Zbornik s kakršnimi koli podatki in spomini. Prispevke pošljite do novega leta na naslov Dijaški dom Novo mesto.

TERMOTON okna

akcija
od 15. do 30. oktobra

- takojšnja dobava za večino dimenzij
- posojilo do 36 mesecev
- brezplačen prevoz za nakup v vrednosti nad 100.000 SIT
- organiziran servis in montaža
- garancijski rok 2 leti

8 - 17% popust

JELOVICA

Lesna industrija ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
tel.: (064) 61-30, faks: (064) 634-261

JELOVICA: — NOVO MESTO, Ulica talcev 2, tel. fax: 068/323-444
— METLIKA, Cesta XV. brigade, tel.: 068/58-716
— KRŠKO, CKŽ 21, tel.: 0608/21-236

JAKAELEKTRO Radeče KERA TRADE Zagorje ob Savi
BAVEX Trebnje MK TRGOIMPEX Kočevje

NAGRADI V KRMELJ
IN LJUBLJANO

Žreb je izmed reševalcev 20. nagradne križanke izbral **Nevenko Flajs iz Krmelja in Danico Poje iz Ljubljane**. Flajsova bo prejela 6.000 tolarjev denarne nagrade, Pojetova pa knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 25. oktobra na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **KRIŽANKA 21**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 20. NAGRADNE
KRIŽANKE

Pravilna rešitev 20. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: **OSKAR, STARE, TESEN, ATA, EYGEN, KLAN, BRENTA, IKRA, OVEN, ON, TRAKL, KARA, IRAN, OG, TRG, ŠKOF, DVE, ADAMIČ, STRAST, VANILJA, INKI, ARTRITIS, LAIK**.

PRGIŠČE MISLI

Ob vsaki ženski nekaj izgubiš, ker vzamejo več, kot so pripravljene dati.

I. ZORMAN

Ustvarjalnost in svoboda sta si v vsakem pogledu sestri.

BOŠTJAN M. ZUPANČIČ

Človek je bitje besede.

J. RAMOVŠ

Bolj ko je kdo zmagovalc, manj je človek.

IGOR TORKAR

Literatura je zgolj in samo z besedami izraženo človeško hrepenenje.

L. KOVAČIČ

NAGRADNA KRIŽANKA 21

DOLENJSKI LIST	SLOVENSKI PISATELJ (JAKOB, AVTOR MIKLOVE ZALE)	RASTLINA BREZ KORENIKE, STEBLA IN LISTOV	PRIJETEN VONJ	EDEN OSNOVNIH ČLOVEKOVH ČUTOV	FR. PESNIK (PIERRE-JEAN, 1780-1857)	MOJZESOV BRAT	DEL TELES
ARHITEKT							
ŽIVLJENJSKA POT							
SANITETNI MATERIAL							
AVTOR: JOŽE UDIR	ŽAMETU PODOBNA TKANINA, VELVET	PATRIJUA	KRILO RIMSKE LEGIJE	PLES	NAJMANJŠI DELEC ELEMENTA GR. DEŽELA	ŽENSKO IME	VAROVALNI ORGAN OČESA
STROJ						SATIR POHOTNEŽ	PLESNA FIGURA PRI ČETVORKI
PUŠČAVA V JUŽNI AFRIKI						ATENSKI KRALJ, TEŽEJEV OČE	TIBETANSKO GOVEDO
						JEZERO NA FINSKEM	
HLEV						NALEPKA	
						NAJVEČJI GR. JUNAČ PRED TROJO	
POVRŠINSKA MERA			GRŠKI POVELJNIK PRED TROJO			DIKTAT	
			UKRAJINSKI VELETOK			LOČEK	
HIŠA MODE							
KRAJ POD FRUŠKO GORO					JAPONSKI BOG Z LIŠIČJO GLAVO		
JEZERO V ETIOPIJI					STARORIMSKI VARUHI DOMAČEGA OGNJIŠČA		

UGANKARSKO REKLAMNI LIST

ŠPICA

je špica

068/323-706

praktični
praktični
praktični

KRIŽ

Kako se znebite
apnenca

Gospodinjam nemalokrat povzročajo slabo voljo obloge apnenca, ki se nabirajo prav povsod, kjer je zraven voda. Vendar pa marsikatera ne ve, da je to nadlogo moč odstraniti tudi z nežnimi čistilnimi sredstvi in na preprost način. Ploščicam in umivalnikom lahko povrnemo lesk z vodo, večnamenskim čistilom, kisom (50 ml na 5 l vode) in čistilno gobo. Straniščno školjko očistite s čistilnim mlekom, ki mu dodate nekoliko kisa. Sečni kamen pa pokrijte s papirjem, namočenim v kis in pustite delovati čez noč. Pokromano armaturo očistite s citronsko kislino, ki jo dobite v drogerijah. Prav tako strošek za kavo in grelec za toplo vodo očistite s sredstvom na osnovi citronske kisline. Apnenca na likalni površini likalnika se znebite, če ga postavite na cunj, namočeno v kis, medtem ko glinene lonce očistite s kisovo vodo in trdo krtačko. Steklene vaze pa do roba napolnite s čistim kisom in pustite stati čez noč.

Puran
s kostanjem
nadevom

Za 8 oseb potrebujemo: 1 purana (približno 3 kg), 300 g kiselkastih jabolk, 300 g suhih kostanjev, 200 g suhih sliv (po možnostih izkoščičenih), 3 čvrste hruške, 100 g teletine (ki jo zmeljemo skupaj z dvema rezinama slanine), 80 g orehovih jedrc, maslo, sol, vinjak, žajbelj, rožmarin. Kostanje namočimo čez noč, da se napnejo, nato jih skuhamo. Namočimo slive. Purana pripravimo za peko. V sledi zmehšamo odcejeni kuhani kostanj in odcejene slive, olupljena in narezana jabolka, olupljene in narezane hruške, mleto teletino s slanino, vinjak, sol, poper. S tem nadevom polnimo purana. Odprtino zašijemo. V pekač ga damo skupaj s koščki masla in dišavami. V ogreti pečici pečemo purana pri 190° C najmanj tri ure. Med peko ga pogosto prelivamo s sokom, ki se nabira v pekaču. Če je potrebno, dolijemo soku malo mesne juhe ali vroče vode.

Ohraniti težje
kot pridelati

Stanovanjske hiše in bloki s centralno kurjavo imajo kaj neprimerne, predvsem pa pretople in presuhe kleti za hrambo zeljenjave in sadja. Na trpežnost plodov ima odločilen vpliv prav klet, poleg nje pa še sorta in spravilo. Posamezne vrtnine in vrste sadja imajo svoje posebne zahteve glede temperature in vlage: stare kmečke kleti so jim mnogo bližje, medtem ko se jim sodobne hladilnice lahko povsem približajo in spremenijo celo atmosfero. Krompir se najbolje ohrani pri temperaturi od 4 do 6 stopinj Celzija, zelje pri 0 do 2 stopinjah (medtem ko se najbolje kisa pri temperaturi od 15 do 21 stopinj), čebuli je najbolj všeč bližina ničle, paradižnik pa je potrebno hraniti v bolj toplem prostoru s temperaturo od 14 do 17 stopinj. Jabolka se najbolje obdržijo v sorazmerno hladni (od 5 do 7 stopinj) kleti z dokaj visoko relativno vlažnostjo, novo letino pa lahko pričakajo le v hladilnici s še nižjo temperaturo. Razume se, da morajo biti plodovi za hrambo zdravi, očisti, suhi in brez nagnitih delov.

Vlek dimnika
pri tekočih
in plinastih gorivih

Pri kurilnih napravah na tekoče ali plinasto gorivo s tlačnim gorilnikom so upori na poti dimnih plinov manjši, saj ventilator na gorilniku premaga upore, ki nastajajo pri vstopu zgorevalnega zraka v kurišče in prehodu dimnih plinov skozi kurilno napravo. Zato so lahko dimenzije dimnika manjše kot pri dimniku, na katerega je priključena kurilna naprava na trdna goriva ali naprava z atmosferskim gorilnikom na tekoče ali plinasto gorivo. Pri atmosferskih gorilnikih vlek dimnika ne sme neposredno vplivati na gorilnik, zato so te kurilne naprave opremljene z varovalom vleka. Nasvete o racionalni rabi energije v vašem domu lahko dobite brezplačno v Energetski svetovalni pisarni v Brežicah, tel. (0608)62-050, int. 202; v Črnomlju, tel. (068)51-135, in v Novem mestu, tel. (068)28-866.

KLOŠARJI: POGLED Z DRUGE STRANI

Ne prepoznajo obraza svoje sreče

V našem mestu srečujemo ljudi, ki posedajo pred vodnjakom na trgu, stojijo pod arkadami Rotovža in včasih posedajo po drugih krajih, kjer je primerno mesto za počitek in opazovanje. Do njim imamo različen odnos, od popolnega zavračanja do razumevanja. Meni se zdijo ti ljudje kot nosilci brezčasia v sodobnem neizmernem hitenju. V mestu uživajo na prav poseben način, ki sem ga za kratek čas tudi sama izkusila v Parizu. Dva od novomeških klošarjev, Tone in Frenk, sta bila pripravljena na pogovor in odgovarjala sta na vsa vprašanja, vendar sem se namerno ognila kočljivih tem, ki bi v njiju vzbujale občutek krivde. Saj krivdo nosi vsak od nas zase in običajno tudi vsak enkrat zanjo odgovarja. Za njiju pa je to povsem nedvoumno, saj spita v vsakem vremenu v prepišni vrtni lopi.

– Imaš kakšen lep spomin iz otroštva?
Tone: “Kaj pa naj povem? Ko smo kostanj pekli? No, povedal bom, kako smo ‘rabutali’ koruzo. Gremo fantje, da bi pekli koruzo. Naberemo storže, vsak po tri, štiri storže, medtem pa pride lastnik s psom. Ker smo se bali psa, smo pridno zložili koruzo v vrečko in jo vrnili lastniku, ta pa nam je vzel še jopice in vse spravil za hrbet. Morali bi mu povedati imena naših staršev. Medtem sem se jaz splazil za njegov hrbet, zmaknil naše jopice in seveda tudi koruzo ter jo popihal po hribu navzgor. Tam sem zažvižgal prijateljem in še tisti večer smo pekli koruzo.”
Frenk: “Rad se spominjam taborjenja ob Kolpi s taborniki. Zvečer smo kurili taborni ogenj in se zabavali. Enkrat smo tudi nekaj ušpičili. Nekim turistom smo podrl šotor, potem pa smo ga morali za kazen postaviti nazaj.”
– Kako se spominjata mame?
Tone: “Mame se spominjam kot dobre, očeta pa kot slabega.”
Frenk: “Mame se dobro spominjam. Bila je samohranilka, po svoje dobra, vendar stroga. Najbolj mi je ostalo v spominu, da mi je kupila slončeka za napihniti, s katerim sem hodil spat. Bil sem ga zelo vesel. Očeta sem poznal samo bežno, ker sta se z mamo ločila, ko sem bil star 7 let. Bil sem prepuščen ulici, saj je ona kot kuharica delala cele dneve.”
– Kaj mislita o ženskah?
Tone: “Ne bi jih dajal v isti koš. So dobre in slabe. Sam sem ločen, vendar ne morem reči, da je bila žena slaba, saj lepo vzgaja 10 let starega sina, ki ga tudi večkrat obiščem. Seveda, kadar imam denar, da ga lahko peljem na kakšno tortico.”
Frenk: “O ženskah mislim, da so enakovredne partnerice moškim. Če si jaz dovolim svojo svobodo, ima tudi ženska pravi-

co do svoje. Doživel sem dvojne razočaranje, enkrat sva se z dekletom razšla tik pred poroko.”
– Velja, da morajo otroci spoštovati svoje starše. Ali mislita, da morajo tudi starši spoštovati svoje otroke?
Frenk: “Mislim, da morajo starši spoštovati svoje otroke. Upoštevati morajo nagnjenja in odločitve, ne pa tistih stvari, pri katerih otrok pretirava. Pač otroka spoštovati kot človeka. Če ga ljubijo, ga bodo tudi spoštovali.”
Tone: “Morajo. Če je otrok v stiski, mu morajo pomagati. Če nimajo kje spati, kaj jesti, morajo starši pomagati.”
– Mislim na majhne otroke. Ali so vaju starši spoštovali, ko sta bila majhna?
Tone: “Moj oče je zelo dobro skrbel za nas, štiri otroke, medtem ko je mama skrbel za nas doma. Oče me je vedno imel v čislju, tudi še danes, in vedno je skrbel, da smo imeli hrano. Mama se je kasneje zaposlila in mi še danes veliko pomaga.”
– Kako si predstavljata zavetišče za brezdomce?
Frenk: “Kot zaprt prostor z ležiščem, mizo, s stolom in sanitarijami, da se človek lahko uredi. Moral bi biti red.”
– Ali bi te motilo, če ne bi smel prinesiti alkohola tja?
Frenk: “Ne bi me motilo. Če si že toliko ogret za pijačo, jo lahko spiješ tudi zunaj in greš v zavetišče samo spat.”
– Kaj si najbolj želiš? Ali imaš skrito željo?
Frenk: “Najbolj si želim normalno življenje, da bi imel kaj jesti in da bi vedel, kam bom šel spat, da me ne bi zeblo. Želim si tudi kakšno delo. Rad kuham, po poklicu pa sem strojni ključavničar. Ne branim se dela.”
– Kako dobiš kakšno delo? Ali ga sam iščeš ali te najdejo ljudje?
Frenk: “Najbolj sam sprašujem kakšne znance, če je kaj za delati. Po hišah ne hodim. Najdem kakšna opravila, kot so ‘štihanje’, pospravljanje drv. Z veseljem bi kuhal za klošarje, Tone pa bi bil moj pomočnik.”
Tone: “Želim si, da bi imel uro in da bi imel prostor za življenje, prostor za kuhanje. Če bi imel vse to, bi lahko iskal tudi delo. Rad bi delal. A vsi šefi zahtevajo, da si na delovnem mestu ob določen uri, jaz pa se ne morem zbuditi brez ure. Želim si tudi tuširanje. Vsako jutro, potem pa na delo.”
– Kaj mislita o Novem mestu in meščanih?
Frenk: “Poznam Kočevje, ki je bolj zaprto od Novega mesta, Novo mesto je prijaznejše. Celje je dobro mesto, ljudje so odprtejši, so pač Štajerci. Novomeščani so v redu, ne povzročajo težav, razen kakšne izjeme.”
– Imata veliko prijateljev? Kaj je za vaju prijateljstvo?
Frenk: “Samo nekaj prijateljev imam, pa več znancev. Prijateljstvo je zame medsebojno spoštovanje. Od prijatelja ne moreš samo pričakovati pomoči. Prijatelj ni tisti, ki se s tabo joče in smeje samo za zabavo, pač pa tisti, ki res sočustvuje s teboj. Prijateljstvo mi je na prvem mestu.”
Tone: “Starši so mi prijatelji. Znancev imam veliko, prijateljev imam malo, pet ali šest.”
– Kako preživljata čas?
Tone in Frenk: “Včasih leživa v lopi ali se sprehajava po mestu in opazujeva meščane. Greva tudi na piknik v Ragov log, če dobiva denar za piščanca in kruh.”
Tone: “Jaz bi velikokrat raje zlagal drva, kot pa imel 24 ur prostega časa, nekaj bi zaslužil in si potem kupil hrano.”
Frenk: “Meni je najvažnejša hrana, potem cigareti in šele nato pijača.”
Tone: “Pijača če je ali če ni.”
Frenk: “Marsikdo, ki bo to bral, bo pomislil, saj da je dela dosti. Vendar ko vprašam kogar koli, ali ima kaj dela, vsak odgovori, da ne. Saj za plačilo ni potrebno veliko, za hrano in pijačo bi zložil še tako velik kup drv. Včasih se ponudiva, ko kje zlagajo drva, pa ljudje odklonijo. Potem seveda izgubiš veselje, da bi se ponudil. Veliko ljudi ti prej ponudi pijačo kot hrano. Tako ni težko biti pijan.”
– Kje bosta preživela zimo?
Frenk in Tone: “Lepo vprašanje, zelo lepo vprašanje! Tam, kjer sva zdaj, vse

piha, ker je to vrtna lopa. Lani smo bili v zaprtem prostoru, pa ga je zaprla sanitarna inspekcija. Imeli smo vsaj štiri stene in streho nad glavo. Sprednjega prostora pa nismo pospravili zato, ker smo se tako branili pred vsiljivci, mladoletniki, Romi in podobnimi kradljivci. Tukaj, kjer sva, nas včasih našenejo, potem pa spiva pod mostom. Ne veva, kje bova preživela zimo.”
– Kaj bi sporočila Novomeščanom, ljudem, ki imajo stanovanje in službo, ter otrokom, če imata kaj vzgojiteljske žilice?
Tone: “Jaz nimam te žilice razvite. Sinu svetujem, naj se uči in uboga mamo. Meni sin veliko pomeni, včasih se pogovarjava, vendar ne o moji ženi.”
Frenk: “Jaz bi se Novomeščanom zahvalil, da so nas sprejeli take, kot smo, čeprav nekateri kvarijo ugled klošarstva. Lepo, da so se sprijaznili, da ima tudi Novo mesto klošarje, vendar bi morda kdaj prišli na pomoč, saj če je nekdo klošar, si morda ne more ali ni sposoben sam pomagati. Občinska oblast bi se lahko vsaj delno zavzela za nas. Problem je z zdravstvenim zavarovanjem. Ko bi uredili vsaj to! Otrokom pa bi svetoval, naj se izogibajo slabe družbe, naj ne bodo objestni.”
Tako sta pripovedovala moža, ki na svoji življenjski poti nista spoznala nasmeha prave sreče.

Novomeška klošarja Tone in Frenk.

Priloga Dolenjskega lista 17

Miloš Hočevar ob karti razlaga svoja potepanja

V zapor namesto na maturo

O novomeški gimnaziji in njeni častitljivi starosti je bilo že marsikaj napisanega. Tudi o generaciji, ki je sedela v šolskih klopih takrat, ko so tuji zasedli našo domovino in si jo hoteli podrediti, je bilo rečeno že marsikaj. Svojčas močno vzneseno in v besednjaku poveljnega, recimo temu revolucionarnega časa. A tudi sedaj ne bi bilo prav, da o tistih dneh molčimo, čeprav je od takrat minilo že precej časa in se je že marsikaj spremenilo. Ocenjevalci takratnih razmer in dejanj, kljub časovni oddaljenosti in drugačnim merilom, pa naj bodo ta še tako različno naravnana, ne morejo mimo dejstva, da je gimnazija vedno vzgajala dijake v samostojne in svobodomiselnje ljudi. Protest, ki so ga dijaki tako množično izrazili 1. decembra leta 1941, je bil logična posledica take vzgoje. Rezultat protesta je znan. Naenkrat je bilo iz gimnazije izključenih več kot dvesto dijakov, torej skoraj polovica vseh tisto leto vpisanih, dva pa sta bila kasneje zaprta, ker so italijanske oblasti domnevale, da sta vodila upor.

Nekega pustega oktobrskega dopoldneva, skoraj štiriinpetdeset let po tistem, ko je napihnjeno samovšečna italijanska fašistična oblast na novomeški gimnaziji trčila ob uporno in neomajno slovensko čer, so v Ljubljani pogovarjam z Milošem Hočevarjem, enem od dveh dijakov, ki so ju takrat Italijani strpali v zapor. Pripoveduje mi o tistih dneh, o iznajdljivosti, drznosti in medsebojni solidarnosti takratne generacije dijakov, in misli se mi ne prestando sučejo okoli vprašanja, kako bi v podobnih razmerah ravnali mi, ki smo v poznejših letih prav tako stopali med stene te ustanove. Verjetno bi sovražnik naletel na podoben duh svobodoljubne mladosti in domoljubnosti, a človek ne more nikoli predvideti vseh podrobnosti razpleta.

Prav zato napeljujem sogovornika, da mi pove čim več o sebi, o življenju mladih v tem času. Moji poskusi so le delno uspešni. Zdi se, da je velik del tedanje generacije večino svoje mladostne energije potrošil za vrednotenje in presnavljanje takratnih ideologij, ki so kot mogočne magnetne silnice obkrožale naš planet, razdvajale ljudi in se pripravljale k neizogibnemu medsebojnemu spopadu. Človek sam je bil le neznamenit delček v tej igri sil. In zato tudi Miloš Hočevar le kaj pove o sebi.

Bil je eden od petih otrok v družini nadučitelja Franceta Hočevarja in njegove žene Zore. Rodil se je v osnovni šoli na Ruperčevrhu, kjer je družina takrat stanovala, nato pa se je selil z njo v Šmihel in v Novo mesto. Vsa Hočevarjeva peterica je prestopila prag novomeške gimnazije, nato pa je usoda njihova pota delila. Ko so Italijani Miloša zaprli, to je bilo januarja 1942, je bilo jasno, da je z njegovim šolanjem na gimnaziji konec. Nekaj časa so ga zadržali v novomeških zaporih, od tam

so ga poslali v Ljubljano, kjer je sedel kakega pol leta, nato pa naprej v jetnišnico Castellfranco de Bologna, kjer je bilo tisti čas zaprtih že precej Slovencev. Po enem mesecu v tej jetnišnici so mladega zapornika odpeljali na jug Italije in po morju na Liparske otoke.

Tu je kraljevala velika samota, čeprav je bilo v zapore strpanih še na stotine drugih. Med njimi je bilo precej Slovencev, pa tudi jetnikov drugih narodnosti. V brezdelju, sončni pripeki in v pomanjkanju pitne vode, ki je otoki niso premogli, ampak so jo sem dovažali v posebnih tankerjih, so počasi minevali dnevi. Izolacija je bila skoraj popolna. Da so se zavezniki trinštiridesetega leta izkrcali na Sicilijo, so zaporniki zvedeli šele takrat, ko so jih z Liparskih otokov spet prepeljali na kopno in naprej v srednjo Italijo. A italijanska fašistična oblast je bila že načeta in premeščanja ji niso kaj dosti pomagala. Zavezniška vojska z juga je grmela vse bliže in nervoza ter nered med oblastniki sta bila vse večja. Skupinici štirih slovenskih jetnikov tisti čas niti ni bilo tako težko ubežati. Z njimi je bil tudi Miloš. Krenili so proti jadranski obali, od koder so se nadejali dobiti prevoz na jugoslovansko stran. Zatočišče so našli pri nekem italijanskem kmetu, ki mu fašistična oblast tudi ni bila pri sreči, a čakanja na ugodno priložnost za prečkanje morja so se pri njem kmalu naveličali in zaupali nadaljnjo usodo lastnim nogam. Tako so v tistem negotovem in kaotičnem času prepešali pol Italije in končno prišli na slovensko ozemlje.

V Štanjelu se je Miloš januarja 1944. leta pridružil Kosovelovi brigadi. Z njo je eno leto tolkel sovražnika, potem pa ga je čakala še ena dolga pot. Preko Črnomlja, Splita in Zadra je odpotoval v Beograd, od tod pa z vlakom v Moskvo, kjer se je šet mesecev šolal na vojaški akademiji. Kot mlad in strokovno podkovan oficir je prišel nazaj, a vojne je bilo takrat že konec. Jugoslovanska vojska pa ga je vseeno obdržala v svojih vrstah, saj je bil zanimiv. Za nekaj časa ga je kot vojaškega inštruktorja posodila celo sosednji Albaniji. A Miloš je ostal zvest Sloveniji in svoji Antoniji, ki jo je spoznal med službovanjem v Tolminu. Z njo je spletel gnezdo, v katerem sta se jima rodila dva otroka, sedaj pa imata tudi že dva vnuka.

Iz objema jugoslovanske armade, v katerega ga je posredno pahnila italijanska aretacija januarja 1941, še je Miloš izvil šele leta 1964. Do upokojitve leta 1976 je služboval v civilni službi v Ljubljani. Tam živi še danes. Do mature na novomeški gimnaziji sicer ni prišel, a ga je aktivnost na novomeški gimnaziji popeljala na dolg in dolgotrajen, nevarnosti in izkušenj poln, maturantski izlet. Preživeti ga pa je pomenilo veliko več kot le maturirati.

TONE JAKŠE

Orala sta slovensko filmsko ledino

Marsikatera bistra glava si je v novomeški gimnaziji nabirala znanje in vednosti ter se predajala sanjarijam, ki se vžigajo v mladih, ko iz šolskih klopi zrejo v takrat še vso obetajočo in svetlo prihodnost. In marsikatera od teh bistrih glav je sanjarije uresničila ali še presegla. Tako lahko danes med znanimi osebnostmi iz političnega, gospodarskega, znanstvenega in kulturnega življenja zasledimo mnoga imena nekdanjih novomeških gimnazijcev, med njimi tudi filmska ustvarjalca Ivana Marinčka in Dušana Povha, ki sta skupaj z drugimi oralna ledino slovenskega povojnega filma in se trajno zapisala kot pionirja v slovensko filmsko zgodovino.

Malo je znano, da je Novo mesto tesno povezano z začetki slovenskega filma. Prvi Slovenec sploh, ki je snemal s filmsko kamero, Karl Grossman, je deset let živel v Novem mestu kot koncipient pri narodnjaku dr. Karlu Slancu, tu si je tudi izbral svojo življenjsko družico, Matildo Mehoro, ki je kot ga. Grossmanova seveda nastopila v njegovem filmu Na domačem vrtu. Med pionirje slovenskega filma se je zapisal tudi novomeški slikar Božidar Jakac, ki je s svojo kamero pred vojno na filmski trak med drugim zabeležil tudi utrip dolenske metropole ter lepote Dolenjske in Bele krajine.

Film je bil tudi velika ljubezen Novomeščana Dušana Povha, na mnogih področjih zelo aktivnega gimnazijca iz razreda prof. dr. Cirila Ažmana. Seveda je videl prav vse filmske predstave v Malovičevem kinematografu Meteor (v sedanjih Dalmatinovi ulici), ogledal si je tudi filme v Sokolskem domu, kjer so zavrteli prve zvočne filme v Novem mestu, zbral je odrezke filmskih trakov in sanjaril, da bi tudi sam kdaj kaj zaresnega imel s filmom. Ko je leta 1936 dobil v 5. razredu gimnazije za sošolca Ivana Marinčka s Ptuja, je sanjarije lahko delil še z enim navdušencem, hkrati ko so dobivale tudi že bolj oprijemljive oblike. Marinček je imel nekaj več izkušenj s filmom, imel je tudi preprost ročni kinoprojektor, za katerega je sam izdelal enostaven risani film, najbrž sploh prvi slovenski animirani film. Imel pa je tudi solidno fotografsko znanje, saj se je njegov oče veliko ukvarjal s fotografijo. S Povhom sta postala velika prijatelja in v zadnjih razredih gimnazije sta razmišljala, da bi po maturi šla študirat v sloviti Cine citta, filmsko mesto, v Rimu. Vojna je te načrte preprečila.

Gangster film studio

Prva priložnost za film se je ponudila po maturi 1940. leta, ko sta se na maturitetnem izletu spoznala s kasnejšima igralcema, Sašom in Branetom Miklavcem, ki sta od očeta, tovarnarja, dobila za darilo filmsko kamero in projektor, a zanju stvar ni bila prav nič zanimiva, novomeškima navdušencema za film pa je srce kar igralo. Miklavca sta rade volje posodila snemalno kamero in v Marinčkovem in Povhovem življenju je prvič zabrneta snemalna kamera, ko je na filmski trak beležila prizore iz Novega mesta in Ljubljane. To so bili vzneseni trenutki! Podjetno sta se lotila snemanja in 1941. leta zasnovala kar studio s silnim nazivom Gangster film studio, pri katerem sta sodelovala še Niko Pavlič in Božidar Küssl, prostore pa je "studio" imel kar v kleti Pavličeve hiše. Posneli so več triminutnih osemmilimetrskih filmov, nekateri med njimi so bili tudi že opremljeni z napisi in premišljeno posneti. Žal vsi niso več ohranjeni. Bomba, ki je med prvim bombardiranjem Novega mesta padla na hišo, je uničila večino filmov.

Zadnji film, ki so ga posneli z ljubiteljsko kamero med vojno, sta si Marinček in Povh lahko ogledala, ko je bil razvit, le s prostim očesom in iz roke. Oba sta se namreč znašla skupaj z večjo skupino študentov in profesorjev v novomeškem zaporu, od koder so jih poslali v koncentracijsko taborišče Moni-

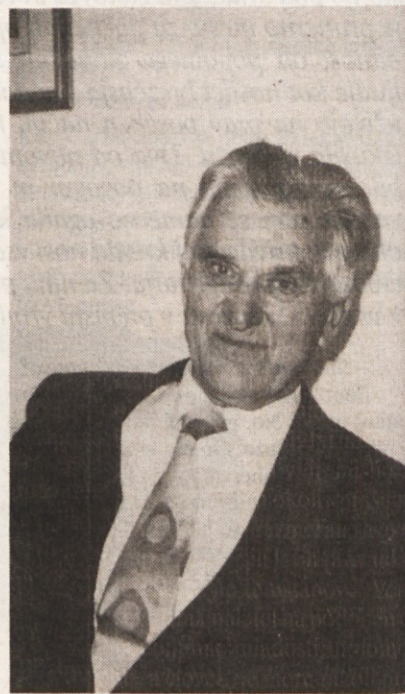
go. Tu sta, ker drugega ni bilo mogoče, svojo vneto za film tešila s študiranjem strokovne literature. Dobila sta nek italijanski priročnik o tem, kako se naredi film, nabavila sta si slovar in se lotila knjige. Kot pravi Marinček, je prav v nji našel veliko profesionalnega znanja in dobil trdne osnove, ki so mu potem še kako prav prišle. Po kapitulaciji Italije sta oba odšla v partizane, kjer ni bilo možnosti za filmsko udejstvovanje, je pa beseda večkrat tekla o filmu in o načrtih, kako bo po končani vojni.

Novomeška klapa

Takoj po osvoboditvi so se za film vneti Novomeščani ponovno znašli skupaj. Povh je postal že 9. maja 1945 vodja tehničnega oddelka slovenske podružnice Državnega filmskega podjetja Demokratične federativne Jugoslavije, Marinček se mu je pridružil 11. maja kot laboratorijski tehnik in snemalec, še malo kasneje sta se v filmskem laboratoriju znašla tudi Pavlič in Küssl. Vsi so delali vneto tudi v pozne nočne ure, sodelavci pa so jim rekli kar novomeška klapa, ki je tako bila med orači ledine slovenskega povojnega filma.

Dušan Povh

Ivan Marinček

Dušan Povh, Niko Pavlič in Ivan Marinček pri snemanju napisov za enega od svojih ljubiteljskih filmov, ki so nastali v novomeškem Gangster studiu leta 1941.

Z ljubeznijo in skrbnostjo

Korenite spremembe, značilne za naš povojni čas, so se in se še odražajo ne samo v življenju posameznikov, ampak tudi v podobi in utripu mest, žal pogosto s posegi v občutljivo življenjsko tkivo mesta, ki so bolj podobni ranam kot čemu drugemu.

Društvo Novo mesto, ki združuje ljubitelje dolenjske metropole, med njimi številne strokovnjake, predvsem pa posameznike, ki so dejavno zagreti za usodo svojega mesta, je prav z namenom, da bi pregledalo stanje in načrtovalo zdrave smeri razvoja mesta, pripravilo simpozij o mestu, vlogi, pomenu in razvoju Novega mesta v prihodnjem tisočletju. O simpoziju in namenih tega srečanja smo se pogovorili s članico strokovnega sveta simpozija mag. Darinko Miklavčič.

Miklavčičeva je sicer vodja Krkine službe podjetij in predstavništev v tujini. Zanimivo je, da po rodu ni Novomeščanka. V mesto ob Krki jo je usoda pripeljala pred 22 leti, ko sta z možem - ta je Dolenjec, doma s Krke - našla svoj skupni dom v Novem mestu. Mesto je vzela za svoje in če jo zdaj povprašajo, od kod je doma, s ponosom pove, da je Novomeščanka. Kot razgledani in dejavni ženski ji ni vseeno, kaj se z njenim mestom dogaja in kam se v svojem razvoju usmerja, zato se je tudi vključila v Društvo Novo mesto in seveda v največji projekt, ki se ga je društvo doslej lotilo - v pripravo simpozija.

• Kako je prišlo do zamisli o simpoziju?
"Zamisel je nastala v društvu, izhodišče za simpozij pa nam je bila knjiga Dolenjska in Bela krajina, nove ideje za novo tisočletje, ki jo je pred tremi leti izdalo Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine. Nekaj časa je ostalo le pri zamisli, intenzivnejše priprave pa so se začele pred letom, ko se je izjasnilo in idejno koncipiralo, kako naj bi simpozij potekal, kakšna naj bi bila njegov namen in vsebinska zasnova."

• Kako ste zastavili simpozij? Gre za strokovno srečanje, namenjeno zgolj strokovnjakom, ali je namenjen širšemu krogu ljudi?

"Simpozij smo zasnovali kot srečanje odprtega tipa brez kotizacije prav z namenom, da se ga lahko udeležijo in vanj vključijo vsi Novomeščani, ki se zanimajo za razvoj in stanje v mestu. Vrata smo odprli za vse zanimive ideje, vsakdo lahko prispeva svoj delež. Zasnovali smo ga interdisciplinarno, ker je pač treba na problematiko mesta tako gledati, saj zadeva več področij, ki se med seboj prepletajo. Simpozij bo posegel tako v zgodovino vseh področij, prikazal stanje in nakazal, kaj storiti v novem tisočletju, vse osvetljeno s kulturnega, gospodarskega, izobraževalnega, komunikacijskega, urbanističnega, informacijskega in še kakšnega drugega strokovnega zornega kota. Namen ni kritikastvo, ampak konstruktivna kritika, pokazati, kje so pomanjkljivosti in kako bi se dalo najti kar najboljše rešitve. Zaključki simpozija bodo tako lahko koristni ustanovam, ki raziskujejo in načrtujejo življenje in delo mesta, strokovnjakom, ki želijo ustvarjati v mestu in za mesto, investitorjem, ki raziskujejo tržne in prostorske možnosti mesta, skratka vsem, katerih delo in življenje je tesneje povezano z Novim mestom."

• Kateri glavni sklopi so v programu simpozija?

"Program simpozija smo razdelili v štiri sklope: identiteta in vizija Novega mesta, razvojne priložnosti mesta, akademska pobuda - univerza in kultura v Novem mestu ter mestni prostor. Vse je zasnovano praktično in konkretno. Vsak avtor, ki je dal svoj prispevek, se je približal življenju, ni ostal zgolj na teoretični ravni, ampak je povezal svojo stroko s konkretnim življenjem in stanjem."

• Kako ste izbirali avtorje nosilnih prispevkov? Jih je bilo težko pridobiti za sodelovanje?

"Povabili smo tiste strokovnjake, ki imajo korenine v Novem mestu ali pa tu živijo že dlje časa in torej dobro poznajo konkretne razmere. Naj jih kar naštejemo: dr. Stane Granda, dr. Janez Gabrijelčič, Joža Miklič, dr. Bogomir Kovač, Marjan Osolnik, dr. Jože Gričar, dr. Julij Nemančič, Vlado Petrovič, prof. dr. Miha Japelj, dr. Janez Usenik, Jovo Grobovšek, dr. Andrej

Smrekar, dr. Marjan Ravbar, dr. Peter Novak, mag. Braco Mušič, Marjan Lapajne in še nekaj drugih. Z veseljem lahko povem, da ni bilo nikakršnih težav pri pridobivanju sodelavcev. Vsi so pokazali veliko pripravljenost. Izkazalo se je, da vsi čutimo pripadnost svojemu mestu in da se čutimo tudi odgovorni zanj, da nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo in kakšno mesto bomo zapustili zanamcem. Naj povem še to, da smo tudi pri zagotavljanju denarja za izvedbo simpozija naleteli na razumevanje. Glavni podporniki so Tovarna zdravil Krka, Revoz, Dolenjska banka, Mestna občina in Tiskarna Novo mesto, sfinancirali pa so ga še številna druga podjetja in posamezniki."

• Gospodarstvo je nedvomno eno ključnih področij, ki lahko spodbudi vsestransko rast in razvoj mesta. Kakšen poudarek je dobilo v programu simpozija?

"Gospodarski problemi so zajeti predvsem v sklopu, ki govori o razvojnih priložnostih mesta. Avtorji prispevkov smo poskušali podati stanje, v katerem je zdaj novomeško gospodarstvo, in usmeriti pozornost na tista področja, ki so še posebej zanimiva za gospodarski razvoj mesta, predvsem opozarjamo na turizem, ki nudi mestu lepe možnosti. Poseben poudarek smo dali vključevanju novomeškega gospodarstva v bodoče mednarodne gospodarske tokove in mednarodno menjavo. Z osamosvojitvijo Slovenije se je domače tržišče bistveno zmanjšalo in ključni element nadaljnjega razvoja je, kako se bomo vključili v mednarodne gospodarske tokove in menjavo. Če nam to ne bo uspelo, potem to skoraj zanesljivo pomeni stagnacijo mesta, širše pa stagnacijo države. Ta problematika je tesno povezana z informatiko, ki je danes temelj in ključ razvoja, in nji smo tudi namenili precej pozornosti. Lahko bi rekla, da smo na pomembni preokretnici, ko je še kako pomembno, kako se bo gospodarstvo in sploh mesto usmeri-

FOTO: M. MARKELJ

Mag. Darinka Miklavčič

lo. Zgodovina priča, da so mnoga mesta izgubila svoj pomen in kljub svoji pretekli pomembnosti skoraj povsem zamrla, če ni bilo več pravih pobud in odločitev. Kako bo mesto živelo in kaj bo z njim, pa je v rokah ljudi. Ljudje so ključni faktor, zato na simpoziju dajemo temu velik poudarek."

• Kaj pričakujete od simpozija? Bo dosegel svoj namen?

"Osebnost sem prepričana, da bo. Seveda ne na kratek rok. Veliko je že to, da so se s simpozijem zbrala na enem mestu različna razmišljanja o mestu in njegovih možnostih. Trajnice so shranjena v zborniku, v katerem so natisnjeni vsi referati. Upam, da bosta simpozij in zbornik spodbudila razmišljanja o mestu. Šele to omogoči, da se zaznajo pravi problemi in se najdejo primerne rešitve. Če nihče ne razmišlja, se problemi samo kopičijo in ne rešujejo. Na nek način bo simpozij podal osnove, mimo katerih ne bo mogel nihče, kdor se bo ukvarjal z mestom, njegovimi problemi in razvojem, ne politika in ne stroka. Na nek način je simpozij kot referendum, odraža razmišljanja in mnenja ljudi. Pričakujemo, da se bo o temah s simpozija še razmišljalo in debatiralo, da bo vse skupaj vodilo k temu, da se vsaj ne bi pri pomembnejših odločitvah ponavljale stare napake. Pomembno pa se mi zdi tudi sporočilo simpozija, da je treba problematiko reševati interdisciplinarno, da se ne rešujejo problemi ločeno eden od drugega, da se ne vidi samo eno področje, ampak se vidi mesto kot celoto z vso kulturo, izobraževanjem, gospodarstvom, infrastrukturo... Le če bo vse skupaj delovalo kvalitetno, bomo dosegli zdrav razvoj."

MILAN MARKELJ

PRIČEVANJA

Naš francoski Valvasor

Pred dvema stoletjema je po naših krajih iz leta v leto skozi več kot tri desetletja popotoval učen in vsestransko nadarjen mož, ki ga je zanimalo tako rastlinstvo in kamenje naše dežele kot njeni ljudje, običaji, noše in gospodarstvo. Na konju in peš, po poteh in brezpotjih je preromal tedanjo Kranjsko in sosednje dežele, na svojih popotovanjih pa si je skrbno beležil vse, kar je pritegnilo njegovo raziskovalno pozornost, spoznanja pa objavil v številnih knjigah in krajših spisih. To je bil Baltazar Hacquet, "doktor svetovnega znanja in celotnega zdravilstva", kot se je takrat glasil njegov strokovni naziv. Doma je bil iz francoske Bretanje, od koder je prišel kot cesarskokraljevi rudarski svetovalec in rudniški kirurg v Idrijo in tu deloval od 1766. do 1773. leta, potem pa do leta 1787 kot profesor anatomije, kirurgije in porodništva na ljubljanskem liceju ter babiški šoli. Med bivanjem v naših krajih se je med ostalim kar dvakrat povzpel na Triglav in zmeril njegovo višino, pot ga je dvakrat zanesla tudi na Dolenjsko, ki jo je prepoštoval leta 1772 in nekaj let kasneje, ko si je podrobneje ogledal Gorjance. Po letu 1787 je nekaj let predaval naravoslovje v Lvovu, nato pa se je preselil na Dunaj, kjer je leta 1815 umrl.

Hacquet, svetovljan in član enajstih akademij, je svoja opazovanja in kritična razmišljanja objavil v več kot 60 delih, večina jih je posvečenih mineralogiji, kemiji in geologiji. Za naravoslovje je njegovo najbolj pomembno delo Oryctographia Carniolica ali fizikalni opis ozemlja vojvodine Kranjske, Istre in deloma bližnjih dežel, ki predstavlja bistven prispevek k poznavanju geoloških, mineraloških, botaničnih in delno tudi etnoloških značilnosti kranjske dežele, obenem pa je to prvi

kartografski dokument, ki uporablja slovenska imena (npr. Nou Mesto, Kerka). Z etnologijo se je bolj ukvarjal v drugem obdobju svojega bivanja pri nas, plod njegovih tovrstnih opazovanj pa je knjiga VENETI-ILIRI-SLOVANI, ki jo je Hacquet napisal na jesen svojega življenja, izdal pa leta 1801 v Leipzigu. Prvi slovenski prevod te knjige je pred kratkim izšel pri novogoriški založbi Branko. Prevedel in priredil ga je Rastko Švajgar. Hacquet v tem še danes zanimivem delu prikaže Venete oziroma Slavence v petih vezikih po "plemenih": Ziljani, Kranjci, Istrani, Japodi, Dolenci, Vipavci, Kočevarji, Ličurnjci, Vlahi, Hrvti, Uskoki, Ličani, Dalmatinci, Slavonci, Klemetinci in Rašci, v vsakem poglavju pa govori o jezikovnih posebnostih, gospodarstvu, noši, nraveh, običajih in ostalih značilnostih posameznega "plemena".

Poglejmo nekaj njegovih opažanj o Dolenjcih. Za Dolenjca pravi, da "je dobro razvit, brez telesnih napak, izraz v obrazu ni neprijeten, le bolj mršav zaradi skromne hrane", o Dolenjcih pa piše, da ima dežela "precej vina, vendar ostanejo tisti predeli z najboljšo kapljico še naprej revni, ker domačin daje prednost obdelavi vinograda pred njivo. Večkrat sem videl zanemarjeno in nepožeto njivo ajde, ki je njih edina hrana, da bi si zagotovili kisl grozdje". Razlog za zaostalost vidi Hacquet "v vinogradništvu, tlaki in tudi za poljedelstvo večkrat primernejši zemlji". Dolenjec so "manj poučeni, revni in s takimi lastnostmi obdarjeni, da podlegajo babjevnostim. Ljubijo božjepotništvo, torej so nagnjeni k čudežem in zato sredi nujnih opravil na polju puste vse in se podajo na božjo pot".

MILAN MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Izlet v čas

Pisateljica Ivanka Mestnik iz Novega mesta je svojim dosedanjim trem knjigam za mlade dodala pred dnevi še četrto delo. Naslovom Izlet na modri planet, v dedovi grapi in Kara je pridružila toplo napisano domovinsko povest Izlet v čas. Čeprav knjiga nima izrazitega zgodovinskega poslanstva, pa vendarle posega v preteklost, ki jo gleda z današnjimi razmišljanji. Mestnikova piše tokrat predvsem o ljubezni in spoštovanju človeka ter njegovega dostojanstva.

Pisateljica je segla z napeto zgodbo v družinski praznik, ko se babica, ki je Primorka, s sinom in snaho pa z vnukom in njegovim dekletom za rojstni dan odpravi na izlet v neznano, v Zahum, v Nebesa in po skritih poteh obišče partizansko tiskarno Slovenija v odročni grapi pod strmim robom Vojskarske planote, nedaleč od Idrije. Partizani so imeli svoje tiskarne predvsem na Dolenjskem, od koder je bilo daleč do Primorske.

Tiskarna Slovenija je bila največja in tehnično najbolj opremljena partizanska tiskarna. Stroj zanjo so kupili v Milanu, postavili pa so jo v težko dostopnem kraju v samotni, skriti gozdni grapi. Tja so z neverjetnimi težavami spravili kos za kosom velikega stroja, še prej postavili barake in ob bližnjem potoku še električno centralo, ki je pogajala tiskarski stroj. Stekel je v septembru 1944.

Tu se je rodil Partizanski dnevnik, glasilo OF za Primorsko in Gorenjsko, ki se je maja 1945 preselil v Trst in se preimenoval v Primorski dnevnik. Nastanek tiskarne in njeno delo sta enkratna epopeja požrtvovalnosti, iznajdljivosti in neverjetne domiselnosti ljudi, ki so dali vse za tiskano besedo. V tej, očem odmaknjeni gozdni "tovarni", je Tiskarna Slovenija 8 mesecev skoraj vsak dan tiskala Partizanski dnevnik, razen njega pa tudi precej drugih časopisov, brošur, letakov in obrazcev. Preseneča skupno število 1.247 tiskanih strani ter njihova naklada: milijon in 394.311 izvodov.

Babičin rojstni dan je srečanje s tem "čudežem medvojne partizanske tehnike". Ganjena vodi družino v tiste samotne grape nad Idrijo. Zgodba o tiskarni je hkrati čustven literarni zapis, ki nam pove mnogo o ljudeh tistega časa in njihovih potomcih. Na nevsiljiv, prikopen način spoznamo veliki čas, v katerem so se dogajale najbolj nemogoče zgodbe.

Ivanka Mestnik je knjigo posvetila svoji vzornici, pisateljici Branki Jurca. Zgodbi je dodana pretresljiva črtica zgodovinarja Metoda Mikuža "Mama, zbudi se vendar", ki jo je tiskarna kot posebno brošuro natisnila v oktobru 1944. Delo, ki ga zaokrožuje sklepna beseda Marije Cigale, je izdalo Društvo piscev zgodovine NOB Slovenije.

TONE GOŠNIK

Škatla s pokrovom

Pri krški založbi Opus je izšel pesniški prvenec posavske literarne ustvarjalke Marije K. Mirtič ŠKATLA S POKROVOM. Knjigo so oblikovali pri Dlan designu, spremno besedo ji je napisal Sergej Verč, z barvnimi fotografijami ženskih aktov pa opremil Ljubo Potočnik.

Avtorica, ki je doma iz Grčeče vasi pri Krškem, je kot ustvarjalka opazneje nastopila v zadnjem desetletju, še posebej na radiu, za katerega je napisala nekaj iger, bila pa je tudi med ustanovnimi člani krškega literarnega kluba, ki je močno obeležil posavsko kulturno dogajanje. Pesmi je objavljala v domačih literarnih publikacijah, na radiu v Ljubljani in Trstu. Piše krajše dramske tekste in poezijo. Njen prvenec prinaša 18 pesmi in pesmi v prozi, ki so zvečine ubrane v impresije ter zaznamovane z erotiko in sanjarjenjem, v rahlo tkivo čustvene ubranosti pa ostro zarezuje zunanji svet s svojimi vsakodnevnimi banalnostmi, ki pa so pač sestavni del tega življenja. Tako jih avtorica tudi sprejema, ne jemlje jih tragično, v njeni poeziji pa ti rezi vseeno učinkujejo dramatično.

Četudi je ločevanje poezije na žensko in moško hudo vprašljivo, pa je vendar mogoče prav v primeru pesmi Marije K. Mirtič reči, da gre za poezijo, ki nosi iz-

razito žensko obeležje, saj ubeseduje doživljajski svet, ki je moškemu čustvovanju če ne že tuj pa vsaj bolj odmaknjen.

Oblikovalec je dal v knjigi precejšen poudarek likovni opremi. Gre za cikel barvnih ženskih aktov, ki po svoji realističnosti, ostrini in osvetlitvi skoraj da ne sodijo v pesniško zbirko, so pa sami po sebi zanimivi in vredni pozornosti.

MILAN MARKELJ

Kondorji od srednjega veka do modernizma

Imenitna knjižna zbirka Kondor, ki že vrsto let izhaja pri Mladinski knjigi in bogati slovenske knjižne police z izbranimi deli iz svetovne in domače književne zakladnice, je bogatejša za štiri nove knjige, ki so z zadnjo dosegle že zaporedno številko 278. Kot je že v navadi, sta tudi v tokratnem paketu zastopani tako svetovna kot domača književnost, obe s po enim sodobnejšim avtorjem in enim iz starejše književnosti.

Svetovne barve, in to iz najstarejših časov, predstavlja prevod prozne in jezikovno posodobljene verzije znamenitega viteškega romana s konca 12. stoletja, ki ga je napisal Cheretien de Troyes. PERCEVAL, ZGODBA O GRALU, ki jo je poslovenil Vital Klabus, s spremno besedo pa opremil Miha Pintarič, je najznamenitejši in najpomembnejši starofrancoski viteški roman, ki je v srednjeveško književnost vnesel legendo o gralu, sveti posodi, ki prerašča v simbol hrepenenja, predanosti in vere.

Med najbolj značilne in po mnenju večine kritikov najboljše romane ameriškega pisatelja Williama Faulknerja sodi kratki roman V SMRTNI URI. Zgodba je preprosta, pripoveduje o tem, kako vdovec in njegovi otroci izpolnijo željo pokojnice in jo odpeljejo pokopat v neko mestece, ki si ga je pokojnica izbrala. Čar in moč romana pa nista v zgodbi, ampak v načinu pripovedovanja, ki ga je Faulkner uporabil; menja glasove pripovedalcev in s tem zorni kot in načine pripovedi. Roman je prevedel Srečo Fišer, spremno besedo pa je napisal Andrej Blatnik.

Slovensko klasiko predstavlja v slovenski književnosti redek primer romana v pismih - ZORIN Josipa Stritarja. Ganljiva in tragična ljubezenska zgodba, v kateri se je Stritar zgledoval po znamenitem Goethejevem Wertherju in Rousseaujevi Novi Eloizi, se za razliko od ostalih tedanjih slovenskih pripovedi dogaja v širnem svetu, je torej svetovljanska in je nadahnjena s svetoljubjem, kar vse jo je ob izhajanju in jo še danes uvršča na zanimivo mesto v našem slovstvu.

Od sodobnih slovenskih pesnikov se je v Kondor tokrat uvrstil modernistični poet Niko Grafenauer z izborom iz vseh njegovih dosedanjih pesniških zbirk ter z dodatkom treh še neobjavljenih pesmi in dvema esejema, vse pod skupnim naslovom VEZI DALJAV. Izbor in spremno besedo je pripravila kritičarka in esejistka Tea Štoka, ki uvršča Grafenauerjevo delo v vrh slovenske moderne poezije.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

• Založba Artur je izdala zbornik ZNANJE VELJA, ki je izvirno delo 15 slovenskih strokovnjakov za področje znanja in učenja.

• Založba Matit je izdala knjigo Matjaža Chvatala BREZNO.

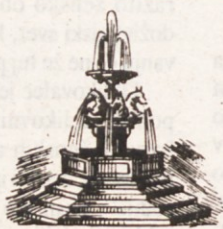
• Pri Mihelaču je Kajetan Kovič izdal novo prozno delo PROFESOR DOMIŠLJIJE, LJUBLJANSKA ZGODBA.

• V novi zbirki Mladinske knjige Ilustrirani klasiki sta izšli dve knjigi: **Julesa Verna** V OSEMDESETIH DNEH OKROG SVETA in **Rudyarda Kiplinga** KNJIGA O DŽUNGLI.

• V počastitev 50-letnice konca 2. svetovne vojne je izšla knjiga **Vilija Dolžana** POBIČEVI SPOMINI, v kateri avtor obuja spomine na težke vojne čase.

Mestno županstvo

v Rudolfovem
proda
vodnjak,
kateri stoji na
glavnem trgu.

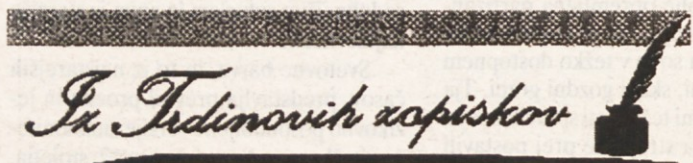
Pismene ponudbe

naj se pošljejo
podpisanemu žu-
panstvu do
15. aprila 1903.

Mestno županstvo Rudolfovo,
dne 25. aprila 1903.

(86-1)

STARI NOVOMEŠKI LITOŽELEZNI VODNJAK – Čeprav Novo mesto obdaja voda s treh strani voda, je meščanom preskrba z njo v preteklosti povzročala nemalo težav. V drugi polovici preteklega stoletja so napeljali vodo iz Krke na Glavni trg. V železarni na Dvoru so mestni veljaki naročili vodnjak, ki so ga leta 1861 tudi naredili in slavnostno postavili na svoje mesto. Vodnjak je imel stopničasti podstavek, na katerem je bila šestokotna kotanja. V sredini je bil stebel s štirimi konjskimi glavami. Mestni može so ga leta 1903 prodali gimnazijskemu profesorju Gašperju Pammerju, ta pa ga je poklonil svojemu rojstnemu kraju Trabergeru na avstrijskem Štajerskem. Tam je bil v uporabi do leta 1961. Na njegovo stoto obletnico so ga odstranili in odpeljali med staro železo. (Priprava zgodovinarica Majda Pungercar)

Svobodna Evropa – S Francozi sočutje če dalje veče v vseh stanovih... Langerju pisal že dvakrat vrtar, Prus iz tabora pred Parizom, kako slabo gre Prusom, da so vsi trudni, izstradani, prezeblji, premočeni, raztrgani, bosí, ušivi, da počenajajo grozne okrutnosti etc. Vse to verjame se rado in slastno pripoveda dalje, mnogi zamikajo se v ono dobo, ko bo Pruska vojska popolnoma poginila, potem bo pa udarila svobodna Evropa tudi na Moskova etc.

Ne znajo gospodariti – Kranjčani – Hinjci imajo sicer kamnito zemljo ali jako rodno – dobre grunte. Ali se vedno pravdajo, neprestano hode v Žužemperk k gosposki. Tudi ne znajo nič preračunati in gospodariti. Jeseni krmijo prasce z obilno koruzo, spomladi pa je kupujejo potem drago sami za se. Pri volih so tudi že silno zgubili, upljeva je jih brezskrbno nepoštenim mesarjem.

Vino na drožah – Vino na drožah imeti zmatrajo i dolenski kmetje za naj bolje. Ne izučí jih nič skušnja, kolikrat se vino in sod spridita.

ENKRAT DOLI, ENKRAT GORI!

Svet nas je leta 1941 zapustil. Nemški vojni ujetnik sem bil in kaj mi je takrat padalo? Nič, razen lakote, ustrahovanja in zmrzovanja. Režeji smo bili, smilili smo se le sami sebi. Kopali smo se v mrzlem zimskem zraku, vsak dopoldan tri ure "postrojavanja", za kosilo pa nekaj krompirčkov in črviv sir. Velika lakota je bila, še hujša zaradi težkega dela. Vlak, ki je pogosto tulil, me je spominjal, kako daleč je moja postaja Kočevje. Kot preganjana zver sem bil s sotrpini v taborišču Falingbosten XI.B Hannover. A to je bil šele začetek velikega križevega pota.

Večkrat sem se vprašal, zakaj sem tu, kaj sem naredil. Nisem ne ubijal ne kradel, a vendar sem bil zapornik. Moje ime je bilo sestavljeno iz sedmih črk – ujetnik.

Z mrakom je zavladal mir okoli barak. Volčjaki so lajali in grizli, če se je kdo od ujetnikov prikazal pri vratih. Včasih smo ponoči v baraki pekli krompir, ki smo ga nakradli, ko smo ga nakladali na vagon. Smrt smo pričakovali vsak dan. Esesovci so hodili okoli barak. Potrpežljivo in s strahom smo čakali, kaj bo.

Rdečkast pruski mesar je imel čez našo barako. Preganjal nas je kot pse: kričal, pretepaj in brcal. Včasih je s plesočim korakom prišel visoki oficir pogledat, kaj se dogaja v baraki. Križ je imel na prsih in veliko odlikovanj, na obrazu pa čuden nasmehek, poln hinavščine. Bali smo se ga kot hudič križa. S seboj je imel vedno še dva oficirja, podoficirja in nekaj vojakov. Dobro je bil zastražen.

Moj ujetniški križev pot se je začel v Italiji. Italijani so nas prekrstili v ribele in poslali v Gonars, od tam pa na otok Sardinijo na delo v rudnik Calari. Tri dni smo delali, potem pa obležali. Stenice in uši so nas nosile, pile še tisto kri, ki je ostala v žilah. Iz mojih lačnih, globokih oči niso mogle priteči solze. Pismo je potovalo po prejšnjih "lagrih"

pol leta, paketi so tako postali plesnivi in neuporabni. Vsak dan so romale lesene krste z okostnjaki na pokopališče.

Jeseni 1943. leta so nas ujeli Nemci in nas pomešali med italijanske oficirje, misleč, da smo Italijani. Med nas so prišli Slovenci, nam prinesli hrano in pakete ameriškega Rdečega križa. To pa je bilo za Italijane preveč. "Zakaj tudi mi ne dobimo paketov?" so nas spraševali. Odgovorili smo jim: "Počakajte štiri leta, pa vam bomo še mi dali svojega!"

Ko pa sem prišel 1945. leta domov, sem delal pri Gozdni upravi Kočevje. Šef uprave inž. Lojze Rus mi je rekel: "Peter, ti si bil vojni ujetnik in veš, kako bo treba z njimi ravnati." In me je poslal s štiridesetimi vojnimi ujetniki v Malo Goro pospravljat ostanke Rupnikove linije. Šel sem sam z njimi, brez puške. Devali smo lubje na kupe, rušili ostanke barak in podirali na pol odrezano drevje in tako napravljali les za celulozo. Najboljši pri tem delu so bili romunski Nemci, gozdni delavci. Bilo jih je samo deset, a so odtehtali vseh ostalih trideset.

Eden od njih je našel kratko italijansko puško, zavito v lubje, in 200 nabojev. Takoj mi jo je prinesel. No, tako smo hodili na delo vsak dan do konca njihovega ujetništva. Akademski slikar Hinkelde me je ob neki priložnosti narisal in mi dal sliko za spomin. Leta 1948 so nemški vojni ujetniki odšli domov. Tako so tudi oni skusili tegobe ujetništva.

Veliko mest sem videl v Italiji in Nemčiji z lačnimi očmi, veliko kilometrov sem se prevozil v živinskih vagonih. Kaj mi mar sedaj spomenik v Gonarsu. Tu so še Bergamo, Buzeto (rojstni kraj Verdija), Calari - Sardinija (rudnik črnega premoga), Stalag XI.B. Falingbosten in III.A. Mosburg na Bavarskem, kjer sem pričakal konec vojne.

Vsi ti spomeniki preteklosti, ki me po vojni vabijo, da si jih ogledam, so mi več kot zopni. Preveč sem se prepeljal pozimi v ži-

vinskih vagonih, premražen in lačen. Kaj mi je še ostalo od vsega tega? Navadni dnevi, jesensko sonce in čas pred zimo. Ne vem, kako ga bom prestal. Kako naj vse to potešim? Ponoči zaspi in se prebudim, ne morem ponovno zaspati. Sanjam o Nemcih, ki me lovijo po vagonih z "mašinkami".

V meni na stara leta nekaj gloda. Komu naj vse to povem, saj mi nihče nič ne verjame. Pravih sočnih sodobnih besed ne znam napisati, te, ki jih zapisujem, pa se mi zdijo betežne in blede. Kaj mi je še ostalo od vsega: samota, preteklost, spomini, sedanost. Prihodnost pa je vprašljiva.

M. L.

MOJ SODELAVEC

Moj nekdanji sodelavec je bil človek posebne vrste. Eni so rekli, da se pač ni rodil ob pravem času. Imel je same lepe lastnosti. Bil je bolj tih, mirne narave, skromen, ljubezniv, ustrežljiv, znal je sočustvovati s trpečimi, z nikomer ni bil skregan, na nikogar jezen, proti nikomur ni rekel žal besede, bil je veren in delaven, po moji oceni skoraj preveč. Delal je dlje kot drugi, delal ob sobotah, nedeljah, praznikih, ves dopust je prebil na delovnem mestu. Kdo bi dejal, da je delal zaradi plačanih nadur. Kje pa! Niti pomislil ni na tak denar. Če pa mu je vodstvo priznalo nagrado za izjemno pridnost pri delu, jo je odločno zavrnil, rekoč, da je za svoje delo že tako plačan.

Nikoli ga ni nihče videl za pogrnjeno mizo, obloženo z dobrotami. Od rajanja in veseljačenja je bil daleč stran. Nič ga ni jezilo, kaj jezilo, niti ganilo ga ni, ko smo to drugi počeli. V njegovi pisarni je bila peč tako zametana z arhivom, da se ni dalo v nji pozimi zakuriti in tako je delal kar v mrzli pisarni, pa še okno je imel odprto. Vprašala sem ga, kako more prenašati tak mrz, pa je rekel, da ne zebe.

Če so kje nebesa, so bila ob njegovi smrti na stečaj odprta. Štejem si v čast, da sem ga poznala in da je bil moj sodelavec.

3

Med gusarji je postal najbolj slaven Waležan Henry Morgan, ki je zamenjal dolgočasno življenje na bogatem očetovem posestvu za pustolovsko mornarsko življenje. S tridesetimi leti je postal kapitan gusarske ladje, kmalu pa celo viceadmiral gusarskega ladjevja. Morgan je kljub roparski žilici ostal domoljub, saj je najraje plenil španske ladje in posestva. Angležem, ki jim v pogostih spopadih s Španci ni vedno kazalo najbolje, je prišla kar prav pomoč gusarjev. Neuradno so ropali z blagoslovom angleške vlade.

Prišlo je celo tako daleč, da je angleški dvor po- višal Morgana v plemiča za "narodne zasluge" in ga poslal na Jamajko kot namestnika guvernerja. Njegovi krvoločni mornarji so poslej preganjali gusarje z enako okrutnostjo, kot so prej ropali Špance. Seveda pa Morgan ni mogel iz svoje kože, tako da so ga zaradi življenja na meji zakona kar nekajkrat začasno odstavili kot namestnika guvernerja. Umrli je zapuščen in zapit v Port Royalu, ki so si ga gusarji izbrali za glavno oporišče.

Mesta na dolgem rtu pred prestolnico Kingstonom se je v najslavnejših gusarskih časih oprijel sloves najbolj pokvarjenega kraja vsega krščanskega sveta. To je bila prava podoba pekla na zemlji. O gusarskem gnezdu je popotnik Henderson v času, ko so se Morganovi gusarji spremenili v "mirne" prebivalce, zapisal: "Kraj je bil ovenčan pekel. Denar je bil vladar. Bradati mornarji, bronaste polti, izdelani od orkanov in neurij, okrašeni z dragimi kamni in oblečeni v najfinejšo svilo, so se majali opiti po obalah in kockali za zlatnike, katerih vrednosti nihče ni niti poskusil oceniti. Pivnice so bile polne zlatih in srebrnih vrčev, okrašenih z dragulji, ki so jih gusarji pokradli iz katedral Latinske Amerike. Vsaka hiša je bila zakladnica. Navadni mornarji so nosili v uhljih prstane z dragimi kamni. Nož so hitro in pogosto potegnili, in tako je po pretepu truplo umorjenega navadno ostalo kar na plesišču, dokler niso nehali plesati. Vsak od gusarjev je živel v senci vešal. Korak od dovoljenega svobodnjaštva do prepovedanega gusarstva je bil tako majhen..."

Port Royal pa je danes mirna ribiška vasica z nekaj hišami in staro angleško utrdbo, kjer zablodelih turistov ne ogrožajo niti najbolj nerodni žeparji.

Od sužnjev do neodvisnosti

Špance je veliko bolj kot bujni tropski otok zanimalo zlato na ameriški celini. To so izkoristili Angleži, ki so leta 1655 po desetletjih spopadov uradno prevzeli oblast nad otokom. Toda z novimi oblast-

Igor Fabjan

Življenje v ritmu reggaeja

niki se niso sprijaznili španski priseljenci, ki so se z oboroženimi sužnji še nekaj let upirali Angležem.

Jamajka je začela novim gospodarjem prinašati velike dobičke šele nekaj let po pregonu Špancev, ko so začeli intenzivneje gojiti sladkorni trs. Kolonija je postala najdragocenejša plantažna posest v vsej Zahodni Indiji, novopečeni bogataši pa so bili podobni ošabnemu angleškemu vladajočemu razredu. V svojih rokah so imeli vso oblast na otoku. Za zabavo so streljali pobegle sužnje, prirejali konjske dirke, razkošne plesne in sprejeme. Črni sužnji so bili popolnoma brezpravni. Kadar so se pregrešili, so jih pretepali z biči in jim odirali kožo, na krvaveče rane pa so jim polagali sol, poper in stopljen vosek. Tiste, ki so si drznili pobegniti, so večinoma ujeli, jih za kaznen pribili na kol in jih počasi žgali po telesu. Sužnje so vklepali v verige, okoli vratu, noge in včasih tudi skozi ustnice pa so jim pripeli jeklene obroče.

Sužnji so se pogosto uprli in proti veleposestnikom bojevali prave vojne. Iz pobeglih sužnjev in črncev, ki so jih na otok pripeljali Španci, je nastal narod Marooni, ki se je obdržal do danes. Marooni so se utrdili v nedostopnih planinskih krajih. Vlade čete so jih trdovratno preganjale, toda dokončno jih nikoli niso porazile. Z njimi so sklenili premirje in jim podelili svobodo in zemljo. V zameno so postali Marooni nekakšna otoška policija, ki je vračala pobegle sužnje okrutnim gospodarjem, čeprav so vedeli, kakšna kazen jih čaka. Angleži so s tako modro politiko iz zagriženih nasprotnikov pridobili zanesljive oborožence, ki so dobro poznali pragozd in hitro polovili pobegle sužnje.

Razkošno življenje plantažnikov ni trajalo dolgo. Z odpravo suženjstva leta 1838 so bogati lastniki plantaž izgubili ceneno delovno silo in njihov sladkor ni mogel več konkurirati sladkorju, ki so ga v Evropi pridobivali iz sladkorne pese. Osvobojeni sužnji so večinoma postali mali kmetje, toda za borne koščke zemlje so se morali plantažnikom oddolžiti s slabo plačanim delom na njihovih posestvih. Množica črnih brezdomnih delavcev je bila v tem času kljub pridobljenim državljskim pravicam popolnoma brez moči. Niso govorili enotnega jezika, posameznika črnska plemena so si bila v laseh še iz afriške domovine. Jamajka je ostala britanska kolonija vse do

leta 1959, ko so ji priznali delno avtonomijo, leta 1692 pa so potomci sužnjev končno dočakali težko pričakovano neodvisnost svoje otoške države.

Razvpiti Kingston

Kingston je prestolnica Jamajke že vse od leta 1872. V mestu in okolici je precej industrije, ki se je razvila zaradi enkratnega naravnega pristanišča, enega največjih na svetu. Obalo pred oprtim morjem varuje 14 kilometrov dolg rt Palisadoes, na koncu katerega so zgradili nekdanje gusarsko mesto Port Royal.

Želja po boljšem življenju je v Kingston privabila na tisoče priseljencev, ki so prodali svoje borno imetje na vasi in z velikim upanjem prišli v veliko mesto. Toda večini se želje po dobrem zaslužku niso nikoli uresničile. Še več, v mestu je bilo življenje še težje, saj tu ni bilo mogoče več živeti od koščka zemlje, ki na vasi običajno zadostuje za preživetje velikih družin. Toda poti nazaj ni bilo več. V nekaterih predelih Kingstona so zrasla velika naselja zasilnih kolib. Mnogi revni priseljenci so se naselili v barakarskem naselju Trenchtown v zahodnem delu Kingstona. Tu so našle dom neizpolnjene sanje, neizpolnljive želje, tu se je nagnetlo preveč ljudi, ki so se borili za obstoj pod vedno toplim soncem. Priseljenci so večinoma živeli v napol podrtih hišah, narejenih z mnogo improvizacije iz ostankov pločevine, lesa, lepenke... V premajhnih prostorih so se drenjale velike družine, družbo pa so jim delala odprta smetišča in neurejena kanalizacija. Le redki so imeli srečo, da so živeli v starih državnih hišah kolonialne angleške vlade, kjer so imeli na voljo celo tekočo vodo sredi tesnega dvorišča. Za mnoge, ki so še danes ujeti tu, se življenje ni bistveno spremenilo!

Sredi šestdesetih let je vlada podrla del barakarskih naselij in zgradila državne bloke, ki se jih je hitro oprijelo ime betonska džungla. Življenje naj bi postalo znosnejše, toda še daleč ne za vse. Srečneži, ki so dobili trdno streho nad glavo, so postali vneti pristaši vlade. Kmalu je prišlo do vse hujših nasprotij med prebivalci revnih naselij. Politika ja prevladala nad razumom in razprtije so rojevale vse več nasilja, ki v revnih predelih zahodnega Kingstona tudi danes vsakodnevno pobira svoj krvni davek. Prav

v najrevnejših naseljih domujejo številne tolpe, ki varujejo svoj teritorij. Oboroženi spopadi, med katerimi pogosto padajo tudi nedolžne žrtve, so postali nekaj običajnega.

Toda prav tu, v najrevnejših predelih Kingstona, je nastal najuspešnejši jamajški "proizvod". V Trenchtown, eno izmed revnih naselij priseljencev, segajo korenine reggaea, glasbe, ki je postala priljubljena po vsem svetu. Tu je v šestdesetih letih začel svoj glasbeno pot Bob Marley, ki ga imajo domačini za kralja reggaeja. Marley je to zvrst glasbe ponesel v svet in z njo tudi verski kult rastafari, ki se je začel širiti po Jamajki v tridesetih letih tega stoletja. Reggae je že od svojih začetkov vseboval nedvoumno socialno in politično sporočilo in se je najprej prijel prav v revnih četrtih, kjer desetstiči še danes zama napajo na človeka dostojno življenje.

Za mnoge Jamajčane je uspeh na glasbenem področju ena najbolj zanesljivih možnosti, da ubežijo revščini, ki pesti veliko večino otočanov. Ob več kot 30-odstotni nezaposlenosti, ob visokih cenah in plačah, ki pogosto ne dosega niti 100 ameriških dolarjev mesečno, je igranje v kateri izmed številnih reggae skupin še kako donosno in zabavno obenem. Mnogi vsako leto preživijo nekaj mesecev v Evropi, kjer v različnih glasbenih klubih zaslužijo dovolj, da lahko preostanek leta v miru lenarijo pod vedno toplim jamajskim soncem...

Kako je nastal reggae

Reggae je nenavadno privlačen ritem. Njegov predhodnik je bil mento, čigar korenine segajo v afriško domovino sužnjev, ki so jih prepeljali na Jamajko. Mento je bil priljubljen zlasti na podeželju, igrali pa so ga na banjo, kitare, bobne, klarinet in saksofon. To ljudsko glasbo so v višjih slojih sprejeli šele sredi štiridesetih let, ko je po najbolj priljubljenih klubih nastopal Lord Fly. Na otoško glasbo, ki je bila še daleč od reggaea, je v petdesetih letih opozoril Harry Belafonte, ki je s svojimi uspešnicami ustvaril modo "otoške glasbe". Po zatonu menta je postal popularen rhythm and blues (R&B), tega pa je sredi šestdesetih let nasledil ska z najpopularnejšimi izvajalci The Skatelites. Ska je že vseboval protestno noto revnih in verskega gibanja rastafari. Z zatonom skaja je nastopil čas rock steadyja in besedil, ki so odražala napete politične razmere na otoku. Reggae je mešanica vseh omenjenih stilov, a s posebnim nabojem, ki mu ga je dalo versko gibanje rastafari. Združuje ameriški rhythm in blues, jamajški mento in calypso, soul, ska, rock-steady in afriško glasbo burru.

Igor bi šel na Miami Beach

Primcu priložnost za trening v Ameriki - Začel priprave
- Sam svoj menedžer - Uspel ples na Otočcu

NOVO MESTO - Nastop Igorja Primca na olimpijskih igrah v Atlanti sicer še ni povsem pozabljen, a najboljši novomeški atlet nima več časa za obujanje spominov. V ponedeljek, 14. oktobra, se je po treh tednih počitka namreč zanj že začela nova sezona, ta čas pa ima polne roke del tudi na marketinškem področju, saj je po odhodu Primoža Žižka na študij v Anglijo postal tudi sam svoj menedžer.

Igorjev dolgoročni cilj je uspešen nastop na naslednjih olimpijskih igrah leta 2000 v Sidneju, do takrat pa ga čaka kar še nekaj pomembnih tekmovanj - prihodnje leto svetovno prvenstvo v Atenah in sredozemske igre v Bariju v Italiji, leta 1998 evropsko prvenstvo v Budimpešti, leta 1999 pa spet svetovno prvenstvo. Njegova želja je tudi, da bi na-

• Priprava vrhunskega športnika na največja svetovna tekmovanja in nastopi na vrsti tekmovanj skozi celo leto seveda niso poceni. Kar lep del denarja, ki ga Igor potrebuje, so prispevali udeleženci plesa Igorja Primca na Otočcu, ki ga je vodil Sašo Hribar, prostovoljne prispevke pa so dali: LDS (J. Derganc in B. Kovačič), Mestna občina Novo mesto (R. Judež, M. Menger), Brain (D. Blažič, A. Zoran) in Radio Krka, ki so dali največ, poleg njih pa še predstavniki naslednjih podjetij in ustanov ter posamezniki: Agencija za šport, Step, List biro oprema, Club discoteca Otočec, Terna, Alfa, Baragel, Feniks, Enigma, Tilia, Boris Dular, AG, SKB, Stiki, Zlatarstvo Kranjc, Ključavničarstvo Peric, Roni, Avto Slak, Klub Vida, Računalniški inženiring Zlatko Avbar, Alp sport, Vip, Pomada, Kik interier, Kerametel, Ton son, Soke, Reaing, Exluzive sport, Tehnis, Marjan Špiler, Konvikt, Mala klinika cinizma oziroma Franci Kek, Žefran in Windish print.

slednjo sezono lahko nastopil na več mitingih za Grand Prix, ven-

dar je tam njegov nastop poleg dobrega izida odvisen tudi od volje in naklonjenosti tujih menedžerjev, ki zbirajo tekmovalce za posamezna tekmovanja.

Rezultat v poletni sezoni je odvisen predvsem od tega, kako dobro športnik dela jeseni in pozimi, ko so na vrsti temeljne priprave. Igorju se je ponudila možnost, da bi 18. novembra odpotoval na enomesečne priprave v Miami Beach skupaj z varovanci trenerja Srdjana Djordjeviča, med katerimi je kopica znanih imen slovenske atletike - Britta Bilač, Gregor Cankar, Ksenija Predikaka, Jerneja Perc in Anja Valant.

I. V.

V programu plesa Igorja Primca je na Otočcu nastopila tudi plesna skupina Urška. Kot diplomant Fakultete za telesno kulturo, kjer je Igorja poučevala ples novomeška rojakinja in nekdanja metalka kopja dr. Meta Zagorc, pa se je Igor izkazal tudi v tej športni panogi, saj je za plesno točko s plesalko iz Urškine plesne šole požel gromek aplavz.

Sonce na obzorju novomeškega squasha

Spet bodo lahko vadili doma

NOVO MESTO - Novomeščani so bili pred leti med prvimi, ki so se v Sloveniji lotili squasha tudi po tekmovalni plati, bili so pobudniki ustanovitve zveze in ligaškega tekmovanja. V vrstah novomeškega squash kluba Hrast so bili ves čas tudi igralci, ki so spadali v sam slovenski vrh. Žal je bilo eno samo igrišče, ki ga je na Mestnih njivah zgradil Miha Legan, premalo, da bi squash center posloval rentabilno; morali so ga zapreti, igralci pa se sedaj že nekaj časa vozijo na treninge trikrat na teden v Ljubljano, medtem ko se tolikokrat na teden doma trdo delajo na kondiciji.

Vse kaže, da bo kmalu bolje. Novo mesto pa bo na pogo-rišču starega dobilo nov klub. Na Dolnji Težki Vodi Windish-shuvi nad novo delavnico gradijo dve igrišči, ki bosta služila tudi njihovima sinovima Sebastjanu in Sandru ter ostalim mladim nadarjenim novomeškim igralcem squasha Mojci Blažič, Borutu Pečarju, predvsem pa najobetavnejšemu slovenskemu igralcu Klemenu Gutmanu (vsi so daleč najboljši v svojih kategorijah v Sloveniji) in nenazadnje Goranu Vučkoviču, nekaj časa najboljšemu slovenskemu igralcu, ki sedaj še nastopa za ljubljanski Squashland, je pa trener Novomeščanov in se namerava kasneje tudi vrniti v domači klub.

I. V.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

Žiga lepši v zraku kot Anže

Poletno državno prvenstvo v smučarskih skokih za dečke
do 9 let v dolenski Planici - Zabrdju

ZABRDJE - Sončno nedeljsko popoldne je privabilo na poletno državno prvenstvo v smučarskih skokih dečkov do 9 let v Zabrdje pri Mirni na 14-metrsko plastično skakalnico kar 61 tekmovalcev iz 14-ih slovenskih klubov. Že prva serija je pokazala, da bodo nasledniki Mirana Tepeša (ki je bil tokrat med sodniki), Primoža Ulage, Peterke in drugih skakali na vso moč, kajti kar nekaj korajžnih fantičev je doskočilo okrog kritične točke (14 m) skakalnice in ko je eden izmed tekmovalcev malo bolj grdo padel, je vodstvo njegove ekipe zahtevalo skrajšanje zaleta in razsodišče je ponovilo prvo serijo. Škoda, kajti najboljši domačin, Blaž Dim (SK Zabrdje), je bil ob koncu razveljavljene serije na odličnem 7. mestu, po ponovljeni in 2. seriji pa je s skokoma 11,5 in 12,5 m ter s 186 točkami pristal na solidnem 15. mestu.

Zelo se je izkazal s srčnostjo tudi najmlajši (letnik (1991!)) skakalec tega državnega prvenstva, domačin Denis Kramar (SK Zabrdje), ki je s startno številko 1 pristal na 58. mestu. To pa je bil tudi eden poglavitnih ciljev odločitve SK Zabrdje, da je prevzel organizacijo poletnega državnega prvenstva.

P. P.

ZMAGAL ŽIGA PRED ANŽE-TOM - Domačini so se spet izkazali kot dobri organizatorji in dolensko gostoljubni. V takem okolju je Žiga Pelko (SK Triglav) pokazal najlepši slog, s skokoma enake dolžine (13 in 13,5 m) kot drugo-uvrščeni Anže Pevc (SK Sam Ihan) zbral 215 točk in ugnal tekmece za 9 točk, tretjeuvrščenega Sandija Muhedinoviča (SSK Ilirija center) pa za 11,5 točke. Na posnetku: Luka Kolman (SSK) bi se z lepim slogom in solidnima dolžinama gotovo uvrstil med deseterico, a je, žal, v drugo podrsal. (Foto: P. Perc)

ZMAGA TOPLIČANOV

DOLENJSKE TOPLICE - Košarkarji Dolenjskih Toplic so v zadnjem kolu tekmovanja 5. košarkarske lige s 60:55 (26:29) premagali Trim Hraše iz Postojne. Najboljši topliški strellec je bil Darko Klobučar s 26 točkami.

DOBER ZAČETEK

SEMIČ - Strelci semiške Iskre so dobro začeli tekmovanje v drugi strelski ligi. V prvem kolu so na domačem strelišču s 1690:1668 premagali ekipo strelske družine Proleter, ki je še lani nastopala v prvi ligi. Med posamezniki se je tokrat posebej izkazal Jože Ivanetič, ki je s 573 krogi izenačil svoj osebni rekord. Naslednjo soboto bodo semiški strelci nastopili v Ljubljani, kjer se bodo pomerili s tamkajšnjo ekipo Krim Moris.

IZLET V NEZNANO

NOVO MESTO - V soboto, 26. oktobra, bo planinska sekcija Intel servis pripravila planinski izlet v neznano na vrh visok med 1000 in 1600 metrov. Čena izleta je za člane PZS 2000, za nečlane pa 2500 tolarjev, odhod bo s parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje ob 6. uri. Prijavite se lahko pri Marku Remsu po telefonu (068) 323 724 (dopolndne) oziroma 26 811 (popoldne).

KARATEISTU VAŠU BRON NA AUSTRIA OPEN

FURSTENFELD - Na enem izmed najmočnejših evropskih članskih karate turnirjev, na Austria Open Grand Prix, sta 21-člansko slovensko reprezentanco zastopala tudi dva sevnika karateista. Silva Koželja je nasprotnik z nedovoljenim udarcem poškodoval po obrazu, tako da je moral poiskati pomoč v bolnišnici. "Bronasti" z zadnjega svetovnega prvenstva v Južni Afriki Sašo Vaš pa je na odprtem prvenstvu Avstrije spet osvojil bron, eno izmed 6 kolajn slovenskih tekmovalcev.

KATRA KLUB

NOVO MESTO - Renault 4 - Katra klub je društvo lastnikov avtomobilov renault 4 oziroma popularnih katrc. Letos so pripravili že dve srečanju, prvo v Žalcu in drugo v Bohinju, tretje srečanje pa bodo pripravili 26. oktobra v Čateških Toplicah, kjer se bodo katraši pomerili tudi v spretnostni vožnji, menjavi rezervnega kolesa, montaži prtljajnika in podobnih spretnostih.

Šport iz Kočevja in Ribnice

KOČEVJE - V petem krogu v prvi državni ligi so rokometarje Kočevja gostovale v Žalcu in v enakovredni tekmi pokazale zelo dobro igro in ni veliko manjkalo, da bi presenetile. Igralke Juteksa so z ostro igro v obrambi - sodnika sta jim sedemkrat dosodila sedemmetrovko - ustavile sicer gibljiv kočevski napad. Najboljše strelke pri Kočevju so bile: Lorena Mikulin 8, Mira Dragičević 6 in Andža Vuk 4. Varovanke trenerja Mikulina so na šestem mestu s štirimi točkami.

RIBNICA - Že pred tekmo so bili igralci Inlesa trdno prepričani v uspeh proti lanskemu prvoligašu. Od 20. minute naprej so z odlično igro v obrambi in učinkovitim napadom strli začetni odpor gostov. V 45. minuti je trener Šibila zamenjal najučinkovitejše strelce, sicer bi lahko gostom prizanesli hujši poraz, kot je 30:18 (13:8). Največ zadetkov za Inles so dosegli: Škaper 8, Hudak 6 in Hojč 5. Ribničani so po petem krogu s štirimi točkami na šestem mestu.

RIBNICA - Lep uspeh so dosegli rokometarji Kočevja, ki so v drugem krogu 2.A lige premagali Mitol iz Sežane s 32:24. Na začetku ni kazalo na tako prečeljno zmago, saj je bil izid vseskozi izenečen. V 40. minuti so Kočevci z delnimi protinapadi strli odpor izkušenejših gostov in zmaga je ostala doma. Najučinkovitejši strelci v kočevski ekipi so bili: Malnar 9, Bizjak 6 in Poje 5. V Črnomlju so gostitelji premagali DVZ Ponikve (24:21), čeprav so bili gostje

boljši v prvem polčasu.

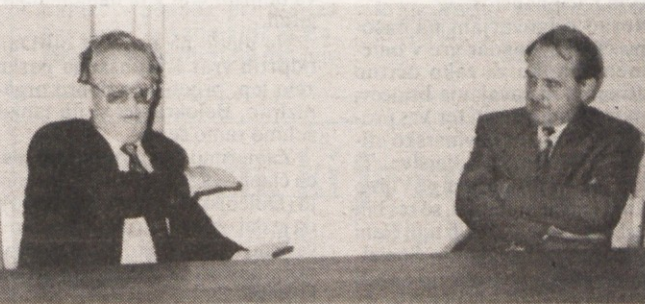
KOČEVJE - Nogometaši Kočevja so v ljubljanski medobčinski ligi že petič zaporedoma zmagali. Nekdanjega drugoligaša Medvode so nadigrali v vseh prvinah igre, tako da končni izid 5:0 odgovarja dogodkom na igrišču. Zadetke so dosegli: Igor Murn, Dušan Ravtar, Dejan Bruner, Igor Muhvič in Alen Fugina. S 17 točkami so Kočevci tretji.

RIBNICA - Na igrišču Ugar je bila tekma 3. kroga Adria lige v rugbyju. Kolinska Bežigrad je izgubila z DHL 11:49, v drugi tekmi so igralci Ribnice v prvem krogu Adria mladinske lige premagali vrstnike Policijske akademije iz Zagreba s 23:0. Ribničani v prihodnjem krogu igrajo v Sisku.

KOČEVJE - Kočevske kegljave in kegljači so v tretjem krogu v drugi državni ligi dosegli polovičen uspeh. Članice so gostovale v Šoštanju in tekmo nepričakovano visoko izgubile z 2:6. Člani so se izkazali proti ljubljanskemu Slovanu v gosteh. V zanimivi tekmi so zmagali s 6:2.

MEDVODE - Lep uspeh so na gostovanju dosegli košarkarji Snežnika. V petem krogu v prvi B ligi so v Medvodah premagali istoimensko ekipo s 84:70. Kočevci so bili še posebej učinkoviti v drugem polčasu, ko se je razigrala najboljša peterka. Poleg odlične igre v obrambi so gostje z natančnim metom za tri točke posvetovali domačo obrambo. Snežnik s tremi zmagami deli tretje mesto.

MILAN GLAVONJČ

LITERARNI VEČER Z DR. BORISOM PATERNUJEM - V okviru prireditve ob kočevskem občinskem prazniku je bil prejšnji četrtek v Šeškovem domu v Kočevju literarni večer z akademikom prof. dr. Borisom Paternujem. Pogovor z enim osrednjih slovenskih literarnih zgodovinarjev novejšega časa, ki je s svojim delom sredi petdesetih let prispeval, da se je do tedaj zanemarjena slovenska literarna znanost postavila na bolj trde teoretske temelje, je vodil njegov kolega dr. Matjaž Kmecl. Po krajšem preletu otroških let, ki jih je, rojen sicer v Predgradu leta 1926, preživel po raznih krajih Slovenije in le bežni omembi partizanskih, sta največ pozornosti posvetila letom, ki jih je akademik preživel na univerzi in njegovemu raziskovalnemu delu. Razstavo knjig in drugega gradiva iz njegovega bogatega opusa si je možno ogledati še danes v kočevski knjižnici. (Foto: M. L.-S.)

Z VLAKOM V ČRNMELJ - 5. oktobra smo se otroci, njihovi starši in delavke vrtca Gumbek iz Dol. Toplic ob prihajajočem tednu otroka pope-ljali na izlet z vlakom iz Novega mesta v Črnomelj. Nekateri otroci so se z vlakom peljali prvič, med vožnjo so obiskali tudi kabino, kjer je strojevodja. V Črnomlju smo si ogledali razstavljen muzejski lokomotivo, odpravili pa smo se tudi do vrtca na Čardaku, kjer smo pomalicali, se igrali na igrišču ter prepevali pesmi. Ogledali smo si tudi Črnomelj, nato pa smo se polni novih doživetij odpeljali v Novo mesto. (Marija Jordan, vrtec Gumbek iz Dol. Toplic)

STOTISOČI EPSON V SLOVENIJI ZA OTROKE - Na sejmu Sodobna elektronika 1996 so na razstavnem prostoru ljubljanskega podjetja Repro slovesno podelili laserski tiskalnik Epson predstavniku otroške bolnišnice v Ljubljani. V dobrih šestih letih, kolikor Repro pri nas zastopa tiskalnice Epson, so jih uspeli prodati nič manj kot 100.000. V tem času se je Epson na slovenskem trgu ustalil kot vodilna znamka ink-jet tiskalnikov tako za domačo kot za profesionalno rabo. Direktor Repro Ljubljana Miran Hrovat je ob tej priložnosti zbranim novinarjem in poslovnim partnerjem zagotovil ambiciozno podjetja, da tudi v naslednjih letih nadaljujejo s takšnim tempom. Poigral se je tudi s sloganom najnovejšega spota za Epson, ki trenutno navdušuje slovenske televizijske gledalce, in zatrdil, da so "tiskalnik Epson vredni svojega denarja". V imenu bolnišnice je darilo prevzel njen direktor, doc. dr. Rajko Kenda.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Že pogoreli poslanci so spet poskusili

Dol. list št. 41, 10. oktobra

V Dolenjskem listu je g. Vinko Blatnik na drugi strani objavil "Ljubljansko pismo" z naslovom "Že pogoreli poslanci so spet poskusili" in podnaslovom "Sestnajstera še hoče poslanske privilegije", v katerem navaja, da podpisniki "Lenarčič, Stanič in Veržolac izhajajo iz stranke Jelinčičevih nacionalistov".

Nerad odgovarjam na časopisne članke, vendar gre v omenjenem članku za tako očito podtikanje in zavajanje bralcev, da moram odgovoriti ter Vas prosim, da v skladu z novinarsko etiko objavite resnična dejstva. Ti gospodje, ki jih navaja g. Vinko Blatnik v svojem članku, so res bili člani SNS, vendar so bili tudi člani Demokratske stranke in Socialdemokratske stranke, pa tudi Zveze komunistov. Dejstvo je, da je bila naša stranka že vseskozi proti privilegijem in smo bili na začetku mandata leta 1993 edina stranka, ki je zahtevala, da se plače poslancev znižajo za 20%, kar je bilo tudi izglasovano. Navedeni gospodje so tej naši pobudi takrat nasprotovali, kar je bil tudi eden izmed vzrokov, da smo jih izključili iz SNS. Nato so nekateri večkrat zamenjali poslanske skupine v državnem zboru in so sedaj v poslanski skupini SND (Slovenska nacionalna desnica) oziroma SPS (Samostojna poslanska skupina).

Menim, da je prav, da volilci izvejo, iz katerih strank so navedeni poslanci. Grobo podtikanje in zavajanje bralcev pa je navajanje, iz katerih strank izhajajo, še zlasti, če so bili iz navedene (Jelinčičeve SNS) ravno zato izključeni. Upam, da g. Blatnik tega ni navedel namenoma zlonamerno, zato upam, da se bo opravičil.

RAFAEL KUŽNIK
poslanec SNS

Jablane dobro obrodile

Dol. list št. 40, 3. oktobra

K podpisu k fotografiji na 1. strani dajemo naslednje pojasnilo:

Ministrstvo za promet in zveze je pristojno za delitev dovolilnic, ki se na recipročni osnovi izmenjujejo s Hrvaško. Delitev poteka po kriterijih, zapisanih v Pravilniku o delitvi, ki je bil sprejet v soglasju z Gospodarsko in Obrtno zbornico Slovenije. Prevozniki med državama predstavljajo skupno število izmenjanih dovolilnic med državama in ne le število dovolilnic ene države.

Služba za stike z javnostmi pri Ministrstvu za promet in zveze za: VALENTIN L. FURLAN

Črnomaljski drobir

Dol. list št. 41, 10. oktobra

Župan Občine Črnomelj je naslovil na Zavod za izobraževanje in kulturo iz Črnomlja dve vabilu za udeležbo na Dnevu odprtih vrat Krajinskega parka Lahinja.

Bili smo prepričani, da sodimo v skupino posebej vabljenih go-

stov, ki so s svojim delom in dejavnostjo bistveno pripomogli promociji Krajinskega parka. Zavod za izobraževanje in kulturo je še pred leti organiziral in izvajal program regionalnega turističnega vodnika. Izobraževal je 18 vodnikov, katerim je iz svojih lastnih tržnih (in ne proračunskih) sredstev več kot tretjinsko sofinanciral šolnino.

Nekako istočasno je ZIK Črnomelj preko javnih del nudil mentorstvo, strokovno in finančno pomoč podjetnici iz Krajinskega parka, ki danes s svojim znanjem, sposobnostmi in izkušnjami uspešno vodi turistično dejavnost v parku.

Veliko časa, denarja in energije je ZIK vložil v razvoj programa študijski krožki, med katerimi je bil posebej uspešen krožek Spoznavamo Belo krajino s pomembnim poudarkom na Krajinskem parku Lahinja.

Krožku je sledil projekt Turističnega vodnika po Beli krajini, ki ga bomo zaključili do pomladi 1997.

Zaposlene na ZIK-u smo skupaj s štirimi pooblaščenimi turističnimi vodniki Krajinski park velikokrat in natančno prehodili, smo pa prvič izkoristile priložnost vožnje z vozom.

Prepričane smo, da ne gre za meriti ne organizatorju izobraževanja in ne turističnim vodnikom našega dejanja. Naša nova izkušnja je prepotrebna za dobro nadaljnje izvajanje programa turističnega vodnika po Beli krajini oziroma strokovno vodenje po parku.

Sicer bi pa turistični vodniki z veseljem park ponovno prehodili z gosti, če bi jih organizatorji Dneva odprtih vrat v ta namen angažirali.

Ne glede na to pa je bil Dan odprtih vrat Krajinskega parka zelo lep, prijeten in dobro organiziran. Belokranjci si jih lahko želimo samo še več.

Zamerimo le anonimnemu piscu članka v črnomaljskem drobnu (Dolenjski list, dne 10.10.1996), da je dal objaviti strokovno nepravilno informacijo, kar je skregano z novinarsko etiko in srčno kulturo.

Zaposlene na Zavodu za izobraževanje in kulturo in turistični vodniki za Belo krajino
prof. NADA ŽAGAR

Semičani imajo svoj občinski praznik

Dol. list št. 41, 10. oktobra

Od zadnje seje občinskega sveta ima tudi Semič, kot novoustanovljena občina, praznik. 28. oktober je dan, ko je bila 1941. leta ustanovljena 1. belokranjska četa na Smuku. Ta dan je veljal že pred osamosvojitvijo za krajevni praznik. V glavnem je bil namenjen komunistični eliti in takratnim DPO za svojo promocijo. Nikoli ga krajinani niso sprejeli za svojega, najboljši dokaz za to je, da ga zdaj pet let ni nihče več praznoval.

Z ustanovitvijo nove občine je bilo večkrat slišati potrebo o ustreznem občinskem prazniku in grbu, žal pa o tej temi resnih pogovorov med političnimi strankami v občini ni bilo.

Zato pa se je zgodilo to na zadnji seji občinskega sveta 1. oktobra, ko je ta brez dnevnega reda in predhodnih pogovorov pod točko razno izsilil glasovanje in sprejel odločitev o prazniku. Trenutno razmerje sil v občinskem svetu je v prid pogledov bivših komunistični eliti, katerim se pogosto pridružuje SLS oz. župan Ivan Bukovec.

Torej ostaja spomin na dogodek iz revolucije, ko praznuje samo ena stran. Nič nimamo proti ustanovitvi 1. belokranjski četi na Smuku, ki je tragično končala na Gor. Lazah, saj verjamemo, da so se fantje zbrali iz domoljubne želje izgnati okupatorja iz naše dežele. Večina jih ni vedela, da njihove domoljubne želje izkoriščajo komunisti v prid revolucije.

Zvesti celovitosti zgodovinskega spomina in odklanjajoč črnbelo slikanje zgodovine pa ne moremo mimo dejstva, da je prišlo na Slovenskem in tako tudi v našem kraju med vojno do revolucije, ki je v bratomorstvu zahtevala nešteto življenj, privredni narod v komunistični totalitarizem in ga tragično razdelila.

Simbol občine zato ne more biti dan, ko praznuje samo ena stran in divji egoizem. Žalostno je dejstvo, da je tudi župan Ivan Bukovec, eden od prvakov SLS, prepojen s tem virusom.

Ne dvomimo v legitimnost sprejetega, vendar dogodek iz revolucije, kot simbol občine, v SKD ne bomo praznovali, kakor tudi marsikateri zavedni občan Semiča ne.

Zastopamo mnenje, da praznik občine izberejo ljudje sami z ustreznim glasovanjem, oz. s soglasjem vseh strank. Izbirali bi lahko med različnimi dnevi, iz katerih ne bi bilo čutiti delitve oz. omembe našega kraja ali 26. decembra (štefanovo) ali 28. junij (leta 1898 zgrajen prvi vodovod) itd., vsak izmed teh datumov bi bil gotovo primernejši. Poleg tako izbranega občinskega praznika pa bi lahko praznovali še spominske dneve in nihče ne bi bil prikrajan.

Tako pa je odločila stranka, ki se sklicuje na New Age oziroma žlahtni konservativizem.

Občinski odbor SKD
Semič
predsednik:
MARKO BANOVEC

Topliška "zlata" mrliška vežica

Dol. list št. 41, 10. oktobra

V članku, ki govori o zapletih pri gradnji mrliške vežice in tudi o ostalih problemih v KS Dolenjske Toplice, je dvakrat navedeno, da pri zadevi sodeluje podjetje Topos in pri tem za porabo sredstev krivi direktorja podjetja. To odločno zavračamo. Sodelovanje tega podjetja pri dogradnji vežice je bila izdelava projekta PGD za objekt vežice v sodelovanju z avtorjem ter koordinacija za pridobitev gradbenega dovoljenja. Obveznosti po pogodbi smo izpolnili v septembru 1995, čeprav investitor svojih obveznosti (plačilo opravljenega dela) ni poravnal, ostala dela pa opravili v soglasju z investitorjem.

Za nadaljnja dogajanja v zvezi z zadevo pa nimamo nobenih pogodbenih obveznosti, zato želimo, da se nas iz podobnih obtoževanj izvzame.

Podjetje Topos
direktor:
DUŠAN GRANDA

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 40, 3. oktobra

Najostreje obsojam zlobnega in strahopetnega bralca (ko), ki je zlorabil moje ime pri obtoževanju sosedov, da gradijo brez lokacije in gradbene dokumentacije, uredništvu pa priporočam, da v prihodnje bolj preveri, kdo kliče in obtožuje.

ŠTEFKA ZAKRAJŠEK
Dol. Vrhpolje n.h.
pri Šentjerneju

Novomeška kronika

Dol. list št. 41, 10. oktobra

V zvezi z informacijo o opravljanju del ge. dr. Vide Čadonič-Špelič v zvezi s storitvami na projekih organizacije svetovnih prvenstev v kolesarstvu podaja Mestna občina Novo mesto naslednje pojasnilo:

Z avtorsko pogodbo je bilo dogovorjeno, da bo izvajalka opravljala individualna intelektualna dela v kabinetu župana, predvsem pa dela v zvezi s pripravami in izvajanjem predstavitev naročnika v javnosti, pripravo osnutkov govorov in predavanj, objavo člankov in študij za naročnika ter izvajanje predstavitev znanstvene, izobraževalne in tehnične narave za naročnika. V okviru teh nalog so bile med drugim opravljene tudi naloge v zvezi s promocijo občine na mladinskem svetovnem prvenstvu.

Znesek, ki je bil izplačan na osnovi avtorske pogodbe za opravljeno delo, predstavlja bruto izplačilo za celotno delo po pogodbu.

Ge. dr. Vidi Čadonič-Špelič se za pomoč in morebitne neprijetnosti opravičujemo.

Mestna občina Novo mesto
Tajnik
MARTINA VRHOVNIK

APLAVZ NI OBVEZEN Ful in ful kul

V roke mi je prišla revija, ki nosi ime COOL. Namenjena je mladini in izhaja v Sloveniji, v slovenskem jeziku, čeprav bi človek po naslovu sklepal, da gre za angleško izdajo. Na misel so mi prišli vsi tisti, ki jim je kaj do slovenskega jezika. Zasmilili so se mi, ker se trudijo, da lahko njihove napore nekdo izniči. To stori že z naslovom, in to samo zato, da bi ugajal slengu (nekaterih) mladih, ki mislijo, da so svetovljani že, če vnesejo v svoje čebljanje kakšno tujo besedo. Kulov, fulov in drugih uvožen je po našem radiu, televiziji, revijah in časopisu kot listja in trave. Ne mislim, da je s tem slovenski jezik ogrožen, da bo izumrl ali da ga bo preplavila angleščina. Ne, toda takšno govorno sprenevanje sodi na ulico, v diskoteke, v kakšno priložnostno oddajo o mladih, ne pa v oddaje, ki tega enostavno ne prenesejo. Biti "moderen" samo zato, da bi se bolje prodajal, da bi se približal življenju in času, je, milo rečeno, dobro preračunana pokvarjenost. Ponovno bi bilo treba ustanoviti jezikovno razsodišče, ki naj bi imelo tudi kaznovalne pristojnosti. Če že ni takšne ali drugačne zavesti, naj ustvarjajo red in disciplino udarci po žepu. Pri Slovencih, kaže, drugo sploh več ne za-
leže.

TONI GAŠPERIČ

Koliko je stala vežica?

Na zboru krajanov v Dolenjskih Toplicah zahtevali odgovore

DOLENJSKE TOPLICE - V nedeljo, 13. oktobra, ob devetih je predsednik krajevnne skupnosti Alojz Puhar sklical v prostorih osnovne šole zbor krajanov. Iz okoliških vasi se je sicer zbralo precejšnje število ljudi, vendar ne toliko, kot je bilo pričakovati, saj krajevna skupnost šteje 3200 prebivalcev. Navzoči so bili informirani o poteku volitev in koliko članov bi iz posameznih vasi izvolili v svet krajevnne skupnosti. Ni kaj, da bi oporekali poročilu predsednika, ki se je potrudil, da je podal poročilo, koliko se je z ozirom na finančno stanje naredilo. Razumljivo je, da denarja ni, ker je dotok sredstev prenehal, ko se je končal samoprispevek, ki je bil skoraj glavni financirer vseh večjih akcij po vaseh. Zadnji, ki so ga krajinani izglasovali, je bil namensko porabljen tudi za drugo. Na primer krajinani iz soteške fare so za prispevek glasovali zato, da bi zgradili mrliško vežico, ko pa so pristopili k temu delu, pa o njihovem denarju ni bilo "ne duha ne sluha".

Sicer pa je bila na tem zboru ponovno upravičeno izrečena kritika glede gradnje mrliške vežice v Dol. Toplicah, ki letos praznuje "častljivo" deseto obletnico. Take stvari bi spadale resnično pred organe nadzora in kazenskega pregona. Krajinani so prišli na sestanek zato, da bi povedali svoja opažanja in mnenja. Vsi odgovorni so dolžni, da javnosti povedo, koliko je stala "džamija", kot so jo poimenovali v javnih občilih.

T. VIRANT

Zastonj v Ameriko?

Za prijetne in zanimive počitnice poskrbi organizacija Camp America

Tistim, ki so aktivni, radovedni, ki si nenehno prizadevajo zapolniti življenje z novimi dogodivščinami, ni nikoli odveč namig, kje in kako preživeti počitnice. Kar nekaj agencij po svetu se ukvarja z organizacijo poletnih počitnic v tujini. Pri nas se pojavlja organizacija z imenom Camp America. Usluge organizacije lahko koristijo vsi, ki so dopolnili 18 let in se želijo podati čez lužo. Tam lahko ostanete tudi do 5 mesecev. Nikar ne razmišljajte o denarju, ki bi ga potrebovali za letalsko vozovnico, pa ga nimate. To je delo agencije Camp America. Po vaši želji in izbiri datuma bodo rezervirali in tudi plačali vozovnico za vas. In čemu vse to, se boste vprašali?

Ameriški otroci preživljajo poletje na precej zanimiv način. Kar težko si predstavljamo, da bi slovenska družina poslala svojega otroka za dva tedna ali celo meseca v poletni kamp, kjer bi ob različnih aktivnostih preživel poletno vročino in bi se morda medtem še kaj koristnega naučil. V Ameriki je to nekaj povsem običajnega. Ker je organizacija poletnih aktivnosti kadrovsko relativno zahtevna, se ameriški organizatorji poslužujejo pomoči agencij kot je Camp America.

Če zaupate vase in si želite več kot običajno poletje ter novih življenjskih in delovnih izkušenj, se brez obveznosti lahko obrnete na sedež omenjene posredovalne agencije v Londonu. Postregli vam bodo z dodatnimi in natančnejšimi informacijami. Pa pohitite, kajti izbor za naslednje poletje se je že začel. Še naslov: Camp America, Dept.NA (sl00064), 37 a Queens Gate, London SW7 5HR, England.

B. PULKO
Ljubljana

PETDESET LET RIBIŠKE DRUŽINE BRESTANICA-KRŠKO - V nedeljo so pri treh ribnikih oz. pri ribiškem domu v Mačkovcih pri Brestanici slovesno proslavili 50-letnico ustanovitve RD Brestanica-Krško, ki združuje blizu 150 ribičev z obeh bregov reke Save. O dolgoletni zgodovini ribiške družine in prizadevanju njenih članov za ohranitev narave, je spregovoril njen predsednik Emil Zvegljič, ki je med drugimi tudi zaslužen, da RD dobro gospodari. Na sliki: Zaslužni dolgoletni predsednik Emil Zvegljič (desno) prejema iz rok predsednika Zveze ribiških družin Novo mesto Staneta Bradeška najvišje republiško priznanje - Plaketo Ivana Franketa. (Besedilo in foto: S. Dokl)

Ali sta to tržni odnos in morala?

Stanovalci smo vplačali milijone, a od obetane kotlovnice ni ne duha ne sluha

Terca Šentrupert, d.o.o., Baragov trg 1, Trebnje nam je vsem lastnikom stanovanj Nad mlini 29-35, ki nas je čez sto, poslala obvestilo o akciji zamenjave kotlov centralnega ogrevanja in nam predstavila približni strošek teh del, ki naj bi po predračunu znašal okrog 450 tolarjev na kvadratni meter ogrevalne površine. Že za mesec maj smo stanovalci prejeli prve položnice za trikratno odplačevanje. Take položnice smo prejeli potem še dvakrat. Ker pa so v Terci, kot kaže, potrebovali še več denarja, so izven prejšnjega obvestila in dogovora naknadno poslali še dopolnilno četrto položnico z isto vsoto. Skoraj vsi, razen nekaj izjem, smo prve tri dogovorjene obroke plačali, nekateri so plačali tudi četrty poprej nepredvideni obrok.

Vse bi to še nekako izgledalo, a je po celoletnem dogovarjanju in obetih nastopil čas nove kurilne sezone, ko naj bi že imeli novo kotlarnico, a od teh obljub ni popolnoma nič. Dejstvo pa je, da smo vplačali Terci nekaj milijonov tolarjev, a od obetane nove kotlovnice še danes ni ne duha ne sluha. Nekateri prebivalci teh blokov so se v hladnih dneh septembra že prehladili. Prišel je 1. oktober in šele 9. oktobra popoldne smo začutili, da so radiatorji topli. A, ne mislite, da se sedaj gremo iz obnovljene kotlovnice in kotlov. Grejemo se, kolikor pač

se, iz kotlov, ki so stari 28 let. In človek lahko sedaj pomisli, da so to izkoristili samo kot "finto" in denar pobrali. Zanimiva je pri tovrstnem "poslovnem" pristupu tudi še druga stran medalje, da je Terca za tisti denar, ki smo ga vplačevali za sedaj v prazno, zaračunavala še zamudne obresti plačnikom, ki so zamudili kakšen dan z vplačilom. Namesto, da vsem vplačnikom še odobrijo obresti za vnaprejšnje plačilo, pa je po njihovi morali nekdo dolžan plačati zamudne obresti za nič, oz. zato ker je Terca izročil svoj denar. Res lepa

morala. Na koncu še to, da je tisti nekaj lastnikov, ki niso vplačali čisto nič na račun tega, izplačilo še najbolj pametno, saj od storitev tako nič ni in na ta način lahko samo upamo in želimo, da se bomo kakorkoli že greti s stari kotli. Ne čudim pa se postopkom Terce, saj podobnega izkoriščanja pri nas kar mrgoli. Iz glasu Rudita Vlašiča iz Metlike v Dolenjskem listu pa vidim, da mi Nad mlini nismo edina žrtev Terce.

JOŽE LUŽAR
Nad mlini 33
Novo mesto

Veliki posli

Odšli morate so kot v preteklo dobo, v deželo daljno, širno in številno, obetali kupčijo so obilno, saj šli ponujat so jim suho robo.

Uspeh povzamemo lahko na grobo: da videli so, pravijo, Butalčice, ki riž nabudajo na čudne palčke, lesenih žlic pa nočejo za probu.

Da vljudno so se klanjali, smehljali in včasih kaj po svoje šepetali, ko so ponujali lesene šalčke.

V gosteh so našim porcelan kazali in ob slovesu vljudno le dejali, kot češ, da vsakdo ima pač svoje palčke.

J. J.

Nad Krškimi lebdi prekletstvo preteklosti?

Devet vprašanj krškemu županu in podpisnikom javnega pisma, na katera bi želeli pošten odgovor svetniki in javnost

V prejšnji številki Našega glasa smo lahko prebrali obvestilo občankam in občanom, ki sta ga pod vodstvom SDS podpisala tudi predsednika SKD D. Siter in SLS B. Vodopivec. V njem sporočajo, da se županu in njegovim izbrancem na občini godi velika krivica. Napadajo jih namreč skupine in posamezniki iz Združene liste in LDS in jih obtožujejo, da so krivi, kot pravijo, za "razsulo" na občini. In ker se napadeni "ne morejo braniti", je treba javnosti povedati čisto resnico. Ta pa se glasi, da je za vse kriv prejšnji komunistični režim. Že šest let preprečuje, da g. Danilo Siter od leta 1990 pa do danes, ko opravlja vodilne funkcije na občini (sekretar za družbene dejavnosti, predsednik občinske skupščine in sedanji župan), ne more storiti ničesar koristnega za občino, čeravno si za to prizadeva doma in po svetu. Medtem ko v drugih posavskih občinah župani skupaj z občinskimi sveti rešujejo v potu svojega obraza vsakodnevne občinske probleme, lebdi nad Krškimi prekletstvo preteklosti. Niti z žegnano vodo ga ni mogoče odgnati.

Približno takole naj bi občani razumeli navedeno pismo, sestavljeno v županovem uradu.

Razmišljujoči občani pa bi vendarle radi zastavili vsem podpisnikom, zlasti pa županu, nekaj vprašanj:

1. Kdo so posamezniki in skupine, ali kot jim nekateri pravijo "zdrharji", ki kritizirajo sedaj že splošno znano neaktivnost občinskega vodstva in z nenehnimi predlogi grenijo mirno življenje občinskih funkcionarjev? To je večina občinskih svetnikov, ne samo iz vrst Združene liste, ki na vseh sejah ugotavljajo, da se sklepi občinskega sveta ne izvršujejo. To je krška demokratična javnost, ki se zgroženo sprašuje, kje so vzroki za takšno pasivnost občinskega vodstva.

2. Zakaj župan še do danes ni predložil občinskemu svetu razvojnega programa občine, ki bi vseboval smeri gospodarskega, komunalnega, kulturnega in drugega razvoja občine? Tak program je lahko osnova za delo občine in vseh dejavnikov v njej. Kljub temu, da je bil k temu že večkrat pozvan, očitno meni, da to ni potrebno.

3. Zakaj je "pozabil" skupaj s samo še tremi občinami v Sloveniji prijaviti ministrstvu za šolstvo in šport projekt Srednje šole Krško, ki je bil potem skoraj vsiljena investicija občini s strani države? Temu je pripisati tudi izrazito pasivni odnos vodstva občine do te investicije, saj še danes trdijo, da je to le stvar države, kot da se šola ne gradi za otroke krških občanov. Medtem ko druge občine hitijo s šolskimi projekti, naš kasni že najmanj pol leta in to po krivdi občine. Te resnice ne more omajati niti že teden dni vrteče se obvestilo na kabelski televiziji, ki ga za davkoplačevalske denarje predvaja občina.

4. Zakaj v šestih letih funkcionarjenja sedanji župan ni storil ničesar, da bi se gradnja doma starejših občanov pravočasno končala? Občina je bila investitor in je imela vsa pooblastila, da bi naredili red pri tej investiciji in preprečili neupravičeno porabo in zapravljane investicijske denarja. Zatorej ni nič prihranjena, kot se trdi, ampak je preveč potrošena in bo to nemara ena izmed najdražjih tovrstnih investicij v Sloveniji, ki se bo gradila dalj kot nuklearna elektrarna. Od nekaj se ve, da je investitor tisti, ki ima v rokah škarje in platno.

5. Zakaj se ne izvršujejo sklepi občinskega sveta, namenjeni občinskemu vodstvu v zvezi z reševanjem problematike rudnika Senovo, zlasti glede komunalne ureditve in odpiranja novih delovnih

mest? Občini Zagorje in Črnomelj sta pri tem zelo uspešni.

6. Zakaj je občinski delegat v upniškem odboru podjetja VIDEM po nalogu župana glasoval za dražbo kljub drugačnemu stališču občinskega sveta in s tem povzročil stanje, kakršno je danes? Kaj je občina storila, da bi pomagala reševati težke razmere v številnih, nekdanjih cvetočih krških podjetjih, ki so zaradi tranzicije zašla v težave? Ali je reševala problematiko brezposelnosti? Ali še vedno velja na občini čudno stališče, da se občina ne sme "vtikati" v gospodarske zadeve?

7. Kaj se dogaja z občinskimi proračunom, s katerim gospodari župan po svoje, ne oziraje se na odlok o občinskem proračunu? Samovoljno določa prioritete izdatkov iz proračuna. Medtem ko krči načrtovana sredstva na posameznih proračunskih postavkah, širokogrudno odpira nove neplanirane postavke, zlasti pa razkošno troši sredstva, namenjena za županov urad, saj je že v polletju potrošil celoletno kvoto. Kljub še vedno zajetnim prihodkom proračuna ustvarja in povečuje zadolženost občine. Šele na intervencio občinskega sveta je bilo sklenjeno, da se popiše občinsko premoženje. Sredstva sklada stavbnih zemljišč, namenjena za komunalni in gospodarski razvoj, se vse bolj uporabljajo za tekočo proračunsko porabo. Občina ne zavaruje pravočasno svojih terjatev pri nelikvidnih dolžnikih, zaradi tega je v zadnjih dveh letih izgubljenih več sto milijonov tolarjev.

8. Zakaj se ne uresničujejo statutarna določila o položaju krajevnih skupnosti? Brez programov in brez rednih finančnih virov so KS obsojene na životarjenje in prepuščene dobri volji občinskih funkcionarjev. Zato ne preseneča,

Krški invalidi v Beli krajini

Društveni izlet - Zahvale

Društvo invalidov občine Krško je pred časom organiziralo izlet v Belo krajino. V Metliki smo imeli daljši postanek za ogled muzeja na gradu. Po ogledu tega smo se odločili, da si ogledamo še najpomembnejši spomenik sakralne arhitekture v Beli krajini. Tri fare v Rosalnicah pri Metliki. Zaman smo čakali gospoda iz Metlike ob dogovorjeni uri, da nam odpre vrata cerkva, pokaže in pove kaj več o zgodovini teh objektov. Ker ga ni bilo, smo si lahko ogledali samo zunanost le-teh. V nadaljevanju nas je pot vodila v osrčje Bele krajine v vas Purga, kjer čebelarji gospod Adlešič. Belokranjsko gostoljuben nas je presenetil z bogato pokušino medice, medu, medenega peciva in domačega kruha. Poučno nam je tudi razlagal o čebeli in njenih pridelkih ter uporabi le-teh za zdravo življenje. V Adlešičih smo se ustavili pri družini Cvetkovičevih in si ogledali staro domačo obrt - tkanje lanenega platna. Očarala nas je razstava ročnih del iz lanenega platna, vezene z narodnimi motivi. Mnoga priznanja in diplome, ki so jih prejeli na domačih in tujih razstavah, potrjujejo kakovost teh izdelkov. V deželi belih brez, stelnikov in naravnih lepota smo našli tudi gostilno Veselič v Podzemlju. Mi lahko samo potrdimo dober glas o tej gostilni. Tukaj se res dobro je in pije po dostopni ceni tudi za nas invalide. Pozneje smo se v Dragatušu zadržali pri prijaznih in gostoljubnih vašanih, tako tudi pri teti Angeli. Potem smo usmerili potovanje proti Mirni gori nad Semičem. Pri zaselku Planina nas je že čakal predstavnik Zavoda za gozdove ing. Sandi. Bili smo veselo presenečeni, da nas je pričakal v tako slabem vremenu in pozni uri v soboto popoldne, da nam razkaže gozdarski muzej v naravi. Za poučno in zanimivo predavanje se mu prisrčno zahvaljujemo.

Kljub temu, da nas je skoraj ves dan spremljalo kisló vreme in deževje, bomo izlet ohranili v lepem spominu predvsem zaradi zanimivih in prijaznih ljudi Bele krajine, ki imajo povedati in pokazati veliko zanimivega. Srečno smo se pripeljali domov, naš šofer Franci nas je lepo in varno prevažal iz kraja v kraj in nazadnje domov. Vsem najlepša hvala.

DANA POTOKAR, tajnica Društva invalidov Krško

da se v takšnem položaju nekatere KS odločajo o ustanovitvi lastne občine.

9. Zakaj se župan, kljub redni zaposlitvi na občini, ne udeležuje sej občinskega sveta, tega ne seznanja o celokupnem položaju občine in ne predlaga ukrepov? Večina sklepov, ki zadevajo žgočo problematiko, prihaja iz pobud svetnikov, ne pa iz županovega urada.

Takšna in druga vprašanja postavljajo občinski svetniki in demokratična javnost v občini. Na njih bi bilo potrebno pošteno odgovoriti. Namesto pretresljivih kalimerovskih pisem bi bilo bolje, če bi se župan resno lotil svojega dela in upravičil zaupanje, ki so mu ga dali volilci. Iskreno upam, da je svoj letošnji načrt mednarodnih turističnih in strankarskih potovanj že izpolnil ter bo našel nekaj časa tudi za svojo občino. V tistem desetletju in pol preteklosti, ki se v pismu očitajo kot katastrofa pod vodstvom njegovih predhodnikov, je bilo zgrajenih osem novih šol, trije kulturni domovi, asfaltiranih preko 200 km krajevnih in vaških cest, napeljeni vodovodi in elektrika v vse vasi, zgrajeni dve obvoznici in še mnogo podrobnosti. Če bo sedanji župan vsaj nekaj malega od tega napravil, mu bomo zelo hvaležni.

SILVO GORENC
občinski svetnik

Izgnanci na Studencu zborovali

Volilna konferenca

STUDENEC - Krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije je imela v nedeljo, 9. oktobra 1996, volilno konferenco. Najprej je bila v cerkvi maša za vse umrle in živeče izgnance, potem volilna konferenca v gostišču Janc, ki so se je udeležili Jože Pernel, sevniki župan, Albin Pražnikar, predsednik IO DIS, Ivica Znidaršič, članica UO DIS, Milka Dolar, predsednica KO DIS Trbovlje, Vinko Tomažin, predsednik KO DIS Buča, in še nekateri. Od 260 članov jih je bilo navzočih okrog 200.

V razgovoru so ugotovili, da se pravice izgnancev uresničujejo prepočasi, vendar je treba pohvaliti sevniško upravno enoto, saj je že nekaj tukajšnjih izgnancev prejelo denar. Udeleženci so menili, da bi bilo čim prej treba sprejeti zakon o poplačilu vojne škode in boljše poskrbeti za civilne invalide vojne.

V nadaljevanju so potrdili dosežani odbor, ker je doslej deloval dobro. Njegov predsednik Jože Žibert se je navzočim zahvalil za udeležbo in pomoč društvu. Zahvalil se je tudi župniku za lepo opravljen obred, študentskim fantom, solarjem in ženskam za pečivo pohvalil sevniško pekarno Kruhek in gostišče Janc.

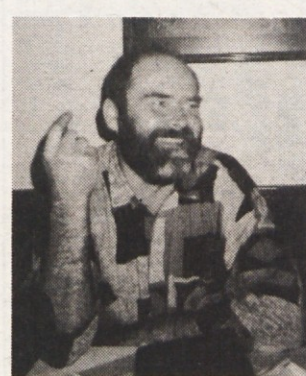
JOŽE ŽIBERT

Kočevski suhorobar

Matija Obola, eden zadnjih ročnih izdelovalcev suhe robe na Kočevskem, obuja spomine na stare čase

KOČEVJE - O ribniški suhi robi vemo več od takrat, ko je leta 1492 cesar Friderik III. dovolil Kočevarjem in Ribničanom izvažati živino, platno in "razne lesene predmete". Valvasor piše, da so pred 300 leti izdelovali lesene krožnike, sklede, škafe, vedra, rešeta in mnoge druge drobnarije. Kočevskih suhorobarskih vasi je poznal Valvasor 10, ribniških pa 12. Valvasor sicer ne opisuje, kdaj sta se razšla ribniški in kočevski suhorobar, saj je znano, da je danes v svetu priznana le ribniška suha roba, o kočevski pa se skoraj nič ne ve.

"Nekateri ne razlikujejo Kočevca od Kočevarja. Jaz sem Kočevar, kar pomeni, da so moji starši in predniki rojeni na tej pokrajini. Imajo svojo avtohtono kulturo; ta se razlikuje od kulture Kočevcev, ki so po vojni naselili ta prostor. Če je treba, sem se za Kočevarje pripravil "bojevati", nas je podučil Matija Obola, ki mnogi bolj poznajo kot vnetega čebelarja in športnega navijača. Minuli teden so mu podelili še diploma Regionalnega turističnega vodnika. S staro krošnjo na ramah, ki se razlikuje od ribniške, je nase opozoril na številnih sejmih, ki je prodajal in predvsem pojasnjeval, kako ročno iz surovega lesa izdeluje sklednike, zajemalke, zobotrebnice in kočevske medvedke "nečke". S seboj so jih prinesli Kočevarji s Tirolske. To je največja posoda pri hiši za gnetenje in vzhajanje testa. Povedal je, da jih edini izdeluje

Matija Obola: "V naših gozdovih ne bo zmanjkalo ne lipe ne topola. Samo treba je zavijati rokave, vzeti v naročje dar narave in ga obdelati po svojem okusu." (Foto: Milan Glavonjić)

v Sloveniji in celo v Evropi, če izvajamo hrvaške Rome. Les spoznaš šele takrat, ko ga ročno obdeluješ. Z dletom, sekiri ali žago prodiraš v njegovo dušo, čutiš vonj vrbe, barvo lipe ali mehko topola.

Garaško, a priljubljeno delo so danes izrinili električni stroji in tako lahko sedaj govorimo o industrijski suhi robi. "Tega ne maram, zato se razlikujem od vseh drugih. Zaradi ročnega (reliefnega) izdelovanja imam skupaj s tremi Ribničani status obrtnika-umetnika. Tudi trg potrebuje ročni izdelek, mojo suho robo lahko kupite v Ljubljani, Litiji, Cerknici, Ribnici in še kje drugje," je povedal Matija Obola.

M. GLAVONJIĆ

Pri možu, ki je kuhal peso

KOMPOLJE V DOBRE POLJU - Kadar grem skozi Kompolje, naletim na upokojenca Jožeta Kovačiča, ki pa vedno opravlja kakšno drugo delo: delal je tovarno prikolico za avto, pa okna za hišo, tokrat pa je kuhal rdečo peso - dejal je, da jo bo za dva kotla, se pravi okoli 50 kg - ki jo bosta z ženo Zalko olupila, narezala, vložila v polivinilne vrečke in spravila v zamrzovalno skrinjo.

Tudi žena Zalka je pohvalila Jožeta, da zna vse, Jože pa se je

ob tem hudomušno nasmehnil in resno dodal: "Pri nas doma smo bili tako navajeni, da smo sami vse naredili. Le kravo smo gnali k biku."

Potem je povedal, da je v Kompoljah šele 6 let, da je prej, do leta 1957, delal v Kočevju. Potem je bil kočevski okraj ukinjen in se je zaposlil na občini Velike Lašče in ko so se to ukinili, je delal na matičnem uradu v Laščah, kjer je spoznal tudi sedanjo ženo Zalko, ki je bila babica na Robu.

Kot poznavalca sem ga povprašal, če ve za slap Kobilni curek pri Robu in kako se pride do njega. Odgovoriti mu ni bilo težko, saj je to tam, kjer je njihov gozd. Za studenček, ki naj bi imel prav grdo ime (namreč Pizda in neki logar se je večkrat hvalil, da je iz Pizde vodo pil), pa je dejal, da je res tam studenček, ki pa se - kot on ve - imenuje Žegnan studenec in to zato, ker je pri njem počival in iz njega pil neki škof, ki je šel maševat h kapeli sv. Primoža.

Potem smo rekli še to in ono o Robarjih in Rašičanih. Jožetu zgodb pač ne zmanjka.

JOŽE PRIMC

Rozi Replje iz Žužemberka ima zelo rada rože in jih skrbno neguje, zato ne čudi, da v njenem domu cvetja ne manjka. Te dni ji je ljubečo skrb poplačal kaktus, ki je zacvetel kot že dolgo ne. Rozi je na njem našla kar 280 cvetov. Ponosna pa je tudi na kaktus, ki je cvetel skozi vse leto in imel skupaj 32 cvetov.

OGROMNA ŠTOROVKA - Janko Marinč iz Kajuhevega naselja v Kočevju, ki odkupuje gobe, je prejšnji četrtek med drugimi odkupil tudi gobo štorovko, ki je tehtala natanko 3 kilograme. Povedal je, da v petih letih, kar odkupuje gobe, tako velike in kvalitetne (bila je namreč I. kvalitete) drevesne štorovke še ni dobil. V odkup so mu jo prinesli kočevski Romi, ki so, po njegovem mnenju, najboljši gobarji daleč naokoli. (Foto: M. L.-S.)

VELIKO ZELJE - Antonija Demikovič in mož Franc obdelujeta tiste nekaj svoje zemlje v Bukošku pri Brežicah, odkar nista več v Nemčiji. Nič posebnega, bi rekli, saj veliko ljudi obdeluje njivico. Dva pridelka z njune njive pa sta posebnost. Največja letošnja zeljna glava tehta celih 19 kg, najdaljša jedilna redkvice pa meri kar 50 cm. Za oboje sta dobila seme v Nemčiji. Na sliki: Antonija Demikovič se je dvoršču domače hiše z bratrancem Ludvikom Zagmajstrom fotografirala z nenavadnim zeljem in nevsakdanjo redkvico. (Foto: L. M.)

NARAVNO SREDSTVO ZA GNOJENJE IN APNJENJE TAL

LUBEX

AKCIJSKA PONUDBA
JUMBO VREČA
cca 650 kg za 4.700 SIT

PREDNOSTI

- DOSEŽEMO VEČJE PRIDELKE
- POVEČAMO RODOVITNOST TAL
- URAVNAVAMO REAKCIJO TAL
- POVEČAMO DOSTOPNOST HRANIL V TLEH ZA RASTLINE
- IZBOLJŠAMO STRUKTURO TAL
- ZATIRAMO NEKATERE BOLEZNI IN ŠKODLJIVCE V TLEH IN NA RASTLINAH
- VSEBUJE MAKRO- IN MIKROHRANILA

Enota Krško
tel.: (0608) 21 110
(0608) 21 210
faks: (0608) 22 862

Vitacel
4-8 TURISTANA

Kdo je videl Josipa Broza?

Gneča pred Zavarovalnico Tilia v petek zvečer ni bila pretirana, vendar je imela vse attribute množice. Bila je eno telo, tako je tudi dihal in le občasno je kakšna žila izstopila, se razširila in spet poniknila v svoje prvotno stanje. Čakalo se je na dogodek. Prihod konferenjskega, v katerem so poznanci prepoznali nekdanjo zvezdo novomeške televizije, je bil tempiran do skrajnosti in slika, ki je bila postavljena na stojalu pred zavarovalnico, ni več bila središče pozornosti. V frak oblečeni gospodiče je spregovoril o helikopterju, ki ga ne bo in o zamudi same otvoritve.

No, kdor je konferenjskega prepoznal, je vedel, kam pes taci moli, ostali del občinstva pa je nejeverno pogledal v tri goreče baklje, ki so poletele po zraku v dokaz žonglerske spretnosti maestra ceramonalia. Sledil je ognjeni izbruh, ki je v drugo zadel postavljeno sliko, katera je brez prave moči protargumentov zagorela. Zaslišale so se sirene, pridrvel je gasil-

ski voz, iz katerega so stopili dva gasilca in gospodična v rdečem, curek vode se je prelil po ognju in glas je zadonel: "Dame in gospodje, Jerca Santej!" Tako je bila odprta razstava slik Jerce Santej v petek, 11. oktobra, v Novem mestu.

Čemu tako dolg uvod, bo kdo porekel in v kakšni zvezi z Josipom Brozom to sploh je? No, nevajeni diverzji so vsekakor pričakovale besede kakšnega umetnostnega zgodovinarja, ki bi prehlaval avtoričin slog in njeno vpetost v sodobne struje slikarstva, kar bo najverjetneje našlo svoje mesto na kulturnih straneh tega časopisa. Jerca je namesto tega ponudila dogodek, performance če hočete, ki je preseagal tradicijo, ne da bi jo negiral. Takšne so tudi njene slike: uokvirjeno presejanje okvirjev. Le kje pa je zdaj tisti Josip Broz? Skrit je v Jercinih slikah, ki si jih lahko v naslednjih dneh ogledate v avli Zavarovalnice Tilia. Pazite, še vedno ima tisti prodorni pogled modrih oči. BORIS PETKOVIČ

Sejem mokronoški (bil) je živ

Vsako tretjo soboto tekočega meseca postane Mokronog središče sveta. Tako že od nekdaj. Da pretiravam? Naj svet zožim vsaj na Dolenjsko? Tega pa ne! Bi vi rekli drugače, če bi vam nasproti Žlajpahove gostilne stojničar ponujal prave tirolske dokolenke in italijanske igrače, njegova brhka soseda prekmurski čebulček, okravaten mladenič japonske tranzistorje in zastaven mišičnjak sekire z gorenjsko ostrino? Morda bi mi dali prav, ko bi se vam pred Cvetanovim bistrojem začele ponujati ameriške kavbojke s hrvaškim naglasom, suha roba v zabeljeni ribniščini in spominki v kičasti ljubljansčini? Če še niste prepričani, se ozrite v ovinek "Pod lipco" in nasmehljale se vam bojo sadike gvinejskih grmovnic, zadišali afriški dateljni, mirense rožice in usnjena bižuterija z Notranjske. Kar naprej!

Zmešnjava na križišču je grozljiva samo na prvi pogled. Takoj namreč ugotovite, da so konjske moči, žive in tiste v cilindričnem, ukročene na neverjetno poljšo hitrost. Mimogrede lahko s pogledom ošvrknete še dolgočasne oblike švicarskih ur in nikar ne poizkušajte ugotoviti, katera ponuja pravi čas. Tudi sicer čas ni pomemben, če je, raje ne hodite na sejem! Ampak, ker ste že tu, se vsaj za srk ustavite pri trebanjskem priznanju z medenimi eliksirji, medtem pa razmislite, ali morda ne potrebujete ravno takšnih copat, kot se dobrikoj izpod platnene strehe domžalskega prodajalca?

Korak naprej se vam ponujajo škropilnice z nemškim razpršilcem in kuhinjski noži iz pravega švedskega jekla, ki jih sploh ni potrebno brusiti. Nikar pa ne kupujte plastičnega bogca, raje se domnite, da vam do drugič naredijo lesenega, je bolj domač. Morda pa potrebujete sodček iz nerjavčeve pločevine, pravo slovensko motiko, doma spleteno jopico, olivno olje, alfa kotel, celjski lonec s pokrovko, ročno izdelano ključavnicu ali pa angleška sončna očala?

Če ste ljubitelj gledališča, nikar ne zamudite vsaj ene od predstav na živinskem delu sejma. Edinstveno je že to, da vstopnine ne plačajo gledalci, temveč nastopajoči, drugače jih mitničar sploh ne spusti na sceno. Vsi pa, kakopak, vljudno vabljeni! Povečajte na primer gručo, sredi katere živahen dedec pesni odo o kobili z arabskimi geni: lahko jo vprežeš na levo ali desno stran, nogo dvigne na povelje, breja je štiri mesece in krotka kot golobička, cena je pa pol manjša, kot je njena prava vrednost. Če te bo medtem v hrbet butnil vlažen goveji mavelj, te ni zaradi pojasnila, da licitiranje ne razumeš zato, ker poteka v nemških markah, prej zato, da ne pozabiš pogledati njenega ogromnega vimena. Seveda tvoj pogled takoj zvočno dogradi lastnikov recital, da je to prava tovarna mleka: kakopne, če pa so gospa krava holandskega porekla! Dva koraka naprej se ti dobrikoj pujski, veliki in mali, vsi pa šentjernejsko šegavi kot njihov lastnik, ki ti z najbolj resno masko zagotovi, da je cena prašičkov pač svinjska. Kakšna pa!

V vrvežu ste morda prezrli pravega Kitajca. Njegove poševne oči so tako prepričljive, da morate

kupiti vsaj kitajsko mast, ki pomaže proti vsem vrstam glavobolov. Nakup vonjav proti nahodu in žalostnim očem lahko odložite za jesen, Kitajec bo tu.

Na koncu prečne ulice se vam sedaj naravnost v žejo zasmehlja kapitalen obesek "Zlata kaplja", in tako bi skoraj prezrli, da danes ni enega lončarja. Vsi vam takoj vedo povedati, da mu je zadnjič neki cvičarski maratonec z velikim kamnom preizkušal robo. Lončar je gotovo še vedno žalosten, še bolj verjetno pa je, da je bolan.

Je pa tu njegov sejmarski sosed Andrej. Sobotni Mokronajzar da je, se sam hvali kot vsaka dobra roba. Saj poznate: "Se žabe sem od spodaj gledal, ko sem bil tu prvič z očetom, in oče je bil tudi prvič s svojim očetom, in... ja, enkrat bom res moral raziskati, do kod seže ta prvič!"

Sicer je doma iz Sodražice in je mojster za pasti in lesene reči.

KITAJEC - Po kitajski masti zoper glavobole bodo na jesen v Mokronogu naprodaj tudi kitajske kapljice zoper nahod. (Foto: S. Peček)

KAJ JE NOVEGA NA KRMELJSKI ŠOLI

Začeli so graditi pločnik, ki bo omogočil varno pot v šolo. Pridni bralci so tekmovali v knjižnem kvizu, Maja Pelko pa bo odšla na državno prvenstvo. Naši tekmovalci so se prijavi na oddajo Male sive celice in upamo, da bodo nadaljevali niz uspehov Draga Perka. Ogledali smo si zapimiv film Košarkarjev dnevniki. Šolski krožki so pričeli delati s polno paro. V srcih naših učencev pa se je že pričela pomlad. Letošnje leto bo polno dobrih ocen. Sedmošolci smo bili cepljeni proti boleznim. Dobili smo prenovljeno računalniško učilnico z novimi računalniki. Prijavili smo se za Pilo-vo igro Vesela šola. Dekleta so odigrala prijateljsko tekmo v odbojki z OŠ Šentjanž.

LEON RIBIČ
7. r., OŠ Krmelj

KRKA

Krka je mirna in žuboreča reka, ki teče tudi skozi našo vas. Ni ravno najbolj čista, zato moramo paziti, da ne bo še bolj onesnažena, kot je že. Kadar dežuje, velikokrat poplavi polja in travnike, ki so ob njej. Zraven Krke imamo v naši vasi lepo gmajno, na kateri je skakalnica in klopce za posedanje ali počitek. Poleti se v njej kopamo. Sredi reke je majhen otoček, na katerem velikokrat stojijo ribiči in lovijo ribe. Tudi sama najraje zahajam za Krko, da se spočijem in nadiham svežega zraka. Spomladi pa na njenih bregovih nabere prve spomladanske zvončke. Krka je del nas.

DARJA TURŠIČ
7. r., OŠ Cerklje ob Krki

MOJE SREČANJE Z LEONOM ŠTUKLJEM

Z očkom in mamico smo šli v Maribor na razstavo Mikija Mustra. Še prej smo obiskali Leona Štuklja. Postregel mi je z dobro torto. Pokazal mi je vse svoje medalje. Pogovor je bil zelo zanimiv, a žal ni bilo časa za vse. Ob slovesu mi je dal svoj podpis in značko, ki jo skrbno hranim.

GAŠPER KOSTREVC
2. r., OŠ Krmelj

ŠOLA IN ODLOČANJE ZA POKLIC

Zelo rada imam živati, saj so nekaj najlepšega na svetu. Rada bi študirala veterino, toda ne morem. Zmeraj bi jokala, ker ne prenesem

imate mogoče doma kak velik kup kuruze? Nimate? Škoda. Pogledajte tole past za miške. Postavil bi jo na vaš kup kuruze. Pri milijonih zrn bi se miška odločila ravno za zrnice, ki ga imam nastavljenega v pasti kot vabo. A, v čem je skrivnost? Gospod moj, potrebno je poznati psihologijo živali! Če ne veš, kako miška misli, je ne boš ujel! Sicer pa ne izdelujem samo pasti. Najbolj pomembno pa je, da so vsi moji izdelki vsak dvonamenski. Recimo tole držalo za papirnate prtičke. Nepogrešljivo za vsako gospodinjstvo. Na pravico postavite v kredenco in vanjo vtaknete zaslužek. Potem tolarčke zamenjate s položnicami. Evidenca je sprotna in zanesljiva. Res pa je, da včasih prej zmanjka tolarčkov kot položnic. Ampak to ni več moj problem.

Imate vinograd? Potem si ogledajte vrhunski tehnični dosežek s starinskim imenom klopoteč. Zanesljivo odganja vse ta-tatiče. Za obratovanje uporablja veter ekološko deviško energijo. V smernem krmilu ima vgrajeno (pozor!) računalniško vodeno kovinsko ogledalo, ki ima v spominu slike vseh zemljanov. Kar prepričajte se, tudi vašo ima!

Vsekakor pa priporočam večnamensko kladivo. Predvsem je nepogrešljivo za gospodinjce. Namreč, v trenutku, ko gospodinjec ugotovi, da ne ve, kaj naj nastane iz mesa, ki ga toleče, se z drugo stranjo kladiva korajžno počni po čelu in vse se mu zbistri. Rodi se lahko celo nov recept.

Tudi sicer je tako kladivo nepogrešljiv artikel v vsakem večspolnem gospodinjstvu, saj je dokazano uporabljivo za uravnavanje biološke ure, resda predvsem moške. Zato, moški, ne ostanite na sejmu pozno v noč, kajti to pa že morate vedeti, da se mokronoški sejem vedno pospravi opoldne.

STANE PEČEK

SPREJEM OTROK PRI ŠENTJERNEJSKEM ŽUPANU - V petek, 11. oktobra, je šentjernejski župan Franc Hudoklin povabil na občino najmlajše iz vrtca Čebelica, Sonček in predstavnike šentjernejske osnovne šole. Na srečanju v okviru Tedna otroka in Tedna prometne varnosti so mladi povedali, s kakšnimi težavami se srečujejo na področju prometne varnosti, na poti v šolo in nazaj, o težavah, ki jih imajo doma ali v šoli, spregovorili pa so tudi o problemu revščine. Dogovorili so se, da se bodo na takšnem srečanju dobili tudi v bodoče. (Tekst: Milan Jakše, svetovalec župana za družbene dejavnosti in varstvo okolja, Foto: FVS Marjan Hočevnar)

OTROŠKA PEKARSKA DELAVNICA V NOVOMEŠKI PEKARNI - Minuli četrtek so se sedmošolci iz Dolenjskih Toplic v Dolenjskih pekah nah v okviru otroške pekarske delavnice preizkusili kot peki. V okviru naravnoslovnega dne so spoznali osnovne sestavine kruha, s pomočjo pekarskih mojstrov pa so zamesili tudi testo in kasneje iz njega oblikovali žemlje, rogljiče, bombete, štruce in hlebčke in vse to tudi spekli. Vodja novomeškega profitnega centra pri Dolenjskih pekah je povedala, da se je na ponujeno otroško pekarsko delavnico odzvalo že veliko šol. Dolenjske pekarnice so razpisale tudi natečaj za najboljšo risbo ali sliko na temo kruha, ki bo potekal do konca šolskega leta. (Foto: J. Dornič)

MINISTER KOVAČIČ VRTCU PODARIL RAČUNALNIK - Vrtec Labod v Ločni, ki ga v 11 oddelkih obiskuje 240 otrok, je bil še do pred kratkega brez računalnika. V ponedeljek je otroke obiskal minister za lokalno samoupravo mag. Boštjan Kovačič, ki jim je v sodelovanju s podjetjem Brain in starši podaril računalnik Pentium skupaj s tiskalnikom. Otroci so skupaj z vzgojiteljicami pripravili kratek program in mu v zahvalo podarili svoje risbe. (Foto: J. Dornič)

ZANIMAJO SE ZA LONČARSTVO - Kako nastajajo pod spretnimi rokami lončeni izdelki, lahko vidite pri Pungerčarjevih v Gruči pri Šentjerneju. Lončarsko domačo obrt za očetom sedaj nadaljuje sin Stanko. Ujeli smo ga, kako šolarjem iz ljubljanske osnovne šole Oskarja Kovačiča, prišli so kar s tremi avtobusi, razkazuje nastajanje lončene posode. (Foto: M. Vesel)

VELEIZLET OB TEDNU OTROKA - Sobotni veleizlet po Sloveniji je bila še zadnja od akcij in prireditev iztekajočega se programske bogatega Tedna otroka, ki so ga tudi letos nadvse uspešno pripravili pri Zvezi prijateljev mladine Novo mesto. Na celodnevni brezplačni izlet po Sloveniji se je odpravilo 120 otrok, izbranih iz vseh osnovnih šol občin Novo mesto, Šentjerneja in Škocjan. Obiskali so živalski vrt, si ogledali vzletanje in pristajanje letal na Brniku, se sprehodili ob blejskem jezeru in si ogledali Županova jamo pri Grosuplju. Izlet so poleg aktivistov Zveze prijateljev mladine Novo mesto omogočili še Mestna občina Novo mesto, Gorjanci - Avtobusni promet in Zavarovalnica Tilia. (Foto: Mira Žugelj)

MODNI KOTIČEK

Navdih vode

V enem izmed preteklih modnih koticov sem neželjeji spol že opozorila na nove dišave, ki prihajajo na slovenski trg, tokrat pa napovedujem nov moški vonj, ki bo, kot obljubljajo, prevzel tako tiste, ki ga bodo uporabljali, kot tiste, ki bodo prijetno omamljeni ob vonjavah drugega.

Moški so v iskanju uspeha pravi pustolovci. Radi merijo svojo moč in razkazujejo svojo hrabrost. In vsi si želijo zmaga. Kar jim je všeč, uživajo tudi na poti do nje. Uživajo v hitrosti modernega življenja in nenehno iščejo nove izzive. V hitrem gibanju... Nikoli se mu ne bi odpovedali zaradi miru in ustavljenosti. Moški, ki z veliko žlico zajema življenje, pozna le eno razkošje: okusiti slast vsakega trenutka posebej. Njegova vizija je jasna in globoko v sebi je miren in zadovoljen; takšen odnos ima tudi do svojega življenja. Zato potrebuje kot del svojega vsakdanjika, za izpopolnitev zunanjosti in utrditve notranjega počutja, vonj, s katerim bo opozoril nase. Obstaja element, ki je osvežujoč in daje občutek vitalnosti, vendar ga vsaka moška dišava ne vsebuje. Nekatere so stroge zaradi sestavin, druge pa preveč nežne in se izgubijo. Hugo Boss pa, kot so poudarili na predstavitvi na Bledu, obljublja t.i. "elements aqua" svež in jasn moški vonj - vrecel življenja. Dišavo so izdelali iz olja ciprese, bergamota, limone, javorja, sivke in ga oplemenitili z vonjem muškatega oreščka, klinčkov, mahovino hrasta in žajblja z jasminom. Že po sami embalaži boste prepoznali navdih od vode - polzeče kapljice na steklu in srebrnomodra škatlica. Končno oceno prepuščam vam!

JERCA LEGAN

Naročilnica za brezplačni mali oglaš v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat na mesec)

v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)

Ime in priimek:

Ulica in kraj:

Pošta:

Naročniška številka: Podpis:

Datum:

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 17. X.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.40 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 OTROŠKI PROGRAM
SEDEM KORAJŽNIH IN DAVOR
10.45 KORAJŽA VELJA, 2. del
11.20 TEDENSKI IZBOR
PUSTOLOVŠČINE IN ODKRITJA, italij. dok. serija, 11/26
11.50 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.40 TEDENSKI IZBOR
ALICA, evropski kulturni magazin
15.10 SVET NA ZASLONU
16.00 DOSJE
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
DELFINI IN PRIJATELJI, špan. naniz., 17/26
17.35 OPERACIJA STROGO ZAP-NO, 19/24
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 RISANKA
18.50 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 TEDNIK
21.25 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE, 19. oddaja
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 2/30
0.00 NAJSTRAŠNEJŠI UMOR, angl. naniz., 2/6

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 12.50 Tedenski izbor: Japonska, 7. del; 13.20 V žarišču; 13.45 Evrogol; 14.45 Jesen v paradizu, šved. film; 16.20 Don Kihot, špan. nadalj., 4/5 - 17.10 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 1/30 - 18.00 Castlovi, angl. nadalj., 6/26 - 18.30 Korenine slovenske lipe, 2. oddaja - 19.00 Najstarejši umor, angl. naniz., 2/6 - 19.30 V območju somraka, amer. naniz., 45/61 - 20.00 Evrogol - 20.25 Košarka - 22.00 Portret - 22.50 Pisave - 23.45 Jazz v klubu Central, 1. del - 0.30 Košarka

KANAL A

15.10 Tv prodaja - 15.55 Video strani - 16.55 Spot tedna - 17.00 Transtelova obzorja (ponov.) - 17.30 Živeti danes (ponov.) - 18.00 Pot flamingov (ponov. 27. dela) - 19.00 Svet športa - 20.00 Prosim, ne jejte marjetic (9. del naniz.) - 20.30 Odločitve '96 - 21.30 Jessie (1. del naniz.) - 22.30 Ljubzenska prevara (ponov. amer. filma)

HTV 1

7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezenske vezi (serija, 40/100) - 13.05 Santa Barbara (serija) - 13.55 Program za otroke in mladino - 15.50 Poročila - 16.00 Dober dan, Hrvaška - 17.05 Besede, besede, besede - 17.35 Dokumentarna oddaja - 18.10 Kolo sreče - 18.40 Danes v saboru - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Ekran brez okvirja - 21.20 Glasbena oddaja - 22.10 Mojstrovine svetovnih muzejev - 22.15 Opazovanja - 22.45 Filmska noč

HTV 2

13.55 TV koledar - 14.05 Hitler (dok. serija, 1/6) - 15.05 Oprah show - 15.50 Golf klub (amer. film) - 17.25 Nogometna liga - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Divje srce (serija, 38/160) - 19.23 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zbogom, moja konkubina (kit. film) - 23.00 Izenačitelj (serija 22/22) - 23.45 Seinfeld (hum. serija, 16/22)

PETEK, 18. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 1.45 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.45 OTROŠKI PROGRAM
UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI, 31/52
10.00 PAJE MESTO, kan. naniz., 21/31
10.20 TEDENSKI IZBOR
ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE, 19. oddaja
11.15 RIMSKA POMLAD GOSPE STONE, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
15.50 ANTOLOGIJA SLOVENSKE GLASBE ZA KLAVIRSKI TRIO, 3/4
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK, TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 RISANKA
18.50 LINGO, TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 VOLITVE '96
20.40 PLANET INN
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 3/30
23.40 SO LETA MINILA, ponov. angl. naniz., 10/20
0.10 CLEO OD PETIH DO SEDMIH, franc. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.50 Tedenski izbor: Poslovna borza; 11.00 Korenine slovenske lipe, 2. oddaja; 11.30 Portret Frana Žižka, 2. del; 12.25 Pisave; 13.10 Jazz; 14.05 Pikapolonica, pikapolonica, angl. film - 15.45 Svet dinosaurov, amer. poljudnoznan. serija, 5/13 - 16.10 Gradovi, 12/13 - 16.40 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 2/30 - 17.30 So leta minila, angl. naniz., 10/20 - 18.00 Slovenski magazin - 18.30 Koncerti za mlade, 3. oddaja - 19.30 V območju somraka, amer. naniz., 46/61 - 20.00 Skrivnostna znamenja, angl. nadalj., 4/4 - 20.50 Forum - 21.05 Večer makedonske tv

KANAL A

15.10 Tv prodaja - 15.55 Video strani - 17.00 Svet športa (ponov.) - 18.00 Živeti danes (ponov.) - 18.30 Prosim, ne jejte marjetic (ponov. 9. dela) - 19.00 Glasbeni spoti - 19.30 Popotni vodič - 20.00 Ljudje na položajih (17. del) - 21.00 Domov! (amer. film) - 22.35 D. J. Bodo, koncert
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
DELFINI IN PRIJATELJI, špan. naniz., 17/26
17.35 OPERACIJA STROGO ZAP-NO, 19/24
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 RISANKA
18.50 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 TEDNIK
21.25 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE, 19. oddaja
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.10 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 2/30
0.00 NAJSTRAŠNEJŠI UMOR, angl. naniz., 2/6

HTV 2

14.15 TV koledar - 14.25 Seinfeld (hum. serija, 16/22) - 14.55 Izenačitelj (serija, 22/22) - 15.40 Ekran brez okvirja - 16.40 Kapetan Nemo in podvodni grad (amer. film) - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.23 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L. A. (serija, 1/22) - 21.05 Sherlock Holmes (brit. film) - 22.45 "Harts of the West" (hum. serija, 1/15) - 23.40 Henry in June (amer. film)

SOBOTA, 19. X.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.55 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.30 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.55 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
9.05 MALE SIVE CELICE, kviz
9.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.20 UČIMO SE TUIH JEZIKOV: ANGLEŠČINA
10.35 KONCERT
11.00 GLASBA NA VODI, balet
11.10 SVET DINOSAUROV, ponov., 5/13
11.40 ANALITIČNA MEHANIKA, 40/52
12.10 TEDNIK, ponov.
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov. tv igrice
14.20 REKA UPANJA, franc. nadalj., 15/18
15.15 KINOTEKA: ČLOVEK ZVER, franc. film (čb)
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SVETOVNI ZEMLJE, poljudnoznan. serija, 6/6
18.00 NA VRITU
18.30 OZARE
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 RES JE!
21.35 ZA TV KAMERO
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 4/30
23.50 VEČNI SANJAC, amer. naniz., 17/25
0.15 STRAH IMA MRZLO ROKO, nem. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.00 Tedenski izbor: Planet Inn; 11.30 Mostovi - 12.30 Euronews - 16.35 Zgodovinska kitajska mesta, amer. dok. serija, 5/13 - 17.30 Skrivnostni svet A. Clarka, ponov. 7. epizoda - 17.55 Športna sobota - 19.30 V območju somraka, amer. naniz., 47/61 - 20.00 Čarovnice iz Eastwika, amer. film - 21.55 Trend, oddaja o modi in vizualni pop kulturi - 22.25 Sobotna noč

KANAL A

9.00 Kaličopko (ponov. otroške oddaje) - 9.00 Risanka - 10.30 Daktri (6. del) - 11.30 Oddaja o stilu - 12.00 Glasbena oddaja - 15.30 Ljudje na položajih (ponov. 17. dela) - 16.25 Domov! (ponov. filma) - 18.00 Mala morsk deklica (20. del risane serije); Račje zgodbe (20. del risanke) - 19.00 J. D. Bodo (ponov.) - 20.00 Hawkins (8. del naniz.) - 21.15 Božji mlini na veter (amer. film) - 23.00 Dežurna lekarna (28. del hum. naniz.) - 23.30 S kame-ro na potepu - 0.00 Danyjeve zvezde (ponov.)
17.00 TV DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.30 OČIVIDEK, angl. dok. nadalj., 3/13
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 LINGO, TV IGRICA
19.20 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
21.25 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 4/30
23.50 NORO ZALJUBLJENA, amer. naniz., 11/25

HTV 1

8.35 TV spored - 8.50 Poročila - 8.55 Risanka - 8.55 Barzan (amer. film) - 11.00 Prizma - 12.00 Poročila - 12.20 Morje - 12.50 Mladinski film - 13.40 Reporterji sveta - 14.25 "Blood of the Hunter (kan.-franc. film) - 15.55 Filipovi otroci - 16.30 Poročila - 16.35 Televizija o televiziji - 17.20 Dok. oddaja - 18.50 Zakaj je to nena-vadno? (serija, 1/7) - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 21.50 Policaj iz

vrta (amer. film) - 22.15 Opazovanja - 22.45 Glasbena oddaja - 23.45 Nočni program

HTV 2

15.35 TV spored - 15.45 Kjigo v glavo - 16.30 Zakon v L.A. (serija, 1/22) - 17.15 Mladi Indi-ane Jones, II. (serija 1/15) - 18.00 Alpe-Don-ava-Jadran - 18.30 Beli žar (dok. serija 6/8) - 19.20 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Neskončno potovanje (serija, 1/20) - 22.15 "The X Files" (serija 1/49) - 23.15 Ustanovitelj hol-lywoodske akcije (dok. serija, 8/20)

NEDELJA, 20. X.

SLOVENIJA 1

8.15 - 23.25 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LEVO, avstral. naniz., 22/28
9.55 NEDELJSKA MAŠA
11.00 VSI SMO ENA DRUŽINA, jap.-kan. serija, 5/10
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 EVROMUZIKA NA AZORIH, 3. del
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
13.35 KARAOKO, razvedrilna oddaja
14.45 NEDELJSKA REPORTAŽA, tv Koper
15.05 SOUND BARRIER, amer. film
17.00 DNEVNIK 1
17.10 ZAVRTIMO STARE KOLUTE
17.50 PO DOMAČE
19.10 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.10 MOŠKI ŽENSKO
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 8.20 Deček, ki ni nikoli spal, fran. film - 9.50 Tedenski izbor: Videošpon; 10.20 Na vrtu; 10.50 Lahkih nog naokrog; 11.35 Trend, oddaja o modi in vizualni pop kulturi - 12.05 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 3/30 - 12.55 Dlan v dlani - 13.10 Šport-na nedelja - 19.30 V območju somraka, amer. naniz., 48/61 - 20.00 Don Kihot, špan. nadalj., 5/5 - 21.00 Onstran zakona, amer. film (čb) - 22.45 Novice iz sveta razvedrila

KANAL A

9.00 Muppet show (52. oddaja) - 9.30 Kaličop-ko - 10.30 Risanka - 11.00 Svet športa (ponov.) - 14.50 Božji mlini na veter (ponov. amer. fil-ma) - 16.30 Muppet show (ponov.) - 17.00 Mala morsk deklica (16. del); Račje zgodbe (risana serija, 27. del) - 18.00 Avto ljubezni (4. del mlad. film) - 19.00 S kame-ro na potepu (ponov.) - 19.30 Popotni vodič (ponov.) - 20.00 Lucan (13. del nadalj.) - 21.00 Jessie (ponov. 3. dela) - 22.00 Karma

PONEDELJEK, 21. IX.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.30 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.55 OTROŠKI PROGRAM
SONČKOVO ROJSTVO, angl. dok. film
10.45 ZAGORJE '96
11.15 ONSTRAN ZAKONA, ponov. amer. filma (čb)
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.10 TEDENSKI IZBOR
14.10 ZRCALO TEDNA
14.20 ZA TV KAMERO
14.30 FORUM
14.50 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.20 MOŠKI, ŽENSKO
16.20 DOBER DAN KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.30 OČIVIDEK, angl. dok. nadalj., 3/13
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 LINGO, TV IGRICA
19.20 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
21.25 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
KVANTNI SKOK, amer. naniz., 4/30
23.50 NORO ZALJUBLJENA, amer. naniz., 11/25

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.55 Tedenski izbor: Učimo se tujih jezikov: angleščina; 11.10 Reka upanja, franc. nadalj., 3/18; 12.05 Res je!; 13.35 Sobot-na noč; 15.35 Šport - 16.20 Wildbach, nem. naniz., 8/13 - 17.10 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 3/30 - 18.00 Simpsonovi, amer. naniz., 50/92 - 18.30 Sedma steza - 19.00 Noro zaljubljeni, amer. naniz., 11/25 - 19.30 V območju somraka, amer. naniz., 49/61 - 20.00 Meso, angl. drama - 21.30 Osmi dan - 22.00 Oddaja o turizmu - 22.30 Svet poroča - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

15.55 Video strani - 16.55 Spot tedna - 17.00 Kar-ma - 18.00 Lucan (ponov. 13. dela) - 19.00 Glas-beni spoti - 19.30 Novosti iz zabavišnega sveta -

20.00 Zlata dekleta (amer. hum. naniz.) - 20.30 Odločitve '96 - 21.30 Filmska uspešnica: Zaseda (amer. film) - 23.10 Hawkins, 8. del naniz.

TOREK, 22. X.

SLOVENIJA 1

10.15 - 1.20 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
10.40 OTROŠKI PROGRAM
MOST ADAMA RUSHA, angl. dok. oddaja
11.30 FANT, KI NI MOGEL SPATI, ponov. franc. filma
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
13.50 TEDENSKI IZBOR
VSI SMO ENA DRUŽINA, jap.-kan. serija, 5/10
14.20 OBZORJE DUHA
14.50 MESO, angl. drama
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
SREDI GALAKSIJE ZAVIJ LEVO, avstral. naniz., 23/28
17.35 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA, risana serija
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 KOLO SREČE, tv igrice
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 MEDNARODNA OBZORJA
21.25 PRIJATELJICE IZ HIŠE ŽALOSTI, češka nadalj., 4/4
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 POSLOVNA BORZA
23.15 SOVA
SPOŠNE POIZVEDBE, franc. naniz., 8/14
0.45 DAVOV SVET, ponov. amer. naniz., 13/25

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.50 Tedenski izbor: Osmi dan; 14.20 Svetovi zemlje, angl. poljudnoznan. serija, 6/6; 15.10 Slovenski magazin; 15.40 Zoom - 16.40 Pustolovščine in odkritja, italij. dok. serija, 12/26 - 17.10 Sova: Kvantni skok, amer. naniz., 4/13 - 18.00 Castlovi, angl. nadalj., 7/26 - 18.30 Prislulnimo tišini - 19.00 Davov svet, amer. naniz., 13/25 - 19.30 V območju somraka, amer. naniz., 50/61 - 20.00 Wildbach, nem. naniz. 9/13 - 20.50 Studio City - 21.50 Kronika Borštnikove-ga srečanja - 22.05 Obiski - 22.55 Francesco Borromini, švic. dok. oddaja

KANAL A

15.55 Video strani - 17.00 Novosti iz zabaviš-nega sveta (ponov.) - 17.30 Daktri (ponov. 7. dela) - 18.30 Kapitan planet (ponov.) - 19.00 Glasbeni spoti - 19.30 S kame-ro na potepu - 20.00 Hermanova glava (amer. naniz., 38. del) - 20.30 Sirene (23. del amer. naniz.) - 21.30 Hondo (11. del naniz.) - 22.30 Glasbena odda-ja - 23.00 Danyjeve zvezde

SREDA, 23. X.

SLOVENIJA 1

8.45 - 0.30 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.25 TEDENSKI PROGRAM
KARAOKO
10.25 JKEJLENI JEZDECI avstral. na-dalj., 3/8
10.50 ROKA ROCKA
11.40 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 15/20
12.30 EVROMUZIKA NA AZORIH, 3. del
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
15.35 DLAN V DLANI
15.50 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA
MADŽARSKE TV
16.20 LJUDJE IN ZEMLJA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 UMETNIKI ZA SVET
18.40 RISANKA
18.50 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.00 VOLITVE '96
20.35 FILM TEDNA:
POČAKAJ ME V NEBESIH, špan. film
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 SOVA
KVANTNI SKOK, angl. naniz., 5/30
23.55 SKRAJNOSTI, ponov. angl. naniz., 7/7

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.50 Tedenski izbor: Poslovna borza; 11.00 Prislulnimo tišini; 11.30 Obiski; 12.20 Francesco Borromini, švic. dok. oddaja; 13.15 Zvočni zid, amer. film; 15.05 Oddaja o turizmu; 15.35 Skrivnostna znamenja angl. na-dalj., 4/4 - 16.30 Sova: Splošne poizvedbe, fran. naniz., 8/14 - 18.00 Castlovi, angl. nadalj., 8/26 - 18.30 Japonska, 8. del - 19.00 Skrajnosti, angl. naniz., 7/7 - 19.30 V območju somarka, amer. naniz., 51/61 - 20.00 Šport - 22.00 Alica, evrop-ski kulturni magazin - 22.30 Koncerti

KANAL A

15.55 Video strani - 17.00 Danyjeve zvezde (ponov.) - 18.00 Sirene (ponov. 23. dela) - 19.00 Glasbeni spoti - 19.30 Oddaja o stilu - 20.00 Pot flamingov (28. del naniz.) - 21.00 Kratko srečanje (amer. film) - 22.45 Elizije - 23.15 Transtelova obzorja (15. del)

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ČETRTEK, 17.10.

5.30 Domača glasba - 7.00, 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje - 15.00 Poročila - 16.10 Turistična oddaja - 17.10 Aktualno: Problematika carinjenja v Črnomlju - 18.00 Poročila - 18.15 Pro-motor poroča - 19.00 Rockovski sprehod - 23.00 Ploščati vrhovi

PETEK, 18.10.

5.30 Domača glasba - 7.00, 9.00 in 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Glasbene želje - 15.00 Poročila - 15.30 Grmski vulkan - 17.00 Sračin TV izbor - 18.00 Poročila - 20.00 Večer z evergreeni in gost Evgen Juric - 21.30 Kviz z evergreeni

SOBOTA, 19.10.

5.30 Domača glasba - 7.00 Poročila - 8.30 Izbor višje dneva - 9.00 Poročila - 9.15 Praktični kotiček - 10.00 Gospodinjje sprašuje, Helena Mržlihar odgovarja - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 13.00 Mali oglasi - 15.00 Poročila

DUŠAN FALESKINI, s.p.
Ulica talcev 14, 8351 STRAŽA
Tel.: (068) 83-104

FALESKINI — pooblaščen server in prodajalec vozil

HYUNDAI — VEDNO NA PRAVI POTI !!

FALESKINI — pooblaščen prodajalec in server vozil HYUNDAI
DARILO: avtomobilom, kupljenim v našem avtosalonu, nu-dimo BREZPLAČNE servisne storitve do 50.000 prevoženih km.
PRESENEČENJE: vsi kupci v mesecu oktobru dobijo ben-cinske bone v vrednosti 300 litrov bencina.

NOVA SONATA

HYUNDAI — AVTOSALON IN SERVIS
FALESKINI, STRAŽA, UL. TALCEV 14; TEL. (068) 83-104!!!

Čuki so spet navdušili

TREBNJE - Preteklo soboto so v organizaciji OO SKD Trebnje v športni dvorani trebanjske osnovne šole nastopili priljubljene Čuki in Alenka Hladnik, evropska prvakinja v igranju na diatonično harmoniko. Pokrovitelj prireditve je bil Lojze Peterle, predsednik SKD in hkrati podpredsednik združenja evropskih krščanskih demokra-tov, prisostvoval pa je tudi častni gost Tine Vivod, podpredsednik SKD za tujino. Na koncertu je bilo vsaj 1000 obiskovalcev, vstopnine ni bilo, prostovoljne prispevke pa bo Karitas namenila družinam v trebanjski občini. V prvem delu koncerta so Čuki namenili pozornost najmlajšim, ki so skupaj z njimi prepevali, igrali, plesali in nastopali, po 22. uri pa je bil program prilagojen mladini in odraslim obiskovalcem.

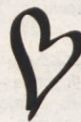
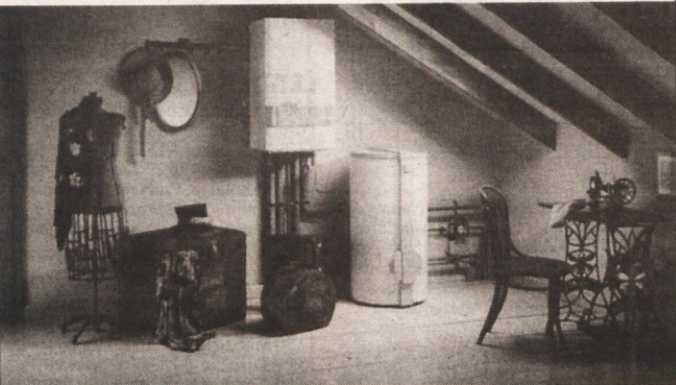
Med programom smo slišali še poročilo Jožice Grošelj-Murčehajčič o dopoldanskem teniškem turnirju na Viti. Prvim trem parom je Lojze Peterle čestital in jim poklonil praktične nagrade. Občinstvo je z bučnim aplavzom pozdravilo informacijo o zmagi rokomet-štev Akripola v Trbovljah. Zatem se je predstavil rojak, dosedanji poslanec v državnem zboru Lojze Peterle, kot kandid-at za državni zbor za volilni okraj za trebanjsko občino. Zavzel se bo za nadaljevanje že začelih projektov in za izvedbo novih, ki jih bodo Trebanjci lahko uresnili s pomočjo države, bodisi pri cestah, infrastrukturi, kmetijstvu ali skrbi za demografsko ogrožena območja.

IVANKA VIŠČEK

DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodel

Junkers - kondenzacijski plinski stenski kotel CERAPUR

Plinsko ogrevanje ohranja naše lepo okolje

- Primerno za eno- in večdružinske hiše
- Najsodobnejša kondenzacijska tehnika omogoča izkoristek preko 100% pri najnižjem obremenjevanju okolja
- Okolju prijazno ogrevanje in priprava sanitarne vode od kleti do podstrešja

Zastopa: Robert Bosch d.o.o.,
Ljubljana, področje Junkers,
Celovška 228, tel.: 061/159 03 41

DOLENJSKI LIST

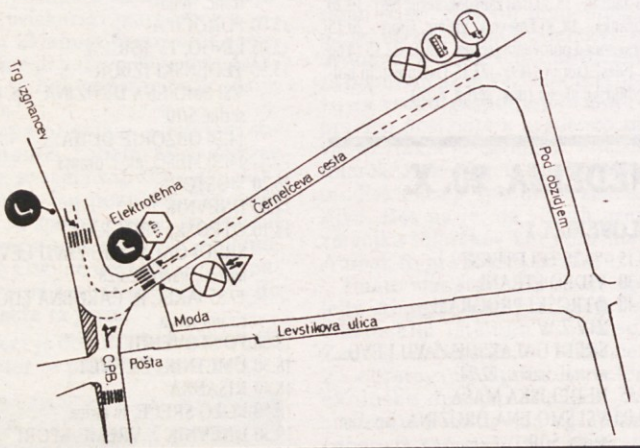
SIMPLY RED-	GREATEST HITS
VANGELIS-	PORTRAITS
R.E.M.-	NEW ADVENTURES IN hi-fi
MR. PRESIDENT-	WE SEE THE SAME SUN
BACKSTREET BOYS-	BACKSTREET BOYS
CRASH TEST DUMMIES-	A WOMAN'S LIFE
EROS RAMAZZOTTI-	DOVE C'E MUSICA
STING-	FIELDS OF GOLD
JASMIN STAVROS,	ZRAK-ZEMLJA-ZRAK
D.J. BOBO-	WORLD IN MOTION

NAJBOLJŠA IZBIRA CD PLOŠČ
BIG BANG NA oddelku
INTERMARKET, BREŽICE

SPREMEMBA PROMETA NA ČERNELČEVI ULICI V BREŽICAH

Dne 21. 10. 1996 prične na Černelčevi ulici, v skladu z odredbo o spremembi in dopolnitvi odredbe o usmeritvi in omejitvi prometa na območju dela mesta Brežice, veljati dvosmerno urejen promet na omenjenem odseku od Ulice pod obzidjem do Ceste prvih borcev. Na delu Černelčeve ulice je omejen promet za avtobuse in tovorna vozila v smeri proti Cesti prvih borcev. Udeležence v prometu prosimo, da upoštevajo prometno signalizacijo!

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

INTARA

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA D.D.
BORZNOPOSREDNIŠKA
HIŠA, d.d.

— odkupimo delnice KRKE
iz javne prodaje

Tel.: 061/137 73 73,
137 74 74,
137 75 75
173 44 44

NOVO - NOVO - NOVO - NOVO

AVTOHIŠA Novo mesto
Servisno prodajni center d.o.o.

PRODAJA IN SERVIS VOZIL TER NADOMESTNIH DELOV
RENAULT

ZA NAROČANJE SERVISNIH, KLEPARSKIH IN LIČARSKIH
STORITEV NA VSEH ZNAMKAH IN TIPIH VOZIL
VAM PRVI V SLOVENIJI OMOGOČAMO KLIC NA
BREZPLAČNO TELEFONSKO ŠTEVILKO

080-1588

ZA VSE OSTALE INFORMACIJE POKLIČITE:

- Prodaja novih in rabljenih vozil	068/324-533, 323-533
- Servis, kleparstvo in ličarstvo	068/321-243, 322-813
- Prodaja nadomestnih delov in opreme	068/322-038, 322-048
- Tehnični pregledi vozil	068/323-449
- Finance in računovodstvo	068/323-421
- Uprava	068/322-023

**POKLIČITE NA DRUGI STRANI VAS
ČAKAJO ODKRITI IN PRIJAZNI LJUDJE**

Lahko nas obiščete v našem prodajnem
salonu, servisu ali prodajalni nadomestnih
delov v Novem mestu, Pod Trško goro 83.

RENAULT

NOVO - NOVO - NOVO - NOVO

LESO, d.d. - v stečaju ČRNOMELJ Belokranjska cesta 40

ki ga zastopa stečajni upravitelj Janez PEZDIRC

OBJAVLJA

na podlagi sklepa Okrožnega sodišča Novo mesto St 20/95-91 z dne 14.10.1996

JAVNI RAZPIS

za zbiranje ponudb za prodajo:

1. tehnološko zaokrožene proizvodne celote "mašiva" s pripadajočim zemljiščem in tehnološko opremo in
2. zemljišče v izmeri 14.360 m²

Podrobnejši opis ponudbe:

Ad 1) Tehnološko zaokrožena proizvodna celota "masiva" obsega:

- A) Gradbene objekte:
1. proizvodna hala z aneksom 4.680 m²
 2. sušilnica 240 m²
 3. skladišče vnetljivih snovi 80 m²
 4. objekt energetika in vzdrževanje z dimnikom in silosom (1000 m³) 640 m²
 5. črpališče 49 m²
 6. vratarnica 12 m²

- B) Zunanja ureditev:
1. makadamsko parkirišče 2.200 m²
 2. asfaltne površine 2.500 m²
 3. ograja 950 m²

- C) Zemljišča
- a) Stavbna zemljišča:

parc. št. 574/2	12.893 m ²
parc. št. 570/2	13.754 m ²
parc. št. 720/1	7.018 m ²
parc. št. 1183/14	577 m ²
Skupaj:	34.242 m²

- b) Kmetijska zemljišča:

parc. št. 570/4	159 m ²
parc. št. 725/2	126 m ²
Skupaj:	285 m²

- c) Zemljišča - cesta s služnostno pravico ostalim uporabnikom:

parc. št. 570/1	1.750 m ²
parc. št. 720/2	368 m ²
parc. št. 1183/13	27 m ²
parc. št. 1183/15	31 m ²
parc. št. 1183/12	89 m ²
parc. št. 1196/1	7 m ²
Skupaj:	2.272 m²

- D) Tehnološko opremo
- po specifikaciji, ki je sestavni del ocenitve.

- E) Opremo in dele opreme ter material po specifikaciji.

- Ad 2) Kmetijsko zemljišče obsega:
- parc. št. 569 v izmeri	12.732 m ²
- parc. št. 571 v izmeri	1.628 m ²
Skupaj:	14.360 m²

Na zemljišču bo dovoljena gradnja industrijskega objekta.

Pogoji sodelovanja:

1. Sodelujejo lahko pravne in fizične osebe, skladno z veljavno zakonodajo Republike Slovenije, ki bodo ponudile najmanj za:
Ad1) 229.855.149 SIT
Ad2) 19.384.650 SIT.

Pisna ponudba mora vsebovati predmet nakupa, ceno, rok in način plačila.

Ponudnik priloži ponudbi nepreklicno bančno garancijo, s katero se bo banka obvezala, da bo na prvi poziv stečajnega dolžnika plačala kupnino, v kolikor je ne bo plačal sam ponudnik. Rok veljavnosti garancije je 120 dni od datuma izdaje.

2. Celotno premoženje pod točko 1 (tehnološko zaokrožena celota "masiva") je oddano v najem in je v polnem obratovanju z 80 zaposlenimi. Kupec prevzema obveznost sklenitve pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas oziroma najmanj dve (2) leti z najmanj 80-imi obstoječimi delavci.

3. Nakup nepremičnin in premoženja se opravi po principu video-kupljeno; kasnejše reklamacije glede napak ne bodo upoštevane.

4. Kupec bo dolžan plačati kupnino v celoti v 30-ih dneh po podpisu pogodbe.

5. Posest in lastniško pravico na prodane nepremičnine in premoženje pridobi kupec, ko je kupnina v celoti plačana.

6. Prometni davek in vse druge stroške za prenos lastništva in ureditev zemljiško knjižnega stanja ter stroške parcelacije in ureditve odjemnih mest energetskih in komunalnih priključkov, ki jih je že poravnal prodajalec, plača kupec.

7. Vsem zainteresiranim ponudnikom bo omogočen ogled družbe in vpogled v ocenitveni elaborat.

8. Prispele ponudbe bosta ocenila stečajni upravitelj in stečajni senat pristojnega sodišča. Ponujena cena za nakup obrata bo pomemben kriterij za oceno ponudbe, vendar bodo upoštevani tudi drugi elementi ponudbe, ki so navedeni v točkah 1 in 2 tega razpisa.

9. Ponudbe morajo biti poslano do 4.11.1996 s priporočeno pošiljko v zapečateni ovojnici z oznako "JAVNI RAZPIS" na naslov:
LESO, d.d. - v stečaju, 8340 ČRNOMELJ, Belokranjska cesta 40.

10. Stečajni upravitelj LESO, d.d. - v stečaju bo na podlagi prispele ponudb in pridobljenega soglasja stečajnega senata pristojnega sodišča ponudnike obvestil o rezultatu zbiranja ponudb v 30-ih dneh po končanem zbiranju ponudb.

11. Z najugodnejšim ponudnikom bo stečajni upravitelj sklenil kupoprodajno pogodbo o nakupu.

Stečajni upravitelj na podlagi tega razpisa ni zavezan skleniti pogodbe o prodaji predmeta tega razpisa s katerikoli ponudnikom.

Vse dodatne informacije lahko zainteresirani dobijo pri stečajnem upravitelju Janezu PEZDIRCU, tel. 068/321-150 ali 068/323-202, telefaks 068/323-176.

AVTOKLINIKA, d.o.o.

Novo mesto, Foersterjeva 10

☎ 068/ 323-035

Uradni zastopnik za

**ŠPORTNA
OPREMA**

MONROE
amortizerji

VEČJA VARNOST NA CESTI

NOVO
SENSATRAC
AMORTIZER
"DVA V ENEM"

ZA VSE TIPE
VOZIL DVE LETI
GARANCIJE

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

Specialna jesenska ponudba

VITARA DAKOTA '97

VITARA 3V že za 29.990 DEM
VITARA '97/5V že za 34.990 DEM
VITARA 5 V6 že za 42.990 DEM

Omejena količina vozil

NOVO! NOVO!

Baleno 1,6 GLX WAGON

2x air bag, servo volan, centralno zaklepanje, elek. nast. ogledal, elek. pomik stekel, spojler s stop lučko, imobilizator,...

ALTO 1,0 že za 13.690 DEM
BALENO sport 1,6 GSI 3V
za 26.990 DEM

že za 26.490 DEM

UGODNI KREDITI

KARIERA S PHILIP MORRISOM

PHILIP MORRIS je vodilno mednarodno podjetje, ki si je svoj ugled pridobilo s kakovostnimi izdelki, kreativnim marketingom in vrhunskimi finančnimi rezultati.

Za potrebe podjetja v Ljubljani razpisujemo del. mesto

REGIONALNEGA PREDSTAVNIKA (SALES MERCHANDISER) ZA PODROČJE DOLENJSKE

- Pogoji:
- slovensko državljanstvo
 - prednost imajo kandidati, stari do 28 let, z izkušnjami na podobnih del. mestih
 - pogovorno in pisno znanje angleškega in slovenskega jezika
 - znanje uporabe osebnega računalnika
 - komunikativnost in veselje do timskega dela
 - vozniško dovoljenje B-kategorije

Ponujamo prvovrstne del. razmere v stimulativnem, mednarodnem del. okolju. Vse kandidate prosimo, da pisne ponudbe v angleškem jeziku s priloženim življenjepisom, sliko in priporočili pošljejo priporočeno na naslov, v roke M. Zaplotniku, do 25. 10. 1996.

PHILIP MORRIS LJUBLJANA d.o.o.
Šmartinska 130
(p.p. 4083)
1001 LJUBLJANA

Delnice podjetij KRKA, PIVOVARNA LAŠKO, PIVOVARNA UNION in ostalih odkupujemo po najvišjih cenah. Nudimo gotovino takoj. Tel.: 061/131-92-15

Delnice Krke, Petrola, Pivovarne Union in ostale odkupujemo od ponedeljka do petka med 10. in 16. uro. Tel.: 061/314-952.

NAKUPOVALNA AKCIJA: IZDELKOV BLAGOVNE ZNAMKE emona merkur

od 3. do 26. 10. 1996

v vseh prodajalnah emone merkur

- kava e.merkur 100g 119,00 SIT
- kava e. merkur 500g 599,00 SIT
- riž e. merkur 1kg 169,00 SIT
- sončnično olje e.merkur 165,00 SIT

- pašteta jetrna e. merkur 50g 69,00 SIT
- prašek belemon 4,5kg 999,00 SIT
- velika izbira zamrznjene hrane

emona merkur
trgovina na drobno, d.d., ljubljana

KVALITETA TREH DIAMANTOV

- novi COLT 1,3 GLi od 20.900 DEM
oprema: DAB, nastavljiv servo volan, ura, deljiv zadnji sedež, avtoradio
- novi LANCER 1,3 GLi od 23.900 DEM
oprema: DAB, nastavljiv servo volan, ura, radio, deljiv zadnji sedež, temna stekla
- CARISMA že od 33.900 DEM
- PAJERO 2,5 TD — v mesecu oktobru 4.000 DEM popusta

zastopstvo in prodaja

EMINENT
d.o.o.

Novo mesto
tel.: 068/323-902, 28-950
Krško, CKŽ 51
tel.: 0608/22-950
Črnomelj, Belokranjska 14
tel.: 068/51-379, 51-378

• Dimnikarji prinašajo srečo drugim. Sicer ne bi bili vse življenje dimnikarji. (Čuha)

• Ko ti posvetijo, se ti čmo piše. (Večer)

• Barabe ostajajo brez kazni, pošteni brez denarja. (Večer)

• Človeku smeta vladati samo znanost in vest. (Hugo)

SALON ZA PSE
BUDJA UL. TALCEV 12 NOVO MESTO
☎ (068) 324-377

OBVESTILO

Na podlagi 8. člena Zakona o volilni kampanji (Ur.l. RS št. 62/94) Mestna občina Novo mesto obvešča politične stranke in zainteresirano javnost, da je na njenem območju posredovanje volilno propagandnih sporočil omogočeno preko naslednjih pooblaščenih izvajalcev:

• NA VELIKIH REKLAMNIH PANOJIH:

1. NOUA, d.o.o., Novo mesto, Novo mesto, Ljubljanska cesta 5
2. INTERFLASH, d.o.o., Trebnje, Trebnje, Baragov trg 1
3. KONVIKT, d.o.o., Novo mesto, Novo mesto, Šolska ulica 6
4. Javno podjetje KOMUNALA, d.o.o., Novo mesto, Rozmanova 2

• NA PANOJIH NA DROGOVIH JAVNE RAZSVETLJAVE:

1. SPORTI Novo mesto, d.o.o., Novo mesto, Košenice 83
2. Javno podjetje KOMUNALA, d.o.o., Novo mesto, Rozmanova ulica 2

• S TRANSPARENTI:

1. NOUA, d.o.o., Novo mesto, Novo mesto, Ljubljanska cesta 5
2. KONVIKT, d.o.o., Novo mesto, Novo mesto, Šolska ulica 6
3. Javno podjetje KOMUNALA, d.o.o., Novo mesto, Rozmanova ulica 2

• S POSLIKAVAMI FASAD:

1. NOUA, d.o.o., Novo mesto, Novo mesto, Ljubljanska cesta 5

• NA JAVNIH OBVESTILNIH MESTIH:

1. Javno podjetje KOMUNALA, d.o.o., Novo mesto, Rozmanova ulica 2

MESTNA OBČINA
NOVO MESTO

Audi
Prednost je v tehniki

Audi A3 že od 33.697 DEM

Nekaj prestižnega!
Prava mešanica drznosti in sproščenosti.
Za aktivne, ki živite življenje danes.
Audi A3. Nova ekstravaganca.

Vabljeni na predstavitev novega AUDIJA A3, v petek, 18. 10. 1996, ob 17. uri na Novem trgu s skupino COPACABANA.

Avtohiša Berus

Novo mesto
Tel.: 068/342-360, 25-098

**Poglejte
v tretje tisočletje**
- še bolje, odpeljite se vanj.

NISSAN

S ponosom vam predstavljamo **ново Primero** z vsemi novostmi: novim podvozjem in obesami, ki zagotavljajo izjemno vodljivost in stabilnost avtomobila, varnejšo karoserijo, novimi lučmi, ki dajejo sedemdeset odstotkov več svetlobe... Že od 29.400 DEM dalje.

Nemški inštitut TÜV je Primero testiral in postavil na prvo mesto med konkurenti.

Pooblaščen zastopnik za Slovenijo:
NISSAN ADRIA d.o.o., Slovenska 54, Ljubljana
Poblaščen trgovci in serviserji za področje Slovenije:
AVTONISS, Ljubljana, telefon: 061/ 159 73 31
KRULC, Moravče, telefon: 061/731143
VIDRIH, Otočec-Nov mesto, telefon: 068/ 75 180
ZIERER, Sevnica, telefon: 0608/81389
KOS, Polzela, telefon: 063/ 701060
AVTOHIŠA, Murska Sobota, tel.: 093/ 32 209
MG, Muta, telefon: 0602/ 81 760
FABJAN, Branik, telefon: 065/ 57012
PIŽEM, Domžale, telefon: 061/ 372 333
TRUNK, Ljubljana - Ježica, telefon: 061/ 342 692
AVTOSALON Kovinarska, Vrhnika, tel.: 061/ 753842
BARLOG, Trebnje, telefon: 068/ 45 700
A&M FERK, Maribor, telefon: 062/ 224 478
AVTO MOČNIK, Kranj - Britof, tel.: 064/ 242 277
VAS AVTO, Celje, telefon: 063/ 441160
SALON NISSAN Lipnik, Velenje, tel.: 063/ 893 549
AUTOCOMFORT, Nova gorica-Solkan, 065/23274
NISSAN HVALEC, Ptuj, telefon: 062/778 507

ZADOM, Podjetje za proizvodnjo, trgovino in usluge, d.o.o. - v stečaju, Gradac 138, 8332 GRADAC, ki ga zastopa stečajni upravitelj Janez PEZDIRC

OBJAVLJA

na podlagi sklepa St. 15/95-59 z dne 14.10.1996 stečajnega senata Okrožnega sodišča Novo mesto

JAVNI RAZPIS

za zbiranje ponudb za odprodajo nepremičnin v Semiču, ki jih sestavljajo:

1. par. št. 342/1
- poslovna stavba žaga (2 a, 68 m²)
- dvorišče (62 a, 87 m²)
2. parc. št. 500/1
- dvorišče (7 a, 42 m²)
Skupaj: 7.297 m²

Zemljišče in na njem stoječi objekt stare žage se nahaja ob glavni cesti Semič-Metlika in je cca 250 m oddaljeno od centra mesta.

Zemljišče je komunalno opremljeno.

Pogoji sodelovanja:

1. Sodelujejo lahko vse pravne in fizične osebe, skladno z veljavno zakonodajo RS, ki bodo ponudili več kot 14.535.574,94 SIT za nakup navedenih nepremičnin. Pisna ponudba mora vsebovati predmet nakupa, ceno, rok in način plačila.
2. Prispele ponudbe bosta ocenila stečajni upravitelj in stečajni senat pristojnega sodišča. Ponujena cena za nakup nepremičnin bo pomemben kriterij za oceno ponudbe, vendar bodo upoštevani tudi drugi elementi ponudbe, ki so navedeni v točki 1 tega razpisa.
3. Ponudbe morajo biti poslane do 4.11.1996 s priporočeno pošiljko v zapечатeni ovojnici z oznako "JAVNI RAZPIS" na naslov:
ADRIA CARAVAN, d.d. - v stečaju
Skalickega 1
8000 Novo mesto
4. Stečajni upravitelj ZADOM, d.o.o. - v stečaju bo na podlagi prispelih ponudb in pridobljenega soglasja stečajnega senata pristojnega sodišča ponudnike obvestil o rezultatih zbiranja ponudb v 30-ih dneh po končanem zbiranju ponudb. Z najugodnejšim ponudnikom bo stečajni upravitelj sklenil kupoprodajno pogodbo o nakupu. Vse stroške, povezane s sklenitvijo pogodbe in prenosom lastništva, plača kupec. Stečajni upravitelj na podlagi tega razpisa ni zavezan skleniti pogodbe o prodaji predmeta tega razpisa s katerikoli ponudnikom.

Vse dodatne informacije lahko zainteresirani dobijo pri stečajnem upravitelju Janezu PEZDIRCU, tel. 068/321-150 ali 068/323-202, telefaks 068/323-176.

TRGOVINA na drobno in debelo NOVOTEKS, p.o. NOVO MESTO

na podlagi sklepa zbora delavcev z dne 9.10.1996
razpisuje prosto delovno mesto

direktorja podjetja

Kandidat mora izpolnjevati splošne pogoje, določene z zakonom, in imeti visoko, višjo, najmanj pa srednjo izobrazbo, najmanj pet let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih, organizacijske sposobnosti ter aktiven odnos do razvijanja dejavnosti, ki so predmet poslovanja podjetja. Kandidat naj priloži kandidaturi tudi zamisli o vodenju podjetja in smernice razvoja podjetja.

Kandidati naj prijave pošljejo v 15-ih dneh po objavi na naslov:

TRGOVINA na drobno in debelo
NOVOTEKS, p.o.
Foersterjeva 6
8000 NOVO MESTO
(za razpisno komisijo)

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15-ih dneh po izbiri.

DOM UPOKOJENCEV IN OSKRBOVANCEV IMPOLJCA SEVNICA ARTO 13 8290 SEVNICA

Razpisujemo prosti delovni mesti:

1. vodje splošne službe

- Pogoji:
- izobrazba VI. ali VII. stopnje strokovne izobrazbe upravne smeri ali organizacije dela
 - vsaj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih
 - znanje programskih orodij Windows, Word
 - zaželen je izpit iz varstva pri delu in varstvo pred požarom (pooblaščen oseba)
 - sposobnost vodenja

2. natak — vodja bifeja in strežbe

- Pogoji:
- končana gostinska srednja šola - smer natak
 - dve leti delovnih izkušenj
 - sposobnost vodenja
- Delo pod 1 in 2 je za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.
- Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom v roku 8 dni po objavi na zgornji naslov.

MERCATOR - Kmetijska zadruga KRKA, z.o.o. Rozmanova ulica 10 8000 Novo mesto

daje v najem poslovne prostore, primerne za pisarniško ali kakšno drugo mirno dejavnost v Novem mestu na:

1. Rozmanovi ulici 10; 4 prostori s hodnikom in sanitarijami, skupne izmere 67,51 m².
2. Rozmanovi ulici 34; 4 prostori s hodnikom in sanitarijami, skupne izmere 65,64 m².

Interesenti dobijo dodatne informacije na telefonski številki 068/321-519 in 321-256.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

V SPOMIN

21. oktobra mineva 10 let, odkar nas je zapustila draga žena in mama

VALENTINA KASTELIC

iz Vinje vasi

Hvala vsem, ki se je spominjate in ji prižigate sveče.

Vsi njeni

Zapustila nas je predraga sestra, sestrična, teta, svakinja

IVANKA KAVČIČ

učiteljica v pokoju

Na njeno željo smo jo pospremili na zadnjo pot v krogu domačih. Pokopali smo jo na šmihelskem pokopališču 8. oktobra 1996. Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo imeli radi.

Žalujejo družine: Kavčič, Pukl, Stele, Rupnik, Verbič, Petrovčič

Novo mesto, 15. oktobra 1996

avto in pol

LANTRA WAGON

— accent od 16.500 DEM
ali 313 DEM na mesec
— lantra sedan od 24.900 DEM
ali 480 DEM na mesec
— lantra wagon od 25.900 DEM
ali 499 DEM na mesec

vodilna linija prihodnosti

COUPE 2,0 FX

— nova SONATA od 29.790 DEM
ali 575 DEM na mesec
— novi COUPE od 34.900 DEM
ali 673 DEM na mesec
— novi kombi GRACE od 21.500 DEM
ali 414 DEM na mesec

UGODEN KREDIT DO 5 LET — LEASING — MENJAVA STARO ZA NOVO

V MESECU OKTOBRU PREJME VSAK KUPEC NOVEGA VOZILA 300 LITROV GORIVA

zastopstvo in prodaja:

EMINENT
d.o.o.

Novo mesto, Dol. Kamence 61, tel. 068/323-902
Novo mesto, Kandijska 14, tel. 068/28-950
Krško, CKŽ 51, tel. 0608/22-950
Črnomelj, Belokranjska 14, tel. 068/51-379, 51-378

IZ ZASTOPNIŠKEGA
PROGRAMA
PONUJAMO
CELOTNI PROGRAM
TRAKTORJEV
SAME:
POLJEDELSKI
SADJARSKO-VINOGRADNIŠKI
HMEJLJARSKI
KOMUNALNI
IN GOSENIČARJI

cosmos d.o.o.

Ljubljana, Celovška 182
tel: (061)553-151, 15-95-333

Ob koncu Svetovnega prvenstva v oranju se firmi Cosmos iskreno zahvaljujeva za pomoč. Na Irskem je slovenska ekipa prvič nastopila s svojimi traktorji in plugi. Vrhunska oprema traktorjev SAME Dorado 60 nama je omogočila, da sva se lahko enakovredno kosala z ostalimi tekmovalci in dostojno zastopala Slovenijo.

ANTON FILAK in JANEZ MIKLIČ

SNEGOLOVI
ZA VAŠO STREHO
Izdelujemo in montiramo
vse vrste snegolovov.
Cena ugodna. Tel.
068/79-509.
Mobil: 0609/616-119

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ZAHVALA

Žalost, solza, bolečina
te rešila ni,
a ostala je praznina,
ki tako boli.

V 51. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustil dragi mož, oče,
ded, sin in brat

ALOJZ SLAK

iz Kriške Rebri 9 pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali, nam izrazili sožalje, pokojniku prinašali cvetje in sveče, darovali za maše in ga pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo g. župniku za tople besede in opravljen obred. Hvaležni smo govornikom, ki sta se v imenu krajanov in sodelavcev ŽIP-a Ljubljana z ganljivimi besedami poslovila od svojega prijatelja. Hvala tudi pevskemu zboru, ki se je z otožnimi pesmimi poslovil od pokojnika.

Žalujejo: žena Marija, hčerki Mojca in Vesna, vnuki Nika, Bojan in Špela, mama Ana, brat Janez in sestre Slavka, Vida, Štefka in Marjana

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi mojega najdražjega, ljubega, nikoli pozabljenega sina

JURETA DOLENCA

iz Ljubljane

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo ustno in pisno sožalje, darovano čudovito cvetje in sveče. Posebno zahvalo pa sem dolžna primariju dr. Fortuni, ki je bil ob njem v najtežjih trenutkih in se trudil, da bi ga ohranil pri življenju. Hvala velja tudi vsem ostalim zdravnikom in nesebičnim sestram Kliničnega centra CIM. V veliko tolažbo pa so mi bile tudi tople besede g. dekana Tončka Rojca, ki je tudi vodil obred. Hvala! Zahvaliti se moram tudi moji dragi Anči Tomšič za tako ganljive in v srce segajoče besede slovesa. Hvala za vse tudi mojim dobrim Dolenjcem! Hvala tudi gasilec GD Trebanjski Vrh in predsedniku Janezu Dolničarju za tople besede slovesa. Hvala pevcem in za zaigrano Tišino. Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga imeli radi in ga tako številno spremili na njegov tako prerani grob, mi stali ob strani in sočustvovali z mano v najtežjih trenutkih mojega življenja, stokrat hvala. Nikoli več Te ne bom videla, nikoli več Te ne bom slišala-ostalo bo le večno vprašanje, zakaj. Tako kot nama je bilo lepo, nikoli več ne bo.

Tvoja zelo zelo žalostna mamica Justi

AVTOMEHANIKA VIDRIH

SERVIS IN PRODAJA

8222 Otočec, Šentpeter 51
Tel./Fax: 068/75-180

AKCIJA

Vsakemu vplačniku **NISSAN ALMERE** v mesecu **OKTOBRU** podarimo komplet zimskih gum **GOOD YEAR** originalne dimenzije v vrednosti od 51.000 do 71.000 SIT ter avtoradio **BLAUPUNKT BOSTON** z montažo.

**RAZVOJNA DRUŽBA
TOMŠIČEVA 3
LJUBLJANA**
Tel.: 125-10-14, 125-70-56

ODKUP PRIYATIZACIJSKIH DELNIC PO NAJVIŠJIH DNEVNIH CENAH

ODKUPNA MESTA:
KRŠKO: ADO, d.o.o., Krško, CKŽ, tel.: 0608/21-522
MIRNA: Promjes, tel.: 068/49-235,
ČRNOMELJ: Štruci, tel.: 068/51-523,
NOVO MESTO: d.i. MARKETING, tel.: 068/28-694, 41-061

Pokličite in se prepričajte!

VEDEŽEVANJE,
odstranjevanje črne magije
urokov, pomoč pri ljubezenskih
in zakonskih težavah.
☎ 061/753-461

ODKUPUJEMO GOBE:
štorovke, jurčke in
črne trobentice.
Tel. 068/22-035.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
Mobilni: 0609/615-239
0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

MARIJA KUMELJ

iz Dol. Kota 1 pri Dvoru

Zahvaljujemo se osebju Doma starejših občanov Novo mesto, pogrebnim storitvam Novak, g. župniku Francu Povirku za lepo opravljen obred, trobentaču za zaigrano Tišino, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so pokojno spremili na zadnji poti.

Žalujoči: hčerka Mimica z družino in sin Žarko z družino

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE JARKOVIČ

z Drame 18

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in prijateljem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojniku darovali za maše, cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste ga tako številno spremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustil naš dragi

PAVLE PERŠE

iz Zbur

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojnemu darovali cvetje, sveče in za svete maše. Posebna zahvala sodelavcem podjetij Labod in Krka ter g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 70. letu nas je prezgodaj zapustil naš dragi

ANTON IVEČ

iz Metlike

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, uslužbencem Elektro Ljubljana PE Novo mesto, IMP črpalke, Rudniku Velenje, Vrtcu Velenje, KZ Metlika, PGD Metlika, Društvu upokojencev, Društvu invalidov ter ZB za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku, godbenikom in govornikom Alenki Mežnaršič, Jožetu Gosenci in Stanetu Bajuku za izrečene besede pri odprtem grobu. Še posebna zahvala za nesebično pomoč dr. Blažu Mlačku in sosedu Srečku Rovšku. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je po težki bolezni prezgodaj zapustila draga mama, stara mama, tašča in teta

KATARINA MIHELIČ

iz Starega trga ob Kolpi 5

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem Uniorja in Trgoprometa ter znancem za darovano cvetje in sveče, izrečeno sožalje in pospremitvev na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja družinama Movrin in Špehar, medicinski sestri Ireni, govorniku Marku Kobetu za lep govor, pevkam za zapete pesmi in g. duhovniku za lepo opravljen obred.

Sinova Jože in Emil ter hčerka Francka z družinami

ZAHVALA

V 84. letu je za vedno mirno zaspala naša draga mama, tama in teta

STANISLAVA JAGODIČ

roj. Križan

iz Metlike, Mestni trg 23

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v tako velikem številu izrazili ustno in pisno sožalje. Hvala sodelavcem in sodelavkam Osnovne šole Metlika in Konfekcije Komet Metlika, d.d., za podarjene sveče in cvetje. Še posebna zahvala velja sosedama Trampuš, višji medicinski sestri Veri in osebnemu zdravniku dr. Vukoviču. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen poslovlilni obred. Na njeno željo smo se od nje poslovili v ožjem družinskem krogu.

Za njo žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi.

Metlika, Grosuplje

ZAHVALA

4. oktobra 1996 smo se za vedno poslovili od našega dragega moža, očeta, brata, strica, dedka, pradedka

JOŽETA BANIČA

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, krajanom Mirne za darovano cvetje in sveče, organizaciji ZB Mirna, Sevnica in Bučka, Društvu upokojencev Mirna, za vsa izrečena ustna in pisna sožalja, za lepe poslovlilne besede g. Kosu in ge. Logarjevi, pevskemu zboru za prelepo petje ter g. Oklešnu za lepo opravljen obred. Iskrena hvala vsem številnim zdravnikom dr. Znidaršiču, dr. Bošnjaku, dr. Gorjupu in ostalim ter vsem sestram, ki so mu v času njegove bolezni pomagali. Prav posebna hvala za izredno skrb, nego ter human odnos do zadnjega trenutka njegovega življenja gre dr. Remicovi, dr. Žužkovi in vsem sestram na Infekcijski kliniki v Novem mestu.

Za njim žalujemo: žena Pepca, hči Nina z možem Rudijem, sestra Lojzka, brat Polde, vnuk Leon z družino, vnukinja Saša in pravnuk Žak

ZAHVALA

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše, brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*

(Mila Kačič)

V 88. letu je tiho odšel od nas naš ljubljeni oče, tast, dedek, pradedek, brat in stric

FRANC BRANK

upokojeni mizarski mojster

Od njega smo se poslovili 8. oktobra 1996 na pokopališču v Ločni. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste sočustvovali z nami, mu poklonili cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Iztoku Gradeckemu za njegovo dolgoletno skrb, pevskemu zboru Društva upokojencev za prelepo petje in zborovodkinji ge. Sonji Pirc za ganljive poslovlilne besede. Prav lepa hvala sosedom iz Prisojne poti, prijateljem iz Tovarne zdravil Krka in vsem, ki ste ga spoštovali. Njegovemu vzoru bomo sledili in ga ohranili v lepem nepozabnem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Tam, kjer tiha Kolpa teče,
tam je delček naše sreče,
tam se naše srce rodilo,
ki te vedno bo ljubilo.*

V 82. letu starosti je po hudi bolezni umrl naš dragi mož, oče, brat, tast, ded in praded

PETER VOLF

iz Radenc pri Starem trgu ob Kolpi

Od njega smo se poslovili v soboto, 12.10.1996, na domačem pokopališču. Iskrena hvala za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, posebej pa zdravniškemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, dr. Boriču, Premogovniku Velenje in obratu Izobraževanja, VVZ Tinkara Velenje, GG Novo mesto - PETG Straža, Novolesu-Drobno pohištvo, Gasilskemu društvu Radence, govorniku, pevcem in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

MIHAEL BREMŠE

upokojeni dostavljatelj poštnih pošilk Pošte Pišce

Od njega smo se poslovili v torek, 15.10.1996, na pokopališču v Pišecah.

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o., Poslovna enota Novo mesto

tedenski koledar

Četrtek, 17. oktobra - Marjeta Petek, 18. oktobra - Luka Sobota, 19. oktobra - Etnin Nedelja, 20. oktobra - Irena Ponedeljek, 21. oktobra - Urška Tork, 22. oktobra - Vendelin Sreda, 23. oktobra - Severin

LUNINE MENE
19. oktobra ob 19.09 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 17. do 21.10. (ob 20. uri) kriminalni film Misija: nemogoče. Od 17. do 20.10. (ob 18. uri) romantična komedija Ukradeni. 23.10. (ob 20. uri) kriminalni film Golo mesto.

ČRNOMELJ: 18.10. (ob 20. uri in 22.15) ter 19.10. (ob 18. in 20.15) akcijski film Twister. 20.10. (ob 18.

in 20. uri) ameriški kriminalni film Hudičevki.

KOSTANJEVICA: 19.10. (ob 20. uri) romantična komedija Ukradeni srca. 20.10. (ob 20. uri) film Tajni agent.

KRŠKO: 17.10. (ob 20. uri) in 19.10. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Od zore do mraka. 18.10. (ob 20. uri) in 20.10. (ob 18. uri) ameriška drama Čenče.

METLIKA: 18. in 19.10. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Hudičevki. 20.10. (ob 18. uri in 20.15) akcijski film Twister.

NOVO MESTO: Od 17. do 23.10. (ob 18. uri in 20.30) akcijski film Alcatraz.

ŠENTJERNEJ: 18.10. (ob 18. uri) romantična komedija Ukradeni srca. 18.10. (ob 20. uri) film Tajni agent 000.

TREBNJE: 18.10. (ob 20. uri) film V objemu s tujcem. 20.10. (ob 16. uri) risani film Aladin.

odrasla", je jasno, da vsi delajo napako. Okolje jih pred začetkom sodnega postopka malce šikanira, mama nima več zdravniške prakse, oče trenutno ne vari svojih gigantskih konstrukcij. Zda ustvarja resnico. "Na enem koncu malo odvzameš, na drugem pa dodaš, mu slikovito pravi njegova žena, on pa vidi pred seboj le svojo maksimo zaščiteni družino. "Bolje je," pravi ženi, "da mu zares oprostiva samo midva, ki veva pravo resnico, kot pa, da bo prišel iz zapora kot moški srednjih let." Ko moralne mu pritisku pred samim seboj podleže tudi sin, je oče sam. In ko sprevidi, da bo za njegovo samovoljno montažo dogodkov plačal sin, ki se je odločil, da bo svoje življenje vzel v svoje roke, kar je mimogrede najpogostejši očitek odraslačemu sinu, se zlomi. Oče je tako sam sebi prva žrtev svojega zaščitenstva.

Kaj bi torej rada ta problematika moralka, ki ima v redu nastavke, toda slabo igro sicer dobrih igralcev, slabo izvedbo sicer dobrih konfliktov? Ugotovitev je očitna: družine skupaj ne drži samo sodba na sodišču, takšna ali drugačna pravica torej, pač pa resnica v svoji najbolj absolutni podobi. No, pa še marsikaj. In če pparafraziramo izvorni naslov, dobesedno Prej in potem, lahko zapisemo, da potem nikoli ni bilo več čisto tako kot prej. Ostal je madež, izkušnja in preizkušnja.

TOMAŽ BRATOŽ

film

• **TRENTKI ODLOČITVE,** družinska drama (Before and After, 1996, ZDA, 100 minut, režija: Barbet Schroeder)

V podeželskem mestecu Hyland v bukolici Novi Angliji živi družina Furlong. Dobro situirani srednji razred, udobno posestvo, kamin, radosti urejenega življenja, ugled med meščani. Čisti perfekcionistični dolgčas. Potem pa se na pravkar zapadlem snegu zariše rdeča sled. Umrli je lokalna najstnica, zadnji, ki je bil z njo, sin Furlongovih, pa je izginil kot kafa. Šerif nadzira zateži s preiskavo, saj smo prijatelji, a ne, toda ata Liam Neeson se čisto instinktivno postavijo v bran glavnemu osumljencu in uničijo očitne dokaze, da je mali bil zraven. Mat Merly Streep pa ni zadovoljna, ko se mož odloča kar v njenem imenu. Ko mulca policija le najde - Furlongovi njegovo odsotnost preživljajo čisto mirno, neustrezno - je ta zelo zoprni, zaprt vase, nikakor ne spregovori. In ko že izdavi, kaj za vruga se je zgodilo, imajo ata že svoj načrt, svojo resnico o dogodku. Mati težko živijo v lažeh, osumljenčevi mlajši sestrici pa je najhujše. Edino njej, ki naj bi dogodek razumela šele, "ko bo

AVTOELEKTRIKA
KLEVIŠAR
SERVIS AVTOELEKTRIKE
NA TERENU

POOBlašČENI SERVIS IN PRODAJA VRHUNSKE
GRELNO-HLADILNE TEHNIKE

Webasto® Eberspächer

Popravilo tovornih, kmetijskih in gradbenih strojev.

PREČNA 83, NOVO MESTO

MOBITEL: 0609 616-151

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročnina za 2. polletje 4.680 tolarjev, za upokojece 4.212 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 2.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.000 tolarjev. Za nenaročnike mali oglaš do deset besed 1.600 tolarjev (po telefonu 2.000 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.500 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: dl@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

bela tehnika

ŠTEDILNIK na trda goriva in hladilnik prodam. ☎ (068)28-744, popoldan.

kmetijski stroji

TRAKTOR IMT 577 DV, Torpedo C 60 06, TV 420, TV 818, TV 821, transporter 15 18, vse rabljeno, prodam. Možen kredit. ☎ (064)331-030, Agromehanika.

SEJALNICO za žito za 1100 DEM in traktor John Derec, 70 KM, prodam. ☎ (0608)51-094.

DVOBRAZDNI PLUG Batuje, 11 col, prodam. ☎ (068)65-108.

BOČNO KOSILNICO Univerzal GS/20A ter bičesko nubi figaro prodam. ☎ (068)83-571.

BALIRKO WELGER AP 45, čelni nakladač, gumi voz, 15 col, in CTX 80 prodam. ☎ (068)42-586.

TRAKTOR Tomo Vinkovič 826, star 4 leta, cca 300 ur, prodam. ☎ (068)22-464.

STROJ za rezanje koruznice, na ročni ali motorni pogon, prodam. ☎ (068)42-660.

TRAKTOR Holder s petimi priključki in modele za stebričke prodam. ☎ (068)75-052.

NAKLADALCO SIP, 19 m3, skoraj novo, in stavbno parcelo, 30 a, na Planini pri Raki, prodam. ☎ (068)42-601.

NAKLADALCO, silokombajn, pihalnik za seno, motokultivator, čelni nakladač, prikolico za prevoz živine in stroj za sajenje krompirja prodam ali menjam. ☎ (0608)43-264.

TRAKTORSKO PRIKOLICO za prevoz živine ali za druge namene prodam. ☎ (068)25-847.

KMETOVALCI, SERVISERJI! Trgovina Klasje, Kranj, vam po ugodnih cenah nudi rezervne dele za traktorje IMT, Tomo Vinkovič, Zetor, Ursus, Fiat, Univerzal, Torpedo. Na zalogi vsi tipi akumulatorjev, kardana, rezervnih delov za kardane in gume. Rezervne dele pošljemo tudi po pošti. Klasje, d.o.o., C. na Klanec 9, Kranj, ☎ (064)331-375.

HITRO IN KVALITETNO popravilo vseh tipov traktorjev (generalna popravila motorjev, menjalnikov, hidravlike, zavor) tudi na vašem domu. Klasje, d.o.o., C. na Klanec 9, Kranj, ☎ (064)331-375.

kupim

KOSTANJEV LES, tudi na rastilo, odkupujemo. ☎ (068)53-492.

OPEKO STREŠNIK Dobruška vas, vijoličasto, kupim. ☎ (0608)77-045.

ZELO UGODNO odkupujemo delnice Krke po 9150 SIT, Cetisa po 6500 SIT, Istrabenza po 1800 SIT, Radenske po 1150 SIT, Avto Celje, Cestno podjetje Celje, Cementarne Trbovlje, Letališča Brnik, Pivovarne Laško, Niko Železniki in ostalih. Zbiramo certifikate! ☎ (0601)24-881.

JECMEN, koruzo v strokih, krmilni krompir, korenje in peso kupim. Pavel Bobič, Škocjan, ☎ (068)76-446.

DO 100 KOM. strešne opeke Polet, Novi Bečej M 222, kupim. ☎ (068)52-369.

KLJUČAVNIČARSKA ŠKARJE na vzvod in tiskalnik A4 kupim. ☎ (068)52-519, zvečer.

motorna vozila

PASSAT 1.6 bencin, opremljen, cena po dogovoru, prodam. ☎ (068)51-770.

POLO FOX, 1.94, 25.000 prevoženih km, zelo lepo ohranjen, prvi lastnik, cena 14.000 DEM, prodam. ☎ (068)51-770.

VW CADDY 1.6 D, 1.87, cena po dogovoru, prodam. ☎ (068)51-770.

ALFO 33 1.3 S, letnik 1985, registrirano do 9/97, poceni prodam. ☎ (068)20-286.

OPEL VECTRO 1.8 i, dodatno opremljeno, lepo ohranjeno, letnik 1992/93, prodam. ☎ (0609)645-537.

PUNTO 55, letnik 6/95, 11.000 km, 5V, rdeč, prodam. ☎ (068)78-422.

R 5 CAMPUS, letnik 9/93, 19.500 km, kovinsko siv, 3V, garaziran, servisiran, 1. lastnik, kot nov, prodam. ☎ (0608)87-604.

Z 101 GTL 55, letnik 1986, registrirano do 5/97, prodam. ☎ (068)53-001.

WARTBURG limuzino 353, letnik 1987, registriran do 8/97, prodam. ☎ (068)51-038.

R 5 CAMPUS, letnik 1993, zelen, 5V, prevoženi 50.000 km, prodam. ☎ (068)51-834.

Z 750, letnik 1981, rdečo, lepo ohranjeno, neregistrirano, z opravljenim tehničnim pregledom, prodam. ☎ Jože Žulič, Vratno 3, Šentjernej.

126 P, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam za 1200 DEM. ☎ (068)26-111.

ATX, motor od BT 50, z veliko dodatne opreme, nujno prodam za 850 DEM. ☎ (0608)75-037.

R 4 GTL, letnik 9/87, prodam. ☎ (068)23-303.

GOLF C, letnik 1987, bel, z dodatno opremo, registriran do 6/97, ugodno prodam. ☎ (0608)70-045.

R CLIO 1.4 RT, letnik 1991, 5V, 75.000 km, prodam. ☎ 371-8821, dopoldan, 323-876, popoldan.

GOLF JGL D, S paket, letnik 1984, registriran do 10/97, bel, prodam za 3800 DEM. ☎ 323-230.

OPEL CORSO prodam. Jože Grešak, Markljeva 3, Novo mesto, ☎ (068)321-395.

R 4, rdeč, letnik 1987/88, dobro ohranjen, redno servisiran, prodam. ☎ (068)322-882.

JUGO 45, letnik 1988, rdeč, registriran do 7/97, prodam. V račun vzhajem synthesizer, 5 oktav. ☎ (068)27-792.

POLTOVORNI AVTO brez motorja, primeren za predelavo v traktorsko prikolico, z dvojnimi gumami zadaj, zelo ugodno prodam. ☎ (0608)82-831.

BMW 316 i, letnik 1991, prvi lastnik, za 23.000 DEM in Deiwu Racer, star 8 mesecev, rumen, prodam. ☎ (068)49-336.

FIAT UNO 60 S, črn, letnik 1988, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)84-037.

CLIO 1.4 RT, 5V, letnik 1993, kovinsko zelen, registriran do 9/97, 61.000 km, prodam. ☎ (068)65-335.

KADETT 1.6 i, letnik 8/91, dodatno opremljen, 5V, ugodno prodam. ☎ (068)60-155.

JUGO KORAL 55, letnik 1989, prva barva, odlično ohranjen, 67.000 km, prodam za 3500 DEM. ☎ (068)42-395.

BMW 316, letnik 1986, rdeč, lepo ohranjen, registriran do 3/97, prodam. ☎ (068)89-248.

JUGO 45, prvi lastnik, letnik 1988, registriran do 6/97, ugodno prodam. ☎ (068)78-173.

JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do 3/97, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)50-145.

LADO SAMARO, letnik 1995, prodam. ☎ (068)52-529.

PASSAT 1.8, letnik 1992, bel, 90.000 km, registriran do 7/97, prodam za 17.500 DEM. ☎ (068)75-178.

MERCEDES BENZ 508, letnik 1983, 5 prestav, hidravlični volan, zebasta, s cerado, kason 5 m, prodam. ☎ (068)44-765.

126 P, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)84-019, zvečer.

GOLF, letnik 1990, prodam. ☎ (068)50-014.

JUGO 55, letnik 1990, registriran do 5/97, prva barva, vinski rdeč, prodam. ☎ (068)73-069.

BMW 316 I, letnik 10/88, ugodno prodam ali menjam. ☎ 322-336, popoldan.

OPEL ASTRO KARAVAN, letnik 1993, klub oprema, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (0608)77-374.

JUGO 45, letnik 1987, registriran do 6/97, siv, prodam. ☎ (068)78-310, popoldan.

ALFO 33, letnik 1987, prevoženih 120.000 km, poškodovana desna stran, prodam. Turk, Podgora 44, Straža.

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 3/97, prodam za 3000 DEM. ☎ (068)85-724, po 15. uri.

OPEL ASTRO 1.4 GL, letnik 1993, rdeč, 3V, prodam. Tomaž Robek, Škocjan 22, popoldan.

DOLENJSKA
BANKA

Splača se varčevati.

Dolenjska banka nudi svojim varčevalcem različne oblike tolaškega varčevanja:

Vezani depoziti

– od 31 do 90 dni	od TOM + 4,5 % do TOM + 5 %
– od 91 do 180 dni	TOM + 5,5 %
– od 181 dni do 1 leta	TOM + 6 %

Varčevalni paket

	Doba varčevanja	Minimalni znesek mesečnega pologa	Obrestna mera
Obročno varčevanje	12 mesecev	7.500 SIT	TOM + 6 %
Premijsko varčevanje	od 24 do 60 mesecev	4.000 SIT	od TOM + 6,52 % do TOM + 7,5 %

	Doba varčevanja	Minimalni znesek depozita	Obrestna mera
Tolarski depozit s premijo	12 mesecev	80.000 SIT	od TOM + 7,31 % do TOM + 7,5 %
Tolarski depozit z valutno klavzulo	12 mesecev	80.000 SIT	od V** + 7,06 % do V + 7,25 %

* TOM: temeljna obrestna mera

** V: valutna klavzula

Starite na pravega

BMW 316 i, letnik 1991, prvi lastnik, za 23.000 DEM in Deiwu Racer, star 8 mesecev, rumen, prodam. ☎ (068)49-336.

FIAT UNO 60 S, črn, letnik 1988, registriran do 4/97, prodam. ☎ (068)84-037.

CLIO 1.4 RT, 5V, letnik 1993, kovinsko zelen, registriran do 9/97, 61.000 km, prodam. ☎ (068)65-335.

KADETT 1.6 i, letnik 8/91, dodatno opremljen, 5V, ugodno prodam. ☎ (068)60-155.

JUGO KORAL 55, letnik 1989, prva barva, odlično ohranjen, 67.000 km, prodam za 3500 DEM. ☎ (068)42-395.

BMW 316, letnik 1986, rdeč, lepo ohranjen, registriran do 3/97, prodam. ☎ (068)89-248.

JUGO 45, prvi lastnik, letnik 1988, registriran do 6/97, ugodno prodam. ☎ (068)78-173.

JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do 3/97, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)50-145.

LADO SAMARO, letnik 1995, prodam. ☎ (068)52-529.

PASSAT 1.8, letnik 1992, bel, 90.000 km, registriran do 7/97, prodam za 17.500 DEM. ☎ (068)75-178.

MERCEDES BENZ 508, letnik 1983, 5 prestav, hidravlični volan, zebasta, s cerado, kason 5 m, prodam. ☎ (068)44-765.

126 P, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)84-019, zvečer.

GOLF, letnik 1990, prodam. ☎ (068)50-014.

JUGO 55, letnik 1990, registriran do 5/97, prva barva, vinski rdeč, prodam. ☎ (068)73-069.

BMW 316 I, letnik 10/88, ugodno prodam ali menjam. ☎ 322-336, popoldan.

OPEL ASTRO KARAVAN, letnik 1993, klub oprema, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (0608)77-374.

JUGO 45, letnik 1987, registriran do 6/97, siv, prodam. ☎ (068)78-310, popoldan.

ALFO 33, letnik 1987, prevoženih 120.000 km, poškodovana desna stran, prodam. Turk, Podgora 44, Straža.

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 3/97, prodam za 3000 DEM. ☎ (068)85-724, po 15. uri.

OPEL ASTRO 1.4 GL, letnik 1993, rdeč, 3V, prodam. Tomaž Robek, Škocjan 22, popoldan.

MERCEDES 190 E, letnik 1991, 90.000 km, rdeč, prodam. Pavle Bobič, Škocjan, ☎ (068)76-446.

GOLF JX D, letnik 1989, 100.000 km, registriran do 6/97, bel, lepo ohranjen, prvi lastnik, prodam ali menjam. ☎ (061)785-181.

OPEL KADETT 1.6 D, letnik 1983, registriran do 3/97, ugodno prodam. ☎ (068)341-401.

HROŠČ 1303 F 1.6, letnik 1974, atraktiven, ugodno prodam. ☎ (068)51-823.

CITROEN ZX AURA 1.6 i, letnik 1992, prodam. ☎ (068)324-440.

JUGO 55, letnik 3/89, rdeč, 62.000 km, prodam. ☎ (068)41-071, od 16. do 20. ure.

GOLF

prodam

3 M3 desk, 2 m3 smrekovh plohov, 4 grede, dolžine 8 m, in lahko traktorsko prikolico prodam. ☎ (068)87-214.

15 M3 suhih bukovih drv prodam po 3900 SIT/m3. ☎ (068)30-238.

ZIMSKE GUME ugodno prodam. ☎ (068)76-415.

KOMBINIRAN otroški voziček z mi-zico, previjalno desko in stajajo prodam. ☎ (068)28-202, po 16. uri.

4-OKTAVNI synthesizer in novo kot-no kuhinjo Gorenje, 260 x 260 cm, pro-dam. ☎ (068)322-998.

100 L belega vina šmarnice in 50 l žga-nja tropinova prodam. ☎ (068)89-112, zvečer.

ZAPEČATENA stilna masivna vhod-na vrata, 110 x 210 cm, prodam. 30% ce-neje. ☎ (068)20-323.

MOŠT FRANKINJE pri Črnomlju prodam. ☎ (068)52-462.

OREHE v lupini prodam po 250 SIT/kg. ☎ (068)59-082.

HRASTOV klasični parket, 25 m2, in barvni televizor Gorenje, model Marat-hon ugodno prodam. ☎ (068)85-983.

OPAZ, 680 SIT z dostavo, smrekov, suh, 1. klase, prodam. ☎ (063)451-082.

HLEVSKI GNOJ, možnost dostave v okolico Novega mesta, prodam. ☎ (068)23-909, zvečer.

REZAN SMREKOV LES prodajamo in izdelujemo ostreža po naročilu, od-kupujemo smrekov in borov les, lahko tudi na panju. ☎ (068)81-382.

DOBERMANE, mladiče, vrhunsko leglo, zelo ugodno prodam. ☎ (0608)75-307.

SLADKO šmarnico, mošt, prodam. ☎ (068)75-071.

STREŠNO ISOLACIJO Novoterm ugodno prodam. ☎ (068)23-451.

RABLJENA garažna in vhodna vrata ter nekaj oken poceni prodam. ☎ (068)23-328.

GOSENICI za večji bager, vodilno ko-lo, oljni hladilnik ter več rezervnih delov za buldožer T675, vlečno kljuko s kabi-no, ugodno prodam. ☎ (061) 12-72-519.

JABOLKA, zimska, neškropljena, za obiranje in pobiranje, prodam. Gašper-šič, Podgora, Straža, ☎ 84-336.

NEŠKROPLJENA JABOLKA za ozimnico ali jabolčni sok ter 10 m drv prodam. ☎ (068)89-000.

DVE TERMOAKUMULACIJSKI PEČI, 3,5 KW, in ekspres avtomat za ka-vo ugodno prodam. ☎ (0608)70-395.

RABLJEN ELEKTROMOTOR, 11 KW, prodam. ☎ (068)25-083.

TRAJNOŽAREČO PEČ in koppers-busch poceni prodam. ☎ (068)341-709.

HARMONIKO Weltmeister, črno, 48-basno, dobro ohranjeno, prodam ali me-njam za večjo z doplačilom. ☎ (068)57-186, pokličite dvakrat.

UČBENIKE za 1. letnik visoke po-slovne šole v Ljubljani prodam. ☎ (068)41-054.

KALANA DRVA prodam. ☎ (068) 322-754, zvečer.

BREŽIČNI TELEFON tip Superph-one CT 3000, z ojačevalci in opremo, domet cca 40 km, s povezavo dveh objek-tov, prodam. ☎ (068)75-203.

DIATONIČNO HARMONIKO, tri-vrstno, staro 4 leta, prodam za 2900 DEM. ☎ (068)58-269, dopoldan.

DRVA in ličalniki za koruzo prodam. ☎ (068)65-434.

CENTRALNO ZAKLEPANJE za vse avtomobile ter nove gume Michelin nu-dim. Miloš Drnovšek, Rožna 9, Trebnje.

CIRKULAR ZA DRVA z železnim ogrodjem, list 450 vidia, za razni razrez, prodam. ☎ (0608)78-368, zvečer.

DIATONIČNO HARMONIKO Že-lezniki, s kovčkom, uglasitev cis, fis, ha, prodam. ☎ (068)68-027.

UGODNO prodam peč za centralno EMO CENTRAL 24, z dodatno opremo, cena 25.000,00 SIT. ☎ (068)26-306.

razno

VLOŽITE CERTIFIKAT! Zanj dobite delnice in nagrado (mlinček, ličalnik, multipraktik...). ☎ (062)836-904.

OBNOVA DIMNIKOV z vstavitvijo cevi iz nerjaveče pločevine. ☎ (061)320-759.

LOKAL za trgovsko dejavnost, v cen-tru Novega mesta, oddam. ☎ (068)21-036, int. 23.

V NAJEM oddam skladiščno-pos-lovni prostor v Metliki. ☎ (068)60-137, zvečer.

V OKOLICI Trebnjega sprejem v varstvo otroke. ☎ (068)45-131.

GOSTINSKI LOKAL v Šmihelu v Novem mestu prodam. ☎ (068)24-275.

V VARSTVO vzamem otroke. ☎ (068)45-101.

V NAJEM vzamem gostinski lokal kjerkoli na Dolenjskem. Naslov v oglas-nem oddelku. ☎ (068) 21-395.

KOMBI, 12 m3 - prevoz in manjše se-litve. Možna pomoč pri selitvi. ☎ (068) 11002.

POSLOVNI PROSTOR (trenutno v obratovanju modno šiviljstvo) v Novem mestu oddam v najem. ☎ (068)24-063, od 7. do 9. in od 19. do 22. ure.

TRGOVSKI in gostinski lokal v obra-tovanju, na lokaciji izven Novega mesta, oddam v najem. Šifra: »PROMET«.

V METLIKI oddam poslovni prostor, 20 m2, z večjim parkirnim prostorom. ☎ (068)59-432.

MATEMATIKO za osnovne šole inš-truiram. ☎ (068)324-377, po 16. uri.

MATEMATIKO in fiziko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (0608)33-714.

KMETIJO v okolici Novega mesta, zapuščeno, najamem, obvezen kasnejši odkup. ☎ (068) 25-072.

NAJAMEM prostor za postavitev pesja-ka v Novem mestu. ☎ (068) 25-072.

V VARSTVO vzamem otroka, pro-dam pa rabljen otroški voziček. ☎ (068)84-403, zvečer.

službo dobi

ZAPOSILIMO prodajalca in natakar-ja. Bife REZELJ, ☎ 324-449.

SLUŽBO DOBI voznik C kategorije na območju Krškega. ☎ (068)65-725.

PRIJETNO NATAKARICO ali kuha-rico, zaželeno KV, zaposlimo. ☎ (068) 81-188.

SAMOSTOJNEGA RAČUNOVOD-JO z višjo izobrazbo in delovnimi izkuš-njami zaposlimo. Mesarstvo Pavel Bo-bič, Škocjan, ☎ (068)76-446.

REDNO ZAPOSILIMO natakarico s prakso v gostilni s hrano. ☎ (068)83-010, od 19. do 22. ure.

NUDIMO VAM dodatni zaslužek med vikendi za šankom. ☎ 322-952.

STE BREZPOSELNI? Želite zaslužiti več? Nudimo možnost rednega ali do-datnega zaslужka. ☎ (068)341-522, po-poldan.

ZASTOPNIKE z lastnim prevozom zaposlimo v Novem mestu, Krškem in Brežicah. Slovenska knjiga, d.o.o., PE PIRS, Litjska cesta 38, 1119 Ljubljana, ☎ (061)14-04-282.

ZAPOSILIMO dekle v gostinstvu. ☎ (068)341-077.

PRIJETNEMU DEKLETU za delo v novi piceriji na Škofljici nudimo dobro plačilo. Zaželeno delovne izkušnje. ☎ (061)66-73-61.

VOZNIK C in E kategorije in z izpitom za TGM išče delo. ☎ (068)25-083.

ZDRAVSTVENI TEHNIK išče delo v okolici Novega mesta. Jernej Bojanc, Stražna 1, Novo mesto. ☎ 11082.

stanovanja

GARSONJERO v Kidričevem naselju v Metliki, 26 m2, z velikim balkonom, le-po opremljeno, 4. nadstropje, prodam. ☎ (061)442-545 ali 343-871.

SOBO v Brežicah, s souporabo ko-palnice, oddam. ☎ (0608)64-155.

V TREBNJEM ali širši okolici naja-mem stanovanje ali manjšo hišo. ☎ (068)44-863.

ŠTIRINPOLSOBNO STANOVA-NJE v hiši na Otočju pri Novem mestu prodam. ☎ (068)75-041, zvečer.

V KRŠKEM PROdam dvoipolsob-no stanovanje, 70 m2, CK, telefon, bal-kon, takoj vseljivo, za 65.000 DEM. ☎ (0608)32-660.

ODDAM v najem enoipolsobno sta-novanje v centru Vinice. ☎ (068) 57-517.

V NOvem MESTU zamenjam tri-sobno stanovanje za hišo z doplačilom. ☎ (068)341-347.

živali

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevni in večdnevni. Vasilnica Senovo, Mio Gvnjilac, ☎ (0608)79-375.

GOSI, žive, za zakol ali nadaljnjo re-jo, težke od 5 do 6 kg, bomo prodajali na sejmšču: 22.10.1996 v Metliki, 26.10.1996 v Brežicah. Cena 2500 SIT/-kom. Naročila sprejemamo na ☎ (067) 88-114 ali (067)88-058.

TELE, sivčka, prodam. ☎ (068)73-078.

4 BREJE delovne kobile, stare 3 do 7 let, prodam. ☎ 342-632.

TELICO SIMENTALKO, brejo 8 me-secev, prodam. ☎ (068)41-090.

TELICO simentalko, brejo 8 mesecev, prodam. Vrh pri Ljubnu 1, ☎ 83-728.

KRAVO in tele prodam. ☎ (068)41-153.

KRAVO za zakol, staro 3 leta, pro-dam. ☎ (068)42-754.

BIKA, težkega cca 500 kg, lahko tudi samo polovico, prodam. ☎ (068)49-037.

BIKCA, starega 9 mesecev, prodam. Ivan Kovačič, Rakovnik 12, Novo mesto. ☎ 10952.

SIVO KRAVO za zakol prodam. ☎ (068)45-431.

DVE TELICI sivki, stari 18 in 19 me-secev, prodam. ☎ (068)73-588.

KRAVO, drugi brejo 7 mesecev, in junca, starega 1 leto, oba vajena paše, prodam. ☎ (068)49-037.

KRAVO SIVKO, staro 5 let, v A kon-troli, s tetom, prodam. ☎ (068)49-715.

TELIČKI SIVKI, stari 10 dni in 8 ted-nov, domače žganje in plug Posavec z je-klenimi špicami prodam. ☎ (068)78-288.

BIKA, težkega 550 kg ali 375 kg, in rabljeno strešno opeko prodam. ☎ (068)42-759.

MLADO KOBILO, brejo z žrebetom, 8 mesecev brejo kravo in pujske, težke 30 do 40 kg, prodam. Anton Barborič, Za-vinek 9, ☎ (068)76-056.

DVA BIKI simentalca, težka 250 kg, prodam. ☎ (068)85-922.

PRAŠICE, težke 25 do 100 kg, in piš-čance, težke 2,5 do 3 kg, krmiljene z do-mačo hrano, prodam. ☎ (068)81-519, Alojz Vrščaj, Pristavica 1, Šentjernej.

DVA PRAŠIČA, domača hrana, pro-dam. ☎ (068)75-010.

ROTWEILER, vrhunski mladiči z ro-dovnikom, šolanhi staršev, oče prvak razstave 2 x CAC, izpit 3, mati izpit B, prodam. Albin Krolin, Žabja vas 5.

KOZO in štiri ovce prodam. ☎ (068) 43-980.

PUJSKE za odojke ali nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)49-658.

BIKA SIMENTALCA in kravo, viso-ko brejo 5 mesecev, prodam ali menjam za telico simentalko ali kravo. ☎ (068) 45-478.

BREJO KRAVO sivko prodam. ☎ (068)89-513.

BIKCA, težkega 280 kg in telico, staro 9 mesecev, prodam. ☎ (068)85-819.

DVE čistokrvni nemški ovčarki, stari 4 mesece, prodam. Šetina, ☎ (068)65-527.

KRAVO, brejo 9 mesecev, in kravo s tetom prodam ali menjam za bika ali kravo za zakol ali nadaljnjo rejo. ☎ 341-030.

KRAVO v devetem mesecu brejosti, te-lico, brejo 5 mesecev, in telico, staro 11 mesecev, prodam. ☎ (068)27-843.

PRAŠIČA, težkega cca 150 kg, pro-dam. ☎ (068)85-612.

ženitne ponudbe

MOŠKI, 53 let, lažji invalid, s svojim sta-novanjem, želi spoznati žensko od 40 do 55 let za skupna srečanja. Možna tudi resna zveza. Šifra: »ŠE JE ČAS«.

51-LETNO VDOVO, ki je želela na morje, prosim, da odda svoj naslov pod šifro: »ZABAVA«.

V središču Novega mesta, Glavni trg 26, prodamo stanovanjsko poslovni prostor v izmeri 380 m2. Vse informacije na tel.: 061/222-732.

BRUNSKOLE MATIJA, s.p. HRAST 1a, 68331 SUHOR, tel./fax: 068/50-475

V mesecu septembru ugodna prodaja zimskih avtoplaščev: BARUM, SAVA, NOKIA, FULDA, MICHELIN. Nudimo vam 5% gotovinski popust oziroma prodajo na več čerkov.

Ob nakupu avtoplaščev montaža in centriranje brezplačno!

KAMNOSEŠTVO IN TERACERSTVO VLADIMIR SIMONIČ, s.p. Lokve 5/c 8340 ČRNOMELJ

Izdelujemo okenske poli-ce, stopnice, balkonske obrobe, pulte iz marmorja in granita z možnostjo montaže in brezplačne dostave. Od 1. 10. 1996 nudimo našim kupcem brezobrestni kredit do 6 mesecev.

Informacije na tel.: (068) 52-492 0609/640-830

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim! 090/41-29 090/42-38

ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

P.E. Novo mesto Ljubljanska 27 - BTC tel.: 068/323-000

Vedeževanje in napoved lota 090 42 62

Izkušena zidarska in fasaderska skupina sprejema naročila za prihodnjo sezono. Tudi za letos je še nekaj prostih terminov. Informacije na tel.: 068/41-326.

PROSTOČASOVNI REKREACIJSKI PARK PRI ROKU

AEROBIKA!

PRIDRUŽITE SE NAM OB DOBRI GLASBI, RITMU IN SUPER DRUŽBI.

VABLJENI, DA SE NAM PRIDRUŽITE DNE 17. 10. 1996 OB 18. URI V DOMU KRAJEVNE SKUPNOSTI, KJER BOMO PRIČELI Z AEROBIKO ZA MLADE IN MALO MANJ MLADE.

INFORMACIJE: tel.: 341-914

TOMC d.o.o.

Proizvodno in trgovsko podjetje trgovina-export-import-transport

- avtoelektrika
- avtomehanika
- avtogume
- rezervni deli
- vulkanizerstvo
- avtooptika
- akumulatorji
- alu platišča

RADIO

104.5 105.9
107.3 107.5
91.2
OGNJIŠČE

tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

SUBARU, KIA MULLER, d.o.o. ☎ 068/51-059

Posebna ugodnost SUBARU LEGACY 1000 DEM ceneje, KIA SPORTAGE 2500 DEM ceneje! Pooblaščen prodajalec in serviser vozil SUBARU in KIA.

GOTOVINSKA POSOJILA

Gotovinska posojila, hitra realizacija, garancija čeki, hiše, zlatnina, umetnine, starine, certifikatske delnice. Mestna zastavljalnica, Cankarjeva 11 (pri Operi), Ljubljana, od 10. do 16. ure, ☎ 061/210-174 in 061/126 20 70.

KOPALNICE "Delfin" BTC NOVO MESTO ☎ 068/322-879

Ponudba: KOPALNE KADI + MASAŽNI SISTEMI, TUŠ KABINE, TURŠKE SAVNE, KERAMIČNE PLOŠČICE, KOPALNIŠKO POHIŠTVO, SANITARNA KERAMIKA, OSTALA KOPALNIŠKA OPREMA. VSE ZA KOPALNICE + KREDIT T+3%!

SUZUKI ALTO ŽE ZA 13.690 DEM

Če iščete avto za vsakodnevne potrebe, je novi ALTO prava rešitev. Opremljen je z 1.0 l motorjem, ki premore 52 KM in pri 90 km/h porabi le 4,2 l goriva, servo zavorami, bočnimi ojačitvami, usnjenim volanom... Prodaja, servis in rezervni deli: AVTOSERVIS MURN, Resslerova 4, Novo mesto, ☎ 068/24-791.

SLIKOPLESKARSTVO TOMAZIN BORUT Mobilitel: 0609/643-234

Ugodne cene vseh slikopleskarskih del, še posebej dekorativnih nanosov (marmorin, spatolato, jaeger) - 10-odst. popust.

TOMC, d.o.o. Križevska vas 29, Metlika ☎ 068/58-033, 0609/610-849

Na zalogi imamo letne in zimske avtoplašče BARUM, SAVA, MICHELIN in ALPETOUR. Nudimo plačilo na tri čeke, brezplačno montažo in centriranje. Delovni čas: od 7. do 18. ure, sobota od 7. do 12. ure.

TEXAS - LEIF CB 20, Metlika

Direktna maloprodaja tekstila iz prve roke. Mobilna grosistična prodaja tekstila. Obiščite nas ali nas pokličite na ☎ 068/59-260, 0609/639-117.

POHIŠTVO IN BELA TEHNIKA TRGOVINA HUTAR ☎ 068/51-473

Po najugodnejših cenah vam nudimo otroške sobe, dnevne sobe, predsobe, kuhinje, kopalnice, spalnice, sedežne garniture in belo tehniko. POPUSTI NA GOTOVINO!

WEBASTO EBERSPAECHER GRELNIKI KAMIONSKIH KABIN

Prodaja, montaža, servis. OMNIA TRADE SP, d.o.o., C. Ljubljanske brigade 23, ☎ 061/159-76-08

VULKANIZERSTVO ANŽIČEK Jože Anžiček, s.p. Straža 24, Šentrupert ☎ 068/40-063

V oktobru ugodna prodaja zimskih avtoplaščev SAVA, BARUM, HANKOK, MICHELIN, MARANGONI ter obnovljenih avtoplaščev BANDAG in ROTAL. Nudimo 50% gotovinskega popusta ali prodajo na več čerkov. Ob nakupu avtoplaščev brezplačna montaža in centriranje.

D O L E N J S K A BORZNOPOSREDNIŠKA DRUŽBA ☎ 068/323-553, 323-554

Strokovne nasvete ter prodajo in nakup delnic po najugodnejših cenah vam nudijo pooblaščen borzni posredniki DOLENJSKE BORZNOPOSREDNIŠKE DRUŽBE v Novem mestu nad parkirno hišo na Novem trgu.

DELNIČARJI KOLINSKE! ☎ 061/312-563, 13-776-13

DELNICE KOLINSKE serije B odkupujemo. Pokličite nas! Factor banka, d.d., Ljubljana

DELNIČARJI KRKE! ☎ 061/312-563, 13-776-13

DELNICE KRKE serije G odkupujemo po 10.000 tolarjev. Odkupujemo tudi delnice serije B in C. Pokličite nas! Factor banka, d.d., Ljubljana

DELNIČARJI!

Odkupimo delnice KRKE serije B po 5.500 SIT in delnice ostalih podjetij serije G. Pokličite ☎ 068/341-522, 26-987 od 7. do 9. ure in od 16. do 20. ure.

FORD STEPAN Prodajno-servisni center ☎ 068/52-407, 53-120

Vsi modeli Fordovih vozil z dodatnimi ugodnostmi dobavljivi takoj. Vsa vozila imajo serijsko vgrajeno veliko varnostne opreme za osnovno ceno.

GRAMAT GRIL Sela pri Dolenjskih Toplicah ☎ 068/65-682

Keramika, kopalnice, kamen, fasade, pohištvo, parket, talne in stenske obloge.

Tone Škerlj

ki se trudi popravljati razne odločitve oblasti, ki po našem prepričanju niso dobre, smotne in za mesto pa tudi širše koristne, hkrati pa društvo daje take pobude in spodbude. Skratka, društvo si po svojih močeh prizadeva, da bi bilo naše mesto lepo in prijetno ter da bi bilo življenje in delo v njem polno in bogato," pravi njegov predsednik, ki prizadevanja društva in njegove smotre zastopa tudi kot član sveta mestne občine.

Tone Škerlj izhaja iz znane in zelo spoštovane rodovine, ki je bila Novemu mestu v tem stoletju vedno v korist, čast in ponos. Tone je že četrta generacija Škerlj v Novem mestu in tretja, ki je končala novomeško gimnazijo. Njegov stari oče Amat Škerlj je bil gimnazijski dijak in kasneje izredno zaslužen in od svojih študentov občudovan gimnazijski ravnatelj, izborni klasični filolog in izvrsten violinist. Njegova brata, Tonetova stara strica, sta bila univerzitetna profesorja - pravnik Milan in profesor francosčine Stanko, medtem ko je bil tretji, Ivan, ravnatelj ljubljanske poljanske gimnazije. Od dr. Milana Škerlja se "vleče" v tej rodbini pravniški poklic. Tonetov oče Bogdan je bil doktor prava. Vojna mu je prekržala načrte, da bi se posvetil odvetniškemu poklicu in je bil medobčinski pravobranilec. Njegov sin, naš portretiranec Tone Škerlj, pa je danes odvetnik z najdaljšim stažem v Novem mestu. "Po slabih štirih letih sodniške službe sem se leta 1963 podal v odvetništvo. Takrat sta bili v Novem mestu dve odvetniški pisarni, v kateri so z mano vred delali štirje odvetniki; v Trebnjem ni bilo nobenega, v Beli krajini en sam," se spominja. Tri leta zatem je odprl svojo odvetniško pisarno in jo vodil in seveda v njej zavzeto delal do lanske pomladi, ko se je upokojil. Od očeta jo je prevzel sin Borut, 5. generacija Škerlj v dolenjski metropoli in 4. generacija Škerlj, ki je maturirala na novomeški gimnaziji.

"Novomeška gimnazija je bila vseskozi spoštovana ustanova, ki je dajala svojim maturantom široko znanje in razgledanost in s tem trdno podlago za študij na univerzi, saj so dijaki novomeške gimnazije v večini izstopali pri vsakem študiju," pravi nekdanji dijak prve generacije povojnih maturantov, izvrsten šahist, ljubitelj gora in potovanj.

ANDREJ BARTEJ

Veljaki trgali v Beli krajini

V metliški vinski kleti bodo iz mošta, stisnjenega iz grozdja, ki so ga natrgali politiki, izsolali vino za posebno polnitev - Ime vina, bo veljak 96-laški rizling

VINOMER, METLIKA - Minuli petek je bila v vinogradu metliške kmetijske zadruge v Vinomeru pri Metliki trgatve veljakov, kakor jo je poimenoval organizator Kmečki glas. Šlo je za zaključek celoletne akcije z naslovom Znani Slovenci in kmečka opravila, v kateri je predsednik SLS Marjan Podobnik kolinaril, kmetijski minister dr. Jože Osterc molzel krave, predsednik vlade dr. Janez Drnovšek kidal gnoj, predsednik države Milan Kučan kosil travo in jo pokladal živini, predsednik SKD Lojze Peterle pa mlatil rž.

Podobnik, dr. Osterc, Peterle in mag. Jože Protner kot odposlanec dr. Drnovška so se skupaj s pomožniki zbrali pod lipo na Vinomeru, od koder jih je Franci Kremesec z vozom na konjsko vprego odpeljal v zadržni vinograd. Prav s trt, na katerih je pred desetimi leti dozorelo grozdje za prvo slovensko leđeno vino, so v približno eni uri natrgali toliko laškega rizlinga, da so v bližnji Vrančarjevi zidanci stisnili tisoč litrov mošta. Iz njega bodo kletarji v metliški vinski kleti izsolali vino za posebno polnitev in se bo imenovalo veljak 96-laški rizling, na prodaj pa bo prihodnjo pomlad ali celo pozneje. Dr. Julij Nemančič, ki je vodil in nadzoroval trgatve, je zagotovil, da bo vino odlično, saj je bilo grozdje odlične kakovosti, dozorelo je na dobri legi, a tudi delo trgatve je bilo zadovoljivo opravljeno.

Po kmečki malici je bila v športni dvorani metliške osnovne šole triurna zabavna prireditev, katere osrednji del je bil pogovor s štirimi trgači. Kot je v šali dejal direktor ČZD Boris Dolničar, ki je pogovor vodil, so bili trgači urni, le ločevanje gnilih jagod od lepih jim je šlo bolj težko od rok, a se bodo do 10. novembra, ko bodo volitve, že naučili odbirati slabo od dobrega. Ker se je prav ta dan začela predvolilna kampanja, je tudi omenjeni pogovor precej dišal po volitvah. Govorniki so predvsem predstavili svoje poglede na kmetijsko politiko. Medtem ko so bili sedanji kmetijski minister dr. Osterc in nekdanji mag. Protner ter Peterle optimisti, je bil Podobnik pesimist. Menil je, da je najhuje, ker večina ljudi na slo-

• Kdaj bomo začeli preganjati zvodnike v politiki? (Bradač)

venskem podeželju zgublja upanje. "Potrebno si je naliti čistega vina, saj takrat, ko bomo v Evropski uniji, marsikaj, kar sedaj še

• Mnogi so bili vidno razočarani, ker se trgatve nista udeležila predsednika države in vlade Milan Kučan in dr. Janez Drnovšek. Sporočila sta, da so ju zadržala druga službena opravila. Čeprav je dr. Drnovšek poslal na trgatve svojega odposlanca, pa to skoraj ne bi bilo potrebno, saj se je družabne prireditve udeležil tudi Drnovškov dvojniki iz Metlike. Če pa ne bi imeli v Prilozju pri Metliki letališča, zagotovo ne bi bilo niti Peterleta. S kongresa britanskih konservativcev mu je uspelo pravočasno priti v Vinomer le s pomočjo športnega letala, ki ga je pripeljal v Belo krajino.

lahko prilagodimo, ne bo več mogoče. Predvsem bo potrebno ugotoviti status našega kmeta," je menil.

In kako vidijo Belo krajino po volitvah? Podobnik kot deželo samozaveštnih, ponosnih in zadovoljnih ljudi, ki ne bodo imeli vti- sa, da so neenakovredni v primerjavi s centrom Slovenije. Osterc jih vidi z uresničenim regionalnim projektom vodovoda, Protner s poslancem v državnem zboru, a Peterle v podpori domačim silam, ki lahko prispevajo k novi be-

lokranski kakovosti.

Na prireditvi, ki jo je povezoval Slavko Podboj, so sodelovali folklorna skupina metliškega otroškega vrta, folklorna skupina "Ivan Navratil", oktet Vitis, POPolnočne kočije, Toni Gašperič in Modra kronika. Pripravili so tudi dražbo, na kateri so prodali orodje, ki so ga v začetku omenjeni politiki uporabljali pri kmečkih opravilih. Zanj so iztržili 85.000 tolarjev, ki so jih podarili vzornemu dijaku gradbene šole Jožetu Vukšiniču.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

PRIPRAVLJENI NA TRGATEV - Trgači Marjan Podobnik, Lojze Peterle, dr. Jože Osterc in mag. Jože Protner, "oboroženi" s posodami, škarjami in obilo nasveti, tik pred trgatvijo v vinogradu metliške kmetijske zadruge. Pri delu so jim pomagali metliški župan Branko Matkovič, direktor KZ Metlika Ivan Kure, vodja metliške vinske kleti Tone Pezdirc, metliški župnik Albin Žnidarič, direktor Kolpe Peter Henčič, projektni vodja ljubljanske sejmja Marko Stopar in direktor ČZD Kmečki glas Boris Dolničar.

Dragocene najdbe so obnovljene

Arheološka izkopavanja na Kapiteljski njivi v Novem mestu - Najdbe, ki novomeško najdišče postavljajo v sam vrh evropske situlske umetnosti, spet doma

NOVO MESTO - Arheološki depoji Dolenjskega muzeja so se letos pomembno obogatili z novimi najdbami in z dragocenimi starinami, ki so jih po treh letih obnovljene dobili iz slovite restavratske delavnice Rimsko-nemškega centralnega muzeja v Mainzu, s katerim Dolenjski muzej odlično sodeluje že vrsto let. Ravnatelj muzeja Zdenko Picelj in arheolog Borut Križ sta v petek, 11. oktobra, predstavila restavrirane arheološke dragocenosti in letošnja izkopavanja na Kapiteljski njivi v Novem mestu.

Arheološko zavarovalno izkopavanje na Kapiteljski njivi poteka v sodelovanju Dolenjskega

muzeja in Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto že od leta 1986, vodi pa ga arheolog Borut Križ. Gre za izredno pomembno arheološko najdišče, ki meri okrog 22.000 kvad. metrov in spada med največje prazgodovinske nekropole na Slovenskem. Doslej je izkopana dobra polovica najdišča, vsako leto pa zabeležijo od osemsto do tisoč izkopanih predmetov, nekateri med njimi so evropskega in svetovnega pomena. Mednje nedvomno sodi bronasta vedrica, situla, okrašena v značilnem situlskem slogu. Na figuralnem frizu so prepoznavni trije prizori: lovec z lokom, psom in jelenom, ki se pase za grmovjem, človeška figura in dvoosni voz s štirimi potniki, ki ga vleče vprežen konj. Nekaj posebnega je bronast pas, ki je prav tako okrašen v situlskem slogu. Na njem so upodobljene različne živali, erotični prizor in ribolov z mrežo, kar je edinstven primer v ikonografiji situlskih spomenikov. Oba spomenika sta iz konca 5. stol. p.n.št. in sodita v vrh starejše železnodobne situlske umetnosti v Evropi in svetu. Dokaj redka in zanimiva najdba je tudi bronasta cedilce na dolgem ročaju, ki so ga izkopali na Kapiteljskih njivah in prav tako obnovili v Mainzu, ter železna ornamentirana ščitna plošča, ki je kot prva tovrstna najdba pri nas omogočila strokovnjakom natančno ugotoviti, kako so bili narejeni prazgodovinski ščiti; ne iz enega

kosa lesa, ampak iz množine lesenih palic.

Te arheološke dragocenosti in še druge izkopanine, obnovljene v Mainzu in v domačih restavratskih delavnicah, bodo na ogled v Dolenjskem muzeju prihodnjo jesen na veliki arheološki razstavi o halštatu v Novem mestu, ki bo v okviru velike vseslovenske razstave Železna doba na Slovenskem.

M. MARKELJ

OBNOVLJENA SITULA - Bronasta vedrica, ki so jo izkopali na Kapiteljskih njivah in obnovili v Mainzu, sodi med dragocene najdbe.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

O materinskem domu in županovih potovanjih po svetu - Se Jakac obrača v grobu? - Partizani in domobranci ne grejo skupaj - Na TV dlje od tajnice ne pridejo

V četrtek se je dežurnemu novinarju prvi oglašil upokojenec Jože Blažič iz Novega mesta: "Zanima me, kaj je z materinskim domom Straži, o katerem je bilo včasih veliko govora. Koliko žensk je tam?" Še bolj kot ženske v materinskem domu pa gospoda Blažiča zanima novomeški župan. "Kako je novomeški župan lahko podpisal pogodbo za nakup zemljišča za novo pokopališče v Srebrničah, po kateri kupnina znaša kar 800.000 nemških mark? Zanima me tudi, kakšna korist je od njegovih potovanj po Evropi in svetu, od Kanade do Kitajske? Kaj imamo od tega turizma mi, davkoplačevalci, kaj novomeško gospodarstvo? Opa-

žam tudi, da mu v zadnjem času ne zadostuje več avto citroen ZX, sedaj se na razne otvoritve vozi že z razkošnim safranom. In vse to za naš, davkoplačevalski denar! Kaj ni včasih govoril o tem, kako je treba živeti skromno? Naj se nad tem zamisli! Zanima me tudi, s kakšnim delom pri organizaciji kolesarskih svetovnih prvenstev si je dr. Čadoničeva zaslužila skoraj 900.000 tolarjev? Saj ne obsojam nje, ki je ta denar vzela, ampak tiste, ki so ji ga dali."

Odgovor na vprašanje o materinskem domu smo poiskali pri vodji tega doma, psihologu Ivanu Goršiču z novomeškega Centra za socialno delo. "Dom deluje malo manj kot leto dni, sedaj so notri 4 mamice z 2 dojenčkoma in 2 predšolskima otrokoma. Za sprejem v dom mora ženska izpolnjevati pogoje iz pravilnika, v prvi vrsti mora biti slovenska državljanka. Praviloma lahko ženske z otroki ostanejo v domu največ leto dni."

Naš bralec gospod Zbanič iz Novega mesta pa cele dneve iz Kandije, kjer živi, gleda na Breg in pravi, da bi se Jakac v grobu obračal, če bi videl, kaj delajo z Bregom. "Z neustreznimi obnovami in

gradnjami bodo podoba Brega povsem spremenili. Saj bi se ga dalo urediti brez pačenja. Kaj dela spomeniško varstvo?"

Direktor novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Danilo Breščak pravi, da se njihov zavod problema Brega zaveda veliko bolj kot pristojne službe v občinski upravi. Zavod je sodeloval pri prenovi hiš na Bregu 15, 19 in 25, dali so pobude za hišo Breg 10, ko je še stala, imajo narejen konservatorski program za hišo na Bregu 2, pri prav sedaj potekajoči prenovi hiše Breg 6 pa investitor ne upošteva njihovih napotkov glede uporabe materialov. "Vendar zavod nima nobene izvršilne moči, ta je v rokah občinske uprave in inšpekcijskih služb," pravi Breščak.

Ljudmila Moric iz Kočevja je že 35 let naša naročnica, a se je tokrat prvič oglašila. "Moti me, kako hočejo na isti spomenik zapisati partizane in domobranci. Naj tisti, ki to želijo, postavijo spomenike domobrancem in naj partizane, ki že imajo svoje spomenike, pustijo pri miru. Partizani so si te spomenike tudi zaslužili, saj so se borili za svobodo svojega naroda in za to dali svoja življenja. Vsaj mrtve naj pustijo pri miru!"

Bralec iz Dolenjskih Toplic pa se je pritožil nad televizijskim sprejemom. "Gledalci sredi kraja lahko gledamo le 1. in 2. ljubljanski program in Koper, ne dobimo pa A kanala, TV Novo mesto, TV Hrvaška, in še to, kar dobimo, je bolj slab sprejem, naročnino pa

plačujemo tako kot tisti, ki dobijo številne programe. Večkrat smo se že pritožili na ljubljansko TV, a tam nas očitno sploh ne upošteva. Od tajnice naprej sploh ne pridemo."

Občan iz Vinice pa predlaga KZ Črnomelj, naj v železnini na Vinici zaposlijo še tretjega prodajalca, da bo imel trgovino odprto takrat, ko sta onadva v gostilni.

Anico Gole iz Kota pri Semiču pa je zmotil nasvet za pripravo vrelnega nastavka na kmetijski strani v prejšnji številki našega časopisa. "Zakaj strokovnjakinja priporoča ta starinski in dolgi postopek za pripravo vrelnega nastavka, v katerem kaj lahko pride do napak? Danes si vsak vinogradnik lahko nabavi suhe kvasovke, vso stvar na hitro pripravi in zlije v razsluzeni mošt. Nobenih komplikacij! Poleg tega pa bi moral biti ta sestavek objavljen najmanj 14 dni prej, saj je bila ob objavi trgatve že na višku."

J. Novak s Senovega, bivši delavec krške Celuloze, pa se huduje, češ da Silvo Gorenc nima kaj govoriti in razlagati stvari o tej propadli firmi. "On in Čargo sta v resnici kupila tovarno, Čehi so pa samo lutka," je njegova razlaga. "Komunisti so denar nosili ven, sedaj pa z njim kupujejo fabrike in si pripravljajo teren, da bodo spet zavladali. Je Mag o vsem tem pisal. Zakaj pa Gorenc ne pove, kaj je delal v Beogradu, a?! Ko bi se komunisti prej za delavce tako brigali, kot se brigajo sedaj, ne bi bilo tako, kot je!" A. B.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristuhnil nam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno pristuhnil.

Dolenjske Novice.

1885-1919

kratkočasnice izbral Jože Dular

Tolažba

"Milostljiva, s smrtjo svojega soproga ste izgubili nena-domestljivega moža!" Gospa: "Ne vem, bodem šele videla!"

Modrost

Profesor: "Govorica označuje človeka, da je res človek. Če bi torej osel mogel reči: jaz sem osel - bi ne bil osel, ampak človek."

Slabo sporočilo

Natakarica: "Gospod vodja, hitro domov! Služkinja vas kliče, da je prišla štoklja k vam!" Vodja: "Takooo? Goska za veliko noč bi mi bila veliko ljubša!"

Pretežko bo

Kmet oddaja na pošti pismo. "Očka, pretežko je," pravi uradnik. "Morate še eno znamko gor pritisniti." "Sveta nebesa, saj potlej bode še težje."